O, *Marie cea zămislită fără de prihană,*
roagă-te pentru noi, cei care ne îndreptăm către Tine.
Amin

DEDICAŢIE

În ziua de 29 mai 2002, cu puţin timp înainte de a pune punct acestei cărţi, am fost la Peştera de la Lourdes, în Franţa, ca să umplu cîteva sticle cu apa miraculoasă de la izvorul aflat acolo. De îndată ce am intrat în terenul de incintă al catedralei, un domn de vreo şaptezeci de ani mi-a spus: „Ştiţi că semănaţi cu Paulo Coelho?" I-am răspuns că eram chiar eu. Bărbatul m-a îmbrăţişat, mi le-a prezentat pe soţia şi pe nepoata sa. Mi-a vorbit despre însemnătatea cărţilor mele în viaţa lui, spunîndu-mi în încheiere: „Ele mă fac să visez."

Am mai auzit în repetate rînduri propoziţia asta şi ea mă umple totdeauna de mulţumire. Atunci însă m-am alarmat — pentru că ştiam că *Unsprezece minute* trata un subiect delicat, izbitor, şocant. M-am dus la izvor, am umplut sticlele, m-am întors, l-am întrebat unde locuia (în nordul Franţei, aproape de Belgia) şi mi-am notat numele lui.

Cartea aceasta vă este dedicată, Maurice Gravelines. Am o obligaţie faţă de dumneavoastră, faţă de soţia şi nepoata dumneavoastră şi faţă de mine însumi: să vorbesc despre ceea ce mă preocupă, nu despre ceea ce le-ar plăcea tuturora să asculte.

Unele cărţi ne fac să visăm, altele ne aduc la realitate, dar nici una nu poate fugi de lucrul cel mai important pentru autor: onestitatea cu care scrie.

Pentru că eu sînt cea dintîi şi cea de pe urmă
Eu sînt cea venerată şi cea dispreţuită
Eu sînt prostituata şi sfîntă
Eu sînt soţia şi fecioara
Eu sînt mama şi fiica
Eu sînt braţele mamei mele
Eu sînt cea stearpă şi numeroşi sînt copiii mei
Eu sînt cea căsătorită şi fata bătrînă
Eu sînt cea care aduce pe lume şi
cea care nicicînd n-a zămislit Eu sînt
alinarea durerilor naşterii
Eu sînt soţia şi soţul
Eu am fost bărbatul care m-a crescut
Eu sînt mama tatălui meu
Sînt sora soţului meu
Şi el e copilul meu respins
Poartă-mi totdeauna respect
Pentru că eu sînt cea scandaloasă şi cea magnifică

Imn către Isis, sec. al III-lea sau al IV-lea (?), descoperit la Nag Hammadi

Şi iată era în cetate o femeie păcătoasă şi, aflînd că Isus ia masa în casa fariseului, luă cu ea un vas de alabastru cu parfum şi, stînd plîngînd îndărăt, la picioarele lui, cu lacrimi începu să-i ude picioarele şi le ştergea cu părul capului său, sărutînău-i picioarele mereu şi ungîndu-le cu parfum. Cînd văzu fariseul care-l invitase, îşi zise în sinea lui: „Dacă acesta ar fi un profet, ar şti cine şi cefei de femeie este aceea care-l atinge: o păcătoasă.”

Atunci Isus luă cuvîntul şi-i zise: „Simon, am să-ţi spun ceva.”

„Spune, Învăţătorule”, zise el.

„ Un creditor avea doi datornici. Unul îi datora cinci sute de dinari, celălalt cincizeci. Cum nu aveau de unde plăti, el îi iertă pe amîndoi. Care din doi îl va iubi mai mult?”

Simon răspunse: „Presupun că acela căruia i-a iertat mai mult.”

„Bine ai judecat”, îi zise el.

Întorcîndu-se apoi către femeie, îi zise lui Simon:

„Vezi această femeie? Am intrat în casa ta; tu nu mi-ai turnat apă pe picioare, pe cînd ea cu lacrimile sale mi-a udat picioarele, iar cu părul său mi le-a şters. Tu nu m-ai sărutat; ea însă de cînd am intrat nu a încetat să-mi sărute picioarele. Tu nu mi-ai turnat untdelemn pe cap, pe cînd ea picioarele mi le-a uns cu parfum. De aceea îţi spun că i se iartă păcatele ei cele multe, pentru că mult a iubit. Acela însă căruia puţin i se iartă, puţin iubeşte.”

Luca, *7,* 37-47

A fost odată ca niciodată o prostituată pe nume Maria.

Un moment. „A fost odată” este cel mai nimerit mod de a începe o poveste pentru copii, pe cînd „prostituata” e un subiect pentru adulţi. Cum pot scrie oare o carte cu această aparentă contradicţie iniţială? Dar, în fine, cum în fiecare clipă din viaţă sîntem cu un picior în basm şi celălalt în abis, să păstrăm această formulă introductivă:

A fost odată o prostituată pe nume Maria.

Ca toate prostituatele, se născuse fecioară şi nevinovată, iar în adolescenţă visase să-l întîlnească pe bărbatul vieţii sale (bogat, frumos, inteligent), să se mărite (îmbrăcată în mireasă), să aibă doi copii (care să fie celebri după ce aveau să se facă mari), să locuiască într-o casă minunată (cu vedere la mare). Tatăl ei muncea ca negustor ambulant, mama ei era croitoreasă, oraşul ei din interiorul Braziliei avea un singur cinematograf, un centru comercial, o agenţie bancară şi de aceea

Maria nu înceta să aştepte ziua cînd Făt-Frumosul ei avea să sosească pe neaşteptate, să-i răpească inima şi să plece cu ea spre a cuceri lumea.

Cum însă Făt-Frumos nu apărea, nu-i rămînea decît să viseze. S-a îndrăgostit prima oară la unsprezece ani, în timp ce mergea pe jos de acasă la şcoala primară din localitate. În prima zi de clasă, îşi dădu seama că nu era singură pe drum: împreună cu ea mergea un ştrengar ce locuia prin vecini şi urma şcoala după acelaşi orar. Cei doi nu schimbaseră nici o vorbă, dar Maria începu să observe că cea mai plăcută parte a zilei erau pentru ea tocmai clipele de pe strada plină de praf, oboseală, cu soarele la zenit, cînd băiatul păşea grăbit, iar ea abia îşi mai trăgea sufletul în efortul de a se ţine după el.

Scena s-a repetat mai multe luni de-a rîndul. Maria, care detesta să înveţe şi n-avea altă distracţie în viaţă în afara televiziunii, nu-şi mai dorea decît ca ziua să treacă repede, aşteptînd cu nerăbdare fiecare drum la şcoală şi, spre deosebire de celelalte fete de vîrsta ei, găsea că sfîrşiturile de săptămînă erau cum nu se poate mai plicticoase. Cum pentru un copil orele trec mult mai greu decît pentru un adult, ea suferea din plin, zilele i se păreau prea lungi, pentru că nu-i dăruiau decît zece

minute cu iubirea vieţii sale şi nenumărate ceasuri pe care şi le petrecea cu gîndul la ea, imaginîndu-şi ce bine ar fi fost dacă ar fi putut sta de vorbă cu el.

Şi deodată s-a întîmplat.

Într-o dimineaţă, ştrengarul a venit la ea şi a rugat-o să-i împrumute un creion. Maria nu a răspuns, a afişat chiar o anumită iritare în faţa acelei abordări neaşteptate şi a iuţit pasul. Rămăsese împietrită de spaimă cînd îl văzuse înaintînd spre ea, îi era teamă să nu afle cît de mult îl iubea, cîte speranţe îşi punea în el, cum visa să-l ia de mînă, să treacă prin faţa porţii şcolii şi să meargă în continuare pe stradă pînă la capătul ei, unde — după cum se spunea — se aflau un mare oraş, personaje de telenovele, artişti, maşini, multe cinematografe şi o infinitate de bunătăţi la îndemînă.

În restul zilei nu mai reuşi să se concentreze la ore, suferind din pricina comportării sale absurde, dar simţindu-se în acelaşi timp uşurată, deoarece ştia că şi băiatul o observase, iar creionul nu fusese altceva decît un pretext ca să angajeze o conversaţie, întrucît, la apropierea lui, văzuse că avea în buzunar un pix. Aşteptă următoarea ocazie şi noaptea aceea — ca şi nopţile care urmaseră — îşi imagină droaia de răspunsuri pe care avea să i le dea pînă cînd avea să găsească o modalitate sigură

de-a începe o poveste care să nu se mai sfîrşească niciodată.

Dar altă ocazie n-a mai existat; deşi continuaseră să meargă împreună la şcoală, uneori Maria în faţa lui, ţinînd în mîna dreaptă un creion, alteori mergînd în urma lui, ca să-l poată contempla cu duioşie — el nu i-a mai adresat nici un cuvînt şi ea a trebuit să se mulţumească a-l iubi şi a suferi în tăcere pînă la finele anului şcolar.

Pe durata interminabilei vacanţe care urmase, s-a trezit într-o bună dimineaţă cu coapsele scăldate în sînge, şi-a închipuit că avea să moară; se hotărî să-i lase băiatului o scrisoare în care să-i spună că el fusese marea dragoste a vieţii sale şi plănui să se afunde în pustietăţi ca să fie sfîşiată de unul dintre animalele sălbatice care-i terorizau pe ţăranii din părţile locului: vîrcolacul sau măgarul-fără-cap. Doar aşa s-ar fi putut ca părinţii să nu sufere la moartea ei, căci oamenii săraci nu-şi pierd niciodată speranţa, în ciuda tragediilor ce li se-ntîmplă mereu. Astfel, ei aveau să trăiască în credinţa că fusese răpită de o familie bogată şi fără copii, dar că poate odată şi odată, cîndva în viitor, avea să se întoarcă acasă, covîrşită de glorie şi bani — în vreme ce iubitul actual (şi etern) al vieţii sale avea să o poarte pentru totdeauna în amintire, suferind zi de zi că nu-i mai adresase încă o dată o vorbă.

Nu apucă să scrie scrisoarea, fiindcă maică-sa intră în cameră, văzu cearşaful pătat de sînge, zîmbi şi-i spuse:

— Acum te-ai făcut fată mare, draga mamei.

Vru să ştie ce legătură era între faptul că se făcuse mare şi sîngele care-i curgea, dar mama ei nu ştiu să-i explice clar, afirmă doar că era ceva normal şi că de-acum înainte trebuia să folosească un fel de perniţă de păpuşă între picioare, vreme de patru, cinci zile pe lună. Întrebă dacă bărbaţii foloseau un tub pentru a evita ca sîngele să li se scurgă în pantaloni şi află că asta li se întîmpla numai femeilor.

Maria i se plînse lui Dumnezeu, dar în cele din urmă se obişnui cu menstruaţia. Dar cu absenţa băiatului tot nu izbutea să se obişnuiască şi nu contenea să-şi reproşeze comportamentul stupid de care făcuse dovadă fugind tocmai de ceea ce dorea mai aprins. Cu o zi înaintea primei zile de şcoală, se duse la singura biserică din oraş şi jură în faţa imaginii Sfîntului Anton că avea să ia iniţiativa ca să intre în vorbă cu băiatul.

A doua zi, se aranjă cît mai bine cu putinţă, îmbrăcîndu-se într-o rochie pe care mama i-o cususe anume pentru ocazia aceea, şi plecă — mulţumind lui Dumnezeu că în sfîrşit se terminase vacanţa. Dar

băiatul nu-şi făcu apariţia. Şi astfel trecu încă o săp-tămînă chinuitoare, pînă ce află, de la nişte colege, că se mutase din oraş.

— S-a dus departe — zise cineva.

În clipa aceea, Maria învăţă că unele lucruri se pierd pentru totdeauna. Mai învăţă şi că exista un loc numit „departe”, că lumea era vastă, tîrgul ei era mic, iar persoanele cele mai deosebite plecau pînă la urmă. I-ar fi plăcut şi ei să poată pleca, dar era încă foarte tînără; şi totuşi, privind străzile prăfuite ale orăşelului unde locuia, hotărî că într-o bună zi o va lua pe urmele băiatului. În următoarele nouă zile de vineri, potrivit unui obicei ţinînd de religia sa, se împărtăşi şi-o rugă pe Fecioara Maria să o scoată cîndva de-acolo.

Suferi o vreme, încercînd zadarnic să dea de urma băiatului, dar nimeni nu ştia unde se mutaseră părinţii lui. Atunci, Maria începu să considere lumea prea mare, dragostea ca pe ceva foarte primejdios, iar pe Fecioară drept o sfîntă care sălăşluia într-un cer depărtat şi nu lua seama la rugăciunile copiilor.

Trecură trei ani, învăţă geografie şi matematică, începu să se uite la telenovele, citi la şcoală primele ei reviste erotice şi începu să ţină un jurnal unde vorbea despre viaţa ei monotonă şi despre dorinţa ei de a cunoaşte nemijlocit cele învăţate — oceanul, zăpada, oamenii cu turban, femeile elegante şi acoperite de bijuterii. Cum însă nimeni nu poate trăi din dorinţe imposibile — mai ales cînd mama e croitoreasă, iar tatăl nu stă acasă —, înţelese numaidecît că trebuia să ia aminte la cele ce se întîmplau în jurul ei. Învăţa ca să iasă învingătoare şi totodată căuta pe cineva căruia să-i poată împărtăşi visele ei de aventuri. Cînd împlini cincisprezece ani, se îndrăgosti de un băiat pe care-l cunoscuse la o procesiune din Săptămîna Sfîntă.

Nu repetă greşeala din copilărie: conversaseră, se împrieteniseră şi începuseră să meargă împreună la cinema şi la petreceri. Observă de asemenea că, la fel cum i se întîmplase cu băieţelul, dragostea era legată mai mult de absenţa decît de prezenţa partenerului: trăia ducînd lipsa tînărului, petrecea ore în şir imaginîndu-şi

despre ce aveau să stea de vorbă la următoarea întîlnire şi-şi amintea fiecare secundă cînd fuseseră împreună, străduindu-se să descopere ce făcuse bine sau ce greşise. Îi plăcea să se considere o fată cu experienţă, care mai lăsase să-i scape o mare pasiune, cunoştea durerea pricinuită de asta — şi acum era hotărîtă să lupte din răsputeri pentru bărbatul acesta, pentru căsătorie, căci el era bărbatul menit căsătoriei, pentru copii, pentru casa de la malul mării. Stătu de vorbă cu mama ei, care o imploră:

— E încă prea devreme, fata mamei.

— Dar dumneata te-ai măritat cu tata la şaisprezece ani.

Mama nu voia să-i explice că o făcuse din pricina unei sarcini neaşteptate, aşa că folosi argumentul „acum sînt alte vremuri", punînd punct discuţiei.

A doua zi, cei doi plecară să se plimbe pe un cîmp din împrejurimile oraşului. Stăteau de vorbă, Maria îl întrebă dacă nu dorea să călătorească, dar în loc să-i răspundă, el o prinse în braţe şi o sărută.

Primul sărut din viaţa ei! Cît visase momentul acela! Şi peisajul era deosebit — zborul stîrcilor, apusul de soare, regiunea semiaridă cu frumuseţea ei agresivă şi zvonul unei muzici în depărtare. Maria simulă opoziţia faţă de avans, dar

numaidecît îl îmbrăţişă şi repetă ceea ce văzuse de-atîtea ori la cinema, în reviste şi la televizor: îşi frecă violent buzele de ale lui, mişcîndu-şi capul într-o parte şi-n alta, într-o mişcare pe jumătate ritmată, pe jumătate necontrolată. Simţi că, din cînd în cînd, limba tînărului îi atingea dinţii şi i se păru ceva delicios.

El însă încetă brusc să o mai sărute.

— Nu vrei? — întrebă.

Ce trebuia să răspundă? Că voia? Evident că voia! Dar o femeie nu trebuie să se expună aşa, mai cu seamă cu viitorul ei soţ, altminteri el va rămîne tot restul vieţii rău impresionat de faptul că ea acceptă totul cu multă uşurinţă. Preferă să nu spună nimic.

El o sărută din nou, repetînd gestul, de astă dată cu mai puţin entuziasm. Se opri din nou, ruşinat — şi Maria ştia că undeva fusese o mare greşeală, dar se temuse să întrebe. Se prinseră de mîini şi o apucară spre oraş, conversînd despre alte subiecte, ca şi cum nimic nu s-ar fi întîmplat.

În noaptea aceea, alegîndu-şi cu mare grijă cuvintele, deoarece gîndea că într-o bună zi tot ce scria avea să fie citit, şi încredinţată că avea să se întîmple ceva foarte grav, consemnă în jurnalul ei:

Cînd ne întîlnim cu cineva şi ne îndrăgostim, avem impresia că întreg

universul este de acord; azi am văzut că aşa ceva s-a petrecut cu apusul de soare. Cu toate acestea, dacă ceva e greşit, nimic nu rămîne! Nici stîrcii, nici muzica din depărtare, nici savoarea buzelor lui. Cum de poate dispărea atît de repede frumuseţea care se afla acolo acum cîteva minute?

Viaţa este foarte rapidă; îi face pe oameni să treacă de la cer la infern în cîteva secunde.

A doua zi se duse să stea de vorbă cu prietenele. Toate văzuseră că plecase la plimbare cu viitorul ei „iubit" — în definitiv nu e suficient să trăieşti o mare dragoste, e nevoie şi să faci astfel încît toţi să ştie că eşti o persoană foarte dorită. Ele erau foarte curioase să afle ce se întîmplase, iar Maria, plină de sine, zise că cel mai bun lucru fusese limba care-i atingea dinţii. Una dintre fete rîse.

— Tu n-ai deschis gura?

Deodată, totul se clarificase — întrebarea, decepţia.

— De ce?

— Ca să laşi limba să intre.

— Şi care-i deosebirea?

— Nu ştiu să-ţi explic. Aşa se sărută.

Dar pe tînăr nu-l revăzu decît trei zile mai tîrziu, la o serbare de la clubul din oraş, unde o ţinea de mînă pe o prietenă de-a ei

— aceeaşi care-i pusese întrebarea despre sărut. Se prefăcu din nou că n-avea nici o importanţă, răbdă pînă la sfîrşitul nopţii stînd de vorbă cu amicele despre artişti şi băieţii din oraş, prefăcîndu-se că ignoră privirile compătimitoare pe care i le arunca din cînd în cînd una dintre ele. O dată ajunsă acasă, universul i se prăbuşi, plînse toată noaptea, suferi întruna vreme de opt luni şi trase concluzia că dragostea nu era făcută pentru ea şi nici ea pentru dragoste. Din acel moment, începu să se gîndească la posibilitatea de a se călugări, închi-nîndu-şi restul vieţii acelui fel de iubire care nu răneşte şi nu lasă urme dureroase în inimă — iubirea pentru Isus. La şcoală se vorbea despre misionari care plecau în Africa şi ea decise că acolo era evadarea din viaţa sa atît de lipsită de emoţii. Făcu planuri ca să intre în mînăstire, învăţă tehnicile de prim ajutor (de vreme ce, după spusele unor profesori, în Africa mureau mulţi oameni), se consacră cu şi mai multă perseverenţă lecţiilor de religie şi se şi vedea ca o sfîntă a vremurilor moderne, salvînd vieţi şi cunoscînd pădurile unde trăiau tigri şi lei.

Anul celei de-a cincisprezecea aniversări nu-i rezervase însă doar descoperirea faptului că sărutul se face cu gura deschisă sau că dragostea e în primul rînd un izvor de

suferinţă. Descoperi un al treilea lucru: masturbarea. A fost aproape o întîmplare, tot jucîn-du-se cu sexul în timp ce aştepta ca mama ei să se întoarcă acasă. Obişnuia să facă asta şi cînd era fetiţă şi-i plăcea mult senzaţia agreabilă — pînă într-o zi cînd o surprinse tatăl ei şi-i trase un pui de bătaie, fără a-i explica de ce. Nu uită niciodată loviturile şi învăţă că nu trebuia să se atingă aşa de faţă cu ceilalţi; cum nu o putea face în mijlocul străzii şi cum acasă nu avea o cameră doar a ei, dădu uitării senzaţia aceea plăcută.

Pînă în după-amiaza aceea, la aproape şase luni după sărutul cu pricina. Mama întîrzia, ea n-avea ce face, tatăl ei tocmai ieşise cu un prieten şi, în lipsa unui program interesant la televizor, începu să-şi examineze corpul — în speranţa de a găsi fire de păr indezirabile, pe care urma să şi le smulgă numaidecît cu o pensetă. Spre surprinderea ei, observă un mic bumb la partea superioară a vaginului; începu să se joace cu el şi nu se mai putea opri; era tot mai plăcut, mai intens, şi tot trupul, mai cu seamă partea pe care o atingea — i se rigidiza. Curînd intră într-un soi de paradis, senzaţia îşi spori intensitatea, observă că nu mai distingea sau nu mai auzea bine, totul i se părea decolorat, pînă cînd gemu de plăcere şi avu primul ei orgasm.

Orgasm! Bucurie!

A fost ca şi cum s-ar fi înălţat sus detot în cer şi acum ar fi coborît cu paraşuta, lent, pe pămînt. Trupul îi era lac de sudoare, dar se simţea întreagă, realizată, plină de energie. Deci asta era sexul! Ce miracol! Gata cu revistele pornografice, cu toată lumea sporovăind despre plăcere, dar cu feţele îmbufnate. Gata cu nevoia de bărbaţi, cărora le place trupul femeii, dar îi dispreţuiesc inima. Putea face totul de una singură! Repetă şi a doua oară, de astă dată imaginîndu-şi că o atingea un actor celebru, şi din nou urcă în paradis şi coborî cu paraşuta, încă mai plină de energie. Cînd se pregătea să înceapă a treia oară, se întoarse acasă mama.

Maria stătu de vorbă cu prietenele sale despre noua ei descoperire, evitînd să le spună însă că avusese prima experienţă doar în urmă cu cîteva ore. Toate — cu excepţia a două dintre ele — ştiau despre ce era vorba, dar nici una nu îndrăznise să vorbească despre acest subiect. A fost rîndul Mariei să se simtă revoluţionară, lider de grup şi, inventînd un absurd „joc al confesiunilor secrete”, i-a cerut fiecăreia să povestească modul favorit de a se masturba. A învăţat fel de fel de tehnici diferite, cum ar fi să stai sub pătură în toiul verii (deoarece, zicea una dintre ele, transpiraţia ajută), să

foloseşti o pană de gîscă spre a atinge locul (nu cunoştea numele locului), să-l laşi pe un băiat să facă asta (Mariei i se părea ceva inutil), să foloseşti duşul de la bideu (ea nu avea aşa ceva acasă, dar de îndată ce avea să meargă în vizită la vreo prietenă bogată, îşi propunea să experimenteze).

Oricum, după ce descoperi masturbarea şi după ce utiliză unele din tehnicile sugerate de prietene, renunţă pentru totdeauna la viaţa religioasă. Asta îi procura multă plăcere — or, după cum se insinua la biserică, sexul era cel mai mare păcat. Prin intermediul aceloraşi prietene, începu să audă bazaconii despre asta: masturbarea umplea faţa de coşuri, putea duce la nebunie sau la sarcină. Asumîndu-şi toate riscurile, continuă să-şi provoace plăcerea cel puţin o dată pe săptămînă, de obicei miercurea, cînd tatăl ei pleca să joace cărţi cu prietenii.

În acelaşi timp, era tot mai nesigură în relaţiile cu bărbaţii — şi tot mai doritoare să plece din localitatea unde trăia. Se îndrăgosti pentru a treia, a patra oară, acum ştia să sărute, mîngîia şi se lăsa mîngîiată cînd era singură cu iubiţii — dar totdeauna intervenea ceva greşit şi relaţia se termina exact în momentul cînd era definitiv convinsă că acela era insul nimerit ca să rămînă cu el tot restul vieţii. După mult timp,

ajunse la concluzia că bărbaţii aduceau numai durere, frustrare, suferinţă şi senzaţia că zilele se tîrau. Într-o după-amiază, pe cînd stătea în parc şi se uita la o mamă care se juca cu copilul ei de doi ani, luă hotărîrea că putea să se gîndească în continuare la soţ, copii şi casă cu vedere la mare, dar că nu se va mai îndrăgosti niciodată — pentru că pasiunea strica totul.

Şi aşa se scurseră anii de adolescenţă ai Mariei. Se făcu tot mai frumoasă, datorită aerului ei misterios şi trist, şi mulţi bărbaţi îi dădură tîrcoale. Ieşi cu unul, cu altul, visă şi suferi — în pofida promisiunii făcute de a nu se mai îndrăgosti niciodată. Cu prilejul uneia dintre aceste întîlniri, îşi pierdu virginitatea pe banca din spate a unei maşini; ea şi iubitul ei se mîngîiau cu mai multă ardoare ca de obicei, tînărul se înflăcără, iar ea — sătulă să fie ultima fecioară din grupul prietenelor sale — îngădui ca el să o pătrundă. Spre deosebire de masturbare, care o ridica la cer, asta nu-i produse decît durere şi un firişor de sînge care-i pătă fusta şi-o împiedică să plece. Nu avu senzaţia magică a primului sărut — stîrcii zburînd, apusul de soare, muzica..., nu, nu voia să-şi mai aducă aminte de asta.

Făcu dragoste cu acelaşi tînăr în alte cîteva rînduri, după care-l ameninţă, spunîndu-i că tatăl ei ar fi fost în stare să-l omoare dacă ar fi aflat că-i violase fata. Îl transformă într-un instrument de ucenicie, străduindu-se din răsputeri să înţeleagă în ce stătea plăcerea sexului cu un partener.

Nu putu înţelege; masturbarea cerea mult mai puţină osteneală şi oferea mult mai multe recompense. Dar toate revistele, programele TV, cărţile, prietenele, totul, ABSOLUT TOTUL, spuneau că bărbatul este important. Maria începu să creadă că avea vreo problemă sexuală inavuabilă, se concentră şi mai mult asupra studiilor şi dădu uitării o vreme lucrul acela miraculos şi asasin numit Dragoste.

Din jurnalul Mariei, cînd avea şaptesprezece ani:

Scopul meu este să înţeleg dragostea. Ştiu că eram vie cînd am iubit şi mai ştiu că tot ce am acum, oricît ar părea de interesant, nu mă entuziasmează.

Dragostea însă e teribilă: le-am văzut pe prietenele mele suferind şi nu vreau să mi se-ntîmple şi mie aşa ceva. Ele, care înainte rîdeau de inocenţa mea, acum mă întreabă cum de reuşesc să-i domin atît de bine pe bărbaţi. Surîd şi tac, pentru că ştiu că remediul este mai rău decît durerea: pur şi simplu nu mă îndrăgostesc. Pe zi ce trece, văd şi mai limpede că bărbaţii sînt fragili, inconstanţi, nesiguri, surprinzători... pînă şi unii taţi ai acestor prietene mi-au făcut propuneri, am refuzat. Înainte eram şocată, acum cred că totul ţine de natura masculină.

Deşi scopul meu e să înţeleg dragostea, deşi sufăr din cauza persoanelor cărora mi-am încredinţat inima, văd că cei care mi-au atins sufletul n-au reuşit să-mi trezească trupul, iar cei care mi-au mîngîiat trupul n-au reuşit să-mi atingă sufletul.

Împlini nouăsprezece ani, termină liceul, îşi găsi o slujbă într-un magazin de textile, iar şeful se îndrăgosti de ea — Maria însă, în situaţia ei, ştia cum să manevreze un bărbat, fără a se lăsa manevrată de el. Nu-i îngădui niciodată să o atingă, deşi se arăta totdeauna insinuantă, conştientă de puterea frumuseţii sale.

Puterea frumuseţii: cum era oare lumea pentru femeile urîte? Avea cîteva prietene cărora nimeni nu le dădea atenţie la petreceri, nimeni nu le întreba „ce mai faci?" Oricît ar fi părut de incredibil, fetele acelea preţuiau mult mai mult puţina iubire de care aveau parte, sufereau în tăcere cînd erau respinse şi se străduiau să facă faţă viitorului căutînd şi alte soluţii decît să se gătească pentru cineva. Erau mai independente, mai preocupate de ele însele, cu toate că în închipuirea Mariei lumea trebuie să li se fi părut insuportabilă.

Ea însă era conştientă de propria-i frumuseţe. Deşi uita aproape totdeauna sfaturile mamei sale, unul măcar nu-i ieşea din cap: „Draga mamei, frumuseţea nu durează." Din cauza asta, continuă să

păstreze o relaţie nici apropiată, nici distantă cu patronul ei, ceea ce a însemnat o majorare considerabilă a salariului (nu ştia pînă cînd va reuşi să-i menţină vie speranţa că într-o bună zi avea să o ducă la pat, dar pînă atunci cîştiga bine), pe lîngă sporurile pentru ore suplimentare (la urma urmelor, bărbatului îi plăcea să o aibă lîngă el, pesemne pentru că se temea ca ea să nu iasă noaptea, să nu întîlnească o mare iubire). Munci douăzeci şi patru de luni fără întrerupere, putu să le dea şi părinţilor ei un ajutor lunar, şi-n cele din urmă izbuti! Făcu rost de suficienţi bani ca să petreacă un concediu de o săptămînă în oraşul viselor sale, locul artiştilor, cartolina ţării sale: Rio de Janeiro!

Şeful îi propuse să o însoţească şi să-i plătească toate cheltuielile, dar Maria îl minţi, zicînd că singura condiţie pe care i-o impusese mama sa, de vreme ce mergea într-unui din locurile cele mai periculoase din lume, fusese să doarmă acasă la un văr care practica jiu-jitsul.

— În plus — continuă ea —, nu puteţi nici lăsa magazinul aşa, nesupravegheat de o persoană de încredere.

— Nu mă mai lua cu dumneavoastră — zise el, şi Maria zări în ochii lui ceea ce cunoştea de mult: focul pasiunii. Constatarea o surprinse, deoarece credea că

bărbatul acela nu era interesat decît de sex; privirea spunea însă exact contrariul: „Pot să-ţi dau o casă, o familie şi ceva bani pentru părinţii dumitale." Cu gîndul la viitor, se hotărî să întreţină văpaia.

Zise că avea să simtă lipsa slujbei care-i plăcea atît de mult, a persoanelor cu care era încîntată să convieţuiască (avu grijă să nu menţioneze pe nimeni în particular, lăsînd să plutească misterul: oare prin „persoane" se referea la el?) şi promitea să fie foarte atentă la geanta şi integritatea sa. Adevărul era altul: nu voia ca nimeni, absolut nimeni, să-i strice cumva prima ei săptămînă de libertate totală. Voia să facă de toate — să se scalde în mare, să stea de vorbă cu străini, să admire vitrinele magazinelor şi să se arate disponibilă ca să-i apară un Făt-Frumos şi să o răpească pentru totdeauna.

— În definitiv, ce înseamnă o săptămînă? — zise ea cu un zîmbet seducător, silindu-se să nu pară falsă —. Trece repede şi în scurt timp mă voi întoarce şi-mi voi vedea iarăşi de treburile mele.

Şeful, deziluzionat, mai luptă puţin, dar pînă la urmă acceptă, căci tocmai atunci îşi făcea planuri secrete să o ceară în căsătorie imediat după ce avea să se întoarcă şi nu voia să fie prea îndrăzneţ şi să strice totul.

Maria călători patruzeci şi opt de ore în autobuz, trase la un hotel de categoria a cincea la *Copacabana* (ah, *Copacabana!* Plaja, cerul de-acolo...) şi, chiar înainte de a-şi desface valizele, scoase un bikini pe care şi-l cumpărase, şi-l puse şi, în ciuda timpului înnorat, se duse pe plajă. Privi marea, se simţi speriată, dar în cele din urmă intră în apă, moartă de ruşine.

Nimeni de pe plajă nu observă că tînăra aceea era la primul ei contact cu oceanul, cu zeiţa Iemanja[1], cu curenţii maritimi, cu spuma valurilor şi cu coasta Africii cu leii săi, de cealaltă parte a Atlanticului. Cînd ieşi din apă, fu abordată de o femeie ce încerca să vîndă sandvişuri naturale, de un negru frumos, care o întrebă dacă era liberă să iasă la noapte, şi cu un bărbat care nu ştia nici o vorbă în portugheză, dar gesticula şi o invita să bea un suc de cocos cu el.

Maria cumpără sandvişul pentru că îi fu ruşine să zică „nu”, dar evită să intre în vorbă cu alţi doi străini. O clipă mai tîrziu se întristă; în definitiv, acum cînd putea face tot ce voia, de ce oare se comporta într-un mod absolut reprobabil? În lipsa unei explicaţii convingătoare, se aşeză, aşteptînd ca

1 Zeiţă a oceanului, de sorginte africană, prezentă în cultul brazilian sincretic Macumba (combinaţie de religii africane tradiţionale, cultură europeană, spiritualism brazilian şi catolicism), unde este asimilată şi cu Fecioara Maria. (*N.t.)*

soarele să iasă din nori, încă surprinsă de curajul ei şi de temperatura apei, atît de rece în plină vară.

Bărbatul care nu vorbea portugheza apăru între timp lîngă ea cu un suc de cocos şi i-l oferi. Mulţumită că nu era obligată să converseze cu el, bău sucul de cocos, zîmbi, iar el îi răspunse tot cu un zîmbet. O vreme se complăcură în această comunicare confortabilă care nu cere să spui nimic — un zîmbet ici, un zîmbet colo — pînă cînd bărbatul scoase din buzunar un dicţionar cu copertă roşie şi zise, cu o pronunţie stranie: „frumoasă". Ea zîmbi iarăşi; deşi i-ar fi plăcut să-l întîlnească pe Făt-Frumos al ei, ar fi trebuit să vorbească însă pe limba ei şi să fie ceva mai tînăr.

Bărbatul insistă, răsfoindu-şi cărţulia:

— A mînca azi?

După care comentă:

— Elveţia!

Completînd cu cuvinte care sună ca nişte clopote paradiziace, în orice limbă ar fi rostite:

— Job! Dolar!

Maria nu cunoştea nici un restaurant „Elveţia", dar e posibil oare ca lucrurile să fie atît de simple şi visele i se împlineau atît de iute? Mai bine să fie prudentă: mulţumesc pentru invitaţie, sînt ocupată, după cum nu era interesată nici să cumpere dolari.

Bărbatul, care nu înţelese nici o boabă din răspunsul ei, începu să se dea de ceasul morţii; după o groază de zîmbete ici, zîmbete colo, o părăsi cîteva minute şi se întoarse numaidecît cu un interpret. Îi explică prin intermediul lui că venea din Elveţia (nu era vorba de un restaurant, ci de ţară) şi că i-ar fi plăcut să cineze cu ea, căci avea o ofertă de slujbă. Interpretul, care se prezentă ca asistent al străinului şi agent de pază la hotelul unde locuia bărbatul, adăugă din proprie iniţiativă:

— În locul dumitale, aş accepta. Bărbatul acesta e un impresar artistic important şi a venit să descopere talente tinere care să muncească în Europa. Dacă vreţi, pot să vă prezint şi alte persoane care au acceptat invitaţia, s-au îmbogăţit şi astăzi sînt căsătorite şi au copii fără a fi nevoite să se confrunte cu probleme de şomaj.

Şi completă, încercînd să o impresioneze cu cultura sa internaţională:

— În afară de asta, în Elveţia se fac ciocolate şi ceasuri excelente.

Experienţa artistică a Mariei se rezuma la interpretarea rolului unei vînzătoare de apă — care intra mută şi ieşea tăcută — din piesa despre Patimile lui Cristos pusă totdeauna în scenă de către primărie în Săptămîna Sfîntă. Nu reuşise să doarmă în autobuz, dar era surescitată de mare,

obosită de mîncat sandvişuri naturale şi antinaturale şi dezorientată pentru că nu cunoştea pe nimeni şi avea nevoie să găsească imediat un prieten. Mai trecuse prin asemenea situaţii şi înainte, cînd un bărbat promite totul şi nu îndeplineşte nimic — ştia deci că povestea asta cu actriţa era doar un mijloc de-a încerca să-i trezească interesul pentru ceva de care se prefăcea că nu voia să ştie.

Încredinţată însă că Fecioara îi oferise acea şansă, convinsă că trebuia să profite de fiecare secundă a săptămînii sale de concediu, iar posibilitatea de a cunoaşte un bun restaurant însemna că ar fi avut ceva foarte important de povestit cînd avea să se întoarcă acasă, se hotărî să accepte invitaţia — o dată ce o însoţea şi interpretul, căci o cuprinsese oboseala să tot zîmbească şi să se prefacă a înţelege cele spuse de către străin.

Singura problemă era şi cea mai mare: nu avea rochie potrivită. O femeie nu mărturiseşte niciodată asemenea intimităţi (e mai lesne de acceptat că te-a înşelat bărbatul decît să mărturiseşti în ce stare îţi e garderoba), cum însă nu-i cunoştea pe oamenii aceia şi poate nici n-avea să-i mai întîlnească vreodată, îşi spuse că nu avea nimic de pierdut.

— Abia am sosit din nord-est, nu am

rochie ca să merg la un restaurant.

Bărbatul, prin interpret, o rugă să nu-şi facă nici o grijă şi-i ceru adresa hotelului unde stătea. În aceeaşi după-amiază, primi o rochie cum nu-i mai fusese dat să vadă de cînd era pe lume, însoţită de o pereche de pantofi care trebuie să fi costat cît cîştiga ea într-un an de zile.

Simţi că era începutul drumului la care jinduise atît de mult în anii copilăriei şi ai adolescenţei în fundul de provincie braziliană, convieţuind cu seceta, tinerii fără viitor, oraşul cinstit, dar sărac, viaţa repetitivă şi neinteresantă: era pe punctul de a se transforma în prinţesa universului! Un bărbat îi oferea serviciu, dolari, o pereche de pantofi extrem de scumpi şi o rochie ca din poveşti! Îi lipseau fardurile, dar recepţionera care se ocupa de hotelul ei, solidară, îi veni în ajutor, nu fără a o preveni că nu toate cele străine sînt bune şi nici toate cele din Rio de Janeiro sînt de lepădat.

Maria nu ţinu seama de sfat, se îmbrăcă cu darul acela căzut din cer, rămase ceasuri în şir în faţa oglinzii, regretînd că nu-şi adusese un aparat fotografic simplu ca să înregistreze momentul, pînă cînd îşi dădu seama că risca să şi întîrzie la întîlnire. Plecă în fugă, la fel ca Cenuşăreasa, şi se duse la hotelul unde stătea elveţianul.

Spre surprinderea ei, interpretul îi spuse imediat că nu avea să-i însoţească:

— Nu-ţi face probleme cu limba. Important este ca el să se simtă bine alături de dumneata.

— Cum aşa, dacă n-o să înţeleagă ce-i spun?

— Tocmai de-aceea. Nu e nevoie să vorbeşti, e o chestiune de energie.

Maria nu ştia ce înseamnă o „chestiune de energie". La ea acasă, oamenii trebuiau să schimbe cuvinte, fraze, întrebări, răspunsuri, ori de cîte ori se întîlneau. Dar Mailson — aşa-l chema pe interpretul/agent de pază — o asigură că la Rio de Janeiro şi-n restul lumii lucrurile stăteau altfel.

— Nu e nevoie să înţeleagă, încearcă doar să-l faci să se simtă bine. Omul e văduv, fără copii, patron al unui local, şi caută brazilience doritoare să se prezinte în străinătate. I-am spus că dumneata nu ai fi potrivită, dar el a insistat, zicînd că l-ai entuziasmat cînd te-a văzut ieşind din apă. I s-a părut că aveai şi un bikini frumos.

Făcu o pauză.

— Sincer vorbind, dacă vrei să-ţi găseşti un admirator aici, trebuie să cauţi alt model de bikini; cu excepţia elveţianului, cred că nimănui de pe lumea asta nu i-ar putea plăcea; e foarte demodat.

Maria se prefăcu că nu auzise. Mailson

continuă.

— Cred că nu-şi doreşte doar o aventură cu dumneata; el crede că ai destul talent ca să devii atracţia principală a localului său. Evident, nu te-a văzut cîn-tînd şi nici dansînd, dar astea se pot învăţa, pe cînd frumuseţea e ceva cu care te naşti. Aşa sînt europenii ăştia: ajung aici, îşi închipuie că toate braziliencele sînt senzuale şi ştiu să danseze samba. Dacă o să aibă intenţii serioase, te sfătuiesc să închei un contract valabil — şi cu semnătura autentificată la consulatul elveţian — înainte de a pleca din ţară. Mîine am să fiu pe plajă, în faţa hotelului, caută-mă dacă ai vreo nelămurire.

Elveţianul, zîmbind, o luă de braţ şi-i arătă taxiul care-i aştepta.

— Dacă vezi că el are alte intenţii, iar dumneata eşti de acord, tariful normal pentru o noapte e de 300 de dolari. Nu lăsa mai puţin.

Nu apucă să-i răspundă, că se şi pomeni în drum spre restaurant, cu bărbatul care tot exersa cuvintele pe care voia să i le spună. Conversaţia a fost foarte simplă:

— A munci? Dolari? Stea braziliană?

Între timp, Maria rămăsese cu gîndul la comentariul agentului de pază/interpret: trei sute de dolari pe noapte! O avere! Nu era nevoită să sufere din dragoste, putea să-l

seducă aşa cum făcuse cu patronul magazinului de textile, să se mărite cu el, să aibă copii şi să le ofere alor săi o viaţă înlesnită acasă. Ce avea de pierdut? El era bătrîn, poate nu mai avea mult de trăit şi ea avea să rămînă bogată — în definitiv, se pare că elveţienii aveau mulţi bani şi puţine femei în ţara lor.

Cinară fără a conversa mult — un zîmbet ici, alt zîmbet colo, Maria înţelegînd în cele din urmă ce era cu „energia" — şi bărbatul îi arătă un album cu diverse lucruri scrise într-o limbă necunoscută ei; fotografii de femei în bikini (fără îndoială mai bune şi mai îndrăzneţe decît cel pe care-l folosise în după-amiaza aceea), tăieturi din ziare, broşuri ţipătoare unde tot ce pricepea era cuvîntul „Brazii", greşit scris (la urma urmelor, nu învăţase oare la şcoală că se scria cu „s"?). Bău mult, de teamă că elveţianul avea să-i facă o propunere (în definitiv, deşi nu mai făcuse în viaţa ei aşa ceva, nimeni nu poate dispreţui trei sute de dolari, iar cu niţel alcool, lucrurile devin mult mai simple, mai cu seamă dacă nu avea pe nimeni din oraşul ei prin apropiere). Bărbatul se purtă însă ca un cavaler, inclusiv împingîndu-i scaunul în momentul cînd ea se aşeză şi se ridică. Într-un tîrziu, zise că era obosită şi îi dădu întîlnire pe plajă a doua zi (indicat ceasul, fixat ora, făcut cu mîinile

mişcarea valurilor mării, zis „mî-i-ne” tîrîş-grăpiş).

El păru mulţumit, se uită şi el la ceas (pesemne elveţian) şi fu de acord cu ora.

Nu adormi numaidecît. Visă că totul era un vis. Se trezi şi văzu că nu era: existau în realitate o rochie pe scaunul din camera modestă, o pereche frumoasă de pantofi şi o întîlnire pe plajă.

Din jurnalul Mariei, în ziua cînd îl cunoscuse pe elveţian:

Totul îmi spune că sînt gata să iau o hotărîre greşită, dar greşelile sînt un mod de a acţiona. Ce vrea lumea de la mine? Să nu-mi asum nici un risc? Să mă-ntorc de unde am venit, fără curajul de-a zice „da” vieţii?

Am mai greşit odată cînd aveam unsprezece ani şi un băiat m-a rugat să-i împrumut un creion; de atunci am înţeles că, în împrejurările cînd nu există un al doilea prilej, e mai bine să accepţi darurile pe care ţi le oferă lumea. Evident că e riscant, dar să fie un risc mai mare decît un accident de autobuz căruia i-au trebuit patruzeci şi opt de ore ca să mă aducă pînă aici? Dacă e să fiu credincioasă faţă de cineva sau de ceva, în primul rînd trebuie să-mi fiu fidelă mie însemi. Dacă e să caut dragostea

adevărată, mai întîi trebuie să mă satur de iubirile mediocre pe care le-am întîlnit. Puţina mea experienţă de viaţă m-a învăţat că nimeni nu e stăpîn pe nimic, totul este o iluzie — şi asta e valabil de la bunurile materiale pînă la bunurile spirituale. Cine a mai pierdut o dată un lucru pe care îl socotea garantat (ceea ce mi s-a întîmplat de-atîtea ori) învaţă pînă la urmă că nimic nu-i aparţine.

Şi dacă nimic nu-mi aparţine, nu trebuie nici să-mi pierd timpul bătîndu-mi capul cu lucruri care nu sînt ale mele; mai bine e să trăiesc ca şi cum astăzi ar fi prima (sau ultima) zi din viata mea.

A doua zi, împreună cu Mailson, interpretul/agentul de pază, care se considera acum şi impresarul ei, spuse că acceptă invitaţia, cu condiţia să aibă un document eliberat de consulatul Elveţiei. Străinul, care părea obişnuit cu o astfel de exigenţă, afirmă că asta nu era doar dorinţa ei, ci şi a lui, de vreme ce, pentru a munci în ţara lui, era nevoie de un act care să probeze că nimeni nu putea face acolo ceea ce i se propusese ei. Nu era greu de obţinut aşa ceva, de vreme ce elveţienii nu aveau o mare înclinaţie pentru samba. Merseră împreună în centrul oraşului, agentul de pază/interpretul/impresarul pretinse un avans în bani gheaţă la semnarea contractului şi se alese cu 30% din cei 500 de dolari primiţi.

— Ai aici un avans pe o săptămînă. O săptămînă, înţelegi? O să cîştigi 500 de dolari pe săptămînă, şi de astă dată fără comision, fiindcă eu nu-l percep decît la prima plată!

Pînă în clipa aceea, călătoriile, gîndul de a pleca departe, totul părea un vis — şi a visa e foarte comod, de vreme ce nu sîntem

obligaţi să punem în practică ceea ce plănuim. Astfel, nu avem de înfruntat riscuri, frustrări, momente dificile, iar cînd îmbătrînim, putem da oricînd vina pe ceilalţi — pe părinţii sau pe soţii sau pe copiii noştri — pentru că n-am realizat ceea ce ne doream.

Brusc, iată şansa pe care o aşteptase atîta, dar care ameninţa să nu se mai ivească nicicînd! Cum să facă faţă sfidărilor şi pericolelor unei vieţi pe care nu o cunoştea? Cum să abandoneze tot ce-i intrase în obişnuinţă? De ce oare voise Fecioara ca ea să plece atît de departe?

Maria se consolă zicîndu-şi că se putea răzgîndi în orice clipă, totul nu era altceva decît o glumă iresponsabilă — ceva mai aparte de povestit cînd avea să se întoarcă acasă. La urma urmelor, locuia la peste o mie de kilometri de-acolo, avea acum 350 de dolari în poşetă, şi dacă mîine s-ar fi hotărît să-şi facă bagajele şi să fugă, ei n-ar izbuti niciodată să afle unde se ascunsese.

În după-amiaza cînd se duseseră la consulat, ea se hotărî să se plimbe singură pe malul mării, uitîndu-se la copii, la jucătorii de volei, la cerşetori, la beţivi, la vînzătorii de artizanat tipic brazilian (fabricat în China), la cei ce alergau şi făceau exerciţii ca să-şi alunge bătrîneţea, la turiştii străini, la mamele cu copii, la pensionarii care jucau

cărţi lîngă plajă. Văzuse Rio de Janeiro-ul, cunoscuse un restaurant de cea mai înaltă clasă, un consulat, un străin, un impresar, primise cadou o rochie şi o pereche de pantofi pe care nimeni — absolut nimeni în regiunea ei de baştină nu şi le-ar fi putut cumpăra.

Şi acum?

Se uită în zare către celălalt mal al mării: lecţia ei de geografie susţinea că, dacă ar fi mers în linie dreaptă, ar fi ajuns în cele din urmă în Africa, cu leii şi junglele ei pline de gorile. În schimb, dacă ar fi mers niţel mai spre nord, ar fi păşit pînă la urmă în regatul fermecat numit Europa, unde se aflau Turnul Eiffel, Disneylandul european şi turnul înclinat din Pisa. Ce avea de pierdut? Ca orice braziliancă, învăţase să danseze samba chiar înainte de a fi spus „mama”; se putea întoarce dacă nu-i plăcea, doar învăţase că ocaziile sînt făcute ca să profiţi de ele.

Îşi petrecuse mare parte din timp zicînd „nu” unor lucruri la care i-ar fi plăcut să zică „da”, decisă să trăiască numai experienţele pe care le putea ţine sub control — ca unele aventuri cu bărbaţi, bunăoară. Acum se afla în faţa necunoscutului, la fel de necunoscut cum necunoscută fusese odinioară şi marea asta pentru navigatorii care o traversau, după cum învăţase la orele de istorie. Putea

zice tot „nu”, chiar dacă ar fi însemnat să-şi petreacă restul vieţii lamentîndu-se, cum încă mai făcea la gîndul băieţaşului care-i ceruse cîndva un creion şi dispăruse o dată cu prima ei dragoste? Putea zice tot „nu”, dar de ce să nu încerce de astă dată un „da”?

Dintr-un motiv foarte simplu: era o fată din interiorul ţării, fără nici o altă experienţă de viaţă în afara unui colegiu bun, a unei mari culturi de telenovele şi de siguranţa că era frumoasă. Asta nu era suficient ca să înfrunte lumea.

Văzu un grup de persoane, rîzînd şi uitîndu-se la mare, temîndu-se să se apropie de ea. Cu două zile în urmă, trăise şi ea acelaşi sentiment, dar acum nu-i mai era frică, intra în apă ori de cîte ori dorea, ca şi cum s-ar fi născut acolo. Oare nu la fel avea să se întîmple în Europa?

Spuse o rugăciune în gînd, ceru din nou sfaturile Fecioarei Maria şi cîteva clipe mai tîrziu se simţea împăcată cu hotărîrea ei de a merge înainte, întrucît se simţea protejată. Se putea întoarce oricînd, dar niciodată n-ar mai avea şansa de a pleca atît de departe. Merita osteneala să rişte, dacă visul ei rezistase şi celor patruzeci şi opt de ore de drum în autobuzul fără aer condiţionat şi dacă elveţianul nu s-ar răzgîndi.

Era atît de însufleţită, îndt, cînd el o invită din nou la cină, vru să afişeze un aer senzual

şi-l luă de mînă, dar bărbatul şi-o retrase numaidecît şi Maria înţelese — oarecum cu teamă, dar şi cu uşurare — că propunerea lui era într-adevăr serioasă.

— Steaua samba! — zicea bărbatul —. Frumoasă steaua samba brazilian! Călătorie săptămîna viitor!

Totul era un miracol, dar „călătoria săptămîna viitor" era ceva absolut de neconceput. Maria încercă să-i explice că nu putea lua o asemenea decizie fără a se consulta cu familia sa. Elveţianul, furios, îi arătă o copie a documentului semnat, şi ea, pentru prima oară, se simţi cuprinsă de teamă.

— Contract! — zise el.

Decisă totuşi să plece, se hotărî să-l consulte pe Mailson, impresarul ei — în definitiv fusese plătit ca să o consilieze.

Mailson însă părea mai preocupat acum să o seducă pe o turistă nemţoaică, abia sosită la hotel şi care făcea *topless* pe nisip, sigură că Brazilia e ţara cea mai liberală din lume (fără a-şi da seama că era singura persoană cu sînii expuşi şi că toţi ceilalţi o priveau cu o anumită reticenţă). A fost greu să-l facă a da atenţie spuselor ei.

— Şi dacă m-aş răzgîndi? — insistă Maria.

— Nu ştiu ce scrie în contract, dar s-ar putea ca el să ceară să fii arestată.

— N-o să mă găsească niciodată!

— Ai dreptate. Dar nu-ţi face griji.

Elveţianul totuşi, care apucase să cheltuiască 500

de dolari, o pereche de pantofi, o rochie, două cine şi cheltuielile notariale de la consulat, începuse să se îngrijoreze în asemenea măsură, încît, de vreme ce Maria insista că trebuia neapărat să vorbească cu familia ei, se hotărî să cumpere două bilete de avion dus-întors şi să o însoţească pînă în localitatea ei natală — cu condiţia ca totul să se rezolve în patruzeci şi opt de ore şi să poată pleca peste o săptămînă, potrivit aranjamentului. Cu zîmbete ici, zîmbete colo, ea începea să priceapă că aşa reieşea din document şi că nu trebuie să te joci prea mult cu seducţia, sentimentele şi contractele.

A fost o veritabilă surpriză şi un motiv de orgoliu pentru orăşel să o vadă pe frumoasa lor fiică Maria sosind însoţită de un străin, care dorea să o invite să devină o mare stea în Europa. Toţi vecinii şi prietenele din liceu o întrebau: „Dar cum a fost?”

„Am avut noroc.”

Voiau să ştie dacă aşa se întîmpla mereu la Rio de Janeiro, pentru că văzuseră telenovelele cu episoade asemănătoare. Maria nu zise nici da, nici nu, ca să-şi pună în valoare experienţa şi să-şi convingă prie-

tenele că era o persoană deosebită.

Se duseră la ea acasă, unde bărbatul arătă din nou broşurile, Brazilia (cu Z), contractul, în vreme ce Maria le dădea explicaţii că acum avea un impresar şi aspira să facă o carieră artistică. Mama, uitîndu-se la dimensiunile bikinilor purtate de tinere în fotografiile pe care le arăta străinul, i le dădu imediat înapoi şi nu vru să pună întrebări — tot ce o interesa era ca fata ei să fie fericită şi bogată sau nefericită — dar bogată.

— Cum îl cheamă?

— Roger.

— Rogerio! Am avut un văr cu numele ăsta!

Bărbatul zîmbi, bătu din palme şi toţi îşi dădură seama cu nu înţelesese întrebarea. Tatăl comentă cu Maria:

— Bine, dar e de-o vîrstă cu mine.

Mama îl rugă să nu se amestece în fericirea fetei. Cum toate croitoresele stau mult de vorbă cu clientele lor şi dobîndesc pînă la urmă o mare experienţă în materie de căsătorii şi dragoste, ea o sfătui:

— Scumpetea mea, mai bine să fii nefericită cu un bărbat bogat, decît fericită cu unul sărac, iar acolo departe ai mai multe şanse să fii o bogată nefericită. La urma urmelor, dacă nimic nu merge bine, iei un autobuz şi te-ntorci acasă.

Maria, fată din provincie, dar cu o inteligenţă mai ascuţită decît îşi închipuiau maică-sa ori viitorul ei soţ, insistă doar ca să o zgîndăre:

— Mămico, nu există autobuz din Europa în Brazilia. În afară de asta, vreau să-mi fac o carieră artistică, nu vreau să mă mărit.

Mama îşi privi fiica cu un aer aproape disperat:

— Dacă ajungi acolo, poţi la fel de bine să şi pleci. Carierele artistice sînt foarte bune pentru fetele tinere, dar nu durează decît atîta cît ţine vocea frumoasă, şi asta se termină mai mult sau mai puţin pe la treizeci de ani. Profită totuşi, găseşte pe cineva care să fie cinstit, iubitor şi, te rog, mărită-te. Nu e nevoie să te gîndeşti mult la dragoste — la început nu-l iubeam pe tatăl tău, dar banii cumpără orice, pînă şi dragostea adevărată. Şi vezi că tatăl tău nici bogat nu e!

Era un sfat mizerabil de prietenă, dar un excelent sfat de mamă. Patruzeci şi opt de ore mai tîrziu se întorcea la Rio, nu fără a fi trecut înainte — singură — pe la vechiul său loc de muncă, înaintîndu-şi demisia şi auzindu-l pe patronul magazinului de textile:

— Am aflat că un mare impresar francez s-a hotărît să te ducă la Paris. Nu te pot împiedica să-ţi cauţi fericirea, dar vreau ca, înainte de a pleca de-aici, să ştii ceva.

Scoase din buzunar un lănţişor cu un

medalion.

— E vorba de Medalionul Făcător de minuni al Maicii Domnului a Milostivirilor. Biserica ei este la Paris, deci du-te acolo şi roag-o să te apere. Vezi ce stă scris aici.

Maria văzu că, în jurul Fecioarei, erau cîteva cuvinte: „ O, Marie cea zămislită fără de prihană, roagă-te pentru noi, cei care ne îndreptăm către Tine. Amin.”

— Nu uita să rosteşti fraza asta cel puţin o dată pe zi. Şi...

Şovăi, dar acum era tîrziu.

— ... dacă te vei întoarce cîndva, să ştii că am să te aştept. Am pierdut ocazia să-ţi spun un lucru atît de simplu: „Te iubesc.” Poate e tîrziu, dar mi-ar plăcea să o ştii.

„A pierde ocazia”: ea învăţase foarte repede ce însemna asta. „Te iubesc” era însă o propoziţie pe care o auzise de multe ori de-a lungul celor douăzeci şi doi de ani ai săi şi părea a nu mai avea nici un sens — pentru că niciodată nu dusese la ceva serios, profund, care să se traducă într-o relaţie durabilă. Maria îi mulţumi pentru cele spuse, le notă în subconştientul său (niciodată nu se ştie ce ne pregăteşte viaţa şi e totdeauna bine să ştii unde se află ieşirea de urgenţă), îl sărută cast pe obraji şi plecă fără a se mai uita în urmă.

Se întoarseră la Rio, în doar o zi îşi obţinu paşaportul (Brazilia se schimbase cu

adevărat, comentase Roger cu ajutorul cîtorva cuvinte în portugheză şi cu o droaie de semne, pe care Maria le traduse „Înainte vreme se întîrzia mult"). În scurt timp, cu ajutorul lui Mailson, agentul de pază/interpretul/impresarul, se făcură restul pregătirilor (rochii, pantofi, farduri, tot ce-şi putea visa o femeie ca ea). Roger o văzu dansînd într-un local de noapte pe care-l vizitaseră în ajunul călătoriei în Europa, rămînînd de-a dreptul entuziasmat de alegerea lui — se afla realmente în faţa unei mari stele pentru cabaretul Cologny, frumoasa brunetă cu ochii luminoşi şi părul negru ca aripile *graunei* (o pasăre braziliană, cu care scriitorii ţării obişnuiesc să compare părul negru). Atestatul de muncă al consulatului Elveţiei fu gata la timp, îşi făcură bagajele şi o zi mai tîrziu se aflau în drum către ţara ciocolatei, a ceasurilor şi a brînzei, Maria plănuind în secret să-l facă pe bărbatul acela să se îndrăgostească de ea — în definitiv nu era nici bătrîn, nici urît, nici sărac. Ce-şi putea dori mai mult?

Ajunse epuizată şi încă de pe aeroport simţi o strîngere de inimă şi teamă: îşi dădu seama că era total dependentă de bărbatul de lîngă ea — nu cunoştea ţara, limba şi frigul. Comportamentul lui Roger se modifica pe măsură ce treceau orele; nu mai încerca să fie amabil şi, măcar că nu încercase nici-odată să o sărute sau să o mîngîie pe sîni, privirea îi devenise cum nu se poate mai distantă. O instală într-un mic hotel, prezentînd-o altei brazilience, o femeie tînără şi tristă pe nume Vivian, care urma să se ocupe de pregătirea ei pentru muncă.

Vivian o măsură cu privirea din cap pînă-n picioare, fără cea mai mică ceremonie sau cea mai mică afecţiune pentru cineva aflat la prima sa experienţă în străinătate. În loc să o întrebe cum se simţea, trecu numaidecît la subiect.

— Nu-ţi face iluzii. El se duce în Brazilia de fiecare dată cînd una dintre dansatoarele lui se căsătoreşte şi, după cum se vede, asta se întîmplă foarte des. El ştie ce vrea şi cred că şi dumneata ştii: se vede că ai venit în căutarea unuia din trei lucruri — aventură, bani sau soţ.

Cum şi-ar fi putut închipui? Oare toată lumea umbla după acelaşi lucru? Sau se vede că Vivian putea citi gîndurile celorlalţi?

— Toate fetele de-aici umblă după unul din aceste trei lucruri — continuă Vivian, iar Maria fu convinsă că-i citea gîndurile —. Cît despre aventură, e foarte frig pentru aşa ceva şi de altfel banii nu ajung pentru călătorii. Cît despre bani, va trebui să munceşti aproape un an ca să-ţi plăteşti călătoria retur, nemaipunînd la socoteală cheltuielile pentru locuinţă şi masă.

— Dar...

— Da, ştiu: nu aşa a fost aranjamentul. La drept vorbind, dumneata ai uitat să întrebi, cum de altfel toată lumea uită. Dacă ai fi fost mai atentă, dacă ai fi citit contractul pe care l-ai semnat, ai fi ştiut exact în ce te-ai băgat — pentru că elveţienii nu mint, deşi se folosesc de tăcere.

Mariei îi fugea pămîntul de sub picioare.

— În sfîrşit, cît despre soţ, fiecare fată care se căsătoreşte înseamnă un mare prejudiciu economic pentru Roger, astfel încît ni se interzice să stăm de vorbă cu clienţii. Dacă ai de gînd ceva în sensul ăsta, vei risca foarte mult. Aici nu e un loc unde oamenii se întîlnesc, ca în Rue de Berne.

Rue de Berne?

— Bărbaţii vin aici cu nevestele lor, iar puţinii turişti, de îndată ce-şi dau seama de

ambianţa familială, pleacă să caute femei în alte localuri. Ştii să dansezi; dacă ai şti să şi cînţi, salariul ţi-ar creşte, ca şi invidia celorlalte. Chiar dacă ai fi însă cea mai bună voce din Brazilia, îţi sugerez să uiţi asta şi să nu încerci să cînţi.

Şi mai ales nu folosi telefonul. Ai cheltui tot ce mai poţi cîştiga, ceea ce va însemna foarte puţin.

— Dar mi-a promis 500 de dolari pe săptămînă!

— Ai să vezi.

Din jurnalul Mariei, în a doua sa săptămînă în Elveţia:

Am fost la local, am găsit un „instructor de dans" dintr-o ţară numită Maroc şi am fost nevoită să învăţ fiecare pas din ceea ce el — fără a fi pus niciodată piciorul în Brazilia — crede că e „samba". N-am avut timp să mă odihnesc după lunga călătorie cu avionul, a trebuit să zîmbesc şi să dansez — încă din prima noapte. Sîntem şase fete, nici una din ele nu e fericită şi nici una nu ştie ce face aici. Clienţii beau şi bat din palme, trimit bezele şi fac gesturi pornografice pe ascuns, dar nu mai mult de-atît.

Salariul a fost plătit astăzi, doar o zecime din cît ne înţelesesem — restul, potrivit contractului, va fi folosit pentru a-mi plăti

călătoria şi şederea. După calculele Vivianei, aşa va rămîne timp de un an — adică în perioada asta n-am unde fugi.

Merită să fug însă? Abia am sosit, încă nu cunosc nimic. Care e problema să dansez vreme de şapte nopţi pe săptămînă? Înainte făceam asta de plăcere, acum o fac pentru bani şi glorie; picioarele nu se plîng, singurul lucru dificil e să-mi menţin zîmbetul pe buze.

Pot alege între a fi o victimă a lumii sau o aventurieră în căutarea comorii sale. Totul ţine de felul cum îmi voi privi viaţa.

Maria optă să fie o aventurieră în căutarea comorii sale — îşi lăsă la o parte sentimentele, încetă să mai plîngă în fiecare noapte, uită cine era; descoperi că avea suficientă voinţă ca să simuleze că abia se născuse şi ca atare nu era nevoită să-i fie dor de rumeni. Sentimentele puteau să mai aştepte, acum se impunea să cîştige bani, să cunoască ţara şi să se întoarcă acasă triumfătoare.

De altfel, totul în jurul ei aducea cu Brazilia în general şi cu oraşul ei în particular: femeile vorbeau în portugheză, se plîngeau de bărbaţi, vorbeau tare, protestau împotriva orarelor, ajungeau cu întîrziere la local, îl sfidau pe patron, se credeau cele mai frumoase din lume şi spuneau poveşti despre Feţi-Frumoşii lor — care de obicei erau foarte departe, sau erau căsătoriţi, sau nu aveau bani şi trăiau de pe urma muncii lor. Ambianţa, spre deosebire de ceea ce-şi imaginase cînd văzuse broşurile publicitare aduse de Roger, era exact cum o descrisese Vivian: familială. Fetele nu puteau accepta invitaţii sau ieşi cu clienţii, pentru că erau înregistrate ca „dansatoare de samba” în

cărţile lor de muncă. Dacă erau prinse că primesc un bilet cu un număr de telefon, erau oprite să muncească cincisprezece zile. Maria, care se aştepta la ceva mult mai dinamic şi emoţionant, se lăsă cuprinsă în scurt timp de tristeţe şi plictis.

În primele cincisprezece zile, părăsi rar pensiunea unde locuia — mai cu seamă cînd văzu că nimeni nu-i vorbea limba, chiar dacă pronunţa FOAR-TE-RAR fiecare frază. Rămase de asemenea surprinsă că, spre deosebire de ceea ce se întîmpla în ţara ei, oraşul unde stătea acum avea două nume diferite — Geneve pentru cei care locuiau acolo şi Genebra pentru brazilience.

In fine, în lungile ceasuri de plictiseală din odăiţa ei fără televizor, ajunse la următoarele concluzii:

a) niciodată nu va izbuti să găsească ceea ce căuta dacă nu va şti să spună ce gîndeşte. În acest scop, trebuia să înveţe limba locului;

b) cum toate camaradele ei căutau acelaşi lucru, ea trebuia să fie diferită. Pentru asta încă nu avea o soluţie sau o metodă.

Din jurnalul Mariei, la patru săptămîni după debarcarea la Geneve/Genebra:

Mă simt aici de-o veşnicie, nu vorbesc

limba, îmi petrec ziua ascultînd muzică la radio, contemplîndu-mi camera, gîndindu-mă la Brazilia, abia aşteptînd să se facă ora de muncă şi — cînd muncesc — abia aşteptînd să se facă ora ca să mă întorc la pensiune. Altfel spus, trăiesc viitorul în loc de prezent.

Într-o zi, într-un viitor îndepărtat, voi putea să-mi plătesc biletul de avion, voi putea să mă întorc în Brazilia, să mă mărit cu patronul magazinului de textile, să ascult comentariile răutăcioase ale prietenelor care n-ar risca niciodată şi tocmai de aceea se simt în stare să taxeze eşecul celorlalţi. Nu, nu pot să mă întorc aşa: prefer să mă arunc din avion cînd traversează oceanul.

Cum ferestrele avionului nu se deschid (a fost ceva la care nu m-am aşteptat niciodată; ce păcat că nu poţi simţi aerul curat!), am să mor aici. Dar înainte de-a muri, vreau să lupt pentru viaţă. Dacă voi putea rămîne singură, mă voi duce unde vreau.

A doua zi se înscrise imediat la un curs matinal de franceză, unde cunoscu oameni de toate credinţele, convingerile şi vîrstele, oameni cu veşminte multicolore şi multe lanţuri de aur pe braţe, femei totdeauna cu un văl pe cap, copii care învăţau mai repede ca adulţii — cînd de fapt lucrurile ar trebui să stea exact invers, întrucît adulţii au mai multă experienţă. Era mîndră aflînd că toţi îi cunoşteau ţara, carnavalul, samba, fotbalul şi pe omul cel mai celebru din lume, numit Pele. La început vru să fie simpatică şi încercă să le corecteze pronunţia (este Pele! Peleee!!!), dar după cîtva timp renunţă, deoarece şi ei îi ziceau Maria, mania asta a străinilor de a schimba toate numele, ba mai şi crezînd că au dreptate.

În ceasurile după-amiezei, ca să practice limba, îndrăzni să facă primii paşi prin oraşul acela cu două nume, descoperi o ciocolată delicioasă, o brînză cum nu mai mîncase niciodată, o uriaşă fîntînă arteziană în mijlocul lacului, zăpada pe care picioarele nici unuia dintre locuitorii oraşului ei nu o călcaseră, berzele, restaurantele cu şemineuri (chiar dacă nu intrase niciodată în

vreunul din ele, vedea focul înăuntru şi asta îi dădea o senzaţie plăcută de bunăstare). Rămase de asemenea mirată cînd văzu că nu toate firmele făceau reclamă la ceasuri, ci erau şi bănci — deşi nu izbutise să priceapă de ce existau atîtea bănci pentru atît de puţini locuitori şi observase că rareori vedea pe cineva în interiorul agenţiilor, dar se hotărî să nu pună nici o întrebare.

După trei luni de autocontrol la lucru, sîngele ei brazilian — senzual şi sexual cum gîndea toată lumea — a precumpănit; se îndrăgosti de un arab care studia franceza la acelaşi curs. Situaţia dură trei săptămîni pînă cînd, într-o noapte, se hotărî să lase totul baltă şi să viziteze un munte de lîngă Geneva. Cînd veni la lucru seara următoare, Roger o chemă la el în birou.

De îndată ce deschise uşa, fu concediată fără multă vorbă, întrucît le dădea un prost exemplu celorlalte fete care lucrau acolo. Roger, isteric, zise că avea încă o dată toate motivele să fie decepţionat, că femeile brazilience nu erau de încredere (ah, Dumnezeule, mania asta de a generaliza totul). N-a fost de nici un folos să-i spună că totul nu fusese decît din pricina unei febre foarte mari cauzate de diferenţa de temperatură, bărbatul nu se lăsă convins şi chiar pretinse că trebuia să meargă iar în Brazilia ca să angajeze o înlocuitoare, şi că

ar fi fost mai bine să facă un show cu balerine iugoslave, care erau mult mai frumoase şi mai responsabile.

Maria, deşi încă tînără, nu era deloc toantă — mai cu seamă după ce amantul ei arab îi spuse că în Elveţia legile privitoare la muncă sînt foarte severe şi putea susţine că era folosită la o muncă de sclav, deoarece localul rămînea cu mare parte din salariul ei.

Se întoarse în biroul lui Roger, vorbind de astă dată o franceză rezonabilă, care includea în vocabularul ei şi cuvîntul „avocat". Plecă de-acolo cu o ploaie de injurii şi o indemnizaţie de cinci mii de dolari — bani la care niciodată nu visase, totul din pricina acelui cuvînt magic, „avocat". Acum putea să-l iubească nestînjenită pe arab, să cumpere unele cadouri, să-şi facă fotografii în zăpadă şi să se întoarcă acasă cu victoria visată.

Primul lucru pe care-l făcu fu să-i telefoneze unei vecine a mamei sale şi să spună că era fericită, avea o carieră frumoasă în faţă, nimeni de-acasă nu trebuie să-şi facă griji. După aceea, cum avea un termen pentru a părăsi camera de pensiune pe care i-o închinase Roger, nu-i rămînea decît să se ducă la arab, să-i jure dragoste veşnică, să se convertească la religia lui, să se mărite cu el — chiar dacă ar fi fost

obligată să poarte pe cap una din pînzele acelea ciudate; la urma urmelor, toţi de-acolo ştiau că arabii erau foarte bogaţi, şi asta era de ajuns.

Arabul însă, la vremea aceea, era de-acum departe — pesemne în Arabia, o ţară pe care Maria nu o cunoştea — şi în adîncul sufletului îi aduse mulţumiri Fecioarei Maria că nu fusese obligată să-şi trădeze religia. Acum, vorbind deja destul de bine franceza, cu bani pentru drumul de întoarcere, carte de muncă unde era clasificată ca „dansatoare de samba”, o viză de şedere încă valabilă şi ştiind că în ultimă instanţă se putea mărita cu un comerciant de textile, Maria se hotărî să facă ceea ce ştia că era în stare: să cîştige bani cu frumuseţea ei.

Încă din Brazilia citise o carte despre un păstor care, în căutarea comorii sale, întîmpină diferite dificultăţi, iar aceste dificultăţi îl ajută să obţină ceea ce doreşte; acesta era exact şi cazul ei. Acum era pe deplin încredinţată că fusese trimisă în lume ca să se întîlnească cu adevăratul ei destin — model sau manechin.

Închirie o cameră mică (fără televizor, fiindcă se impunea să economisească la maximum, pînă cînd avea să cîştige într-adevăr mulţi bani), iar a doua zi începu să viziteze diverse agenţii. Peste tot află că trebuia să lase fotografii profesionale, dar, în

definitiv, era o investiţie în propria ei carieră — orice vis costă mult. Cheltui o parte considerabilă din bani la un fotograf excelent, care vorbea puţin şi pretindea mult: avea o garderobă uriaşă în atelierul său şi ea poză în costumaţii sobre, extravagante şi chiar într-un bikini, care l-ar fi făcut pe unicul ei cunoscut din Rio de Janeiro, agentul de pază/interpretul şi ex-impre-sarul Mailson, să plesnească de mîndrie. Ceru o serie de copii suplimentare, scrise o scrisoare în care spunea că era fericită în Elveţia şi le trimise familiei sale. Aveau să creadă că era bogată, cu o garderobă demnă de invidiat, şi că devenise fiica cea mai ilustră a orăşelului lor. Dacă totul avea să iasă după gîndul ei (şi citise multe cărţi de „gîndire pozitivă", aşa încît nu avea nici cea mai mică îndoială cu privire la propriul ei triumf), avea să fie primită la întoarcere cu fanfara şi toţi l-ar fi convins pe primar să dea numele ei unei pieţe.

Îşi cumpără un telefon mobil, din cele care utilizează cartele preplătite (de vreme ce nu avea domiciliu stabil) şi, în zilele următoare, aşteptă invitaţii la lucru. Mînca în restaurante chinezeşti (cele mai ieftine) şi, ca să-şi petreacă timpul, studia ca o apucată.

Timpul se scurgea însă în zadar şi telefonul nu suna. Spre surprinderea ei, nimeni nu se

agăţa de ea cînd se plimba pe malul lacului, cu excepţia unor traficanţi de droguri care stăteau mereu în acelaşi loc, sub unul din podurile care făceau legătura dintre frumoasa grădină veche şi o parte mai nouă a oraşului. Începu să se îndoiască de frumuseţea ei, pînă cînd una dintre fostele ei colege de muncă, cu care se întîlnise din întîmplare într-o cafenea, îi spuse că nu ea era de vină, ci elveţienii, cărora nu le place să deranjeze pe nimeni, şi străinii, cărora le e frică să nu fie arestaţi pentru „agresiune sexuală" — o chestie inventată pentru ca femeile din lumea întreagă să se simtă cum nu se poate mai rău.

Din jurnalul Mariei, într-o noapte cînd nu mai avea curaj să iasă, să trăiască, să mai aştepte apelul telefonic care nu mai venea:

Azi am trecut prin faţa unui parc de distracţii. Cum nu pot continua să cheltuiesc bani la întîmplare, m-am gîndit că ar fi mai bine să observ oamenii. M-am oprit mult timp în faţa montagne-russe-ului: am văzut că majoritatea persoanelor intrau acolo în căutarea senzaţiilor tari, dar cînd începea să funcţioneze, mureau de frică şi cereau oprirea cărucioarelor.

Atunci ce vor? Dacă aleg aventura, n-ar trebui să fie pregătite ca să meargă pînă la

capăt? Sau cred c-ar fi mai inteligent să nu treacă prin atîtea urcuşuri şi co-borîşuri şi să stea tot timpul într-un carusel, învîrtindu-se în acelaşi loc?

În clipa cînd sînt prea singură ca să mă gîndesc la dragoste, dar simt nevoia să mă conving că asta se va întîmpla, îmi voi găsi o slujbă şi mă aflu aici pentru că am ales destinul acesta. Montagne-russe-ul e viaţa mea, viaţa este un joc dur şi halucinant, viaţa înseamnă salturi cu paraşuta, înseamnă risc, înseamnă să cazi şi să te ridici, înseamnă alpinism, înseamnă voinţă de a ajunge în punctul tău cel mai înalt şi a te simţi nemulţumit şi neliniştit cînd nu reuşeşti să o faci.

Nu e uşor să fiu departe de familia mea, de limba în care-mi pot exprima toate emoţiile şi sentimentele, dar de azi înainte, cînd voi fi deprimată, îmi voi aminti de acel parc de distracţii. Dacă aş fi adormit şi m-aş fi trezit brusc într-un montagne-russe, oare ce aş simţi?

Bun, prima senzaţie ar fi că sînt prizonieră, aş fi îngrozită de curbe, mi-ar veni să vomit şi să plec de-acolo. Dar dacă mă încredinţez că şinele sînt destinul meu, că Dumnezeu conduce mecanismul, coşmarul acesta s-ar transforma în stimulent. Nu este decît exact ceea ce este, un montagne-russe, o jucărie sigură şi con-

fortabilă, care ajunge la terminus, dar din care, cît ţine călătoria, trebuie să privesc peisajul din jur, să ţip de emoţie.

Deşi era capabilă să scrie consideraţii pe care le socotea foarte înţelepte, nu era în stare să-şi urmeze propriile sfaturi; momentele de depresie deveneau tot mai frecvente şi telefonul continua să nu sune. Ca să se distreze şi să practice limba franceză în acele ceasuri incerte, Maria începu să cumpere reviste cu artişti celebri, dar îşi dădu seama repede că cheltuia mulţi bani în acest scop şi se duse să le caute la o bibliotecă din apropiere. Doamna care se ocupa de împrumutul cărţilor îi spuse că acolo nu puneau la dispoziţie reviste, dar îi putea sugera unele titluri care să o ajute să stăpînească tot mai bine franceza.

— N-am timp de citit cărţi.

— Cum nu aveţi timp? Ce faceţi?

— Multe: studiez franceza, ţin un jurnal şi...

— Şi mai ce?

Era să spună „şi aştept să sune telefonul”, dar socoti că era mai bine să tacă.

— Fată dragă, dumneata eşti tînără, ai toată viaţa în faţă. Citeşte. Uită ce ţi s-a spus despre cărţi şi citeşte.

— Şi pînă acum am citit mult.

Brusc, Maria îşi aminti de ceea ce agentul de pază Mailson îi descrisese cîndva sub denumirea de „energie”. Bibliotecara din faţa ei părea o fiinţă sensibilă, binevoitoare, cineva care ar putea să o ajute dacă ceva sau nimic n-ar merge. Trebuia să o cucerească, intuiţia îi spunea că acolo îşi putea găsi o posibilă prietenă. Se răzgîndi pe loc:

— Dar vreau să citesc şi mai mult. Vă rog să mă ajutaţi în alegerea cărţilor.

Femeia îi aduse *Micul prinţ*. În noaptea aceea începu să o răsfoiască, văzu desenele de la început, unde apărea o pălărie — dar autorul spunea că, la drept vorbind, pentru copii, aceea era o cobră cu un elefant înăuntru. „Cred că niciodată n-am fost copil”, îşi spuse în sinea ei. „Pentru mine, asta pare mai degrabă o pălărie.” În absenţa televizorului, începu să-l însoţească pe prinţişor în călătoriile lui, întristîndu-se totuşi ori de cîte ori apărea subiectul „dragoste” — îşi interzisese să se mai gîndească la tema asta sau, de nu, risca să se sinucidă. Cu excepţia cinelor romantice la care luau parte un prinţ, o vulpe şi un trandafir, cartea era foarte interesantă şi uită să verifice la fiecare cinci minute dacă bateria celularului era încărcată (murea de frică să nu-şi piardă şansa cea mare din pricina unei neglijenţe).

Maria începu să frecventeze biblioteca, să stea de vorbă cu femeia care părea la fel de singură ca şi ea, să-i ceară sugestii, să discute despre viaţă şi autori — pînă cînd banii aproape i se terminară; încă două săptămîni şi nu şi-ar mai fi putut cumpăra biletul de întoarcere.

Şi cum viaţa aşteaptă mereu situaţii critice ca să-şi arate latura strălucitoare, în cele din urmă telefonul sună.

La trei luni după ce descoperise cuvîntul „avocat" şi la două de cînd trăia din indemnizaţia încasată, o agenţie de modele întrebă dacă doamna Maria se mai găsea la numărul acela. Răspunsul fu un „da" rece, repetat cu mult timp înainte, ca să nu manifeste nici un fel de anxietate. Află atunci că unui arab, profesionist în materie de modă în ţara lui, îi plăcuseră mult fotografiile ei şi voia să o invite să participe la o paradă. Maria îşi aminti de recenta decepţie, dar şi de banii de care avea nevoie cu disperare.

Îşi dădură întîlnire într-un restaurant foarte şic. Întîlni un domn elegant, mai încîntător şi mai matur decît experienţa sa anterioară, care o întrebă:

— Ştiţi de cine e tabloul acela? De Joan Miro. Ştiţi cine e Joan Miro?

Maria rămase tăcută, ca şi cum s-ar fi concentrat asupra mîncării, destul de diferită de cea din restaurantele chinezeşti. Pe de altă parte, îşi făcea însemnări în minte: trebuie să ceară o carte despre Miro cu prilejul proximei sale vizite la bibliotecă.

Arabul insista însă:

— Masa aceea era preferată de Federico Fellini. Ce credeţi despre filmele lui Fellini?

Îi răspunse că le adora. Arabul vru să intre în detalii, şi Maria, dîndu-şi seama că pregătirea ei culturală n-avea cum să reziste la proba aceea, se hotărî să treacă direct la subiect:

— Nu vreau să mă prefac faţă de dumneavoastră. Tot ce ştiu este deosebirea dintre o coca-cola şi o pepsi. Nu doriţi să discutăm despre o paradă de mode?

Francheţea fetei păru a-i face o bună impresie.

— O vom face cînd vom lua un drink, după cină. Se instală o pauză, timp în care cei doi se priveau şi încercau să-şi ghicească gîndurile.

— Sînteţi foarte frumoasă — insistă arabul —. Dacă vreţi să luaţi un drink cu mine la hotelul meu, vă dau o mie de franci.

Maria înţelese imediat. Era vina agenţiei de modele? Era vina ei, ar fi trebuit să se intereseze mai exact despre cină? Nu era nici vina agenţiei, nici a ei, nici a arabului:

chiar aşa funcţionau lucrurile. Brusc, simţi nevoia de peisajul natal, de Brazilia, de îmbrăţişarea mamei. Îşi aminti de biletul lui Mailson, cînd vorbea de trei sute de dolari; pe atunci socotise exagerat, mult peste ceea ce spera să primească pentru o noapte cu un bărbat. Dar în clipa aceea îşi dădu seama că nu mai avea pe nimeni, absolut pe nimeni pe lume cu care să poată sta de vorbă; era singură, într-un oraş străin, la vîrsta ei de douăzeci şi doi de ani relativ bine trăiţi, dar inutili dacă era vorba să o ajute la găsirea celui mai bun răspuns.

— Mai daţi-mi, vă rog, puţin vin.

Arabul îi mai turnă vin în pahar, în timp ce gîndul îi călătorea mai rapid decît Micul prinţ în plimbarea lui pe diverse planete. Venise să caute aventură, bani şi poate un soţ, ştia că în cele din urmă va accepta şi propuneri ca asta, fiindcă nu era inocentă şi se obişnuise cu comportamentul bărbaţilor. Dar încă mai credea în agenţiile de modele, străluciri, un soţ bogat, familie, copii, nepoţi, rochii, întoarcere triumfătoare în oraşul natal. Visa să depăşească toate dificultăţile doar cu ajutorul inteligenţei, al farmecului, al voinţei sale.

Realitatea sfîrşise prin a i se prăbuşi în cap. Spre surprinderea arabului, începu să plîngă. Bărbatul, sfîşiat între teama de scandal şi instinctul masculin de a o proteja

pe fată, nu ştia ce să facă. Îi făcu semn ospătarului să aducă nota de plată, dar Maria îl întrerupse:

— Nu faceţi asta. Mai turnaţi-mi vin şi lăsaţi-mă să plîng niţel. Şi Maria se gîndi la băieţaşul care-i ceruse un creion, la adolescentul care o sărutase pe gura închisă, la bucuria de a fi cunoscut Rio de Janeiro-ul, la bărbaţii care o folosiseră fără a-i fi dat nimic în schimb, la pasiunile şi iubirile irosite de-a lungul drumului ei de pînă acum. Viaţa sa, în ciuda aparentei libertăţi, era un şir nesfîrşit de ceasuri în aşteptarea unui miracol, a unei iubiri adevărate, a unei aventuri cu acelaşi final romantic pe care-l văzuse mereu în filme şi despre care citise în cărţi. Un autor scrisese că pe om timpul nu-l transformă, învăţătura nu-l transformă — unicul lucru care te poate face să-ţi schimbi gîndurile este dragostea. Ce prostie! Cine a scris asta cunoştea doar o faţă a monedei.

Într-adevăr, dragostea era primul lucru capabil să schimbe total viaţa unei persoane de la o clipă la alta. Exista însă cealaltă faţă a monedei, un al doilea lucru care face ca fiinţa umană să urmeze o cale total diferită de cea plănuită: se numea disperarea. Da, poate dragostea ar fi în stare să-l transforme pe cineva; disperarea operează însă această transformare mai repede. Şi acum, Maria? Să fugă de-acolo, să se întoarcă în Brazilia, să

se transforme în profesoară de franceză, să se mărite cu patronul magazinului de textile? Să meargă oare mai departe, o singură noapte, într-un oraş unde nu cunoştea pe nimeni şi nimeni nu o cunoştea? Oare o singură noapte şi banii atît de uşor cîştigaţi ar face-o să meargă mai departe, pînă la un punct al drumului de unde nu s-ar mai fi putut întoarce? Ce se întîmpla în acel minut: o mare ocazie sau o încercare din partea Fecioarei Maria?

Ochii arabului se plimbau peste tabloul lui Joan Miro, peste locul unde lua masa Fellini, peste fata care păzea hainele, peste clienţii care intrau şi ieşeau.

— Nu ştiaţi?

— Încă niţel vin, vă rog — fu răspunsul Mariei, tot printre lacrimi.

Se ruga ca ospătarul să nu se apropie şi să vadă ce se întîmpla — şi ospătarul, care asista la toate de departe cu coada ochiului, se ruga ca bărbatul cu fetişcana să achite repede nota, pentru că restaurantul era ticsit şi era lume care aştepta un loc.

În cele din urmă, după un răstimp care-i păruse o veşnicie, ea vorbi:

— Aţi spus un drink pentru o mie de franci?

Pînă şi Maria se miră de tonul vocii sale.

— Da — răspunse arabul, regretînd că făcuse propunerea —. Dar nu vreau nicidecum...

— Achitaţi nota. Să luăm acel drink la hotelul dumneavoastră.

Din nou, îşi părea o străină. Pînă atunci fusese o tînără amabilă, educată, veselă, şi nu folosise niciodată o asemenea tonalitate a vocii cu un străin. Dar se părea că tînăra aceea murise definitiv: în faţa ei era altă existenţă, unde drinkurile costau o mie de franci sau, într-o monedă mai universală, circa şase sute de dolari.

Şi totul se petrecu întocmai conform aşteptărilor: se duse la hotel cu arabul, bău şampanie, se îmbătă aproape detot, îşi desfăcu coapsele, aşteptă ca el să aibă orgasm (nici nu-i trecu prin cap să simuleze că avea şi ea unul), se spălă în cada de marmură, luă banii şi-şi îngădui luxul de a lua un taxi pînă acasă.

Se aruncă în pat şi dormi o noapte fără vise.

Din jurnalul Mariei, a doua zi:

Îmi amintesc de toate, mai puţin de momentul în care am luat hotărîrea. Curios, nu am nici un sentiment de vinovăţie. Înainte obişnuiam să le privesc pe fetele care se culcau cu bărbaţi pentru bani ca pe nişte fiinţe cărora viaţa nu le lăsase nici o alegere — iar acum văd că nu e aşa. Puteam zice „da" sau „nu", nimeni nu mă silea să

accept ceva.

Merg pe străzi, mă uit la oameni, oare îşi aleg ei înşişi propriile vieţi? Nu cumva şi ei, ca şi mine, au fost „aleşi" de către destin? Doamna care visa să devină model, funcţionarul bancar care se gîndise să fie muzician, dentistul care îşi ţinea o carte ascunsă şi căruia i-ar fi plăcut să se consacre literaturii, fata care ar fi adorat să lucreze la televiziune, dar tot ce a găsit a fost un post de casieră la un supermarket.

Nu simt nici un fel de compasiune faţă de mine însămi. Nu mă consider o victimă, fiindcă puteam să fi plecat de la restaurant cu demnitatea intactă şi cu poşeta goală. Puteam să-i fi dat lecţii de morală bărbatului din faţa mea sau să fi încercat a-l face să vadă că avea sub ochi o prinţesă şi că era mai bine s-o cucerească decît s-o cumpere. Puteam să fi adoptat infinite atitudini, dar — ca majoritatea fiinţelor umane — am lăsat ca destinul să aleagă ce drum să urmez.

Nu sînt unica, deşi destinul meu poate părea ilegal şi marginal în raport cu al celorlalţi. Dar, în căutarea fericirii, ne poticnim cu toţii: funcţionarul/muzician, dentistul/scriitor, casiera/actriţă, doamna/model, nici unul dintre noi nu e fericit.

Deci asta e? Era uşor aşa? Se afla într-un oraş străin, nu cunoştea pe nimeni, ceea ce ieri era un supliciu îi dădea azi o imensă senzaţie de libertate, nu era nevoită să dea explicaţii nimănui.

Luă hotărîrea, pentru prima oară după mulţi ani, să-şi consacre întreaga zi ca să se gîndească la ea însăşi. Pînă atunci trăia preocupată mereu de ceilalţi: mama, colegele de şcoală, tatăl, funcţionarii de la agenţia de modele, profesorul de franceză, ospătarul, bibliotecara, ce anume gîndeau persoanele de pe stradă — pe care nu le mai văzuse niciodată —. La drept vorbind, nimeni nu se gîndea la nimic, cu atît mai puţin la ea, o biată străină căreia, dacă ar fi dispărut mîine, nici măcar poliţia nu i-ar fi dus lipsa.

Destul. Ieşi grăbită, îşi luă cafeaua de dimineaţă în localul obişnuit, merse puţin în jurul lacului, se uită la o manifestaţie a unor refugiaţi. O femeie cu un căţeluş comentă că erau kurzi şi, de astă dată, în loc să se prefacă a şti răspunsul, ca să arate că era mai cultă şi mai inteligentă decît îşi închipuiau, întrebă:

— De unde vin kurzii?

Femeia, spre surprinderea ei, nu ştiu să-i răspundă. Aşa sînt oamenii: vorbesc de parcă ar şti totul, iar dacă îndrăzneşti să întrebi, nu ştiu nimic. Intră într-un cybercafe şi descoperi pe internet că kurzii veneau din Kurdistan, o ţară inexistentă, azi împărţită între Turcia şi Irak. Se întoarse la locul de unde plecase, încercînd să o găsească pe femeia cu căţelul — dar aceasta plecase, poate pentru că animalul nu mai suporta să încremenească o jumătate de oră ca să vadă o ceată de oameni cu eşarfe, văluri, muzici şi strigăte ciudate.

„Aşa sînt şi eu. Sau mai bine zis, aşa eram: o persoană care se făcea că ştie totul, ascunsă în tăcerea mea, pînă cînd arabul acela m-a iritat atît de tare, încît am avut curajul să spun că nu ştiam decît deosebirea dintre nişte băuturi răcoritoare. A fost oare şocat? Şi-a schimbat părerea despre mine? Nici vorbă! Spontaneitatea mea se vede că i s-a părut fantastică. Totdeauna am pierdut cînd am vrut să par mai pricepută decît sînt: şi cu asta, basta!"

Îşi aminti de agenţia de modele. Ştiau ce vrea arabul — şi-n cazul ăsta Maria făcuse încă o dată pe ingenua — sau crezuseră cu adevărat că era capabil să-i găsească de lucru în Danemarca?

Oricum, Maria se simţea mai puţin singură în dimineaţa aceea cenuşie din

Geneva, cu temperatura apropiată de zero, kurzii manifestînd, tramvaiele ajungînd la fix în fiecare staţie, magazinele rearanjînd bijuteriile în vitrine, băncile deschizîndu-se, cerşetorii dormind, elveţienii ducîndu-se la muncă. Era mai puţin singură, deoarece alături de ea era altă femeie, poate invizibilă pentru trecători. Nu-i observase niciodată prezenţa, dar ea se afla acolo.

Zîmbi pentru femeia invizibilă de lîngă ea, care semăna cu Fecioara Maria, mama lui Isus. Femeia îi răspunse tot cu un zîmbet, îi spuse să aibă grijă, căci lucrurile nu erau atît de simple cum credea ea. Maria nu dădu importanţă sfatului, răspunse că era o persoană adultă, responsabilă de propriile decizii, şi nu putea crede că exista o conspiraţie cosmică împotriva ei. Aflase că erau bărbaţi dispuşi să plătească o mie de franci elveţieni pentru o noapte, pentru o jumătate de oră între coapsele ei, şi tot ce trebuia să decidă în zilele următoare era dacă lua cei o mie de franci elveţieni pe care-i avea acum acasă, cumpăra un bilet de avion şi se întorcea în oraşul unde se născuse. Sau dacă mai rămînea puţin, doar cît să cumpere o casă pentru părinţi, rochii frumoase şi bilete pentru locurile pe care visase cîndva să le viziteze.

Femeia invizibilă de lîngă ea îi spuse iarăşi, insistînd, că lucrurile nu erau chiar

atît de simple, dar Maria, deşi mulţumită de nesperata tovărăşie, o rugă să nu-i mai întrerupă gîndurile, trebuia să ia hotărîri importante.

Analiză din nou, de astă dată cu mai multă grijă, posibilitatea de a se întoarce în Brazilia. Prietenele ei de colegiu, care nu plecaseră niciodată de-acolo, ar fi comentat numaidecît că fusese dată afară din serviciu, că nu avusese niciodată talent ca să devină o stea internaţională. Mama ei s-ar fi întristat pentru că nu primise suma lunară făgăduită — deşi Maria, în scrisorile ei, susţinuse că poşta fura banii. Tatăl ei ar fi privit-o tot restul vieţii cu expresia aceea „ştiam eu”, ea şi-ar fi reluat munca în magazinul de textile, s-ar fi căsătorit cu patronul, după ce călătorise în avion, mîncase brînză elveţiană, învăţase franţuzeşte şi păşise în zăpadă.

Pe de altă parte, existau drinkurile de o mie de franci elveţieni. Poate n-ar fi durat mult timp — în definitiv, frumuseţea trece iute ca vîntul —, dar într-un an ar avea bani ca să recupereze totul şi să se întoarcă în lume, de astă dată stabilind ea însăşi regulile jocului. Unica ei problemă concretă era că nu ştia ce era de făcut, cum să înceapă. Acum cîtva timp, în localul acela familial, o fată menţionase un loc numit Rue de Berne — de altminteri, fusese unul din primele ei comentarii, chiar înainte de a-i fi

arătat unde să-şi lase bagajele.

Se duse la unul dintre marile panouri care se găseau în numeroase locuri din Geneva, oraşul acela atît de amabil cu turiştii, încît nu suporta să-i vadă rătăcindu-se — şi, ca să evite una ca asta, panourile respective aveau anunţuri într-o parte şi hărţi în cealaltă.

Acolo era un bărbat şi ea îl întrebă dacă ştia unde era Rue de Berne. El o privi intrigat, o întrebă dacă asta căuta sau voia să ştie unde era autostrada care ducea la Berna, capitala Elveţiei.

— Nu, răspunse Maria, vreau să găsesc chiar strada de-aici, din oraş.

Bărbatul o măsură din cap pînă-n picioare şi se îndepărtă fără să scoată o vorbă, încredinţat că era pesemne filmat de unul din programele acelea de televiziune, în care marea bucurie a publicului e de a face ca toţi să pară ridicoli. Maria rămase acolo cincisprezece minute — în definitiv oraşul era mic — şi pînă la urmă găsi locul.

Prietena ei invizibilă, care păstrase tăcerea cîtă vreme Maria se concentrase asupra hărţii, acum încerca să argumenteze; nu era o chestiune de morală, ci se angaja pe un drum fără întoarcere.

Maria răspunse că, aşa cum a fost capabilă să aibă bani ca să se întoarcă din Elveţia, ar fi capabilă să iasă din orice

situaţie. În plus, nici una dintre persoanele cu care se încrucişa în timpul plimbării sale nu alesese singură ce anume dorea să facă. Asta era realitatea vieţii.

„Sîntem într-o vale a plîngerii”, i se adresă ea prietenei sale invizibile. „Putem avea multe vise, dar viaţa e aspră, implacabilă, tristă. Ce vrei să-mi spui? Că lumea mă va condamna? Nu va şti nimeni — şi asta va fi doar o perioadă din viaţa mea.”

Cu un zîmbet dulce, dar trist, prietena invizibilă dispăru.

Merse pînă la parcul de distracţii, cumpără un bilet pentru montagne-russe, ţipă ca toţi ceilalţi, înţe-legînd însă că nu era nimic periculos, era doar o jucărie. Mîncă într-un restaurant japonez, nici nu ştia ce mănîncă, ştia doar că era foarte scump, iar acum era dispusă să-şi facă toate capriciile. Era veselă, nu trebuia să mai aştepte nici un telefon şi nici să numere centimele cheltuite.

La sfîrşitul zilei, luă legătura cu agenţia, spuse că întîlnirea fusese foarte bună şi că le mulţumea. Dacă ar fi fost serioşi, ar fi întrebat de fotografii. Dacă ar fi fost traficanţi de femei, ar fi aranjat noi întîlniri.

Trecu podul, se întoarse în odăiţa ei, se hotărî să nu-şi cumpere televizor, chiar dacă avea bani şi multe planuri în cap: trebuia să gîndească, să-şi folosească tot timpul spre a

gîndi.

Din jurnalul Mariei în noaptea aceea (cu o adnotare pe margine, zicînd: „Nu sînt foarte convinsă”).

Am înţeles de ce plăteşte un bărbat pentru o femeie: vrea să fie fericit. Nu plăteşte o mie de franci doar ca să aibă un orgasm. Vrea să fie fericit. Şi eu vreau, toată lumea vrea şi nimeni nu reuşeşte. Ce am de pierdut dacă mă decid să mă transform pentru o vreme într-o... cuvîntul e greu de conceput şi de scris... dar haide... ce pot pierde dacă mă decid să fiu prostituată o vreme?

Onoarea. Demnitatea. Respectul faţă de mine însămi. Dacă mă gîndesc bine, n-am avut niciodată nici unul din aceste trei lucruri. N-am cerut să mă nasc, n-am izbutit să fiu iubită de cineva, totdeauna am luat hotărîri greşite — acuma las viaţa să decidă în locul meu.

Agenţia telefonă a doua zi, întrebă de fotografii şi la ce dată va fi parada de mode, deoarece încasau un comision de la fiecare acţiune. Maria le spuse că arabul urma să intre în legătură cu ei, trăgînd imediat concluzia că nu ştiau nimic.

Se duse la bibliotecă şi ceru cărţi despre sex. Dacă lua serios în considerare posibilitatea de a munci — doar un an, şi-o făgăduise — într-un domeniu pe care nu-l cunoştea, primul lucru pe care trebuia să-l facă era să înveţe cum să acţioneze, cum să furnizeze plăcere şi să primească bani în schimb.

Spre dezamăgirea ei, bibliotecara zise că aveau doar cîteva tratate tehnice, deoarece acolo era o instituţie publică. Maria citi cuprinsul unuia dintre tratatele tehnice şi-l dădu imediat înapoi; habar n-aveau de fericire, vorbeau doar de erecţie, penetraţie, impotenţă, precauţii, lucruri fără nici cel mai mic haz. O clipă îşi puse în mod serios problema să împrumute *Consideraţii psihologice despre frigiditatea femeii,* de vreme ce, în cazul ei, nu reuşea să aibă orgasme decît prin masturbaţie, deşi era

foarte plăcut să fie posedată şi penetrată de un bărbat.

Dar nu se afla acolo în căutarea plăcerii, ci în vederea unei munci. Îi mulţumi bibliotecarei, trecu printr-un magazin şi făcu prima sa investiţie în posibila carieră ce i se arăta la orizont — rochii care i se păreau destul de sexy ca să trezească tot felul de dorinţe. Se duse apoi în locul identificat pe hartă. Rue de Berne începea de la o biserică (şi, coincidenţă, aproape de restaurantul japonez unde cinase cu o zi înainte), se transforma în vitrine unde se vindeau ceasuri ieftine, pînă cînd, la capătul ei, se găseau localurile de care auzise vorbindu-se, toate închise la ora aceea din zi. Se întoarse iar ca să se plimbe în jurul lacului, cumpără — fără nici o reţinere — cinci reviste pornografice ca să studieze ce ar fi avut eventual de făcut, aşteptă să se înnopteze şi se îndreptă iarăşi către locul cu pricina. Acolo alese ca din întîmplare un bar cu sugestivul nume brazilian *Copacabana.*

Nu luase nici o hotărîre, îşi zicea în sinea ei. Era doar o experienţă. Niciodată nu se simţise atît de bine şi atît de liberă în tot timpul petrecut în Elveţia.

— Cauţi de lucru — zise patronul, care spăla pahare în spatele unei tejghele, nepunînd nici măcar un semn de întrebare la

sfîrşitul frazei. Localul consta dintr-o serie de mese, un colţ cu un soi de pistă de dans şi cîteva sofale rezemate de pereţi —. N-avem nimic. Ca să munceşti aici, întrucît ne supunem legii, trebuie să ai cel puţin o carte de muncă.

Maria i-o arătă pe-a ei şi bărbatul păru a-şi mai domoli mahmureala.

— Ai experienţă?

Ea nu ştia ce să spună: dacă ar fi răspuns afirmativ, el ar fi întrebat-o unde mai lucrase înainte. Dacă ar fi negat, ar fi fost capabil să o refuze.

— Scriu o carte.

Ideea îi ţîşnise din neant, ca şi cum o voce invizibilă i-ar fi sărit în ajutor în clipa aceea. Observă că bărbatul ştia că minte şi se prefăcea că o crede.

— Înainte de a te hotărî, vorbeşte cu una din fete. Avem cel puţin şase brazilience şi vei putea afla tot ce te aşteaptă.

Maria vru să-i spună că nu avea nevoie de sfaturile nimănui şi că nu luase nici o decizie, dar bărbatul se şi deplasase de cealaltă parte a barului, fără a-i oferi nici măcar un pahar de apă.

Sosiră fetele, patronul le identifică pe cîteva brazilience şi le ceru să stea de vorbă cu nou-venita. Nici una din ele nu părea dispusă să asculte, şi Maria deduse că le era teamă de concurenţă. Sonorizarea localului

fu conectată, începură să se-audă nişte cîntece braziliene (în definitiv, localul se numea *Copacabana),* intrară fete cu trăsături asiatice, altele care păreau venite din munţii înzăpeziţi şi romantici din jurul Genevei. În fine, după aproape două ore de aşteptare, multă sete, cîteva ţigări, o senzaţie tot mai profundă că lua o hotărîre greşită, o repetiţie mentală necontenită a propoziţiei „ce caut eu aici?” şi o iritare în faţa totalei lipse de interes atît din partea proprietarului, cît şi a fetelor, în cele din urmă una dintre brazilience se apropie de ea.

— De ce ai ales localul ăsta?

Maria putea să recurgă la istoria cu cartea sau să facă exact ceea ce făcuse în privinţa kurzilor şi a lui Joan Miro: să spună adevărul.

— După nume. Nu ştiu de unde să încep şi nu ştiu nici dacă vreau să încep.

Fata păru a rămîne surprinsă de comentariul direct şi franc. Bău o înghiţitură din ceva ce părea whisky, ascultă o melodie braziliană care tocmai începuse, făcu comentarii despre dorul de ţară, zise că deverul avea să fie slab în noaptea aceea din cauză că se anulase un mare congres internaţional care urma să aibă loc în împrejurimile Genevei. In fine, văzînd că Maria nu pleca, spuse:

— E foarte simplu, trebuie să respecţi trei

reguli. Prima: nu trebuie să te îndrăgosteşti de nimeni cu care lucrezi sau cu care faci dragoste. A doua: să nu crezi în promisiuni şi să încasezi plata cu anticipaţie. A treia: să nu foloseşti droguri.

Făcu o pauză.

— Şi începe imediat. Dacă te întorci acasă fără să prinzi un bărbat, ai să te gîndeşti de două ori şi n-o să mai ai curaj să revii.

Maria se pregătise doar pentru o consultaţie, pentru o informaţie despre posibilităţile unei munci provizorii, dar îşi dădu seama că se confrunta cu acel sentiment care îţi impune să iei o decizie rapid — disperare!

— E-n ordine. Încep azi.

Nu mărturisi că începuse de ieri. Femeia se duse la patronul barului, pe care-l strigă Milan, şi acesta veni să discute cu Maria.

— Ai desuuri frumoase?

Nimeni nu-i mai pusese întrebarea asta. Nici iubiţii ei, nici arabul, nici prietenele, cu atît mai puţin un străin. Dar aşa era viaţa în localul acela: direct la subiect.

— Port un chiloţel albastru-deschis.

„Şi fără sutien”, plusă ea, provocatoare. Dar nu obţinu decît o punere la punct:

— De mîine, să poţi chiloţel negru, sutien şi ciorapi. Face parte din ritual să dai jos cît mai multe piese de îmbrăcăminte cu putinţă.

Fără să piardă timpul şi de astă dată avînd certitudinea că avea de-a face cu o novice, Milan o instrui în restul ritualului: *Copacabana* trebuie să fie un local agreabil, nu un bordel. Bărbaţii intrau în localul acela vrînd să creadă că aveau să întîlnească o femeie neînsoţită, singură. Dacă cineva se apropia de masa ei şi nu era oprit pe parcurs (deoarece, mai presus de orice, funcţiona conceptul de „client exclusiv al anumitor fete"), cu siguranţă urma să o invite:

— Vrei să bei ceva?

La care Maria putea răspunde da sau nu. Era liberă să-şi aleagă compania, deşi nu era recomandabil să zică „nu" mai mult de o dată pe noapte. În cazul unui răspuns pozitiv, urma să ceară cu cocteil de fructe, care (întîmplător) era băutura cea mai scumpă de pe listă. Nimic alcoolic, nici vorbă să-l lase pe client să facă alegerea în locul ei.

Apoi, trebuia să accepte o eventuală invitaţie la dans. Majoritatea frecventatorilor erau cunoscuţi şi, cu excepţia „clienţilor exclusivi", asupra cărora nu intră în detalii, nimeni nu prezenta vreun risc. Poliţia şi Ministerul Sănătăţii pretindeau analize de sînge lunare, ca să se constate dacă nu erau purtătoare de maladii cu transmisie sexuală. Utilizarea prezervativului era obligatorie, deşi nu aveau cum supraveghea dacă norma respectivă era sau nu respectată. Era

interzis să provoace vreun scandal — Milan era căsătorit, tată de familie, grijuliu cu reputaţia şi bunul nume al localului său.

Continuă să-i explice ritualul: după dans, se întorceau la masă, iar clientul, ca şi cum ar fi spus ceva neaşteptat, o invita să meargă cu el la un hotel. Preţul normal era de 350 de franci, din care 50 de franci îi rămîneau lui Milan, cu titlul de concesionare a mesei (un artificiu legal pentru a evita, în viitor, complicaţiile juridice şi acuzaţia de a exploata sexul în scopuri lucrative).

Maria încercă să argumenteze:

— Dar am cîştigat o mie de franci pentru asta.

Patronul făcu gestul ameninţător de a se îndepărta, dar brazilianca aceea, care asista la conversaţie, interveni:

— Glumeşte.

Şi, adresîndu-i-se Mariei, îi spuse într-o portugheză clară şi sonoră:

— Aici e localul cel mai scump din Geneve (aici, oraşul se numea Geneve, nu Genebra). Să nu mai spui vreodată asta. El cunoaşte preţul pieţei şi ştie că nimeni nu se culcă cu o femeie pentru o mie de franci, afară de cazul — dacă ai noroc şi competenţă — „clienţilor speciali".

Ochii lui Milan, despre care Maria avea să afle mai tîrziu că era un iugoslav ce trăia acolo de douăzeci de ani, nu lăsau nici o

umbră de îndoială:

— Preţul e de 350 de franci.

— Da, ăsta e preţul — repetă Maria umilită.

Întîi, întreabă ce culoare au desuurile. Apoi, decide preţul trupului ei.

Nu avea însă timp de reflecţie, bărbatul continua să-i dea instrucţiuni: nu trebuia să accepte invitaţii ca să meargă la case sau hoteluri sub cinci stele. Dacă clientul nu ar avea unde s-o ducă, urma să meargă ea la un hotel situat la cinci intersecţii de-acolo, dar totdeauna în taxi, pentru a evita ca alte femei de la alte localuri de pe Rue de Berne să se obişnuiască cu figura ei — Maria nu-l crezu, ci îşi imagină că adevăratul motiv era să nu primească invitaţia de a lucra în condiţii mai bune, în alt local. Îşi păstră însă gîndurile pentru sine, îi ajungea discuţia despre preţ.

— Repet încă o dată: la fel ca poliţiştii la cinema, să nu bei niciodată cînd lucrezi. Te las acum, mişcarea începe în scurt timp.

— Mulţumeşte-i — zise, în portugheză, brazilianca.

Maria îi mulţumi. Bărbatul zîmbi, dar încă nu-şi terminase lista de recomandări:

— Am uitat ceva: timpul dintre comanda băuturii şi momentul plecării nu trebuie cu nici un chip să depăşească 45 de minute, iar în Elveţia, cu ceasuri în toate părţile, pînă şi

iugoslavii şi brazilienii învaţă să respecte orarul. Ţine mine că eu îmi hrănesc copiii din comisionul dumitale.

Avea să-şi amintească.

Îi dădu un pahar de apă minerală carbogazoasă cu lămîie — putea trece uşor drept gin tonic — şi-i ceru să aştepte.

În scurt timp, localul începu să se umple: bărbaţii intrau, priveau în jur, se aşezau singuri şi imediat apărea cineva de-al casei, ca şi cum ar fi fost o serbare şi toţi s-ar fi cunoscut de multă vreme, iar acum ar fi profitat ca să se distreze niţel după o lungă zi de muncă. La fiecare bărbat care-şi aranja o companie, Maria suspina, uşurată, deşi începuse să se simtă mult mai bine. Poate pentru că era în Elveţia, poate pentru că, mai devreme sau mai tîrziu, avea să întîlnească aventuri, bani sau un soţ la care visase dintotdeauna. Poate pentru că — abia acum îşi dădea seama — era prima oară în multe săptămîni cînd ieşea noaptea şi mergea într-un local unde cînta muzica şi unde, din cînd în cînd, putea auzi pe cineva vorbind în portugheză. Se distra cu fetele din jurul ei, consumînd cocteil de fructe, conversînd vesele.

Nu o văzuse pe nici una din ele felicitînd-o sau dorindu-i succes în noua profesie, era însă normal, în definitiv era o concurentă, o

adversară, disputîn-du-şi acelaşi trofeu. În loc să fie abătută, avu un sentiment de orgoliu — lupta, se bătea, nu era cineva descumpănit. Putea, dacă ar fi vrut, să deschidă uşa şi să plece de-acolo pentru totdeauna, dar avea să-şi amintească mereu că avusese curajul de-a ajunge acolo, de a negocia şi discuta despre lucruri la care, în nici un alt moment al vieţii, nu îndrăznise să se gîndească. Nu era o victimă a destinului, şi-o repeta în fiecare clipă: îşi asuma toate riscurile, pînă dincolo de limitele sale, trăind experienţe pe care, într-o zi, în tăcerea inimii sale, în momentele copleşite de urît ale bătrîneţii, şi le-ar putea aminti cu anumită doză de nostalgie — oricît ar putea părea de absurd.

Era sigură că nimeni nu avea să se apropie de ea şi mîine totul nu avea să i se pară altceva decît un vis nebunesc, pe care n-ar mai cuteza niciodată să-l repete; fiindcă tocmai îşi dăduse seama că o mie de franci pentru o noapte se întîmplă o singură dată, mai sigur ar fi să-şi cumpere biletul de întoarcere în Brazilia. Ca să-i treacă timpul mai repede, începu să calculeze cît ar cîştiga fiecare din fetele acelea: dacă ar ieşi de trei ori pe zi, i-ar reveni fiecăreia patru ore de muncă.

Într-o zi, echivalentul salariului ei pe două luni de la magazinul de textile.

Doar atîta? Bun, ea cîştigase o mie de franci într-o noapte, dar fusese poate doar un soi de începătoare. Oricum, veniturile unei prostituate normale erau mai mari, mult mai mari decît ar fi putut cîştiga dînd ore de franceză la ea acasă. Totul presupunînd, ca unic efort, să stea o vreme într-un bar, să danseze, să desfacă picioarele şi punct. Nu era nevoie nici măcar să stea de vorbă.

Banii puteau fi o bună motivaţie, gîndi ea mai departe. Dar asta era totul? Oare persoanele aflate acolo, clienţii şi femeile, reuşeau să se distreze cît de cît? Lumea era oare atît de diferită de ceea ce învăţase ea la şcoală? Dacă ar folosi prezervativul, nu risca nimic, nici chiar acela de a fi recunoscută de cineva din ţara ei. Nimeni nu vizitează Geneva, cu excepţia — cum li se spusese odată la un curs — acelora cărora le plăcea să frecventeze băncile. Ceea ce le place însă brazilienilor, în marea lor majoritate, e să bată magazinele, de preferinţă la Miami sau Paris. Trei sute de franci pe zi, cinci zile pe săptămînă.

O avere! Ce tot făceau fetele alea acolo, dacă într-o lună cîştigau bani suficienţi ca să se întoarcă acasă şi să le cumpere o casă mamelor lor? Oare munceau doar de puţin timp?

Sau — şi Maria se temu de propria-i întrebare — sau le-o fi plăcînd?

Din nou simţi nevoia de a bea — şampania o ajutase considerabil în ziua anterioară.

— Acceptaţi un drink?

In faţa ei, un bărbat de vreo treizeci de ani, în uniforma unei companii aeriene.

Lumea începu să pară filmată cu încetinitorul şi Maria trăi senzaţia de ieşire din propriul trup, contemplîndu-se din exterior. Murea de ruşine, dar făcu efortul de a-şi stăpîni îmbujorarea de pe faţă, dădu afirmativ din cap, zîmbi şi înţelese că din clipa aceea viaţa i se schimbase pentru totdeauna. Cocteil de fructe, conversaţie, ce faci aici, e frig, nu-i aşa? Povesteşte-mi despre ţara dumitale. Aveţi carnaval. Braziliencele sînt frumoase, nu-i aşa?

Să surîzi şi să accepţi complimentul, să arborezi poate un aer pe jumătate timid. Să dansezi iar, dar fiind atentă la privirea lui Milan, care uneori dă din cap şi arată spre ceasul de la mînă. Miros de parfum bărbătesc, înţelege repede că trebuie să se deprindă cu mirosurile. Cel puţin acesta e de parfum. Dansează strîns lipiţi. Încă un cocteil de fructe, timpul trece, oare nu-i spusese că se scurseseră patruzeci şi cinci de minute? Se uită la ceas, el o întreabă dacă aşteaptă pe cineva, ea îi spune că peste o oră aveau să vină nişte prieteni, el o invită să iasă. Hotel, 350 de franci, duş după sex (bărbatul

comentă, intrigat, că nimeni nu mai făcuse aşa ceva înainte). Nu Maria, altă persoană e în trupul ei, care nu simte nimic, îndeplineş-te doar mecanic un soi de ritual. E o actriţă. Milan o învăţase de toate, mai puţin cum să se despartă de client, ea mulţumeşte, e şi el moleşit şi somnoros.

Şovăie, vrea să se întoarcă acasă, dar trebuie să se ducă la local ca să depună cei 50 de franci, iar atunci alt bărbat, un nou cocteil, întrebări despre Brazilia, iarăşi duş (de astă dată fără comentarii), se întoarce la bar, patronul îşi încasează comisionul şi-i spune că poate pleca, deverul e slab astăzi. Nu ia un taxi, străbate toată Rue de Berne pe jos, uitîndu-se la celelalte localuri, la vitrinele cu ceasuri, la biserica din colţ (închisă, mereu închisă...). Nimeni nu-i întoarce privirea — ca totdeauna.

Merge prin frig. Nu simte temperatura scăzută, nu plînge, nu se gîndeşte la banii cîştigaţi, e într-un fel de transă. Unii s-au născut ca să înfrunte viaţa singuri, asta nu e nici bine, nici rău, e doar viaţa. Maria face parte din rîndul lor.

Începe să se străduiască a reflecta la cele întîm-plate, a început azi şi se şi consideră o profesionistă, i se pare că o face de multă vreme, că a făcut asta toată viaţa. Îşi simte o afecţiune ciudată pentru sine, e mulţumită că nu fugise. Acum trebuie să se

hotărască dacă va merge mai departe. Dacă va continua, avea să fie cea mai bună — ceea ce niciodată nu fusese, în nici o împrejurare.

Viaţa o învăţă însă — foarte repede — că numai cei puternici supravieţuiesc. Ca să fii puternică, trebuie să fii cea mai bună, nu există alternativă.

Din jurnalul Mariei, o săptămînă mai tîrziu:

Eu nu sînt un corp care are suflet, sînt un suflet care are o parte vizibilă, numită corp. În toate aceste zile, exact invers de cum îmi puteam imagina, sufletul acesta a fost mult mai prezent. Nu-mi spunea nimic, nu mă critica, nu-i era milă de mine: doar mă observa.

Azi mi-am dat seama de ce se întîmpla aşa: de multă vreme nu mă mai gîndesc la ceva numit dragoste. Se pare că ea fuge de mine, ca şi cum n-ar mai avea nici o importanţă şi nu s-ar simţi bine venită. Dar dacă nu mă voi gîndi la dragoste, nu voi fi nimic.

Cînd m-am întors a doua zi la Copacabana, *am şi început să fiu privită cu mai mult respect — de unde am înţeles că multe fete apar pentru o noapte şi nu mai pot continua. Cine merge mai departe devine un soi de aliată,*

de camaradă — fiindcă poate înţelege dificultăţile motivaţiilor sau, mai bine zis, lipsa de motivaţii de a-şi fi ales acest tip de viaţă.

Toate visează la cineva care să sosească şi să le descopere ca pe o adevărată femeie, tovarăşă, senzuală, prietenoasă. Dar toate ştiu, din prima clipă a unei noi întîlniri, că nimic asemănător nu are să se întîmple.

Trebuie să scriu despre dragoste. Trebuie să gîndesc, să gîndesc, să scriu şi iar să scriu despre dragoste — altminteri sufletul meu nu suportă.

Chiar dacă credea că dragostea e ceva atît de important, Maria nu uită de sfatul pe care-l primise în prima noapte şi încercă să o trăiască numai în paginile jurnalului ei. În rest, căuta cu disperare un mijloc de a fi mai bună, de a cîştiga mulţi bani într-un timp scurt, a nu gîndi mult şi a găsi un motiv temeinic ca să facă ceea ce făcea.

Aici era partea cea mai dificilă: care să fi fost adevăratul motiv?

O făcea pentru că avea nevoie. Nu, nu era bine — toată lumea are mereu nevoie să cîştige bani, dar nu toţi optează pentru o viaţă total în marginea societăţii. O făcea pentru că voia să trăiască o experienţă nouă. Oare? Oraşul era plin de experienţe noi — precum schiatul sau plimbările în barcă pe lac — şi ea nu avusese niciodată vreo curiozitate în sensul acesta. O făcea pentru că nu mai avea nimic de pierdut, viaţa îi era o frustrare cotidiană şi constantă.

Nu, nici unul dintre răspunsuri nu era adevărat, mai bine să uite de subiectul acesta şi să continue pur şi simplu să trăiască ceea ce i se ivea în cale. Avea multe în comun cu celelalte prostituate şi cu

celelalte femei pe care le cunoscuse în viaţa ei: măritişul şi o viaţă sigură reprezentau cel mai mare dintre toate visele. Cele care nu se gîndeau la asta fie aveau soţ (aproape o treime din colegele sale erau căsătorite), fie ieşeau dintr-o experienţă recentă de divorţ. Din pricina asta, ca să se înţeleagă pe sine, căută — cu toată grija — să înţeleagă de ce oare îşi aleseseră acea profesie colegele ei.

Nu auzi nimic nou şi-şi făcu o listă cu răspunsurile:

a) ziceau că erau nevoite să-şi ajute soţul de acasă (şi gelozia? Şi dacă se ivea vreun prieten de-al soţului lor? Nu avu însă curaj să ajungă atît de departe);

b) să cumpere o casă pentru mama lor (disculpă asemănătoare cu a ei, dar era cea mai răspîndită);

c) să adune bani pentru biletul de întoarcere (columbienele, thailandezele, peruanele şi braziliencele adorau motivul acesta, deşi cîştigaseră de multe ori banii necesari şi se scuturaseră numaidecît de ei, din teama de a nu-şi realiza visul);

d) plăcerea (nu se prea potrivea cu ambianţa, suna fals);

e) nu reuşiseră să facă nimic (nici acesta nu era un motiv serios, Elveţia era plină de locuri de muncă pentru femei de serviciu, şoferiţe, bucătărese).

În sfîrşit, nu descoperi nici un motiv

temeinic şi încetă a mai încerca să-şi explice universul din jurul ei.

Văzu că proprietarul, Milan, avea dreptate: niciodată cineva nu-i mai oferise o mie de franci elveţieni ca să petreacă cîteva ceasuri cu ea. Pe de altă parte, nimeni nu protesta cînd cerea 350 de franci, ca şi cum ar fi ştiut dinainte şi ar fi întrebat doar ca să te umilească sau ca să nu aibă surprize neplăcute.

Una dintre fete comentă:

— Prostituţia e o afacere diferită de celelalte: cine începe cîştigă mai mult, cine are experienţă cîştigă mai puţin. Prefă-te mereu că eşti începătoare.

Încă nu ştia ce erau „clienţii speciali”, subiect menţionat doar în treacăt în prima noapte — nimeni nu aborda subiectul acesta. In scurt timp învăţă două din trucurile cele mai importante ale profesiei, şi anume să nu pună niciodată întrebări despre viaţa personală, să zîmbească şi să vorbească cît mai puţin cu putinţă, să nu stabilească niciodată întîlniri în afara localului. Sfatul cel mai important îi veni de la o filipineză pe care o chema Nyah:

— Trebuie să gemi în momentul orgasmului. Asta îl face pe client să-ţi rămînă fidel.

— De ce? Ei plătesc ca să se satisfacă.

— Te înşeli. Bărbatul nu-şi dovedeşte că e mascul doar cînd are erecţie. Este mascul dacă e capabil să-i dea şi plăcere unei femei. Dacă vede că e capabil să-i producă plăcere unei prostituate, atunci o să se considere cel mai bun.

Şi aşa se scurseră şase luni: Maria învăţă toate lecţiile de care avea nevoie — ca, de pildă, modul de funcţionare al *Copacabanei.* Fiind unul din localurile cele mai scumpe de pe Rue de Berne, clientela era alcătuită în marea sa majoritate din cadre de conducere, care aveau permisiunea de a veni tîrziu acasă, întrucît „luau cina cu clienţi", dar limita pentru aceste „cine" nu trebuia să depăşească ora 23:00. Majoritatea prostituatelor aveau între 18 şi 22 de ani şi ră-mîneau în local în medie doi ani, fiind numaidecît înlocuite cu altele nou-sosite. Se duceau atunci la *Neon* sau la *Xenium* şi, pe măsură ce vîrsta femeii sporea, preţul cobora şi orele de muncă se evaporau. Terminau aproape toate la *Tropical Extasy,* care accepta femei de peste treizeci de ani. O dată ajunsă acolo, totuşi, unica soluţie era să se întreţină, cîştigînd atîta cît să-i ajungă pentru masa de prînz şi comision, cu unul, doi studenţi pe zi (media preţului pentru întreg programul: atîta cît să cumpere o sticlă de vin ieftin). S-a culcat cu mulţi bărbaţi. Nu se uita niciodată la vîrstă sau la hainele uzate, ci răspunsul ei afirmativ sau negativ depindea de mirosul pe care-l

exalau. Nu avea nimic împotriva ţigării, dar detesta parfumurile ieftine, pe cei care nu se spălau şi pe cei cu hainele impregnate de băutură. *Copacabana* era un local liniştit şi Elveţia era poate cea mai bună ţară din lume ca să lucrezi ca prostituată — cu condiţia să ai permis de şedere şi de muncă, actele în regulă şi să-ţi plăteşti cu religiozitate asigurarea socială; Milan repeta întruna că nu dorea să fie văzut de copiii săi în paginile ziarelor de senzaţie şi se comporta cu mai multă rigiditate decît un poliţist cînd era vorba să verifice situaţia angajatelor sale.

Pe scurt, o dată depăşit obstacolul primei sau celei de-a doua nopţi, era o profesie ca oricare alta, unde munceai din greu, luptai împotriva concurenţei, te străduiai să-ţi păstrezi un patron de calitate, să respecţi orarele, te stresai un pic, aveai nevoie de mişcare şi te odihneai duminicile. Cele mai multe dintre prostituate aveau fiecare un gen de credinţă şi-şi frecventau cultele, liturghiile, rugăciunile, întîlnirile lor cu Dumnezeu.

Ca să nu-şi piardă sufletul, Maria se lupta însă cu paginile jurnalului ei. Descoperi, spre surprinderea sa, că, la fiecare cinci clienţi, unul venise nu ca să facă dragoste, ci ca să stea puţin de vorbă. Plăteau preţul consumaţiei, hotelul şi, în momentul cînd se

pregătea să se dezbrace, spuneau că nu era nevoie. Voiau să vorbească despre dificultăţile muncii, despre soţia care-i înşela cu cineva, de faptul că se simţiseră singuri şi nu avuseseră cu cine să stea de vorbă (ea cunoştea bine situaţia).

La început i se păru foarte ciudat. Pînă într-o bună zi cînd, ducîndu-se la hotel cu un francez important, însărcinat să vîneze talente pentru înalte funcţii executive (îi explica asta de parcă ar fi fost lucrul cel mai interesant de pe lume), auzi următorul comentariu al clientului său:

— Ştii cine este persoana cea mai singură din lume? E cadrul de conducere care are o carieră de succes, un salariu foarte ridicat, se bucură de încrederea superiorilor şi a subordonaţilor săi, are o familie cu care îşi petrece vacanţele, copii pe care-i ajută să-şi îndeplinească obligaţiile şcolare, iar într-o bună zi apare un tip ca mine, cu următoarea propunere: „Vrei să-ţi schimbi serviciul, să cîştigi încă o dată pe-atîta?"

Omul acela, care are tot ce-i trebuie ca să se simtă realizat şi fericit, devine insul cel mai mizerabil de pe planetă. De ce? Pentru că nu are cu cine să stea de vorbă. E tentat să-mi accepte propunerea, dar nu o poate discuta cu colegii de serviciu, deoarece aceştia ar face tot posibilul ca să-l convingă

să rămînă unde este. Nu poate vorbi cu nevasta care i-a însoţit atîta amar de ani cariera victorioasă şi gustă situaţiile sigure, dar nu admite riscurile. Nu poate vorbi cu nimeni, şi totuşi se află în faţa marii hotărîri a vieţii sale. Oare poţi să-ţi imaginezi ce simte omul ăsta?

Nu, nu el era insul cel mai singuratic de pe lume, deoarece Maria cunoştea persoana cea mai singură de pe faţa pămîntului: ea însăşi. Şi totuşi fu de acord cu clientul ei, în speranţa unui bacşiş bun — pe care îl şi primi. Şi începînd cu discuţia aceea, înţelese că trebuia să descopere ceva ca să-şi elibereze clienţii de presiunea enormă căreia păreau a-i fi supuşi; asta însemna o ameliorare în calitatea serviciilor sale şi o posibilitate de cîştiguri în plus.

Cînd înţelese că descărcarea tensiunii sufleteşti era la fel sau chiar mai rentabilă decît descărcarea tensiunii trupului, reîncepu să frecventeze biblioteca. Începu să ceară cărţi despre problemele conjugale, psihologie, politică, iar bibliotecara era încîntată — fiindcă fata la care ţinea atît de mult renunţase să se gîndească la sex şi acum se concentra asupra unor lucruri mai importante. Începu să citească în mod regulat ziarele, parcurgînd, ori de cîte ori o putea face, paginile de economie — întrucît cea mai mare parte a clienţilor ei erau cadre

de conducere. Ceru cărţi de autoajutor — deoarece aproape toţi îi cereau sfaturi. Se adînci în tratate despre emoţia umană — de vreme ce toţi sufereau, dintr-un motiv sau altul. Maria era o prostituată respectabilă, diferită, şi, la sfîr-şitul celor şase luni de muncă, avea o clientelă selectă, numeroasă şi fidelă, trezind invidia sau gelozia, dar şi admiraţia colegelor.

Cît despre sex, nimic pînă atunci nu-i îmbogăţise viaţa: însemna să-şi desfacă picioarele, să le pretindă să-şi pună un prezervativ, să geamă un pic ca să sporească posibilitatea unui bacşiş (graţie filipinezei Nyah, descoperise că gemetele puteau aduce 50 de franci în plus) şi să facă apoi un duş imediat după contact, astfel încît apa să-i poată spăla niţel şi sufletul. Nici o variaţie. Nici vorbă de sărut — sărutul, pentru o prostituată, era mai sacru decît orice alt lucru. Nyah o învăţase că trebuia să-şi păstreze sărutul pentru iubitul vieţii ei, ca în povestea cu Frumoasa Adormită; un sărut care ar face-o să se trezească din somn şi să se întoarcă în lumea basmului, în care Elveţia se preschimba iarăşi în ţara ciocolatei, a vacilor şi a ceasurilor.

La fel, nici vorbă de orgasme, plăcere sau lucruri excitante. În încercarea ei de a deveni cea mai bună, Maria asistase la cîteva spectacole de filme porno, sperînd să

înveţe ceva care să-i poată fi de folos în muncă. Văzuse multe lucruri interesante, dar pe care nu se încumeta să le practice cu clienţii ei — cereau prea mult timp, şi Milan era totdeauna mulţumit cînd femeile se întîlneau cu trei inşi pe noapte.

La sfîrşitul acestor şase luni, Maria îşi depusese 60 000 de franci la bancă, începuse să ia masa la restaurante mai scumpe, îşi cumpără un televizor (pe care nu-l folosea niciodată, dar îi plăcea să-l aibă la îndemînă) şi acum lua serios în calcul posibilitatea de a se muta într-un apartament mai bun. Acum îşi putea cumpăra cărţi, dar continua să frecventeze biblioteca, aceasta fiind puntea ei de legătură cu lumea reală, cea mai solidă şi mai durabilă. Îi plăcea să stea de vorbă cîteva minute cu bibliotecara, care era fericită la gîndul că Maria avea să-şi găsească în cele din urmă o iubire şi poate o slujbă, dar pînă atunci nu o întrebase nimic, deoarece elveţienii sînt timizi şi discreţi (adevărată minciună, pentru că la *Copacabana* şi în pat erau dezinhibaţi, veseli sau complexaţi ca oricare alt popor din lume).

Din jurnalul Mariei, într-o după-amiază de duminică:

Toţi bărbaţii, scunzi sau înalţi, aroganţi

sau timizi, simpatici sau distanţi, au în comun o caracteristică: intră în local temători. Cei mai experimentaţi îşi ascund frica vorbind tare, cei inhibaţi nu reuşesc să şi-o mascheze şi încep să bea ca să vadă dacă senzaţia dispare. Nu am însă nici o îndoială, cu rarisime excepţii — şi acestea sînt „clienţii speciali", pe care Milan încă nu mi i-a prezentat — ei sînt speriaţi.

De ce le e teamă? La drept vorbind, mie ar trebui să-mi fie teamă. Sînt cine sînt, merg într-un local străin, n-am forţă fizică, nu port arme. Bărbaţii sînt foarte ciudaţi, şi eu nu vorbesc de aceia pe care i-am văzut pînă acum la Copacabana, *ci de toţi pe care i-am cunoscut pînă azi. Pot să bată, pot să strige, pot să ameninţe, dar mor de frica femeii. Poate nu de frica celei cu care se vor căsători, dar totdeauna există una care îi sperie şi-i supune tuturor capriciilor sale. Chiar dacă e propria lor mamă.*

Bărbaţii pe care-i cunoscuse de cînd sosise la Geneva făceau totul ca să pară siguri de ei, ca şi cum ei ar fi condus lumea şi propriile vieţi; Maria însă vedea în ochii fiecăruia dintre ei frica de soţie sau panica de a nu obţine o erecţie, de a nu fi destul de masculi în faţa unei simple prostituate, pe care o mai şi plăteau. Dacă ar fi fost la un magazin şi nu le-ar fi plăcut încălţămintea, ar fi fost în stare să se întoarcă fluturînd în mînă bonul şi să pretindă banii înapoi. În schimb, chiar dacă ar fi trebuit să plătească cu o firmă, dacă n-ar fi avut erecţie, nu s-ar mai fi întors niciodată în acelaşi local, deoarece îşi închipuiau că povestea se răspîndise printre toate celelalte femei, o adevărată ruşine.

„Doar mie ar trebui să-mi fie ruşine pentru că n-am reuşit să excit un bărbat. Dar, în fapt, le este lor."

Ca să evite asemenea accese de timiditate, Maria căuta să-i lase totdeauna în voia lor, iar cînd vreunul părea mai băut sau mai fragil decît era firesc, evita sexul şi se concentra doar asupra mîngîierilor şi masturbării — ceea ce-i lăsa foarte mulţumiţi —

oricît de absurdă ar fi fost situaţia, deoarece se puteau masturba şi singuri.

Era obligatoriu să nu-i lase să se simtă ruşinaţi. Bărbaţii aceia, atît de puternici şi de aroganţi la locurile lor de muncă, unde se războiau necontenit cu funcţionarii, clienţii, furnizorii, preconcepţiile, secretele, atitudinile false, ipocrizia, teama, apăsarea, îşi terminau ziua într-un local şi nu le păsa că plătesc 350 de franci elveţieni ca să înceteze a mai fi ei înşişi pe timpul nopţii.

„Pe timpul nopţii? Stai, Maria, exagerezi. La drept vorbind, sînt patruzeci şi cinci de minute şi, chiar aşa, dacă scădem dezbrăcatul, încercatul cîtorva alinturi false, conversaţia pe teme banale, îmbrăcatul, vom reduce timpul acesta la unsprezece minute de sex propriu-zis.”

Unsprezece minute. Lumea gravita în jurul a ceva ce dura doar unsprezece minute.

Şi din cauza acestor unsprezece minute dintr-o zi de douăzeci şi patru de ore (admiţînd că toţi fac dragoste cu soţiile lor în fiecare zi, ceea ce era o adevărată absurditate şi o minciună totală), ei se căsătoreau, întreţineau o familie, suportau plînsetul copiilor, se dădeau de ceasul morţii ca să se justifice cînd ajungeau tîrziu acasă, se uitau la zeci, sute de alte femei cu care le-ar fi plăcut să se plimbe în jurul lacului din Geneva, îşi cumpărau haine scumpe pentru

ei, rochii încă şi mai scumpe pentru ele, plăteau prostituate ca să compenseze ceea ce le lipsea, susţineau o uriaşă industrie de cosmetice, diete, gimnastică, pornografie, putere — şi cînd se întîlneau cu alţi bărbaţi, contrar legendei, nu vorbeau niciodată despre femei. Discutau despre funcţii, bani şi sport.

Era ceva putred cu civilizaţia; şi nu era vorba despre despădurirea Amazoniei, stratul de ozon, dispariţia urşilor panda, fumatul, alimentele cancerigene, situaţia din penitenciare, cum urlau ziarele.

Era exact domeniul în care lucra ea: sexul.

Maria nu se afla totuşi acolo ca să salveze umanitatea, ci pentru a-şi mări contul bancar, a supravieţui încă şase luni solitudinii şi alegerii pe care o făcuse, a-i trimite în mod regulat ajutorul lunar mamei sale (care fu foarte mulţumită cînd află că întîrzierea banilor se datora doar poştei elveţiene, care nu funcţiona la fel de bine ca poşta braziliană), a-şi cumpăra tot ce visase întotdeauna şi nu avusese niciodată. Se mută într-un apartament mult mai bun, cu încălzire centrală (deşi vara venise deja), iar de la fereastra ei putea zări o biserică, un restaurant japonez, un supermarket şi o cafenea simpatică, pe care obişnuia să o frecventeze ca să răsfoiască ziarele.

In rest, aşa cum îşi făgăduise sieşi,

trebuia să mai suporte o jumătate de an rutina de totdeauna: *Copa-cabana,* accepţi un drink, dans, ce crezi despre Brazilia, hotel, plată anticipată, conversaţie şi priceperea de a atinge punctele sensibile — atît ale trupului, cît şi ale sufletului, mai cu seamă ale sufletului —, ajutor în problemele intime, din care unsprezece minute vor fi cheltuite cu desfăcutul picioarelor, strîn-sul picioarelor, gemetele simulate de plăcere. Mulţumesc, te aştept săptămîna viitoare, eşti bărbat, nu glumă, nu trebuie, pentru că şi mie mi-a făcut mare plăcere să fiu cu dumneata.

Şi, mai cu seamă, să nu se îndrăgostească niciodată. Era cel mai important, cel mai judicios sfat pe care i-l dăduse brazilianca — înainte de a ceda, pesemne pentru că se îndrăgostise. În două luni de lucru primise deja diverse propuneri de căsătorie, dintre care cel puţin trei erau foarte serioase: directorul unei firme de contabilitate, pilotul cu care ieşise în prima noapte şi patronul unui magazin specializat în bricege şi arme albe. Cei trei îi promiseseră „să o scoată din viaţa aceea" şi să-i ofere o casă decentă, un viitor, poate copii şi nepoţi.

Totul doar pentru unsprezece minute pe zi? Nu era posibil. Acum, după experienţa ei la *Copacabana,* ştia că nu era singura persoană

care se simţea singură. Şi fiinţa umană poate îndura o săptămînă de sete, două săptămîni de foame, mulţi ani fără acoperiş, dar singurătatea nu o poate îndura. E cea mai cumplită dintre toate torturile, dintre toate suferinţele. Bărbaţii aceia şi mulţi alţii care-i căutau tovărăşia sufereau ca şi ea de acest sentiment distrugător — senzaţia că nimănui de pe pămîntul acesta nu-i păsa de ei.

Pentru a evita ispitele dragostei, inima ei exista numai în jurnal. Intra în *Copacabana* doar cu trupul şi creierul ei, de fiecare dată mai sensibil, mai ascuţit. Izbutise în cele din urmă să ajungă la convingerea că sosise la Geneva şi sfîrşise în Rue de Berne dintr-o raţiune superioară, şi, de fiecare dată cînd împrumuta o carte de la bibliotecă, constatarea aceasta i se confirma: nimeni nu scrisese anume despre aceste unsprezece minute cele mai importante ale zilei. Poate acesta era destinul ei, oricît de dur ar fi putut părea deocamdată: să scrie o carte, să-şi povestească istoria, aventura.

Da, aventura. Deşi era un cuvînt interzis, pe care nimeni nu îndrăznea să-l rostească, pe care majoritatea prefera să-l vadă la televiziune, în filme care rulau o dată şi încă o dată la cele mai diferite ore ale zilei, asta era ceea ce căuta ea. Mergea cu deşerturi, cu călătorii în locuri necunoscute, cu oameni

misterioşi conversînd într-o barcă în mijlocul fluviului, cu avioane, studiouri cinematografice, triburi de indieni, gheţari, Africa.

Îi plăcu ideea cărţii şi ajunse să se gîndească la titlu: *Unsprezece minute.*

Începu să-i clasifice pe clienţi în trei tipuri: Exterminatorii (nume dat în cinstea unui film ce-i plăcuse mult), care intrau de la început mirosind a băutură, prefăcîndu-se că nu se uitau la nimeni, dar crezînd că toţi se uitau la ei, dansînd puţin şi mergînd direct la hotel. Pretty Woman (tot din cauza unui film), care se străduiau să fie eleganţi, gentili, afectuoşi, ca şi cum lumea ar fi depins de acel tip de bunătate ca să se învîrtească în jurul axei sale, ca şi cum ar fi mers pe stradă şi ar fi intrat din întîmplare în local; erau blînzi la început şi nesiguri cînd ajungeau la hotel şi, din cauza asta, erau pînă la urmă mai exigenţi decît Exterminatorii. În sfîrşit, Naşii (tot datorită unui film), care tratau trupul femeii ca şi cum ar fi fost vorba de o marfă. Erau cei mai autentici, dansau, conversau, nu lăsau bacşiş, ştiau ce cumpără şi cît valorează, nu se lăsau niciodată duşi de conversaţia femeii alese, oricare ar fi fost ea. Aceia erau unicii care, într-o manieră mult mai subtilă, cunoşteau semnificaţia cuvîntului aventură.

Din jurnalul Mariei, într-o zi cînd era la ciclu şi nu putea lucra:

Dacă ar trebui să-mi povestesc astăzi viaţa cuiva, aş putea-o face în aşa fel, încît m-ar considera o femeie independentă, curajoasă şi fericită. Nici vorbă: îmi e interzis să menţionez unicul cuvînt care e mult mai important decît cele unsprezece minute — dragostea.

În timpul întregii mele vieţi, am înţeles dragostea ca pe un soi de sclavie consimţită. E o minciună: libertatea nu există decît în prezenţa ei. Cine se dăruieşte total, cine se simte liber iubeşte la maximum.

Şi cine iubeşte la maximum se simte liber.

Din cauza asta, în pofida a tot ce pot trăi, face, descoperi, nimic nu are sens. Sper ca timpul să treacă repede, ca să mă pot întoarce la căutarea de mine însămi — întîlnind un bărbat care să mă înţeleagă, care să nu mă facă să sufăr.

Dar ce tot spun o prostie ca asta? În dragoste, nimeni nu poate leza pe nimeni; fiecare dintre noi e răspunzător pentru ceea ce simte şi nu putem da vina pe altul pentru asta.

M-am mai simţit rănită cînd i-am pierdut pe bărbaţii de care m-am îndrăgostit. Astăzi sînt convinsă de faptul că nimeni nu pierde

pe nimeni, fiindcă nimeni nu posedă pe nimeni.

Asta e adevărata experienţă a libertăţii: să ai lucrul cel mai important din lume, fără a-l poseda.

Trecură încă trei luni, sosi toamna, sosi în sfîrşit şi data marcată în calendar: nouăzeci de zile pînă la călătoria de întoarcere. Totul trecuse atît de repede şi atît de încet, gîndi ea, descoperind că timpul curge în două dimensiuni diferite, în funcţie de propria stare de spirit, dar în ambele cazuri aventura ei se apropia de sfîrşit. Ar fi putut continua, evident — dar nu putea uita surîsul femeii invizibile care o însoţise în plimbarea din jurul lacului, spunîndu-i că lucrurile nu erau chiar atît de simple. Oricît de ispitită s-ar fi simţit ca să continue, oricît de pregătită ar fi fost pentru provocările care i se iviseră în cale, toate aceste luni de convieţuire doar cu sine însăşi o învăţaseră că există un moment ineluctabil cînd totul încetează. Peste nouăzeci de zile avea să se întoarcă în interiorul Braziliei, avea să cumpere o mică fermă (în definitiv cîştigase mai mult decît sperase), cîteva vaci (braziliene, nu elveţiene), avea să-i invite pe tatăl şi pe mama sa să locuiască împreună cu ea, avea să-şi ia doi angajaţi şi să pună pe roate întreprinderea.

Deşi înţelesese că dragostea reprezintă

adevărata experienţă a libertăţii şi că nimeni nu poate poseda pe altcineva, îşi alimenta încă dorinţele tainice de răzbunare şi le integra în întoarcerea sa triumfală în Brazilia. După ce avea să-şi pună la punct ferma, avea să se ducă în oraş, să treacă prin faţa băncii unde luera băiatul care plecase cu cea mai bună prietenă a sa şi avea să-şi deschidă un mare depozit în bani.

„Bună, ce mai faci, nu mă mai recunoşti?” avea să o întrebe el. Ea avea să simuleze un mare efort de memorie şi să termine zicînd că nu, fiindcă petrecuse un an întreg în E-U-RO-PA (avea să pronunţe foarte lent şi răspicat, ca să audă toate colegele ei). Mai bine zis în EL-VE-ŢI-A (suna mai exotic şi mai aventurist decît Franţa), unde există cele mai bune bănci din lume.

Cu cine avea plăcerea? El avea să menţioneze anii de liceu. Ea avea să spună „Ah..., parcă-mi aduc aminte”, dar cu figura cuiva care nu-şi amintea nimic. Apoi, după consumarea răzbunării, se impunea să muncească mai mult, iar cînd afacerea avea să meargă după cum prevăzuse, avea să se poată consacra lucrului care o interesa cel mai mult în viaţă: să-şi descopere adevărata dragoste, bărbatul care o aşteptase toţi anii aceştia, dar pe care nu avusese ocazia să-l cunoască.

Maria se hotărî să uite pentru totdeauna

ideea de-a scrie o carte cu titlul *Unsprezece minute.* Acum trebuia să se concentreze asupra fermei, asupra proiectelor de viitor, altminteri va sfîrşi prin a-şi amîna călătoria, un risc fatal.

După-amiază ieşi ca să se întîlnească cu cea mai bună — şi unica — ei prietenă, bibliotecara. Ceru o carte despre creşterea vitelor şi administrarea fermelor. Bibliotecara îi mărturisi:

— Ştii, acum cîteva luni, cînd ai venit aici ca să cauţi titluri despre sex, începusem să mă tem de soarta dumitale. La urma urmelor, multe fete frumoase se lasă antrenate de iluzia banilor cîştigaţi uşor şi uită că într-o bună zi vor fi bătrîne şi nu vor mai avea ocazia să-l întîlnească pe bărbatul vieţii lor.

— Vorbiţi de prostituţie?

— Un cuvînt foarte tare.

— După cum v-am spus, muncesc într-o firmă de import şi export de carne. Dar dacă s-ar ivi prilejul de a mă prostitua, urmările ar fi oare atît de grave dacă m-aş opri la un moment dat? În definitiv, a fi tînăr înseamnă a face greşeli.

— Toţi drogaţii zic aşa; e destul să ştii cînd să te opreşti. Şi nici unul nu se opreşte.

— Dumneavoastră trebuie să fi fost o femeie foarte frumoasă, născută într-o ţară care-şi respectă locuitorii. Asta v-a fost oare

de ajuns ca să vă simţiţi fericită?

— Sînt mîndră de felul cum mi-am depăşit obstacolele.

Să-şi continue istoria? Da, fata aceea trebuia să înveţe ceva despre viaţă.

— Am avut o copilărie fericită, am învăţat într-una din cele mai bune şcoli din Berna, am venit să muncesc în Geneva, l-am întîlnit şi m-am măritat cu bărbatul pe care-l iubeam. Am făcut totul pentru el, la fel şi el pentru mine, timpul a trecut şi a venit pensia. Cînd a rămas liber şi şi-a putut folosi timpul după voie, ochii i-au devenit mai trişti — pentru că, în toată viaţa lui, nu se gîndise poate niciodată la el însuşi. Nu ne-am certat niciodată serios, n-am avut mari emoţii, nu mi-a arătat niciodată lipsă de respect în public. Trăiam o viaţă normală, dar atît de normală, încît, fără muncă, el s-a simţit de prisos, fără însemnătate, şi a murit de cancer, un an mai tîrziu.

Spunea adevărul, dar o putea influenţa negativ pe fata din faţa ei.

— Oricum ar fi, e mai bună o viaţă fără surprize — conchise ea —. Dacă n-ar fi fost aşa, poate că bărbatul meu ar fi murit mai devreme.

Maria plecă hotărîtă să-şi adîncească cercetările despre ferme. Cum era liberă după-amiaza, se decise să se plimbe puţin

şi, într-un tîrziu, observă, în partea veche a oraşului, o mică placă galbenă cu un soare şi o inscripţie: „Drumul Sfîntului Iacob”. Ce însemna asta? Întrucît de cealaltă parte a străzii era un bar şi cum se învăţase să întrebe tot ce nu ştia, se hotărî să intre şi să se informeze.

— N-am idee — zise fata din spatele barului.

Era un local elegant şi cafeaua costa de trei ori mai mult decît preţul normal. Dar dacă tot avea bani şi era acolo, ceru o cafea şi se hotărî să-şi consacre următoarele ore ca să înveţe totul despre administrarea fermelor. Deschise cartea cu entuziasm, dar nu izbuti să se concentreze asupra lecturii — era ucigător de plicticoasă. Avea să fie mult mai interesant să discute cu unul din angajaţii ei despre acest subiect — ei ştiu întotdeauna cea mai bună metodă de administrare a banilor. Plăti cafeaua, îi mulţumi fetei care o servise, lăsă un bacşiş bun (îşi dezvoltase o superstiţie în privinţa asta, dacă dădea mult, avea să şi primească mult), o apucă spre uşă şi, fără a-şi da seama de importanţa acelui moment, auzi cuvintele care aveau să-i modifice pentru totdeauna planurile, ferma, ideea despre fericire, sufletul de femeie, atitudinea sa de om, locul său în lume.

— Mai staţi puţin.

Se uită surprinsă într-o parte. Era un bar

respectabil, nu era *Copacabana,* unde bărbaţii au dreptul să zică asta, iar femeile pot răspunde „plec, n-o să mă opreşti dumneata”.

Se pregătea să ignore intervenţia, dar curiozitatea îi fu mai puternică şi se întoarse în direcţia glasului. Văzu o scenă ciudată: un bărbat de vreo treizeci de ani (sau să fi gîndit oare „un tînăr de vreo treizeci de ani?” Lumea ei îmbătrînise foarte repede), cu părul lung, îngenuncheat pe jos, cu fel şi fel de pensule risipite împrejurul lui — îl desena pe un domn aşezat pe un scaun, cu un pahar de anason în faţă. Nu-i remarcase la intrare.

— Nu plecaţi încă. Termin portretul ăsta şi mi-ar plăcea să vă pictez şi pe dumneavoastră.

Maria răspunse — şi, răspunzînd, realiză legătura care lipsise din univers.

— Nu mă interesează.

— Aveţi lumină. Daţi-mi voie să vă fac măcar o schiţă.

Ce e aia schiţă? Ce e aia „lumină”? Nu încetase a fi o femeie vanitoasă, închipuieşte-ţi să ai un portret al tău făcut de cineva care părea serios! Începu să bată cîmpii: şi dacă o fi un pictor celebru? Avea să fie imortalizată pentru totdeauna pe o pînză! Expusă la Paris sau la Salvador da Bahia! Fantastic!

Pe de altă parte, ce făcea bărbatul acela,

cu toată harababura din jurul lui, într-un bar atît de scump şi frecventat doar de o clientelă de bună condiţie?

Ghicindu-i gîndurile, fata care-i servea pe clienţi îi spuse aproape în şoaptă:

— E un artist foarte cunoscut.

Intuiţia ei nu o înşelase. Maria încercă să se stăpî-nească şi să-şi păstreze sîngele rece.

— Vine aici din cînd în cînd, şi totdeauna cu cîte un client important. Zice că-i place ambianţa, îl inspiră. Face un panou cu persoanele care reprezintă oraşul, i-a fost comandat de primărie.

Maria se uită la bărbatul care poza. Din nou chelneriţa îi citi gîndul.

— Este un chimist care a făcut o descoperire revoluţionară. A cîştigat premiul Nobel.

— Nu plecaţi încă — repetă pictorul —. Termin în cinci minute. Comandaţi ce doriţi şi treceţi în contul meu.

Ca hipnotizată de ordin, ea se aşeză la bar, ceru un lichior de anason (cum nu obişnuia să bea, singurul lucru care-i trecu prin cap a fost să-l imite pe cel cu premiul Nobel) şi continuă să-l privească pe bărbatul care lucra. „Nu reprezint oraşul, de aceea se vede că-l interesează altceva. Dar nu e genul meu”, gîndi ea automat, repetînd ceea ce-şi zicea mereu în sinea ei, de cînd începuse să lucreze la *Copacabana;* era scîndura ei de

salvare şi renunţarea voluntară la capcanele inimii.

O dată clarificate toate acestea, n-o costa nimic să mai aştepte puţin — poate fata de la bar ştiuse ce spune şi bărbatul acela i-ar fi putut deschide porţile unei lumi pe care nu o cunoştea, dar la care visase dintotdeauna; în definitiv, oare nu se gîndise la cariera de model?

Observa agilitatea şi rapiditatea cu care-şi încheia lucrul — după cît se vedea, era o pînză foarte mare, dar era complet împăturită şi nu putea zări celelalte figuri pictate acolo. Şi dacă i se ivea o nouă ocazie? Bărbatul (se hotărîse că era „bărbat”, nu „tînăr”, altminteri ar fi început să se simtă prea bătrînă pentru vîrsta ei) nu părea să fie tipul care face o asemenea propunere doar ca să petreacă o noapte cu ea. Cinci minute mai tîrziu, după cum promisese, el îşi terminase lucrul, în timp ce Maria se concentra asupra Braziliei, asupra viitorului ei strălucit şi lipsei sale absolute de interes de a cunoaşte persoane noi — care i-ar fi putut eventual compromite toate planurile acestea.

— Mulţumesc, puteţi să vă schimbaţi poziţia — i se adresă pictorul chimistului, care păru a se fi trezit dintr-un vis.

Şi, Întorcîndu-se către Maria, îi spuse fără

menajamente:

— Duceţi-vă în colţul acela şi staţi cum vreţi. Lumina e perfectă.

Ca şi cum totul fusese de mult aranjat de soartă, ca şi cum ar fi fost lucrul cel mai firesc de pe lume, ca şi cum l-ar fi cunoscut de-o viaţă pe bărbatul acela sau ca şi cum ar fi trăit clipa aceea în vis şi acum ar fi ştiut ce să facă în viaţa reală, Maria îşi luă paharul cu lichior de anason, poşeta, cărţile despre administrarea fermelor şi se îndreptă spre locul indicat de bărbat — o masă de lîngă fereastră. El îşi aduse pensulele, pînza de mari dimensiuni şi o mulţime de sticluţe pline de cerneluri de diverse culori, un pachet de ţigări şi se aşeză în genunchi la picioarele ei.

— Rămîi în aceeaşi poziţie.

— Ceri prea mult. Viaţa e mereu în mişcare.

Era o frază pe care o considera strălucită, dar tînărul nu-i dădu nici o atenţie. Maria, căutînd să-şi menţină firescul, pentru că privirea lui o făcea să se simtă foarte stingherită, se uită în partea de dincolo de fereastră, unde se zărea strada şi placa:

— Ce înseamnă „Drumul Sfîntului Iacob”?

— O rută de pelerinaj. În Evul Mediu, oameni din întreaga Europă treceau pe drumul ăsta, îndreptîndu-se către un oraş din Spania, Santiago de Compostela.

Deplie o parte din pînză şi-şi pregăti pensulele. Maria tot nu ştia ce să facă.

— Vrei să spui că, dacă merg pe strada asta, ajung în Spania?

— Peste două, trei luni. Dar pot să te rog ceva? Păstrează tăcerea, nu durează mai mult de zece minute. Şi ia pachetul de pe masă.

— Sînt cărţi — răspunse ea, cu o anumită doză de iritare din pricina tonului autoritar al cererii. Trebuia să ştie că în faţa lui se afla o femeie cultă, care-şi petrecea timpul în biblioteci, nu prin magazine. Dar luă chiar el pachetul şi-l puse pe jos, fără nici un fason.

Nu reuşise să-l impresioneze. De altfel, nu avea nici cea mai mică intenţie de a-l impresiona, era în afara orarului ei de lucru, ţinea să-şi păstreze seducţia pe mai tîrziu, cu bărbaţi care o plăteau bine pentru efort.

De ce să intre în legătură cu pictorul acela care poate n-avea bani nici ca să o invite la o cafea? Un bărbat de treizeci de ani nu trebuie să poarte părul lung, e ridicol. De ce credea că nu avea bani? Fata de la bar îi spusese că era o persoană cunoscută — sau celebru era doar chimistul? Luă aminte la felul cum era îmbrăcat, dar nici asta n-o duse mai departe; viaţa o învăţase că bărbaţii îmbrăcaţi neglijent — cum era cazul cu el — păreau totdeauna să aibă mai mulţi bani decît cei care purtau costum şi cravată.

„Dar la ce bun să mă gîndesc la bărbatul ăsta? Mă interesează doar tabloul.”

Zece minute nu era un preţ prea mare pentru şansa de a deveni nemuritoare într-o pictură. Văzu că o picta alături de chimistul premiat şi începu să se întrebe dacă nu avea să-i ceară pînă la urmă un onorariu.

— Întoarce faţa spre fereastră.

Ascultă încă o dată, fără să pună nici o întrebare — ceea ce nu-i stătea cîtuşi de puţin în fire. Privea trecătorii, placa indicatoare despre drumul cu pricina, imaginîndu-şi că drumul trecea pe-acolo de multe veacuri, un drum care supravieţuise progresului, prefacerilor lumii, chiar şi prefacerilor omului. Era poate o prevestire bună, tabloul acela putea fi un semn al destinului, putea rămîne într-un muzeu şi în următorii cinci sute de ani.

Bărbatul începu să deseneze şi, pe măsură ce lucrul progresa, ea îşi pierdu veselia iniţială şi începu să se simtă insignifiantă. Cînd intrase în barul acela, era o femeie sigură pe sine, capabilă să ia o decizie foarte dificilă — să părăsească o profesie care-i aducea bani buni — şi să accepte o provocare şi mai dificilă — să conducă o fermă în ţara ei. Acum revenise parcă la senzaţia de nesiguranţă în faţa lumii, lucru pe care o prostituată nu-şi putea permite niciodată luxul de a-l simţi.

Pînă la urmă descoperi motivul disconfortului: pentru prima oară în multe luni, cineva o privea ca pe un obiect, nu ca pe o femeie, ci ca pe ceva ce ea nu izbutea să înţeleagă, deşi definiţia cea mai apropiată ar fi fost „el îmi vede sufletul, temerile, fragilitatea, incapacitatea de a lupta cu o lume pe care mă prefac a o domina, dar în raport cu care nu reprezint nimic".

Ridicol, continua să bată cîmpii.

— Aş vrea să...

— Te rog, nu vorbi — zise bărbatul —. Îţi văd lumina.

Nimeni niciodată nu-i spusese aşa ceva. „Îţi văd sînii tari", „îţi văd coapsele bine făcute", „îţi văd frumuseţea exotică de la tropice" sau, cel mult, „văd că vrei să renunţi la viaţa asta, de ce nu-mi dai o şansă să-ţi ofer un apartament". Astea erau comentariile pe care obişnuia să le audă, dar... lumina ei? Se referea oare la înserare?

— Lumina dumitale personală — completă el, dîndu-şi seama că ea nu înţelesese nimic.

Lumina personală. Bine, nimeni nu putea fi mai departe de realitate decît pictorul acela inocent, care nici la cei treizeci de ani ai lui posibili nu învăţase nimic de la viaţă. După cum toată lumea ştie, femeile se maturizează mai repede decît bărbaţii, şi Maria — deşi nu petrecuse nopţi albe

cugetînd la conflictele ei filozofice — măcar un lucru ştia: nu avea ceea ce pictorul numea „lumina” şi pe care ea o interpreta ca pe „o strălucire aparte”. Era o persoană ca toate celelalte, îşi îndura solitudinea în taină, încerca să-şi justifice tot ce făcea, se prefăcea că e tare cînd de fapt era foarte slabă, renunţase la orice pasiune în numele unei munci periculoase, dar acum, aproape de final, avea proiecte de viitor şi remuşcări din trecut — şi o persoană ca ea nu are nici un fel de „strălucire aparte”. Se vede că era doar un mod de a o face să tacă şi să fie mulţumită că stătea acolo, imobilă, pe post de toantă.

„Lumină personală. Putea să fi găsit altceva, cum ar fi «ai un profil frumos».”

Cum intră lumina într-o casă? Dacă ferestrele sînt deschise. Cum intră lumina într-un ins? Dacă poarta iubirii este deschisă. Şi, fără discuţie, a ei nu era deschisă. Se vede că era un pictor foarte prost, nu înţelegea nimic.

— Am terminat — zise el şi începu să-şi adune ustensilele.

Maria nu se mişcă. Ar fi vrut să-i ceară să vadă tabloul, dar asta putea însemna şi o lipsă de politeţe, un semn că nu ai încredere în ceea ce a făcut altcineva. Curiozitatea însă precumpăni. Îi ceru totuşi, el fu de acord.

Îi desenase doar chipul; semăna cu ea, dar dacă ar fi văzut cîndva tabloul acela fără să cunoască modelul, ar fi zis că era o persoană foarte puternică, plină de o „lumină" pe care nu izbutea să şi-o vadă reflectată în oglindă.

— Numele meu este Ralf Hart. Dacă vrei, pot să-ţi mai ofer un drink.

— Nu, mulţumesc.

După cum se vede, întîlnirea o ia acum pe drumul pe care-l prevăzuse cu tristeţe: bărbatul încearcă să o seducă pe femeie.

— Te rog, încă două lichioruri de anason — comandă el, fără a da atenţie comentariului Mariei.

Ce avea de făcut? Să citească o carte oribilă despre administrarea fermelor. Să se plimbe, cum făcuse de sute de ori, pe malul lacului. Sau să stea de vorbă cu cineva care văzuse în ea o lumină necunoscută ei, exact la data marcată în calendar ca începutul sfîrşitului „experienţei" sale.

— Ce faci?

Era întrebarea pe care nu voia s-o audă, care o făcuse să evite multe întîlniri cînd, dintr-un motiv sau altul, cineva se apropia de ea (ceea ce în Elveţia se întîmpla rareori, dată fiind firea discretă a locuitorilor săi). Care ar fi răspunsul posibil?

— Lucrez într-un local.

Gata. Se despovără de o greutate

enormă şi fu mulţumită de tot ce învăţase de cînd venise în Elveţia; să întrebi (ce sînt kurzii? ce e Drumul Sfîntului Iacob?) şi să răspunzi (lucrez într-un local) fără a-ţi păsa de părerea celorlalţi.

— Cred că te-am mai văzut.

Maria simţi că el voia să treacă mai departe şi-şi savură mica victorie; pictorul, care, cu cîteva minute în urmă, îi dăduse ordine, părînd absolut sigur de ce voia, acum redevenea un bărbat ca toţi ceilalţi, nesigur în faţa unei femei pe care nu o cunoştea.

— Şi cărţile astea?

I le arătă. Administrarea fermelor. Bărbatul păru şi mai nesigur ca înainte.

— Lucrezi în domeniul sexului?

El riscase. Se îmbrăca oare ca o prostituată? Oricum, trebuia să cîştige timp. Se observa, totul începea să fie un joc interesant, nu avea absolut nimic de pierdut.

— Oare de ce se gîndesc bărbaţii numai la asta?

El puse cărţile la loc în sacoşă.

— Sexul şi administrarea fermelor. Două lucruri cum nu se poate mai detestabile.

Ce? Brusc, ea se simţi sfidată. Cum de putea vorbi atît de dispreţuitor de profesia ei? Sigur, nu ştia încă în ce domeniu lucra ea, făcuse doar o încercare, dar nu-l putea lăsa fără replică.

— Ei bine, eu cred că nimic nu e mai

detestabil ca pictura. Un lucru încremenit, o mişcare întreruptă, o fotografie care nu e niciodată fidelă originalului. Un lucru mort, care nu interesează pe nimeni, cu excepţia pictorilor — oameni care se socotesc importanţi, culţi, dar care n-au evoluat ca restul lumii. Ai auzit vorbindu-se de Joan Miro? Eu n-am auzit niciodată decît de la un arab, într-un restaurant, şi asta n-a schimbat absolut nimic în viaţa mea.

Nu ştia dacă nu mersese prea departe, pentru că băuturile sosiseră şi conversaţia fu întreruptă. Cei doi rămaseră tăcuţi un răstimp. Maria gîndi că era timpul să plece, iar Ralf Hart gîndise poate la fel. Dar în faţa lor mai erau două pahare pline cu băutura aceea oribilă, şi asta era un pretext ca să mai rămînă împreună.

— De ce cartea despre ferme?

— Ce vrei să spui?

— Păi am fost în Rue de Berne. După ce mi-ai spus unde lucrezi, mi-am amintit unde te-am mai văzut: în localul acela scump. Cît timp te-am pictat, nu mi-am dat seama: „lumina” dumitale era foarte puternică.

Maria simţi că-i fugea pămîntul de sub picioare. Pentru prima oară îşi dădu seama că era ruşinată de ceea ce făcea, deşi nu avea nici un motiv, muncea ca să se întreţină, pe ea şi familia ei. Lui trebuia să-i fie ruşine că se ducea în Rue de Berne; de la

o clipă la alta, toată vraja aceea posibilă se destrămase.

— Ascultaţi, domnule Hart, deşi sînt braziliancă, stau de nouă luni în Elveţia. Şi am învăţat că elveţienii sînt discreţi deoarece trăiesc într-o ţară foarte mică, aproape toţi se cunosc, după cum tocmai am văzut, motiv pentru care nimeni nu se interesează de viaţa altuia. Comentariul dumneavoastră a fost inoportun şi foarte nedelicat — dar dacă scopul dumneavoastră a fost să mă umiliţi ca să vă simţiţi mai în larg, vă pierdeţi timpul degeaba. Mulţumesc pentru lichiorul de anason, care e oribil, dar pe care o să-l beau pînă la ultima picătură. Apoi am să fumez o ţigară. Şi-n cele din urmă, am să mă ridic şi am să plec. Dumneavoastră însă puteţi pleca chiar în clipa asta, întrucît pictorilor celebri nu le stă bine să şadă la aceeaşi masă cu o prostituată. Fiindcă asta sînt, ştiţi? O prostituată. Pur şi simplu, din cap pînă-n picioare, de sus şi pînă jos — o prostituată. Şi asta este virtutea mea: să nu înşel pe nimeni, deci nici pe dumneavoastră. Pentru că nu merită osteneala. Dumneavoastră nu meritaţi o minciună. Ia închipuiţi-vă ce-ar fi dacă celebrul chimist, din celălalt capăt al restaurantului, ar descoperi ce sînt eu?

Ea începu să ridice glasul.

— O prostituată! Şi mai ştiţi ceva? Mă

eliberaţi — ştiu că am să plec din ţara asta blestemată după exact nouăzeci de zile, plină de bani, mult mai cultă, capabilă să aleg un vin bun, cu punga plină de fotografii pe care le-am făcut pe zăpadă şi după ce am învăţat să înţeleg natura oamenilor!

Fata de la bar asculta, speriată. Chimistul părea a nu le da atenţie. O fi fost poate alcoolul, poate şi senzaţia că în scurt timp va fi iarăşi o femeie din interiorul Braziliei, poate marea bucurie de a fi putut spune ce lucra şi a putea face haz de reacţiile şocate, de privirile critice, de gesturile scandalizate.

— Aţi priceput bine, domnule Hart? De sus pînă jos, din cap pînă-n picioare, sînt o prostituată, şi asta e calitatea mea, virtutea mea!

El nu zise nimic. Şi nu se clinti. Maria simţi că-şi recîştiga încrederea în sine.

— Şi mai aflaţi că sînteţi un pictor care nu-şi înţelege modelele. Poate că chimistul care sade acolo, cu gîndurile aiurea, adormit, o fi în realitate un feroviar. Şi toate celelalte persoane din tabloul dumneavoastră or fi doar ceea ce nu sînt. De n-ar fi aşa, n-aţi spune niciodată că puteţi vedea o „lumină specială” într-o femeie care, aşa cum v-aţi dat seama în timp ce pictaţi, NU E ALTCEVA DECÎT O PROSTITUATĂ!

Ultimele cuvinte fură rostite lent, cu glas tare. Chimistul se trezi, iar fata de la bar

aduse nota.

— N-are nimic de-a face cu prostituata, ci cu femeia care eşti — Ralf ignoră nota şi răspunse la fel de tacticos, dar cu voce scăzută —. Ai strălucire. O lumină care-ţi dă puterea de voinţă, puterea cuiva care sacrifică lucruri importante în numele altor lucruri pe care le socoteşte şi mai importante. Ochii — lumina asta se manifestă în ochi.

Maria se simţi dezarmată; el nu-i acceptase provocarea. A vrut să creadă că dorea să o seducă, nimic mai mult. Nu mai avea voie să gîndească — cel puţin în următoarele nouăzeci de zile — că există bărbaţi interesanţi pe faţa pămîntului.

— Vezi lichiorul ăsta de anason din faţa dumitale? — continuă el —. Ei bine, vezi doar un lichior de anason. Eu însă, pentru că trebuie să pătrund în ceea ce fac, văd planta din care s-a născut, furtunile pe care le-a înfruntat planta asta, mîna care a cules grăunţele, călătoria unei nave dintr-un alt continent pînă aici, mirosurile şi culorile pe care planta asta, înainte de-a fi fost pusă în alcool, le-a lăsat să fie percepute şi să facă parte din ea. Dacă într-o bună zi aş picta masa asta, aş picta toate aceste lucruri — deşi, văzînd tabloul, dumneata ai crede că te afli în faţa unui simplu pahar cu lichior de anason.

La fel, în timp ce priveai strada şi te gîndeai — deoarece ştiu că te gîndeai — la Drumul Sfîntului Iacob, eu ţi-am pictat copilăria, adolescenţa, visele dizolvate în trecut, visele din viitor, dorinţa — adică lucrul care mă intrigă cel mai mult. Cînd ţi-ai văzut tabloul...

Maria îşi deschise garda, ştiind că ar fi fost foarte greu să rămînă cu ea închisă.

— Eu am văzut lumina asta...

— ... deşi acolo era doar o femeie asemănătoare cu dumneata.

Din nou se instală tăcerea stingheritoare. Maria se uită la ceas.

— În cîteva minute trebuie să plec. De ce ai spus că sexul e detestabil?

— Dumneata trebuie să ştii mai bine ca mine.

— Eu ştiu pentru că asta mi-e munca. Fac acelaşi lucru în fiecare zi. Dar dumneata eşti un bărbat de treizeci de ani...

— Douăzeci şi nouă...

— ... tînăr, atrăgător, celebru, care ar trebui să fii încă interesat de lucrurile astea, nu aveai nevoie să te duci în Rue de Berne ca să-ţi găseşti o pereche.

— Ba da, aveam nevoie. M-am culcat cu cîteva dintre colegele dumitale, nu pentru că aş fi avut probleme să-mi găsesc o pereche. Problema mea sînt eu însumi.

Maria simţi o înţepătură de gelozie şi fu

cuprinsă de spaimă. Acum înţelegea că trebuia într-adevăr să plece.

— Era ultima mea încercare. Acum am renunţat — zise Ralf, începînd să-şi adune materialul împrăştiat pe podea.

— Ai vreo problemă fizică?

— Nici una. Doar lipsa de interes.

Nu era posibil.

— Plăteşte nota. Hai să ne plimbăm. În realitate mulţi simt acelaşi lucru, dar nimeni n-o spune — şi e bine să stai de vorbă cu cineva atît de sincer.

O luară pe Drumul Sfîntului Iacob, era un urcuş, apoi un coborîş care se termina la fluviu, care se termina în lac, care se termina în munţii care se terminau într-o localitate îndepărtată din Spania. Trecură printre oameni care se întorceau de la masa de prînz, mame cu scumpetea lor de bebeluşi, turişti care fotografiau frumoasa arteziană din mijlocul lacului, femei musulmane cu capul acoperit de un văl, băieţi şi fete făcînd jogging, cu toţii pelerini în căutarea acestui oraş mitic, Santiago de Compostela, care poate nici nu exista, poate era o legendă în care oamenii au nevoie să creadă ca să-şi dea un sens vieţii lor. Pe drumul bătut de atîta lume, de-atîta timp, mergea şi bărbatul acela cu părul lung, cărînd o desagă plină de pensule, culori, pînze, creioane, şi o fată ceva mai tînără, cu

o sacoşă plină de cărţi despre administrarea fermelor. Nici unuia dintre ei nu le dădu prin cap să întrebe de ce făceau împreună pelerinajul acela, era lucrul cel mai firesc din lume, el ştia totul despre ea, fără ca ea să ştie nimic despre el.

Şi din pricina asta, se hotărî să întrebe — acum întreba totul. La început, el făcu pe modestul, dar ea ştia cum să obţină orice de la un bărbat, şi el îi povesti pînă la urmă că fusese căsătorit de două ori (record pentru douăzeci şi nouă de ani!), călătorise mult, cunoscuse regi, actori celebri, sărbători de neuitat. Se născuse în Geneva, locuise la Madrid, Amsterdam, New York şi într-un oraş din sudul Franţei, numit Tarbes, care nu se afla pe nici un circuit turistic important, dar pe care el îl adora datorită apropierii munţilor şi căldurii din inima locuitorilor săi. Talentul îi fusese descoperit la vîrsta de douăzeci de ani, cînd un mare negustor de artă se dusese să mănînce, din întîmplare, într-un restaurant japonez din oraşul său natal — decorat cu lucrările lui. Cîştigase mulţi bani, era tînăr şi sănătos, putea să facă orice, să se întîlnească cu oricine ar fi dorit, trăise toate plăcerile pe care le poate trăi un bărbat, făcea ce-i plăcea şi, între timp, în ciuda tuturor acestor lucruri, celebritate, bani, femei, călătorii, era un om nefericit, căruia îi rămăsese o singură

bucurie în viaţă: munca.

— Femeile te-au făcut să suferi? — întrebă ea, dîndu-şi numaidecît seama că era o întrebare idioată, consemnată probabil într-un manual despre *Tot ce trebuie să ştie femeile ca să cucerească un bărbat.*

— Nu m-au făcut niciodată să sufăr. Am fost foarte fericit în fiecare dintre mariajele mele. Am fost înşelat şi am înşelat ca orice om normal. După o vreme însă nu m-a mai interesat sexul. Continuam să iubesc, simţeam nevoia unei companii, dar sexul..., de ce vorbim despre sex?

— Pentru că, aşa cum ai spus chiar dumneata, eu sînt o prostituată.

— Viaţa mea nu prezintă mare interes. Un artist care a izbutit să aibă succes încă de tînăr, lucru rar, şi încă în pictură, ceea ce e rarisim, care astăzi poate picta orice fel de tablou, cîştigînd de pe urma lui bani frumoşi, în vreme ce criticii fac spume, crezînd că doar ei ştiu ce e „arta". Cineva despre care toţi cred că are răspunsuri la toate şi cu cît sînt mai tăcut, cu atît mai inteligent mă consideră.

Continuă să-şi povestească viaţa: în fiecare săp-tămînă era invitat pentru ceva undeva în lume. Avea un agent care locuia în Barcelona — ştia unde este? Da, Maria ştia, este în Spania. Acel agent se ocupa de tot ce ţinea de bani, invitaţii, expoziţii, dar nici-

odată nu exercita asupra lui presiuni ca să facă ce nu dorea, o dată ce, după mulţi ani de muncă, obţinuseră o anumită stabilitate pe piaţă.

— E o istorie interesantă? — glasul lui denota un pic de nesiguranţă.

— Aş zice că e o istorie foarte deosebită. Multor oameni le-ar plăcea să fie în locul dumitale.

Ralf vru să afle despre Maria.

— Eu sînt trei, în funcţie de persoana care mă caută. Fata Ingenuă, care se uită la bărbaţi cu admiraţie şi se preface impresionată de istoriile lor de putere şi glorie. Femeia Fatală, care-i atacă imediat pe cei ce se simt mai nesiguri şi, procedînd astfel, ţine sub control situaţia, îi lasă fără voinţă, fiindcă ei nu mai au nevoie să se preocupe de nimic.

Şi, în fine, Maica Atotînţelegătoare, care are grijă de cei ce au nevoie de sfaturi şi le ascultă, cu aerul că înţelege tot, poveştile care-i intră pe-o ureche şi-i ies pe alta. Pe care din cele trei vrei s-o cunoşti?

— Pe dumneata.

Maria povesti tot, fiindcă avea nevoie să povestească — era pentru prima oară cînd făcea asta, de cînd plecase din Brazilia. În sfîrşit, descoperi că, în ciuda ocupaţiei ei deloc convenţionale, nu i se întîmplase nimic foarte emoţionant în afara săptămînii de la

Rio şi a primei săptămîni în Elveţia. Casă, muncă, iar casă, iar muncă — şi nimic altceva.

Cînd isprăvi, şedeau iar la o masă dintr-un bar — de astă dată în cealaltă parte a oraşului, pe Drumul Sfîntului Iacob, fiecare gîndindu-se la ce-i rezervase celuilalt destinul.

— Îţi lipseşte *ceva?* — întrebă ea.

— Să pot zice „pe curînd".

Da. Pentru că nu fusese o după-amiază ca toate celelalte. Ea se simţea neliniştită, încordată, fiindcă deschisese o uşă şi nu ştia cum s-o închidă la loc.

— Cînd am să pot vedea pînza?

Ralf îi întinse o carte de vizită a agentului său din Barcelona.

— Telefonează pentru ea peste şase luni, dacă o să mai fii în Europa. „Chipurile din Geneva", oameni celebri şi oameni anonimi, va fi expusă prima oară într-o galerie din Berlin. Apoi va face un tur european.

Maria îşi aminti de calendar, de cele nouăzeci de zile pe care le mai avea, de toate implicaţiile periculoase pe care le-ar putea antrena orice relaţie, orice legătură.

„Care e lucrul cel mai important în viaţa asta? Să trăiesc sau să mă prefac că trăiesc? Să risc acum, să spun că a fost seara cea mai frumoasă pe care am petrecut-o în oraşul acesta? Să-i mulţumesc pentru că m-

a ascultat fără critici şi fără comentarii? Sau pur şi simplu să îmbrac armura femeii cu putere de voinţă, cu «lumină specială», şi să plec fără nici un comentariu?”

Între timp mergeau pe Drumul Sfîntului Iacob şi, pe măsură ce se asculta pe sine însăşi povestin-du-şi viaţa, fusese o femeie fericită. Se putea mulţumi cu atîta — era deja un mare cadou al vieţii.

— O să te caut — zise Ralf Hart.

— Să nu faci asta. În scurt timp am să plec în Brazilia. Nu mai avem nimic de împărţit unul cu altul.

— Am să te caut în calitate de client.

— Pentru mine, asta va însemna o umilinţă.

— Te voi căuta ca să mă salvezi.

Vorbise şi la început despre dezinteresul său faţă de sex. Vru să spună că simţea acelaşi lucru, dar se controlă — mersese prea departe în refuzurile sale, era mai inteligent să stea liniştită.

Ce treabă patetică. Era încă o dată acolo cu un băieţel, care de astă dată nu-i cerea un creion, ci un dram de companie. Privi în propriu-i trecut şi, pentru prima oară, se iertă pe sine însăşi: vina nu fusese a ei, ci a băiatului nesigur pe el, care renunţase de la prima tentativă. Erau copii, şi copiii aşa procedează — nici ea, nici băieţelul nu greşiseră, iar asta îi produse o mare uşurare,

se simţi mai bine, nu-şi călcase în picioare prima oportunitate din viaţă. Toţi fac aşa, face parte din iniţierea fiinţei umane în căutarea celeilalte părţi a sale, aşa se întîmplă.

Acum situaţia era însă diferită. Oricît de majore erau motivele (plec în Brazilia, lucrez într-un local, n-am avut timp să ne cunoaştem bine, nu sînt interesată de sex, nu vreau să aud de dragoste, trebuie să învăţ cum se administrează fermele, habar n-am de pictură, trăim în lumi diferite), viaţa o punea în faţa unei provocări. Nu mai era copil, trebuia să aleagă. Preferă să nu răspundă. Îi strînse mîna, cum se obişnuia în ţara aceea, şi plecă în direcţia casei sale. Dacă ar fi fost bărbatul care i-ar fi plăcut să fie, el nu s-ar fi lăsat intimidat de tăcerea ei.

Pasaj din jurnalul Mariei, scris în aceeaşi zi:

Azi, în timp ce mergeam în jurul lacului, pe drumul acela ciudat al Sfîntului Iacob, bărbatul care era cu mine — un pictor, o viaţă diferită de a mea — a aruncat o pietricică în apă. În locul unde a căzut piatra, au apărut mici cercuri care s-au mărit, s-au lărgit, pînă cînd au atins o raţă ce trecea întîmplător pe-acolo şi n-avea nimic de-a face cu piatra. În loc să se sperie de unda neaşteptată, raţa s-a

hotărît să se joace cu ea.

Cu cîteva ore înainte de cină, am intrat într-o cafenea, şi totul a fost ca şi cum Dumnezeu ar fi aruncat o pietricică în locul acela. Undele de energie ne-au atins pe mine şi pe un bărbat care stătea într-un colţ, pictînd un tablou. El a simţit vibraţia pietrei, la fel şi eu. Şi acum?

Pictorul ştie cînd întîlneşte un model. Muzicianul ştie cînd instrumentul îi este bine acordat. Aici, în acest jurnal al meu, sînt conştientă că anumite fraze nu sînt scrise de mine, ci de o femeie plină de „lumină" care sînt eu, dar pe care nu vreau să o accept.

Pot continua aşa. Pot însă, ca răţuşca de pe lac, să mă joc şi să mă amuz cu ondulaţia care s-a format brusc şi a dezechilibrat apa.

Piatra asta are un nume: pasiunea. Ea poate descrie frumuseţea unei întîlniri fulminante dintre două persoane, dar nu se mărgineşte la atîta. O găsim în surescitarea întîmplării neaşteptate, în voinţa de a realiza ceva cu fervoare, în certitudinea că îţi vei putea realiza un vis. Pasiunea ne dă semnale care ne călăuzesc viaţa — şi mie îmi revine să descifrez aceste semnale.

Mi-ar plăcea să cred că sînt îndrăgostită. De cineva pe care nu-l cunosc şi care nu intra în vederile mele. Toate lunile astea de autocontrol, de respingere a dragostei au dus exact la contrariu: să mă las dusă de pri-

mul ins care mi-a acordat o atenţie de alt gen.

Tot e bine că nu i-am cerut numărul de telefon, că nu ştiu unde locuieşte, că-l pot pierde fără să mă acuz că am pierdut ocazia.

Şi chiar dacă ar fi fost aşa, chiar dacă aş fi pierdut-o, am cîştigat o zi fericită în viaţa mea. Gîndindu-mă cum este lumea, o zi fericită e aproape un miracol.

Cînd intră în *Copacabana* în seara aceea, era şi el acolo, aşteptînd. Era unicul client. Milan, care observa viaţa acelei brazilience cu o veritabilă curiozitate, constată că fata pierduse bătălia.

— Accepţi un drink?

— Trebuie să lucrez. Nu pot să-mi pierd slujba.

— Sînt un client. Îţi fac o propunere profesională.

Bărbatul acela, care în după-amiaza aceea, la cafenea, păruse atît de sigur de el, care mînuia bine penelul, se întîlnea cu personaje sus-puse, avea un agent la Barcelona şi cîştiga pesemne mulţi bani — îşi arăta acum fragilitatea, intrase în ambianţa necuvenită, nu mai era într-o cafenea romantică de pe Drumul Sfîntului Iacob. Farmecul serii se destrămă.

— Atunci, accepţi drinkul?

— Accept altă dată. Acum am alţi clienţi care mă aşteaptă.

Milan auzi finalul frazei; se înşelase, fata nu se lăsase furată de capcana promisiunilor de dragoste. Chiar şi aşa, la finele unei nopţi fără mare dever, se întrebă de ce preferase

compania unui bătrîn, a unui contabil mediocru şi a unui agent de asigurări.

Mă rog, era problema ei. De vreme ce-şi plătea comisionul, nu era de competenţa lui să decidă cu cine trebuia sau nu să se culce.

Din jurnalul Mariei, după noaptea cu bătrînul, contabilul şi agentul de asigurări:

Ce vrea pictorul ăsta de la mine? Nu ştie că aparţinem unor ţări, culturi şi sexe diferite? Crede oare că ştiu mai multe decît el despre plăcere şi vrea să înveţe ceva?

De ce nu mi-a spus altceva decît „sînt un client”? Era atît de uşor să spună: „ţi-am simţit lipsa” sau „am fost încîntat de seara petrecută împreună”, l-aş fi răspuns şi eu la fel (sînt o profesionistă), dar el este cel obligat să-mi înţeleagă nesiguranţele, pentru că sînt femeie, sînt fragilă, şi în localul acela sînt altă persoană. El e bărbat. E artist: e obligat să ştie că marele scop al fiinţei umane este să înţeleagă dragostea totală. Dragostea nu este în celălalt, este în noi înşine; noi o trezim. Dar pentru trezirea asta, avem nevoie de altul. Universul are sens doar cînd avem cu cine să ne împărtăşim emoţiile.

E sătul de sex? Şi eu — şi, cu toate acestea, nici el, nici eu nu ştim ce e asta. Lăsăm să moară unul din lucrurile cele mai importante din viaţă — aveam nevoie să fiu

salvată de el, avea nevoie să-l salvez, dar el nu mi-a lăsat nici o alegere.

Era speriată. Începea să-şi dea seama că, după atîta autocontrol, presiunea, cutremurul, vulcanul sufletului ei dădeau semne că vor să explodeze, or, din clipa cînd s-ar întîmpla una ca asta, n-ar mai avea cum să-şi controleze sentimentele. Cine era otrava aceea de artist, care putea prea bine să fi minţit în legătură cu viaţa lui, cu care nu petrecuse mai mult de cîteva ceasuri, care nu o atinsese, nu încercase să o seducă — putea fi oare ceva mai rău decît asta?

De ce îi dădea semnale de alarmă inima? Deoarece credea că şi el simţea acelaşi lucru — dar, evident, se înşela total. Ralf Hart voia să se întîlnească cu femeia capabilă să-i reaprindă focul care aproape i se stinsese; voia să o transforme în marea lui zeiţă a sexului, cu o „lumină specială" (şi aici fusese sincer), gata să-l ia de mînă şi să-i arate drumul de întoarcere la viaţă. Nu-şi putea imagina că Maria simţea acelaşi dezinteres, că îşi avea şi ea problemele ei (nici măcar după atîţia bărbaţi nu-şi obţinuse orgasmul în timpul penetraţiei), îşi făcuse planuri în dimineaţa aceea şi-şi pusese la cale o întoarcere triumfătoare în ţara ei.

De ce se gîndea la el? De ce se gîndea la cineva care chiar în clipa aceea picta poate altă femeie, spunîndu-i că avea o „lumină specială”, că putea fi zeiţa sexului?

„Mă gîndesc la el pentru că am putut sta de vorbă.”

Ce ridicol! Ce, se gîndea şi la bibliotecară? Nu. Se gîndea la Nyah, filipineza, singura dintre toate femeile de la *Copacabana* cu care putea să-şi împartă un pic sentimentele? Nu, nu se gîndea. Erau persoane cu care fusese de multe ori împreună şi cu care se simţea în largul ei.

Încercă să-şi abată atenţia asupra căldurii care se instalase ori asupra supermarketului pe care nu reuşise să-l viziteze în ajun. Îi scrise o lungă scrisoare tatălui ei cu privire la terenul pe care i-ar plăcea să-l cumpere — asta avea să-i mulţumească familia. Nu preciză data întoarcerii, dar dădu de înţeles că avea să fie în scurt timp. Dormi, se trezi, dormi din nou, iarăşi se trezi. Descoperi că tratatul despre ferme era foarte bun pentru elveţieni, dar nu le era de nici un folos brazilienilor — lumile lor erau total diferite.

Pe parcursul după-amiezei văzu că cutremurul, vulcanul, presiunea se reduseseră. Se simţi mai relaxată; acest tip de pasiune subită i se mai întîmplase şi alteori şi lua sfîrşit totdeauna a doua zi — ce

bine, universul ei continua să rămînă acelaşi. Avea o familie care o iubea, un bărbat care o aştepta şi care acum îi scria foarte des, povestindu-i că magazinul de textile se extindea. Se hotărîse chiar să-şi plătească biletul de avion în seara aceea, avea bani suficienţi ca să-şi cumpere un loc. Depăşise cea mai dificilă parte, bariera limbii, singurătatea, prima zi la restaurant cu arabul, modul în care-şi convinsese sufletul să nu-i pese de ce făcea cu trupul său. Ştia foarte bine care îi era visul şi era dispusă la orice pentru el. Şi visul acesta nu includea bărbaţi, desigur. Cel puţin, nu includea bărbaţi care să nu vorbească limba ei maternă şi care să nu trăiască în oraşul ei.

După ce se potoli cutremurul, Maria înţelese că parte din vină îi revenea. Fiindcă la clipa potrivită nu spusese: „Sînt singură, sînt la fel de nefericită ca şi dumneata, azi mi-ai văzut «lumina», şi a fost primul lucru frumos şi sincer pe care mi l-a spus un bărbat de cînd am sosit aici."

La radio cînta un cîntec vechi: „Iubirea mea moare chiar înainte de a se naşte." Da, acesta era cazul ei, destinul ei.

Pasaj din jurnalul Mariei, la două zile după revenirea la normal:

Pasiunea te face să nu mai mănînci, să

nu mai dormi, să nu mai munceşti, să fii împăcat. Mulţi se sperie de ea, deoarece, cînd îşi face apariţia, doboară toate lucrurile vechi pe care le întîlneşte.

Nimeni nu vrea să-şi dezorganizeze lumea. De aceea, mulţi oameni izbutesc să controleze ameninţarea asta şi sînt capabili să menţină în picioare o casă sau o construcţie care era deja putredă. Ei sînt inginerii lucrurilor depăşite.

Alte persoane gîndesc exact pe dos: se abandonează fără să reflecteze, nădăjduind să găsească în pasiune soluţiile pentru toate problemele lor. Îşi pun în cealaltă persoană toată răspunderea pentru posibila lor fericire. Sînt mereu euforice fiindcă li s-a întîmplat ceva minunat sau deprimate pentru că ceva neaşteptat a sfîrşit prin a distruge totul.

Să te îndepărtezi de pasiune sau să i te abandonezi orbeşte — care dintre aceste două atitudini e cea mai puţin distructivă?

Nu ştiu.

A treia zi, sculat parcă din morţi, Ralf Hart se întoarse şi ajunse chiar ceva mai tîrziu, pentru că Maria se şi întreţinea cu alt client. Cînd însă îl văzu, ea îi spuse politicos celuilalt că nu voia să danseze, aştepta pe altcineva.

Doar atunci îşi dădu seama că-l aşteptase toate zilele acestea. Şi în clipa aceea, acceptă tot ce-i pusese-n cale destinul.

Nu se plînse; se simţi mulţumită, îşi putea îngădui un asemenea lux, pentru că într-o zi avea să plece din oraşul acela, ştia că dragostea asta era imposibilă şi, ca atare, de vreme ce nu aştepta nimic, avea să aibă tot ce încă mai aştepta de la acea etapă a vieţii sale.

Ralf o întrebă dacă voia un drink, şi Maria ceru un cocteil de fructe. Patronul barului, prefăcîndu-se că spăla paharele, trase cu ochiul la braziliancă fără să mai priceapă ceva: ce o făcuse oare să se răzgîndească? Spera să nu rămînă acolo doar cu băutura — şi răsuflă uşurat cînd el o luă la dans. Îndeplineau un ritual, nu era nici un motiv de îngrijorare.

Maria îi simţea mîna pe după talie, cu obrazul lipit de-al ei, muzica era foarte tare şi, slavă Domnului, făcea imposibilă orice conversaţie. Un cocteil de fructe nu ajungea ca să prinzi curaj şi puţinele cuvinte pe care le schimbaseră fuseseră exclusiv formale. Acum era o chestiune de timp: aveau să meargă la un hotel? Aveau să facă dragoste? N-avea de ce să fie greu, întrucît ea îi şi spusese că sexul n-o interesa, acum era vorba doar să-şi îndeplinească angajamentul profesional. Asta avea să contribuie la uciderea oricărui vestigiu de pasiune posibilă — nu ştia de ce se chinuise atîta imediat după prima întîlnire.

În noaptea asta avea să fie Mama Atotînţelegă-toare. Ralf Hart nu era decît un bărbat disperat, ca milioane de alţi bărbaţi. Dacă şi-ar interpreta bine rolul, dacă ar reuşi să-şi respecte programul pe care şi-l impusese de cînd începuse să lucreze la *Copaca-bana,* n-ar avea de ce să-şi facă griji. Era foarte riscant să-l aibă lîngă ea pe bărbatul acela, acum, cînd îi simţea mirosul — şi-i savura — îi experimenta atingerea — şi-i plăcea — se surprinsese pe sine că-l aştepta — şi nu-i plăcea.

În patruzeci şi cinci de minute îndepliniseră toate regulile, şi bărbatul i se adresă patronului localului:

„O voi lua pentru tot restul nopţii. Voi plăti ca şi cum ar fi fost trei clienţi.”

Patronul ridică din umeri şi se gîndi iarăşi că fata braziliancă avea să cadă pînă la urmă în capcana dragostei. Maria, în ceea ce o privea, rămase surprinsă: nu ştia că Ralf Hart cunoştea atît de bine regulile.

— Mergem la mine acasă.

Asta a fost pesemne cea mai bună decizie din partea lui. Deşi era împotriva tuturor recomandărilor lui Milan, în cazul acesta se hotărî să facă o excepţie. Pe lîngă posibilitatea de a constata o dată pentru totdeauna dacă era sau nu căsătorit, avea să cunoască modul de viaţă al pictorilor celebri şi într-o bună zi avea să poată scrie ceva pentru ziarul din orăşelul ei — astfel încît să afle toată lumea că-n timpul perioadei sale europene, frecventase cercuri intelectuale şi artistice.

„Ce scuză absurdă.”

O jumătate de oră mai tîrziu ajunseră într-un sătuc din apropierea Genevei, numit Cologny; o biserică, brutăria, primăria, toate la locul lor. Şi era într-adevăr o casă cu două etaje, nu un apartament! Prima constatare: chiar avea bani. A doua constatare: dacă ar fi fost căsătorit, n-ar fi îndrăznit să facă una ca asta, din cauză că totdeauna există lume care trage cu ochiul.

Deci era bogat şi necăsătorit.

Intraseră printr-un hol cu o scară ce ducea la etaj, dar merseră drept înainte, spre două încăperi din spate, care dădeau într-o grădină. Una din ele avea o masă de sufragerie şi pereţii erau acoperiţi de tablouri. Cealaltă încăpere avea cîteva sofale, scaune, rafturi pline de cărţi, scrumiere murdare, pahare folosite de multă vreme şi lăsate încă acolo.

— Pot să fac o cafea.

Maria făcu un semn negativ din cap. Nu, nu poate face o cafea. Încă nu mă poate trata altfel. Îmi sfidez propriii mei demoni, făcînd exact contrariul faţă de ce mi-am făgăduit. Dar să procedăm cu calm; azi voi juca rolul de prostituată, sau de prietenă, sau de Mamă Atotînţelegătoare, deşi în adîncul sufletului meu voi fi o Fată care are nevoie de afecţiune. În sfîrşit, după ce se va isprăvi totul, îmi vei putea face o cafea.

— În fundul grădinii e atelierul, sufletul meu. Aici, printre toate tablourile şi cărţile astea, e creierul meu, ceea ce gîndesc.

Maria se gîndi la propria-i casă. Nu avea o grădină în spate. Nici cărţi, afară de cele împrumutate de la bibliotecă — deoarece nu înţelegea de ce ar fi trebuit să dea bani pe ceva ce putea obţine pe gratis. Nu erau nici cărţi — doar un poster cu Circul Acrobatic de la Shanghai, la care şi-ar fi dorit să asiste. Ralf luă o sticlă de whisky şi-i oferi.

— Nu, mulţumesc. El îşi servi o porţie şi-l bău dintr-o înghiţitură — fără gheaţă, fără zăbavă. Începu să aducă vorba despre lucruri inteligente şi cu toate că o interesa conversaţia, ştia că bărbatului aceluia îi era frică de ceea ce urma să se întîmple, acum că erau singuri. Maria recupera controlul asupra situaţiei.

Ralf îşi mai turnă o porţie şi, ca şi cum ar fi spus ceva fără însemnătate, declară:

— Am nevoie de tine.

Pauză. Tăcere prelungită. N-are rost să întrerupem tăcerea, o să vedem cum va continua.

— Am nevoie de tine, Maria. Tu ai lumină, deşi bănuiesc că încă n-ai încredere în mine, crezi că încerc doar să te seduc cu conversaţia asta. Nu mă întreba: „De ce eu? Ce am eu deosebit?" Nu ai nimic deosebit, nimic care să-mi poată fi explicit. Totuşi — iată misterul vieţii — nu reuşesc să mă gîndesc la altceva.

— N-aveam de gînd să-ţi pun întrebarea asta — minţi ea.

— Dacă aş căuta o explicaţie, aş zice: femeia din faţa mea a reuşit să depăşească suferinţa şi să o transforme în ceva pozitiv, creator. Dar asta nu-i de ajuns ca să explice totul.

Începea să fie greu ca să mai scape. El continuă:

— Şi eu? Cu toată creativitatea mea, cu tablourile care sînt disputate şi dorite de galerii din toată lumea, cu visul meu realizat, cu satul meu care ştie că-i sînt un fiu iubit, cu nevestele mele care nu-mi cer niciodată pensie sau aşa ceva, cu toată sănătatea, înfăţişarea plăcută, adică tot ce poate visa un bărbat, şi eu? Iată-mă, spunîndu-i unei femei pe care am întîlnit-o într-o cafenea şi cu care am petrecut doar o seară: „Am nevoie de tine.” Ştii ce este singurătatea?

— Ştiu ce este.

— Dar nu ştii ce este singurătatea cînd ai posibilitatea să fii cu toată lumea, cînd primeşti în fiecare seară cîte o invitaţie la o petrecere, la un cocteil, la o premieră teatrală. Cînd telefonul sună întruna şi sînt femei care îţi adoră lucrările, care declară că le-ar plăcea tare mult să cineze cu tine — sînt frumoase, inteligente, educate. Şi ceva te împinge departe de tot şi-ţi spune: nu te duce. Şi nu te duci să te distrezi. Uneori însă vei rămîne noaptea întreagă străduindu-te să le impresionezi, îţi vei cheltui energia dovedindu-ţi ţie însuţi că eşti capabil să seduci lumea.

Atunci rămîn acasă, intru în atelierul meu, caut lumina pe care am văzut-o în tine şi doar cînd lucrez reuşesc să văd această lumină.

— Ce-ţi pot da eu care să-ţi lipsească ţie?

— răspunse ea, simţindu-se umilită oarecum de acel comentariu despre alte femei, dar amintindu-şi că, în definitiv, el plătise ca să o aibă lîngă el.

El bău a treia porţie de whisky. Maria îl însoţi cu închipuirea, alcoolul îi ardea gîtlejul, stomacul, îi intra în fluxul sanguin şi-l umplea de curaj, iar ea se simţea la fel de îmbătată, deşi nu băuse nici o picătură. Vocea lui Ralf Hart sună mai fermă.

— Bine. Nu-ţi pot cumpăra dragostea, dar mi-ai spus că ştii totul despre sex. Atunci învaţă-mă. Sau învaţă-mă ceva despre Brazilia. Orice, numai să pot sta lîngă tine.

Şi acum?

— Cunosc doar două oraşe din ţara mea: cel în care m-am născut şi Rio de Janeiro. Cît despre sex, nu cred că te pot învăţa ceva. Am aproape douăzeci şi trei de ani şi tu eşti cu doar şase ani mai în vîrstă, dar ştiu că ai trăit mult mai intens. Cunosc bărbaţi care mă plătesc ca să fac ce vor ei, nu ce vreau eu.

— Am făcut tot ce poate visa să facă un bărbat cu una, două, trei femei în acelaşi timp. Şi nu ştiu dacă am învăţat mult.

Din nou tăcerea, doar că era rîndul Mariei să vorbească. Şi el nu o ajută — după cum nici ea nu-l ajutase mai înainte.

— Mă vrei ca pe o profesionistă?

— Te vreau aşa cum te vrei tu.

Nu, nu se putea să-i fi răspuns astfel — pentru că era tot ce şi-ar fi dorit să audă. Din nou cutremurul, vulcanul, furtuna. Avea să-i fie cu neputinţă să scape din propria-i capcană, avea să-l piardă pe bărbatul acesta, fără a-l fi avut niciodată cu adevărat.

— Tu ştii, Maria. Învaţă-mă. Poate că asta mă va salva, ne va salva pe amîndoi, ne va readuce la viaţă. Ai dreptate, am doar şase ani mai mult decît tine, dar am trăit echivalentul mai multor vieţi. Am trecut prin experienţe complet distincte, dar sîntem amîndoi disperaţi. Singurul lucru care ne va aduce pacea e să fim împreună.

De ce spunea lucrurile astea? Nu era posibil şi totuşi era adevărat. Se văzuseră doar o singură dată şi deja aveau nevoie unul de celălalt. Să ne închipuim că ar continua să se întîlnească, ce dezastru. Maria era o femeie inteligentă, cu multe luni de lecturi şi observaţii asupra oamenilor; avea un scop în viaţă, dar avea şi un suflet, care năzuia să-i fie cunoscută şi descoperită „lumina”.

Se simţea încă de pe acum obosită să fie cine era şi totuşi apropiata călătorie în Brazilia putea fi o provocare interesantă, încă nu învăţase tot ce era în stare. Ralf Hart era un bărbat care acceptase provocări, învăţase totul, iar acum o ruga pe fata aceea, pe prostituata aceea, pe acea Mamă

Atotînţelegătoare, să-l salveze. Ce absurd!

Şi alţi bărbaţi se comportaseră la fel cu ea. Mulţi nu reuşiseră să aibă erecţie, alţii voiau să fie trataţi ca nişte copii, alţii spuneau că le-ar plăcea ca ea să le fie soţie pentru că se excitau ştiind că femeia avusese mulţi amanţi. Deşi încă nu cunoscuse nici unul dintre „clienţii speciali", apucase să descopere uriaşul univers de fantezii care sălăşluiau în sufletul omenesc. Toţi însă erau obişnuiţi cu lumile lor şi nu-i ceruseră niciodată „du-mă de-aici". Dimpotrivă, voiau s-o ducă pe Maria cu ei.

Şi chiar dacă toţi aceşti numeroşi bărbaţi o lăsaseră mereu cu ceva bani şi fără nici o energie, nu era posibil să nu fi învăţat nimic. Dar dacă vreunul dintre ei ar căuta cu adevărat dragostea şi dacă sexul ar fi doar o parte din această căutare, cum i-ar plăcea oare ei să fie tratată? Ce ar fi important să se petreacă la prima întîlnire?

Ce i-ar plăcea cu adevărat să se petreacă?

— Să capăt un dar — zise Maria.

Ralf Hart nu înţelese. Dar? El plătise anticipat noaptea, taxiul, pentru că ştia ritualul. Ce voia să spună cu asta?

Maria îşi dăduse brusc seama că înţelegea, în clipa aceea, ce aveau nevoie să simtă o femeie şi un bărbat. Îl luă de mînă şi-l conduse într-una din săli.

— Nu urcăm în dormitor — zise ea.

Stinse aproape toate luminile, se aşeză pe covor şi-i ceru şi lui să se aşeze în faţa ei. Observă că în încăpere era un şemineu.

— Aprinde şemineul.

— Dar e vară.

— Aprinde şemineul. Vrei ca eu să conduc paşii noştri noaptea asta, şi asta fac.

Ea îl privi intens, sperînd ca el să-i distingă iarăşi „lumina". El o distinse — pentru că se duse în grădină, luă cîteva scurtături de lemn udate de ploaie, puse cîteva ziare vechi pentru ca focul să usuce scurtăturile şi le aprinse. Merse la bucătărie să mai aducă whisky, dar Maria îl opri.

— M-ai întrebat ce vreau eu?

— N-am întrebat.

— Află atunci că persoana care este cu tine trebuie să existe. Gîndeşte-te la ea. Gîndeşte-te dacă ea doreşte whisky sau gin sau cafea. Întreab-o ce vrea.

— Ce vrei să bei?

— Vin. Şi mi-ar plăcea să mă însoţeşti. El lăsă sticla de whisky şi se întoarse cu una de vin. În momentul acela, focul începuse să cuprindă lemnele. Maria stinse cele cîteva lămpi care mai rămăseseră aprinse, lăsînd ca ambianţa să fie luminată numai de flăcări. Se comporta ca şi cum ar fi ştiut că acela era primul pas: să-l recunoşti pe celălalt, să ştii că este acolo.

Îşi deschise geanta şi văzu acolo, înăuntru, un stilou pe care-l cumpărase într-un supermarket. Era bun la ceva.

— E pentru tine. Cînd l-am cumpărat, mă gîndeam să am ceva cu care să-mi notez ideile despre administrarea fermelor. L-am folosit două zile, am muncit pînă cînd am obosit. Are un pic din sudoarea, din concentrarea, din voinţa mea, iar eu ţi-l încredinţez ţie acum.

Îi puse cu blîndeţe stiloul în mînă.

— În loc să-ţi cumpăr ceva ce ţi-ar plăcea să ai, îţi dau ceva ce este al meu, cu adevărat al meu. Un dar. Un semn de respect pentru persoana din faţa mea, rugînd-o să înţeleagă cît e de important să fiu împreună cu ea. Acum ea are o mică parte din mine însămi, pe care i-am dăruit-o în deplină libertate şi de bunăvoie.

Ralf se ridică, se duse la raft şi se întoarse cu un obiect. I-l întinse Mariei:

— E un vagon de la un tren electric pe care-l aveam cînd eram copil. Nu aveam voie să mă joc singur cu el, deoarece tata îmi spunea că e scump, importat din Statele Unite. Aşteptam atunci să vrea el să monteze trenul în mijlocul livingului — dar de obicei el îşi petrecea duminicile ascultînd muzică de operă. De aceea, trenul a supravieţuit copilăriei mele, dar nu mi-a produs nici o bucurie. Acolo sus păstrez toate

şinele, locomotiva, casele, pînă şi manualul; căci eu aveam un tren care nu era al meu, cu care nu mă jucam.

Bine ar fi fost să-l fi distrus ca pe toate celelalte jucării pe care le-am căpătat şi de care nu-mi mai amintesc, pentru că pasiunea asta de a distruge face parte din modul în care copilul descoperă lumea. Dar trenul acesta intact îmi aminteşte întotdeauna o parte din copilăria mea pe care nu mi-am trăit-o, fiindcă era prea preţioasă sau prea dificilă pentru tatăl meu. Sau poate pentru că, de fiecare dată cînd monta trenul, îi era teamă să-şi arate dragostea pentru mine.

Maria îşi aţinti ochii asupra focului din şemineu. Se întîmpla ceva — şi explicaţia nu erau vinul, nici ambianţa primitoare. Era schimbul de daruri.

Ralf se întoarse şi el către foc. Rămaseră tăcuţi, ascultînd trosnetul flăcărilor. Băură vin, ca şi cum important ar fi fost să nu spună nimic, să nu vorbească nimic, să nu facă nimic. Doar să stea acolo, unul cu altul, privind în aceeaşi direcţie.

— Am multe trenuri intacte în viaţa mea — zise Maria după o vreme —. Unul din ele este inima mea. Şi eu mă jucam cu ea cînd lumea instala şinele, şi nu totdeauna la momentul potrivit.

— Dar tu ai iubit.

— Da, am iubit. Am iubit mult. Am iubit atît de mult, încît, atunci cînd dragostea mea mi-a cerut un dar, m-am speriat şi am fugit.

— Nu înţeleg.

— Nici nu-i nevoie. Te învăţ acum, pentru că am descoperit ceva ce nu ştiam. Darul. Încredinţarea unui lucru care-ţi aparţine. A dărui înainte de a cere ceva important. Tu ai comoara mea: stiloul cu care mi-am aşternut pe hîrtie cîteva dintre visele mele. Eu am comoara ta: vagonul de tren, parte din copilăria pe care nu ţi-ai trăit-o.

Eu duc acum cu mine parte din trecutul tău, iar tu păstrezi niţel din prezentul meu. Ce bine.

Zise toate acestea fără să clipească, fără să-şi modifice comportamentul, ca şi cum ar fi ştiut de mult că acesta era cel mai bun şi chiar unicul mod de a acţiona. Se ridică cu blîndeţe, îşi luă haina din cuier şi-l sărută pe obraz. Ralf Hart nu făcu nici o clipă vreo încercare de a se ridica de unde şedea, hipnotizat de foc, gîndindu-se poate la tatăl său.

— N-am înţeles niciodată exact de ce păstram vagonul ăsta. Acum m-am lămurit: ca să ţi-l dăruiesc ţie într-o noapte cu şemineul aprins. Acum casa îmi devine mai uşoară.

Mai zise că, a doua zi, avea să doneze vreunui azil restul şinelor, locomotivele,

pastilele care imitau fumul.

— Poate că azi trenul o fi o raritate care nu se mai fabrică şi valorează mulţi bani — îi atrase Maria atenţia, dar imediat îi păru rău. Nu era vorba de asta, ci de a se elibera de ceva care ne costă şi mai mult inima.

Înainte de a mai spune ceva care să distoneze cu momentul, îl sărută din nou pe obraz şi se îndreptă spre uşă. El continua să privească focul şi ea îl rugă, cu delicateţe, să vină şi să-i deschidă. Ralf se ridică şi ea îi explică atunci că, deşi era mulţumită văzîndu-l cum contempla focul, brazilienii au o superstiţie ciudată: cînd vizitează pe cineva pentru prima oară, nu pot deschide ei uşa la ceasul plecării, căci, dacă ar face asta, nu s-ar mai întoarce niciodată în casa aceea.

— Şi eu vreau să mă întorc.

— Deşi nu ne-am dezbrăcat şi n-am pătruns în tine, şi nici măcar nu te-am atins, am făcut dragoste.

Ea rîse. El se oferi să o conducă acasă, dar Maria refuză.

— Am să vin să te văd mîine, la *Copacabana.*

— Să nu faci asta. Aşteaptă o săptămînă. Am învăţat că aşteptarea e partea cea mai dificilă şi vreau să mă obişnuiesc şi cu ea; să ştiu că eşti cu mine, chiar dacă nu eşti lîngă mine.

Merse din nou prin frigul şi întunericul nopţii, cum făcuse de atîtea ori la Geneva; de obicei, drumurile acestea erau asociate cu tristeţea, singurătatea, dorinţa de a se întoarce în Brazilia, nostalgia limbii pe care nu o mai vorbea de mult, calculele financiare, orarele.

Astăzi însă umbla ca să se întîlnească pe sine însăşi, să o întîlnească pe femeia care, vreme de patruzeci de minute, stătuse în faţa focului cu un bărbat şi era plină de lumină, de înţelepciune, de experienţă, de farmec. Văzuse chipul femeii acesteia cu cîtva timp în urmă, pe cînd se plimba pe lîngă lac, gîndindu-se dacă trebuia sau nu să se dedice unei vieţi care nu-i aparţinea — în seara aceea, zîmbise într-un mod foarte trist. Îşi văzuse chipul pentru a doua oară pe o pînză depliată, iar acum îi simţi din nou prezenţa. Luă un taxi doar după mult timp, cînd văzu că prezenţa aceea magică plecase şi o lăsase singură ca totdeauna.

Era mai bine atunci să nu se mai gîndească la subiectul acesta ca să nu-l compromită, să nu lase ca neliniştea să ia locul binelui pe care tocmai apucase să-l trăiască. Dacă acea altă Marie exista totuşi, ea avea să se întoarcă la momentul potrivit.

Pasaj din jurnalul Mariei scris în noaptea în care căpătase vagonul de tren:

Dorinţa profundă, dorinţa cea mai reală este aceea de a te apropia de cineva. Din acea clipă încep să se producă reacţiile, bărbatul şi femeia intră în joc, dar ceea ce se întîmplă înainte — atracţia care i-a adus alături — e imposibil de explicat. Este dorinţa inabordabilă, în starea ei pură.

Cînd dorinţa este încă în starea aceasta pură, bărbatul şi femeia se îndrăgostesc pe viaţă, îşi trăiesc fiecare clipă cu respect şi în mod conştient, aşteptînd totdeauna momentul anume de a celebra apropiata binecuvîntare.

Persoanele aflate în această situaţie nu se grăbesc, nu precipită evenimentele prin acţiuni inconştiente. Ele ştiu că inevitabilul se va manifesta, că adevărul va găsi totdeauna un mod de a se arăta. Cînd vine momentul, ele nu ezită, nu pierd prilejul, nu lasă să treacă nici un moment magic, deoarece respectă importanţa fiecărei clipe.

În zilele care au urmat, Maria se văzu din nou prinsă în capcana pe care o evitase atîta — dar nu era tristă şi nici îngrijorată din pricina asta. Dimpotrivă: de vreme ce nu mai avea nimic de pierdut, era liberă.

Ştia că — oricît ar fi fost de romantică situaţia — într-o bună zi Ralf Hart avea să înţeleagă că ea nu era decît o prostituată, în vreme ce el era un artist respectat. Că ea locuia într-o ţară depărtată, mereu bîntuită de crize, pe cînd el trăia în paradis, cu o viaţă organizată şi protejată de cînd se născuse. El fusese educat în cele mai bune colegii şi muzee din lume, pe cînd ea abia îşi terminase cursul secundar. În fine, vise ca acestea nu durează mult, iar Maria trăise destul ca să înţeleagă că realitatea nu se potrivea cu visele ei. Asta îi era acum marea bucurie: să-i spună realităţii că nu avea nevoie de ea, nu depindea de lucrurile care se întîmplau ca să fie fericită.

„Doamne, ce romantică sînt."

De-a lungul săptămînii încercă să descopere ceva care să-l poată face fericit pe Ralf Hart; el îi redase o demnitate şi o „lumină" pe care şi le socotise pierdute

pentru totdeauna. Dar singura formă de a-l răsplăti era prin ceea ce el considera a fi specialitatea Mariei: sexul. Cum lucrurile nu variau mult în rutina de la *Copacabana,* ea se hotărî să caute alte izvoare.

Se duse să vadă filme pornografice şi din nou nu găsi nimic interesant — excepţie făcînd, poate, o oarecare variaţie în numărul partenerilor. Cum filmele nu prea o ajutau, se decise pentru prima oară de cînd ajunsese la Geneva să cumpere cărţi — deşi tot mai credea că era mult mai practic să nu-şi ocupe spaţiul din casă cu ceva care, o dată citit, nu mai era de folos. Se duse la o librărie pe care o văzuse în timp ce mergea cu Ralf pe Drumul Sfîntului Iacob şi se informă dacă aveau ceva pe această temă.

— Multe, multe cărţi — răspunse fata care se ocupa de vînzări —. La drept vorbind, oamenii par a nu fi preocupaţi decît de aşa ceva. În afara unei secţii speciale, şi în toate romanele pe care le vedeţi în jurul dumneavoastră există cel puţin o scenă de sex. Chiar dacă e ascunsă în poveşti de dragoste frumoase sau în tratate serioase despre comportamentul fiinţei umane, fapt este că oamenii se gîndesc doar la asta.

Maria, cu toată experienţa ei, ştia că fata se înşela: oamenii voiau să gîndească aşa, deoarece credeau că lumea interioară era

preocupată doar de această temă. Ţineau regim, foloseau peruci, stăteau cu ceasurile la coafor sau în complexe de gimnastică, îmbrăcau rochii insinuante, încercau să provoace scînteia dorită — şi pe urmă? Cînd venea timpul să meargă la pat, unsprezece minute şi gata. Nici o creativitate, nimic ca să te ducă în paradis; în scurt timp, scînteia nu mai avea putere să menţină focul aprins.

Era însă inutil să discute cu fata aceea blondă, care-şi închipuia că lumea poate fi explicată în cărţi. Întrebă din nou unde e secţia specială şi acolo găsi diverse titluri despre homosexuali, lesbiene, călugăriţe care dezvăluiau despre Biserică lucruri scîbroase, cărţi ilustrate cu tehnici orientale, ilustrînd poziţii extrem de inconfortabile. O interesă un singur volum din toate: *Sexul sacru*. Cel puţin părea a fi diferit.

Îl cumpără, se duse acasă, deschise radioul pe un post care te ajuta întotdeauna să gîndeşti (fiindcă muzica era calmă), deschise cartea, observă că avea diverse ilustraţii, cu posturi pe care numai cine lucrează la circ poate izbuti să le practice. Textul era dezgustător.

Maria învăţase destul în profesia ei ca să ştie că nu totul în viaţă e o chestiune de poziţie în care te aşezi cînd faci dragoste, iar în cea mai mare parte, orice variaţie survenea în chip firesc, pe negîndite, ca paşii

unui dans. Oricum, încercă să se concentreze asupra celor citite.

Două ore mai tîrziu, îşi dădu seama de două lucruri.

Primul, că trebuia să mănînce imediat, apoi trebuia să se întoarcă la *Copacabana.*

Al doilea, că persoana care scrisese cartea aceea nu pricepea nimic, dar NIMIC din subiect. Multă teorie, lucruri orientale, ritualuri inutile, sugestii idioa-te. Se vedea că autorul meditase în Himalaya (trebuia să afle unde era locul acela), frecventînd cursuri de yoga (mai auzise vorbindu-se de asta), citise mult în domeniu, apoi cita un autor sau altul, dar nu învăţase nimic esenţial. Sexul nu e teorie, tămîie arzînd, puncte sensibile, reverenţe şi salamalecuri. Cum se face că persoana aceea (în realitate, o femeie) îndrăznea să scrie despre o temă pe care nici Maria, care lucra în domeniu, nu o cunoştea bine? Poate or fi fost de vină Himalaya sau nevoia de a complica un fenomen a cărui frumuseţe stă în simplitate şi în pasiune. Dacă femeia aceea fusese în stare să publice şi să pună în vînzare o carte atît de stupidă, era mai bine pentru Maria să se gîndească din nou, cu seriozitate, la textul său, *Unsprezece minute.* N-ar fi cinic şi nici fals — ar fi doar povestea ei, nimic mai mult.

Dar nu avea timp şi nici tragere de inimă; trebuia să-şi concentreze energia ca să-l

facă pe Ralf Hart fericit şi ca să înveţe cum se administrează fermele.

Text din jurnalul Mariei, imediat după ce a renunţat să mai citească acea carte detestabilă:

Am întîlnit un bărbat şi m-am îndrăgostit de el. Mi-am îngăduit să mă îndrăgostesc dintr-un motiv simplu: nu aştept nimic. Ştiu că peste trei luni voi fi departe, el va fi o amintire, dar nu mai puteam suporta să trăiesc fără dragoste: ajunsesem la limită.

Scriu o istorie pentru Ralf Hart — aşa îl cheamă. Nu sînt sigură că se va întoarce la localul unde lucrez, dar pentru prima dată în viaţa mea, faptul acesta nu are nici o importanţă. E destul să-l iubesc, să fiu împreună cu el în gînd şi să colorez oraşul acesta atît de frumos cu paşii lui, cu vorbele lui, cu afecţiunea lui. Cînd voi părăsi ţara asta, ea va avea un chip, un nume, amintirea unui şemineu. Tot ce am trăit mai intens aici, toate lucrurile dure prin care am trecut nu vor fi nimic pe lîngă amintirea aceasta.

Mi-ar plăcea să pot face pentru el ceea ce a făcut el pentru mine. M-am gîndit mult şi am descoperit că n-am intrat din întîmplare în cafeneaua aceea; întîl-nirile cele mai importante fuseseră de mult

aranjate de către suflete înainte ca înseşi trupurile noastre să se fi văzut.

În general, aceste întîlniri au loc atunci cînd ajungem la o limită, cînd avem nevoie să murim şi să renaş-tem din punct de vedere emoţional. Întîlnirile ne aşteaptă — dar de cele mai multe ori evităm ca ele să aibă loc. Totuşi, dacă sîntem disperaţi, dacă nu mai avem nimic de pierdut sau dacă sîntem foarte entuziasmaţi de viaţă, atunci necunoscutul se manifestă şi universul nostru o apucă pe alt drum.

Toţi ştim să iubim, căci ne-am născut cu darul acesta. Unii o fac firesc şi spontan bine, dar majoritatea trebuie să o reînveţe, să-şi reamintească cum se iubeşte şi toţi — fără excepţie — au nevoie să ardă pe rugul emoţiilor lor trecute, să retrăiască unele bucurii şi dureri, prăbuşiri şi recuperări, pînă ce izbutesc să discearnă firul conducător care există pe urmele fiecărei întîlniri; da, există un fir.

Şi atunci trupurile noastre învaţă să vorbească limba sufletului, asta se numeşte sex, asta îi pot da eu bărbatului care mi-a redat sufletul, deşi el îi ignoră total însemnătatea în viaţa mea. Asta mi-a cerut, şi asta va avea; vreau să fie foarte fericit.

Viaţa este uneori foarte zgîrcită: trec zile, săptămîni, luni şi ani fără să simţi nimic nou. Totuşi, o dată ce se deschide o uşă — şi acesta a fost cazul Mariei cu Ralf Hart — o adevărată avalanşă pătrunde prin spaţiul deschis. Acum nu ai nimic, iar în clipa următoare ai mai mult decît poţi accepta.

La două ore după ce scrisese în jurnal, cînd ajunse la lucru, fu căutată de Milan, patronul:

— Vasăzică, ai ieşit cu pictorul ăla.

Se vede că era un cunoscut al casei — înţelesese acest lucru atunci cînd el plătise pentru trei clienţi suma precisă, fără a întreba de preţ. Maria dădu doar afirmativ din cap, căutînd să creeze un anumit mister, căruia Milan nu-i dădu nici cea mai mică atenţie, deoarece cunoştea viaţa aceea mai bine ca ea.

— Poate eşti pregătită pentru pasul următor. Există un client special care a întrebat mereu de tine. Eu îi spun că n-ai experienţă şi el mă crede; acum însă a venit poate timpul să încerci.

Client special?

— Şi ce-are asta de-a face cu pictorul?

— Şi el este un client special.

Deci tot ce făcuse cu Ralf Hart mai fusese experimentat şi făcut de alte colege de-ale ei. Îşi muşcă buza şi nu zise nimic — trecuse o săptămînă frumoasă, nu putea uita ce scrisese.

— Trebuie să fac acelaşi lucru pe care l-am făcut cu el?

— Nu ştiu ce aţi făcut; dar astăzi, dacă cineva îţi oferă un drink, nu accepta. Clienţii speciali plătesc mai bine şi n-ai să regreţi.

Munca începu ca de obicei. Thailandezele stînd totdeauna împreună, columbienele cu acelaşi aer că înţeleg tot, braziliencele (inclusiv ea) arborînd un aer distrat, ca şi cum nimic din ce se întîmpla nu era nou sau interesant. Mai erau o austriacă, două nemţoaice, iar restul trupei era alcătuit din femei din fosta Europă de Est, toate înalte, cu ochii limpezi, frumoase şi care apucau să se mărite mai repede decît celelalte.

Intrară bărbaţii — ruşi, elveţieni, germani, tot cadre de conducere ocupate, apţi să plătească serviciile prostituatelor celor mai scumpe dintr-unul din oraşele cele mai scumpe din lume. Unii se îndreptaseră spre masa ei, dar ea se uita totdeauna la Milan şi el făcea un semn negativ. Maria era mulţumită: n-avea să trebuiască să-şi desfacă picioarele în noaptea aceea, să

suporte mirosuri, să facă duşuri în băi nu totdeauna încălzite, tot ce trebuia să facă era să-l înveţe pe un bărbat, deja scîrbit de sex, cum să facă dragoste. Şi acum, la drept vorbind, nu orice femeie ar fi putut avea aceeaşi putere de creaţie ca să inventeze istoria prezentului.

Se întreba în acelaşi timp: „Cum se face că, după ce au experimentat totul, vor să se întoarcă la început?" In fine, nu era treaba ei; dacă plăteau bine, era gata să-i servească.

Intră un bărbat mai tînăr decît Ralf Hart; frumos, cu părul negru, dantură perfectă şi un costum care îi amintea de chinezi — fără cravată, doar cu un guler înalt şi o cămaşă albă impecabilă pe dedesubt. Se îndreptă spre bar, amîndoi se uitară la Maria şi el se apropie:

— Accepţi un drink?

Milan dădu afirmativ din cap şi ea îl pofti să şadă la masa ei. Îşi ceru cocteilul de fructe şi aştepta să fie invitată la dans, cînd bărbatul se prezentă:

— Mă numesc Terence şi lucrez într-o companie de discuri din Anglia. Cum ştiu că mă aflu într-un local unde pot avea încredere în oameni, sînt convins că totul va rămîne între noi.

Maria se pregătea să înceapă a vorbi despre Brazilia, cînd el o întrerupse:

— Milan mi-a spus că înţelegi ce vreau.

— Nu ştiu ce vrei. Dar ştiu ce fac. Ritualul nu fu îndeplinit; el plăti nota, o luă de braţ, se suiră în taxi şi-i dădu o mie de franci. O clipă, ea îşi aminti de arabul acela cu care mersese să cineze într-un restaurant plin de picturi celebre; era pentru prima oară cînd primea din nou aceeaşi sumă şi, în loc să se simtă mulţumită, fu cuprinsă de nervozitate.

Taxiul se opri la unul din cele mai scumpe hoteluri din oraş. Bărbatul îi dădu bună seara portarului, dovedind o mare familiaritate cu localul. Urcaseră numaidecît la el, un apartament cu vedere la rîu. El deschise o sticlă de vin — pesemne foarte rar — şi-i oferi un pahar.

Maria se uita la el în timp ce bea; ce putea dori de la o prostituată un ins ca el, bogat, frumos? Cum el aproape nu vorbea, rămase şi ea mai mult tăcută, încercînd să descopere ce-i putea satisface pe un client special. Înţelese că nu trebuia să aibă ea iniţiativa, dar, o dată ce se declanşa procesul, era gata să-l însoţească cu toată promptitudinea necesară; în definitiv, nu în fiecare noapte cîştiga o mie de franci.

— Avem timp — zise Terence —. Avem tot timpul la dispoziţie. Poţi dormi aici, dacă vrei.

Nesiguranţa o cuprinse iarăşi. Bărbatul nu părea intimidat şi vorbea cu o voce

calmă, diferită de a tuturor celorlalţi. Ştia ce dorea; puse o muzică perfectă, la o intensitate perfectă, în camera perfectă, cu fereastra perfectă, cu vedere spre lacul unui oraş perfect. Costumul îi era bine croit, valiza era într-un colţ, de mici dimensiuni, ca şi cum n-ar fi avut nevoie de multe lucruri ca să voiajeze — sau ca şi cum ar fi venit la Geneva doar pentru noaptea aceea.

— Am să dorm acasă — răspunse Maria.

Bărbatul din faţa ei se schimbă total. Ochii de cavaler îi căpătară o strălucire rece, glacială.

— Aşază-te acolo — zise el, arătînd un scaun de lîngă birou.

Era un ordin! Un adevărat ordin. Maria se supuse şi, în mod ciudat, asta o excită.

— Aşază-te. Îndreaptă spatele, ca o femeie de clasă. Dacă nu faci asta, am să te pedepsesc.

Să o pedepsească! Client special! Într-o clipă, ea înţelese totul, scoase cei o mie de franci din geantă şi-i puse pe birou.

— Ştiu ce vrei — zise ea, străpungînd cu privirea ochii aceia albaştri, îngheţaţi —. Şi nu sînt dispusă.

Bărbatul păru a se întoarce la normalitate şi văzu că ea vorbea serios.

— Bea-ţi vinul — zise el —. N-am să te oblig la nimic. Poţi să mai rămîi puţin sau poţi să pleci dacă vrei.

Spusele lui o mai liniştiră.

— Am o ocupaţie. Am un patron care mă protejează şi are încredere în mine. Te rog, nu comenta nimic cu el.

Maria o spuse fără nici un ton de implorare, fără a-l ruga nimic — era pur şi simplu realitatea vieţii ei.

Terence redevenise şi el acelaşi bărbat — nici blînd, nici dur, doar cineva care, spre deosebire de ceilalţi clienţi, dădea impresia că ştie ce vrea. Acum părea că iese dintr-o transă, dintr-o piesă de teatru care încă nu începuse.

Merita să plece aşa, fără a descoperi niciodată ce înseamnă un „client special"?

— Ce vrei, la drept vorbind?

— Ştii bine. Durere. Suferinţă. Şi multă plăcere.

„Durerea şi suferinţa nu concordă cu multă plăcere", gîndi Maria. Totuşi ar fi vrut cu disperare să creadă că da, şi-n felul acesta să-şi transforme în experienţe pozitive mare parte din cele negative ale vieţii sale.

El o luă de mînă şi o conduse la fereastră: de cealaltă parte a lacului puteau vedea turla unei catedrale — Maria îşi amintea că trecuse pe-acolo în timp ce parcurgea cu Ralf Hart Drumul Sfîntului Iacob.

— Vezi rîul, lacul, casele, biserica aceea?

Acum cinci sute de ani, totul era mai mult sau mai puţin la fel.

Doar oraşul era complet gol; o boală necunoscută se răspîndise în toată Europa şi nimeni nu ştia de ce murea atîta lume. Începuseră să numească boala aceea Ciuma Neagră — o pedeapsă pe care o trimisese Dumnezeu lumii din pricina păcatelor oamenilor.

Atunci, un grup de persoane s-au hotărît să se jertfească pentru omenire: ofereau lucrul de care se temeau cel mai mult: durerea fizică. Treceau zi şi noapte pe podurile, pe străzile astea, biciuindu-şi propriul corp cu biciuri sau curele. Sufereau în numele lui Dumnezeu şi-i aduceau laudă lui Dumnezeu cu durerea lor. În scurt timp au descoperit că erau mai fericiţi făcînd asta decît atunci cînd coceau pîine, lucrau la cîmp, hrăneau animalele. Durerea nu mai era suferinţă, ci plăcerea de a răscumpăra omenirea din păcatele ei. Durerea s-a preschimbat în bucurie, în sens al vieţii, în plăcere.

Ochii i se aprinseseră iar de aceeaşi strălucire rece pe care i-o văzuse în urmă cu cîteva minute. Luă banii pe care ea îi pusese pe birou, retrase 150 de franci şi-i puse în geanta ei.

— Nu-ţi face griji cu patronul dumitale. Uite comisionul pentru el şi-ţi promit că nu-i

voi spune nimic. Poţi pleca.

Ea apucă toţi banii.

— Nu!

Erau vinul, arabul din restaurant, femeia cu zîmbet trist, ideea că niciodată n-avea să se mai întoarcă în localul acela blestemat, frica de iubirea care sosea sub forma unui bărbat, scrisorile către mama ei care-i povesteau despre o viaţă plină de ocazii de lucru, băieţaşul care-i ceruse un creion în copilărie, luptele cu ea însăşi, vina, curiozitatea, banii, căutarea propriilor limite, şansele şi prilejurile pe care le pierduse. Era acolo altă Marie: nu mai oferea daruri, ci se oferea ca jertfă.

— Mi-a trecut frica. Să mergem mai departe. Dacă e nevoie, pedepseşte-mă pentru că m-am revoltat. Am minţit, am trădat, am procedat greşit cu acela care m-a protejat şi m-a iubit.

Ea intrase în joc. Spunea ce trebuia să spună.

— În genunchi! — zise Terence, cu glas încet şi intimidant.

Maria se supuse. Niciodată nu mai fusese tratată în felul acela — şi nu ştia dacă era bun sau ticălos, nu voia decît să meargă mai departe, merita să fie umilită pentru tot ce făcuse în viaţă. Intra într-un personaj, într-un nou personaj, o femeie care îi era complet necunoscută.

— Ai să fii pedepsită. Fiindcă eşti inutilă, nu cunoşti regulile, nu ştii nimic despre sex, despre viaţă, despre dragoste. În timp ce vorbea, Terence se prefăcea în doi bărbaţi diferiţi. Cel care explica liniştit regulile şi cel care o făcea să se simtă cea mai mizerabilă fiinţă de pe lume.

— Ştii de ce accept asta? Pentru că nu există plăcere mai mare decît să iniţiezi pe cineva într-o lume necunoscută. Să smulgi virginitatea nu din corp, ci din suflet, pricepi?

Ea pricepea.

— Astăzi poţi să-mi pui întrebări. Dar de data viitoare, cînd cortina teatrului nostru se va deschide, piesa va începe şi nu va mai putea fi oprită. Dacă se va opri, va însemna că sufletele noastre nu se potrivesc. Ţine minte: e o piesă de teatru. Dumneata trebuie să fii un personaj cum n-ai avut niciodată curajul să fii. În scurt timp, ai să descoperi că acel personaj eşti dumneata însăţi, dar pînă cînd ai să distingi asta cu claritate, caută să simulezi, să inventezi.

— Şi dacă nu pot suporta durerea?

— Nu există durere, există ceva care se transformă în delectare, în mister. Face parte din scenariu să ceri „nu mă trata aşa, mă face să sufăr mult". Face parte să ceri: „Opreşte-te, nu mai suport!" Şi de-aceea, ca să evităm pericolul..., lasă capul jos şi nu mă

privi!

Maria, îngenuncheată, îşi lăsă capul în jos şi fixă podeaua.

— Pentru a evita ca relaţia asta să provoace daune fizice serioase, vom avea două coduri. Dacă unul dintre noi va zice „galben”, asta înseamnă că violenţa trebuie puţin redusă. Dacă va zice „roşu”, trebuie să înceteze imediat.

— Ai spus „unul dintre noi”?

— Rolurile alternează. Nu există unul fără altul şi nimeni nu va şti să umilească dacă n-a fost şi el umilit.

Erau cuvinte teribile, venite dintr-o lume pe care nu o cunoştea, plină de umbră, de mocirlă, de putregai. Şi totuşi se simţea doritoare să continue — trupul îi tremura, de frică şi excitaţie.

Mîna lui Terence o atinse pe cap cu o gingăşie nesperată.

— Gata.

Îi ceru să se ridice. Fără afecţiune deosebită, dar fără agresivitatea uscată pe care-o arătase. Maria îşi puse haina, încă tremurînd toată. Terence observă în ce stare era.

— Fumează o ţigară înainte de a pleca.

— Nu s-a întîmplat nimic.

— Nu e nevoie. Va începe să se întîmple în sufletul dumitale şi data viitoare cînd ne vom întîlni vei fi pregătită.

— Noaptea asta a făcut o mie de franci?

El nu răspunse. Aprinse şi el o ţigară şi terminară vinul, ascultară muzica perfectă, savurară împreună tăcerea. Pînă cînd veni momentul să spună ceva şi Maria rămase surprinsă de propriile-i cuvinte.

— Nu înţeleg de ce doresc să calc în noroiul ăsta.

— O mie de franci.

— Nu de-asta.

Terence părea mulţumit de răspuns.

— Şi eu mi-am pus aceeaşi întrebare. Marchizul de Sade spunea că cele mai importante experienţe ale bărbatului sînt cele care-l duc la extreme. Doar aşa vom învăţa, fiindcă asta ne solicită întregul curaj.

Cînd un patron îşi umileşte un angajat sau un bărbat îşi umileşte nevasta nu este vorba decît de un laş sau de cineva care se răzbună pe viaţă, sînt inşi care niciodată n-au îndrăznit să-şi scruteze adîncul sufletului, niciodată n-au căutat să ştie de unde vine dorinţa de a da drumul fiarei sălbatice, de a înţelege că sexul, durerea, dragostea sînt experienţe limită ale omului.

Şi numai cine cunoaşte frontierele acelea cunoaşte viaţa; restul e doar trecere a timpului, repetare a unei sarcini monotone, îmbătrînire şi moarte fără a fi ştiut cu adevărat ce se întîmplă aici.

Iarăşi pe stradă, iarăşi frigul, iarăşi dorinţa de a merge pe jos. Omul greşeşte, nu e nevoie să-şi cunoască demonii ca să-l găsească pe Dumnezeu. Se încrucişă cu un grup de studenţi care ieşiseră dintr-un bar; erau veseli, băuseră puţin, erau frumoşi, plesneau de sănătate, peste puţin timp aveau să-şi termine universitatea şi aveau să înceapă ceea ce se numeşte „adevărata viaţă". Serviciu, căsătorie, copii, televizor, amărăciune, bătrîneţe, senzaţia a numeroase lucruri pierdute, frustrări, boală, invaliditate, dependenţă de ceilalţi, singurătate, moarte.

Ce se întîmpla? Şi ea căuta liniştea ca să-şi trăiască „adevărata viaţă"; timpul petrecut în Elveţia, făcînd ceva ce nu-şi închipuise că ar fi putut face vreodată, era doar o perioadă dificilă, pe care toţi o înfruntă mai devreme sau mai tîrziu. În perioada asta dificilă, frecventa *Copacabana,* ieşea cu bărbaţi pentru bani, le întrupa pe Fata Ingenuă, pe Femeia Fatală şi pe Mama Atotînţelegătoare, în funcţie de client.

Era doar un fel de a munci, căruia i se consacra cu maximum de profesionalism — datorită bacşişurilor — şi minimum de interes —, de teamă să nu îi devină o obişnuinţă. Petrecuse nouă luni controlînd lumea din jurul ei şi, cu puţin timp înainte de a se întoarce în ţara sa, se descoperea

capabilă să iubească fără a cere nimic în schimb şi să sufere fără motiv. Ca şi cum viaţa ar fi ales acest mijloc sordid, straniu, ca să o înveţe ceva despre propriile-i mistere, despre lumina şi tenebrele sale.

Din jurnalul Mariei, în noaptea cînd îl întîlni pe Terence pentru prima oară:

L-a citat pe Sade, despre care eu nu auzisem niciodată, cu excepţia comentariilor tradiţionale despre sadism: „Ne cunoaştem numai cînd ne găsim în faţa propriilor noastre limite", şi asta e corect. Dar e şi greşit, pentru că nu este important să cunoaştem totul cu privire la noi înşine; fiinţa umană n-a fost făcută doar ca să caute înţelepciunea, ci şi ca să are pămîntul, să-şi semene grîul, să facă pîine.

Eu sînt două femei: una doreşte să aibă toată bucuria, pasiunea, aventurile pe care mi le poate da viaţa. Cealaltă vrea să fie sclava unei rutine, a vieţii de familie, două lucruri care pot fi plănuite şi realizate. Sînt o femeie de casă şi o prostituată, ambele trăind în acelaşi corp şi luptînd una împotriva celeilalte.

Întîlnirea unei femei cu sine însăşi este un amuzament cu riscuri serioase. Un dans divin. Cînd ne întîlnim, sîntem două energii divine, două universuri care se ciocnesc.

Dacă întîlnirea nu are reverenţa necesară, un univers îl distruge pe celălalt.

Era din nou în livingul casei lui Ralf Hart, focul în şemineu, vinul, ei doi şezînd pe jos, şi tot ce experimentase în ajun cu acel cadru de conducere englez era un simplu vis sau un coşmar — în funcţie de starea ei de spirit. Acum îşi căuta din nou raţiunea de a trăi — mai bine zis, dăruirea cea mai nebunească cu putinţă, aceea în care cineva îşi oferă inima şi nu cere nimic în schimb.

Evoluase mult în aşteptarea acestui moment. Descoperise, în cele din urmă, că dragostea reală nu avea nimic de-a face cu ceea ce-şi imagina, adică un lanţ de evenimente provocate de energia amoroasă — îndrăgostire, angajament, căsătorie, copii, aşteptare, bucătărie, parc de distracţii duminica, iar aşteptare, bătrîneţe în doi şi aşteptarea se termină şi-n locul ei vede pensionarea soţului, bolile, senzaţia că e mult prea tîrziu ca să trăiască împreună ceea ce visaseră.

Îl privi pe bărbatul căruia hotărîse să i se abandoneze şi căruia hotărîse să nu-i povestească niciodată ce simţea, pentru că ceea ce simţea acum era departe sub orice formă, inclusiv sub cea fizică. El părea mai în

largul său, ca şi cum ar fi inaugurat o perioadă interesantă a existenţei sale. Zîmbea, povestea anecdote din recenta lui călătorie la Munchen pentru a se întîlni cu un important director de muzeu.

— M-a întrebat dacă pînza cu chipurile din Geneva este gata. I-am spus că întîlnisem una din persoanele principale pe care mi-ar plăcea să le pictez. O femeie plină de lumină. Dar nu vreau să vorbesc despre mine, vreau să te îmbrăţişez. Te doresc.

Dorinţă. Dorinţă? Dorinţă! Aşadar, acesta fusese punctul de plecare pentru acea noapte, deoarece era un lucru pe care ea îl cunoştea foarte bine!

De pildă: să trezească dorinţa fără să-i încredinţeze numaidecît şi obiectul acesteia.

— Deci: mă doreşti. O facem, chiar acum. Eşti la mai puţin de un metru de mine, ai fost la un local, ai plătit pentru serviciile mele, ştii că ai dreptul să mă mîngîi. Dar nu îndrăzneşti. Priveşte-mă. Priveşte-mă şi gîndeşte-te că poate eu nu vreau să mă priveşti. Imaginează-ţi ce se ascunde sub rochia mea.

La lucru, folosea întotdeauna îmbrăcăminte neagră şi nu pricepea de ce oare celelalte fete de la *Copacabana* încercau să fie provocatoare cu decolteurile şi culorile lor agresive. Pentru ea, a-l excita pe un bărbat însemna să se îmbrace ca orice

femeie pe care o poate întîlni la birou, în tren sau în casa unei prietene a nevestei.

Ralf o privi, Maria simţi că el o dezbrăca şi-i plăcu să fie dorită în felul acela — fără contact, ca într-un restaurant sau la rîndul de la cinema.

— Sîntem într-o gară — continuă Maria. Aştept trenul împreună cu tine, tu nu mă cunoşti. Dar privirea mi se încrucişează cu a ta, din întîmplare, şi nu mi se abate. Nu ştii ce încerc să spun, deoarece, deşi eşti un bărbat inteligent, capabil să vezi „lumina" persoanelor, nu eşti destul de sensibil ca să vezi ce luminează lumina asta.

Învăţase „teatrul". Voise să uite cît mai repede faţa acelui cadru de conducere englez, dar el era acolo, călăuzindu-i imaginaţia.

— Ochii mei ţi-i privesc ţintă pe-ai tăi şi mă întreb poate în sinea mea: „Oare îl cunosc de undeva?" Sau se poate să fiu distrată. Sau se poate să-mi fie frică să nu fiu antipatică, poate tu mă cunoşti, îţi voi oferi avantajul dubiului vreme de cîteva secunde, înainte de a trage concluzia că e o realitate sau o neînţelegere.

Poate însă că şi eu vreau lucrul cel mai simplu din lume: să întîlnesc un bărbat. Poate că încerc să fug de o dragoste din pricina căreia am suferit. Poate că încerc să mă răzbun de o trădare ce mi s-a întîmplat

de curînd şi m-am hotărît să merg la gară în căutarea unui necunoscut. Pot dori să fiu prostituata ta doar pentru o noapte, doar ca să fac ceva diferit în viaţa mea jalnică. Poate că şi sînt cu adevărat o prostituată, care se află acolo în căutare de lucru.

O tăcere bruscă; Maria avusese un moment de neatenţie. Se întorsese la hotelul acela, umilirea — „galben”, „roşu”, durere şi multă plăcere. Toate acelea se amestecaseră cu sufletul ei într-un mod care nu-i plăcea.

Ralf observă şi încercă să o ducă din nou în gară:

— La întîlnirea asta, mă doreşti şi tu?

— Nu ştiu. Nu ne vorbim, tu nu ştii.

Alte secunde de neatenţie. Oricum, ideea de „teatru” o ajuta considerabil; făcea să se ivească adevăratul personaj, îndepărta numeroase persoane false care sălăşluiesc în noi.

— Dar e un fapt că nu-mi întorc privirea şi tu nu ştii ce să faci. Să te apropii? Vei fi oare respins? Voi chema un gardian? Sau te voi invita la o cafea?

— Mă întorc de la Miinchen — zise Ralf Hart, iar tonul vocii sale era diferit, ca şi cum s-ar fi întîlnit cu adevărat pentru prima oară —. Mă gîndesc la o colecţie de tablouri despre personalităţile sexului. Multiplele măşti pe care le folosesc oamenii ca să nu trăiască niciodată adevărata întîlnire.

El cunoştea „teatrul”. Milan spusese că era un client special. Alarma se declanşase, dar ea avea nevoie de timp ca să reflecteze.

— Directorul muzeului mi-a spus: pe ce vrei să-ţi bazezi lucrarea? I-am răspuns: pe femei care se simt libere ca să facă dragoste pe bani. El comentă: ei bine, să le numim pe femeile astea prostituate. I-am răspuns: bun, sînt prostituate, am să studiez istoria lor şi am să fac ceva mai intelectual, mai pe gustul familiilor care au să frecventeze muzeul dumneavoastră. Totul e o chestiune de cultură, nu-i aşa? Cum anume să prezinţi într-o manieră agreabilă ceva greu de digerat. Directorul insistă: dar sexul nu mai e tabu. E un lucru atît de explorat, încît e şi greu să mai faci o lucrare pe această temă. I-am răspuns: Dar dumneavoastră ştiţi de unde vine dorinţa sexuală? Din instinct, a zis directorul. Da, din instinct, dar toată lumea ştie asta. Cum să faci o expoziţie frumoasă, dacă vorbim doar de ştiinţă? Eu vreau să vorbesc despre felul cum explică bărbatul acea atracţie. Cum ar povesti asta un filozof bunăoară. Directorul m-a rugat să-i dau un exemplu. I-am spus că, atunci cînd voi lua trenul ca să mă întorc acasă şi dacă vreo femeie avea să se uite la mine, am să mă duc să stau de vorbă cu ea; aş zice că, fiind o străină, am putea avea libertatea de a face tot ce am visat vreodată, să ne trăim toate

fanteziile, iar apoi să ne întoarcem la casele noastre, la nevestele şi la bărbaţii noştri, fără ca drumurile să ni se mai întretaie vreodată. Şi atunci, în gara asta, eu o văd.

— Povestea ta e atît de interesantă, încît ucide dorinţa.

Ralf Hart rîse şi fu de acord. Vinul se terminase, el merse la bucătărie şi mai aduse o sticlă, iar ea rămase cu ochii la foc, ştiind încă de pe atunci care avea să fie următorul pas, dar savurînd în acelaşi timp ambianţa aceea primitoare, uitîndu-l pe cadrul de conducere englez şi fiind gata să se dăruiască iarăşi.

Ralf umplu cele două pahare.

— Doar de curiozitate, în ce fel s-a putut termina povestea asta cu directorul?

— L-aş fi citat pe Platon, doar mă aflam în faţa unui intelectual. După el, la începutul creaţiei, bărbaţii şi femeile nu erau aşa cum sînt astăzi; exista o singură fiinţă, care era scundă, cu un singur trup şi un gît, dar capul avea două feţe, fiecare privind în altă direcţie. Era ca şi cum două făpturi ar fi fost lipite spate-n spate, cu două sexuri opuse, patru picioare, patru braţe.

Zeii greci erau însă geloşi şi-şi dăduseră seama că o făptură care avea patru mîini muncea mai mult, cele două feţe opuse ale ei erau în permanenţă vigilente şi nu putea fi atacată mişeleşte, patru picioare nu

pretindeau atîta efort ca să stea în picioare sau să meargă vreme îndelungată. Şi, lucrul cel mai periculos: creatura cu pricina avea două sexe diferite, nu avea nevoie de nimeni altcineva ca să continue a se înmulţi pe pămînt.

Atunci Zeus, stăpînul suprem al Olimpului, zise:

„Am un plan ca să-i fac pe aceşti muritori să-şi piardă puterea."

Şi, cu un trăsnet, a tăiat în două făptura aceea, cre-înd bărbatul şi femeia. Asta a înmulţit mult populaţia lumii şi, în acelaşi timp, i-a dezorientat şi i-a slăbit pe locuitorii ei — deoarece acum trebuiau să-şi caute din nou partea pierdută, să o îmbrăţişeze din nou şi prin îmbrăţişarea asta să-şi recapete vechea putere, capacitatea de a evita trădarea, rezistenţa la drumurile lungi şi putinţa de a suporta muncile obositoare. Îmbrăţişarea prin care două trupuri se confundă din nou într-unui singur noi o numim sex.

— Povestea asta e adevărată?

— Aşa zice Platon, filozoful grec.

Maria îl privea fascinată şi experienţa din noaptea trecută dispăruse complet. Îl vedea pe omul din faţa ei plin de aceeaşi „lumină" pe care o distingea şi el în ea, povestind istoria aceea ciudată cu entuziasm, cu ochii strălucitori acum nu de dorinţă, ci de

bucurie.

— Pot să-ţi cer o favoare?

Ralf îi răspunse că-i putea cere orice.

— Ai putut descoperi de ce, după ce zeii au separat făptura aceea cu patru picioare, unele dintre ele au ajuns la concluzia că îmbrăţişarea respectivă putea fi doar un lucru, o afacere ca oricare alta — care, în loc să sporească, reduce energia oamenilor?

— Vorbeşti de prostituţie?

— Exact. Ai putut oare descoperi cînd a încetat sexul să mai fie sacru?

— O voi face, dacă vrei — răspunse Ralf —. Dar nu m-am gîndit niciodată la asta şi cred că nimeni nu s-a mai gîndit; poate nici nu există material în această privinţă.

Maria nu suportă presiunea:

— Ţi s-a-ntîmplat să crezi că femeile, îndeosebi prostituatele, sînt capabile să iubească?

— Da, mi s-a întîmplat. Mi s-a întîmplat în prima zi, cînd eram la masa din cafenea, cînd am văzut lumina. Atunci, cînd m-am gîndit să te invit la o cafea, am preferat să cred în tot, inclusiv în posibilitatea ca tu să mă redai lumii din care am făcut parte mult timp.

Acum nu mai era cale de întoarcere. Maria, profesoara, trebuia să-i vină imediat în ajutor sau de nu, avea să-l sărute, să-l îmbrăţişeze, să-l roage să nu o părăsească.

— Să ne întoarcem în gară — zise ea —.

Mai bine zis, să ne întoarcem în livingul acesta, în ziua cînd am venit aici pentru prima oară şi tu ai recunoscut că exist şi mi-ai dat un dar. A fost prima încercare de a intra în sufletul meu şi nu ştiai dacă erai bine venit. Dar, cum spune istoria lor, fiinţele omeneşti au fost divizate şi acum caută iarăşi îmbrăţişarea care le-ar putea uni. Iată instinctul nostru. Dar şi raţiunea noastră de a îndura toate lucrurile dificile care se petrec pe timpul căutării.

Vreau să mă priveşti şi vreau, în acelaşi timp, să faci în aşa fel, încît eu să nu observ. Importantă e prima dorinţă, pentru că ea e ascunsă, interzisă, neacceptată. Nu ştii dacă eşti în faţa jumătăţii tale pierdute, nici ea nu ştie, ceva însă v-a atras — şi trebuie să crezi că e un adevăr.

De unde scot toate astea? Scot toate astea din adîncul inimii mele, pentru că mi-ar plăcea să fi fost totdeauna aşa. Scot visele astea din însuşi visul meu de femeie.

Lăsă puţin în jos breteaua rochiei, astfel încît i se dezvălui doar o parte infimă din sfîrcul sînului.

— Dorinţa nu este ceea ce vezi, ci ceea ce-ţi imaginezi.

Ralf Hart privea o femeie cu păr negru şi rochie la fel cu părul, şezînd pe pardoseala livingului său, plină de dorinţe absurde, cum

ar fi să i se aprindă un şemineu în toiul verii. Da, voia să-şi imagineze ce anume ascundea rochia aceea, îi putea vedea dimensiunea sinilor, ştia că sutienul folosit de ea îi era inutil, deşi era pesemne o obligaţie profesională. Sînii ei nu erau mari, nu erau mici, erau tineri. Privirea ei nu arăta nimic: oare ce făcea acolo? De ce alimenta el această relaţie primejdioasă, absurdă, dacă nu avea nici o problemă să găsească o femeie? Era bogat, tînăr, celebru, arătos. Îşi adora munca, iubise femei cu care se căsătorise, fusese iubit. În sfîrşit, era un om care, după toate etaloanele, ar fi trebuit să strige din răsputeri: „Sînt fericit."

Dar nu era. În timp ce majoritatea muritorilor se speteau pentru un codru de pîine, un acoperiş sub care să trăiască, o slujbă care să le permită a trăi cu demnitate, Ralf Hart avea toate acestea, ceea ce-l făcea şi mai nefericit. Dacă şi-ar fi făcut un bilanţ recent al vieţii, poate trăise două, trei zile cînd se trezise, privise soarele — sau ploaia — şi se simţise bucuros că era dimineaţă, pur şi simplu bucuros, fără să-şi dorească nimic, fără să ceară nimic în schimb. Afară de acele cîteva zile, restul existenţei i se irosise pe visări, frustrări şi împliniri, dorinţa de autodepăşire, călătorii dincolo de propriile limite; nu ştia exact cum sau de ce,

sigur este că-şi petrecuse viaţa încercînd să dovedească ceva.

O privea pe femeia frumoasă din faţa sa, îmbrăcată discret în negru, o fiinţă pe care o întîlnise din întîmplare, deşi o mai văzuse şi înainte în local şi observase că nu se acorda cu ambianţa. Ea îi cerea să o dorească, iar el o dorea puternic, mult mai puternic decît şi-ar fi închipuit — îi dorea însă nu corpul sau sînii, ci compania. Voia să o cuprindă-n braţe, să rămînă tăcuţi cu ochii la foc, bînd vin, fumînd cîte o ţigară, era destul. Viaţa este alcătuită din lucruri simple, ostenise căutînd atîţia ani ceva fără a şti ce anume.

Şi totuşi, dacă ar fi făcut asta, dacă ar fi atins-o, totul ar fi fost pierdut. Deoarece, în pofida „luminii" ei, nu era sigur dacă înţelegea ce bine era să stea lîngă ea. Merita? Da, şi-avea să continue să merite atîta timp cît va fi fost necesar, pînă cînd va putea să se aşeze cu ea pe malul lacului, să vorbească despre dragoste — şi să audă acelaşi lucru spus şi de ea. Mai bine să nu rişte, să nu precipite lucrurile, să nu spună nimic.

Ralf Hart încetă să se mai tortureze şi se concentră din nou asupra jocului pe care-l născociseră împreună. Femeia din faţa lui era certă: nu ajungeau vinul, focul, ţigara, compania: era necesar alt gen de beţie, alt

gen de flacără.

Femeia purta o bluziţă cu bretele, îşi lăsase un sîn la vedere, putea să-i vadă carnaţia, mai mult măslinie decît albă. O dori. O dori mult.

Maria remarcă schimbarea din ochii lui Ralf. Faptul de a se şti dorită o excita mai mult ca orice altceva. Nu avea nimic de-a face cu reţeta convenţională — vreau să fac dragoste cu tine, vreau să mă căsătoresc cu tine, vreau să ai orgasm, vreau să fac un copil, vreau angajamente. Nu, dorinţa era o senzaţie liberă, slobodă în spaţiu, vibrînd, umplînd viaţa cu voinţa de a poseda ceva — şi asta era de ajuns, voinţa asta împingea totul în faţă, dărîma munţii, îi umezea sexul.

Dorinţa era izvorul a toate — să plece din ţara ei, să descopere o lume nouă, să înveţe franţuzeşte, să-şi înfrîngă ideile preconcepute, să viseze la o fermă, să iubească fără a cere nimic în schimb, să se simtă femeie doar din cauza privirii unui bărbat. Cu o lentoare calculată, îşi lăsă în jos şi cealaltă bretea şi bluziţa i se prelinse pe corp. Apoi, îşi descheie sutienul. Şi rămase aşa, cu partea superioară a corpului complet goală, închipuindu-şi că el avea să se arunce asupra ei, să o mîngîie, să-i facă declaraţii de dragoste — sau, dacă era destul de sensibil, să simtă, în propria-i dorinţă, însăşi

plăcerea sexului.

Lucrurile din jurul celor doi începuseră să se preschimbe, zgomotele nu mai existau, şemineul, cărţile dispăruseră treptat, înlocuite fiind printr-un soi de transă, în care continuă să existe doar obiectul obscur al dorinţei şi nimic altceva nu mai are importanţă.

Bărbatul nu se mişcă. La început îşi simţi o anumită timiditate în privire, care însă nu dură mult. El o privea, şi în lumea imaginaţiei sale o dezmierda cu limba, făceau dragoste, asudau, se îmbrăţişau, amestecau tandreţea şi violenţa, strigau şi gemeau laolaltă.

În lumea reală însă nu spuneau nimic, nici unul din ei nu făcea vreo mişcare şi asta o excita şi mai mult, fiindcă şi ea era liberă să gîndească după voie. Îl ruga să o atingă cu blîndeţe, desfăcea picioarele, se masturba în faţa lui, pronunţa fraze romantice şi vulgare ca şi cum ar fi fost totuna, avea mai multe orgasme, îi trezea pe vecini, trezea lumea întreagă cu strigătele ei. Acolo era bărbatul ei, care dăruia plăcere şi bucurie, cu care putea fi cea care era, putea să vorbească despre problemele ei sexuale, să-i povestească ce mult i-ar plăcea să rămînă cu el tot restul nopţii, al săptămînii, al vieţii.

Sudoarea începu să se prelingă de pe

frunţile amîndurora. Din cauza şemineului aprins, îşi spuneau unul altuia în gînd. Dar atît bărbatul, cît şi femeia din livingul acela îşi atinseseră limita, îşi folosiseră întreaga imaginaţie, trăiseră împreună o veşnicie de clipe încîntătoare. Trebuiau să se oprească. Un pas mai mult, şi magia aceea ar fi fost destrămată de realitate.

Cu multă lentoare — pentru că finalul e totdeauna mai dificil decît începutul, îşi puse iar sutienul şi-şi acoperi sînii. Universul reveni la locul său, lucrurile dimprejur reîncepură să se ivească, ea îşi ridică bluza care-i căzuse pînă pe talie, surîse şi-i atinse cu blîndeţe faţa. El o prinse de mînă şi şi-o apăsă de faţa lui, fără să ştie pînă cînd trebuia să o ţină acolo sau cu ce intensitate trebuia să i-o strîngă.

Ea simţi dorinţa de a-i spune că-l iubeşte. Asta însă ar fi putut strica totul, l-ar fi putut speria sau — şi mai rău — îl putea face şi pe el să-i spună că o iubeşte. Maria nu voia asta: libertatea iubirii sale era de a nu avea nimic de cerut sau de sperat.

— Cine e capabil să simtă ştie că e capabil să se bucure de plăcere chiar şi înainte de a-l atinge pe celălalt. Cuvintele, privirile, toate acestea ţin de secretul dansului. Dar trenul soseşte, fiecare pleacă în altă direcţie. Sper să te pot însoţi în călătoria asta pînă... pînă unde?

— Înapoi la Geneva — răspunse Ralf.

— Cine zăreşte şi descoperă fiinţa la care a visat totdeauna ştie că energia sexuală se dezlănţuie chiar înaintea sexului propriu-zis. Cea mai mare plăcere nu e sexul, este pasiunea cu care e practicat. Cînd această pasiune e intensă, sexul intervine ca să desăvîrşească dansul, dar el nu e niciodată punctul principal.

— Vorbeşti despre dragoste ca o profesoară.

Maria se hotărî să vorbească pentru că asta era apărarea ei, felul ei de a spune totul fără a se angaja cu nimic:

— Cine e îndrăgostit face dragoste tot timpul, chiar şi atunci cînd nu face. Cînd trupurile noastre se întîlnesc este doar revărsarea din ceaşcă. Putem rămîne alături ceasuri, zile întregi. Putem să începem dansul într-o zi şi să-l terminăm a doua zi sau chiar să nu-l mai terminăm, de atîta plăcere. N-are nimic de-a face cu cele unsprezece minute.

— Cu ce?

— Te iubesc.

— Şi eu te iubesc.

— Iartă-mă. Nu ştiu ce spun.

— Nici eu.

Se ridică, îl sărută şi plecă. Acum putea deschide şi ea uşa, deoarece superstiţia braziliană spune că doar stăpînul casei

trebuia s-o facă prima dată cînd pleca.

Din jurnalul Mariei, a doua zi de dimineaţă:

Ieri noapte, cînd Ralf Hart m-a privit, a deschis o uşă ca şi cum ar fi fost un hoţ; dar, plecînd de-acolo, n-a luat nimic de-al meu; dimpotrivă, a lăsat parfumul de trandafiri — mă vizita nu un hoţ, ci un mire.

Fiecare fiinţă umană îşi trăieşte propria dorinţă; asta face parte din tezaurul său şi, chiar în cazul unei emoţii care-l poate îndepărta pe cineva, de obicei îl aduce în apropiere pe cine este important pentru ea. E o emoţie pe care sufletul meu şi-a ales-o şi e atît de intensă, încît poate molipsi totul şi pe toţi în jurul meu.

Zilnic aleg adevărul cu care aspir să trăiesc. Caut să fiu practică, eficientă, profesională. Dar mi-ar plăcea să-mi aleg dorinţa ca tovarăş. Nu din obligaţie, nici ca să-mi îndulcesc singurătatea, ci pentru că e bine. Da, e foarte bine.

Copacabana avea, în medie, treizeci şi opt de femei care frecventau casa cu regularitate, dar numai pe una, pe filipineza Nyah, Maria o putea considera ca pe o relaţie apropiată de prietenie. Media de şedere acolo era de cel puţin şase luni şi de maximum trei ani — pentru că primeau repede o cerere în căsătorie, să fie amante permanente sau, dacă nu mai reuşeau să atragă atenţia clienţilor, Milan le cerea cu delicateţe să-şi caute alt loc de muncă.

De aceea era foarte important să respecţi clientela fiecăreia dintre ele şi să nu încerci niciodată să-i seduci pe bărbaţii care intrau acolo şi se duceau direct la o fată anume. Pe lîngă faptul că era necinstit, putea fi foarte periculos; în săptămîna precedentă, o columbiancă scosese delicat din buzunar o lamă de ras, o pusese pe paharul unei iugoslave şi spusese cu glasul cel mai calm cu putinţă că avea să o desfigureze dacă va continua să accepte invitaţia unui director de bancă ce obişnuia să vină acolo cu regularitate. Iugoslava susţinuse că bărbatul era liber şi, dacă o alesese, nu-l putea refuza.

În noaptea aceea, bărbatul intră, o salută pe co-lumbiancă şi se duse la masa unde stătea cealaltă. Luară un drink, dansară şi — Maria socoti că provocarea era exagerată — iugoslava îi făcu celeilalte cu ochiul, ca şi cum i-ar fi spus: „Vezi? Pe mine m-a ales!”

Dar acel semn din ochi conţinea multe alte lucruri neformulate: m-a ales pentru că sînt mai frumoasă, pentru că am fost cu el săptămîna trecută şi i-a plăcut, pentru că sînt tînără. Columbianca nu zise nimic. După ce sîrboaica se întoarse, două ore mai tîrziu, scoase lama de ras din buzunar şi-o crestă pe faţă mai jos de ureche: nu adînc, nu periculos, destul însă ca să lase o mică cicatrice care să-i aducă pentru totdeauna aminte de noaptea aceea. Cele două se încăierară, sîngele mînji totul, clienţii plecară speriaţi.

Cînd sosi poliţia ca să constate ce se întîmplase, iugoslava spuse că se tăiase pe faţă într-un pahar care căzuse de pe un raft (în *Copacabana* nu existau rafturi). Asta era legea tăcerii sau „omerta”, cum preferau să-i spună prostituatele italience: tot ce trebuia să fie rezolvat în Rue de Berne, de la dragoste pînă la moarte, acolo se rezolva — dar fără amestecul legii. Acolo, legea o făceau ei.

Poliţia ştia de „omerta”, văzu că femeia minţea, dar nu insistă asupra cazului — l-ar

fi costat mulţi bani pe contribuabilul elveţian dacă s-ar fi ajuns la arestarea, judecarea şi hrănirea unei prostituate pe durata trimiterii ei la închisoare. Milan le mulţumi poliţiştilor pentru intervenţia lor promptă, zise că era o neînţelegere sau vreo lucrătură din partea vreunui concurent.

Imediat după plecarea lor, le ceru celor două să nu se mai întoarcă niciodată în barul său. În definitiv, *Copacabana* era un local familial (afirmaţie pe care Mariei îi venea foarte greu să o priceapă) şi avea o reputaţie de invidiat (ceea ce o intriga şi mai mult). Acolo nu existau certuri, fiindcă prima lege era respectul faţă de clientul celorlalte.

A doua lege era discreţia absolută, „asemănătoare cu cea a unei bănci elveţiene”, zicea el. În primul rînd pentru că acolo puteai avea încredere în clienţi, care erau selecţionaţi aşa cum o bancă şi-i selecţionează pe-ai săi — bazîndu-se pe contul curent, dar şi pe fişa personală sau, altfel spus, pe bunele antecedente.

Uneori avea loc cîte un incident, unele cazuri rare de neplată, de agresiune sau de ameninţări împotriva fetelor, dar în anii îndelungaţi în care îşi crease şi dezvoltase cu efort reputaţia localului, Milan ştia să identifice pe cine trebuia sau nu să frecventeze casa. Nici una dintre femei nu-i cunoştea cu exactitate criteriul, totuşi nu

doar o dată văzuseră că cineva bine îmbrăcat era înştiinţat că localul era plin în noaptea aceea (deşi era gol) şi în următoarele nopţi (altfel spus: vă rugăm să nu reveniţi). Văzuseră de asemenea inşi îmbrăcaţi sport şi cu barbă care fuseseră invitaţi cu entuziasm de către Milan la un pahar de şampanie. Patronul *Copacabanei* nu judeca după aparenţe şi, în cele din urmă, avea totdeauna dreptate.

Într-o bună relaţie comercială, toate părţile trebuie să fie mulţumite. Marea majoritate a clienţilor erau căsătoriţi, aveau poziţii importante în cîte o firmă. Chiar şi unele dintre femeile care lucrau acolo erau căsătorite, aveau copii şi se duceau la adunările de părinţi de la şcoli, ştiind că nu se expuneau nici unui risc: dacă la *Copacabana* ar fi venit vreun părinte, ar fi fost şi el compromis şi n-ar fi putut spune nimic: aşa funcţiona „omerta”.

Exista camaraderie, dar prietenie nu exista. Nimeni nu vorbea mult despre propria viaţă. În puţinele conversaţii pe care le avusese, Maria nu identificase amărăciune sau vinovăţie sau tristeţe printre tovarăşele ei: doar un soi de resemnare. Ca şi o ciudată privire sfidătoare, de parcă ar fi fost mîndre de ele însele, înfruntînd lumea, independente şi încrezătoare. După o săptămînă, orice fată nou sosită se şi vedea

considerată „profesionistă" şi primea instrucţiuni să pună întotdeauna umărul la menţinerea căsătoriilor (o prostituată nu poate constitui niciodată o ameninţare la adresa stabilităţii unui cămin), să nu accepte niciodată invitaţii la întîlniri în afara orelor de muncă, să evite confesiuni fără a-şi da prea mult cu părerea, să geamă în clipa orgasmului (Maria descoperise că toate făceau asta şi la început nu-i spuseseră pentru că era unul din trucurile profesiei), să-i salute pe poliţişti pe stradă, să-şi ţină la zi cartea de muncă şi controalele medicale şi, în sfîrşit, să nu se preocupe mult de aspectele morale sau legale ale muncii lor; erau ce erau, şi punct.

Înainte să înceapă deverul, Maria putea fi văzută mereu cu o carte şi începu a fi curînd cunoscută ca „intelectuala" grupului. La început voiau să ştie dacă erau poveşti de dragoste, dar văzînd că era vorba de subiecte aride şi neinteresante ca economia, psihologia şi — recent — administrarea fermelor, o lăsau repede singură ca să-şi continue cercetările şi însemnările.

Pentru că avea mulţi clienţi stabili şi pentru că se ducea la *Copacabana* zilnic, chiar şi cînd mişcarea era slabă, Maria cîştigă încrederea lui Milan şi invidia colegelor; acestea comentau că brazilianca era ambi-

ţioasă, arogantă şi nu se gîndea decît să cîştige bani. Această ultimă acuzaţie nu era lipsită de temei, dar ea ar fi dorit să le întrebe pe toate celelalte dacă nu se aflau acolo din acelaşi motiv.

Oricum, comentariile nu ucid — fac parte din viaţa oricărei persoane de succes. Era mai bine să le ignore, concentrîndu-şi atenţia asupra singurelor sale două scopuri: întoarcerea în Brazilia la data stabilită şi cumpărarea unei ferme.

Ralf Hart îi ocupa acum gîndurile de dimineaţă pînă seara şi pentru prima oară era capabilă să fie fericită cu o dragoste absentă — deşi regreta oarecum că o mărturisise, riscînd să piardă totul. Ce avea însă de pierdut, dacă nu cerea nimic în schimb? Îşi aminti cum începuse să-i bată inima mai repede cînd Milan menţionase că el era — sau fusese — un client special. Ce însemna asta? Se simţea trădată, devenise geloasă.

Evident că gelozia e normală, deşi viaţa o învăţase că era inutil să crezi că cineva poate poseda altă persoană — cine crede că aşa ceva este cu putinţă vrea să se autoamăgească. Şi totuşi, nu poate fi înăbuşită ideea de gelozie şi nici să ai mari idei intelectuale cu privire la ea sau, mai mult, să crezi că este o dovadă de slăbiciune.

Dragostea cea mai puternică este cea care-şi poate manifesta slăbiciunea. Oricum, dacă dragostea mea ar fi adevărată (şi nu doar un mod de a mă distra, de a mă înşela, de a-mi trece timpul, care în oraşul acesta nu trece niciodată), libertatea are să învingă gelozia şi durerea provocată de ea — întrucît şi durerea este componenta unui proces natural. „Cine face sport ştie un lucru: cînd vrem să ne atingem obiectivele, trebuie să fim pregătiţi pentru o doză zilnică de durere sau de indispoziţie. La început e incomod şi demotivant. Dar, cu timpul, înţelegem că face parte din instalarea stării de bine şi vine un moment cînd, în absenţa durerii, avem parcă senzaţia că exerciţiul nu-şi are efectul dorit.

Periculos este să focalizezi durerea asta, să-i dai un nume de persoană, să ţi-o permanentizezi în gînd; or, de asta, slavă Domnului, Maria izbutise să scape.

Dar şi aşa, uneori se surprindea gîndindu-se unde va fi fiind el, fiindcă nu o mai căuta, dacă i s-o fi părut stupidă cu povestea aceea cu gara şi dorinţa reprimată, dacă fugise pentru totdeauna pentru că ea îi mărturisise că-l iubeşte. Pentru a evita ca sentimente atît de frumoase să se transforme în suferinţă, ea îşi dezvoltă o metodă: cînd îi venea în minte ceva pozitiv legat de Ralf Hart — şi asta putea fi

şemineul aprins şi vinul, un gînd pe care i-ar fi plăcut să-l discute cu el sau pur şi simplu încercarea plină de o nelinişte desfătătoare de a şti cînd avea să se întoarcă —, Maria făcea o pauză, îi zîmbea cerului şi-i mulţumea că este vie şi nu aşteaptă nimic de la omul iubit.

Iar dacă inima ei începea să se plîngă de absenţă sau de afirmaţiile greşite pe care le făcuse cînd fuseseră împreună, ea îşi zicea: „A, vrei să te gîndeşti la asta? Foarte bine atunci, fă ce vrei, dar eu o să mă consacru unor treburi mai importante."

Continua să citească sau, dacă era pe stradă, începea să fie atentă la tot ce era în jurul ei: culori, oameni, sunete, îndeosebi sunete — ale paşilor săi, ale filelor întoarse, ale fragmentelor de conversaţii, iar gîndul stînjenitor dispărea în cele din urmă. Dacă revenea după cinci minute, repeta procedeul, pînă ce amintirile, acceptate iniţial, dar respinse cu blîndeţe, se îndepărtau pentru o perioadă considerabilă.

Unul dintre aceste „gînduri negative" era posibilitatea de a nu-l mai revedea. Cu niţică practică şi multă răbdare, izbuti să-l transforme într-un „gînd pozitiv": după plecarea ei, Geneva avea să fie un chip de bărbat cu părul foarte lung şi demodat, surîs infantil, voce gravă. Dacă avea s-o întrebe cineva, mulţi ani după aceea, cum era locul pe care-l cunoscuse în

tinereţe, ar fi putut răspunde: „Frumos, capabil să iubească şi să fie iubit.”

Din jurnalul Mariei, într-o zi cu slabă mişcare la *Copacabana:*

După atîta convieţuire cu persoanele care vin aici, ajung la concluzia că sexul poate fi utilizat ca oricare alt drog: ca să fugi de realitate, ca să-ţi uiţi problemele, ca să te relaxezi. Şi, ca toate drogurile, e o practică nocivă şi distrugătoare.

Dacă cineva vrea să se drogheze, fie cu sex, fie cu orice altceva, asta îl priveşte direct; consecinţele actelor sale vor fi mai bune sau mai rele în conformitate cu cel pe care şi l-a ales. Dar dacă e vorba să înaintăm în viaţă, trebuie să înţelegem faptul că ceea ce e „bunişor” e foarte diferit de ceea ce este „cel mai bun”.

Contrar convingerii clienţilor mei, sexul nu poate fi practicat la orice oră. În fiecare dintre noi este un ceasornic ascuns şi, ca să faci dragoste, arătătoarele ambilor inşi trebuie să indice aceeaşi oră la acelaşi timp. Asta nu se întîmplă în orice zi. Cine iubeşte nu depinde de actul sexual ca să se simtă bine. Două persoane care sînt împreună şi se iubesc mult trebuie să-şi potrivească arătătoarele, cu răbdare şi perseverenţă, cu jocuri şi reprezentaţii „teatrale”, pînă cînd

înţeleg că a face dragoste este mult mai mult decît o întîlnire; e o „îmbrăţişare” a organelor genitale.

Totul este important. Cineva care-şi trăieşte intens viaţa se bucură tot timpul şi nu simte lipsa sexului. Cînd face sex, îl face din abundenţă, pentru că paharul de vin e atît de plin, încît se revarsă în chip firesc, pentru că e absolut inevitabil, pentru că acceptă chemarea vieţii, pentru că în clipa aceasta, doar în clipa asta, ajunge să-şi piardă controlul.

P.S. — Tocmai am recitit ce am scris: Doamne Dumnezeule, devin prea intelectuală!!!

La puţin timp după ce scrisese acestea şi cînd se pregătea să mai trăiască o noapte de Mamă Atotînţelegătoare sau de Fată Ingenuă, uşa *Copacabanei* se deschise şi intră Terence, funcţionarul superior de la casa de discuri, unul dintre clienţii speciali.

Milan, din spatele barului, păru mulţumit: fata nu-l decepţionase. Maria îşi aminti tot atunci de cuvintele care spuneau atîtea lucruri şi-n acelaşi timp nu spuneau nimic: „Durere, suferinţă şi multă plăcere."

— Am venit de la Londra special ca să te văd. M-am gîndit mult la tine.

Ea zîmbi, încercînd să facă în aşa fel, încît zîmbetul să nu fie o încurajare. Dar la început, el nu urmă ritualul, nu o invită la nimic — doar se aşeză.

— Cînd îl face pe cineva să descopere ceva, profesorul descoperă şi el în cele din urmă ceva nou.

— Ştiu despre ce vorbeşti — răspunse Maria, amintindu-şi de Ralf Hart şi simţindu-se iritată de propria-i amintire. Se găsea în faţa altui client, era nevoită să-l respecte şi să facă tot posibilul ca să-l mulţumească.

— Vrei să mergem mai departe?

O mie de franci. Un univers ascuns. Un patron care o privea. Certitudinea că se putea opri oricînd ar fi vrut. Data fixată pentru întoarcerea în Brazilia. Alt bărbat, care nu mai apărea.

— Te grăbeşti? — întrebă Maria.

El zise că nu. Ce voia oare?

— Vreau drinkul, dansul meu, respectul pentru profesia mea.

El ezită cîteva minute, dar totul ţinea de spectacol, a domina şi a fi dominat. Plăti drinkul, dansă, comandă un taxi, îi dădu banii în timp ce traversau oraşul şi se opriră la acelaşi hotel. Intrară, el îl salută pe portarul italian la fel cum făcuse în noaptea cînd se cunoscuseră, urcară în aceeaşi cameră cu vederea spre rîu.

Terence aprinse un chibrit şi abia atunci Maria îşi dădu seama că peste tot erau răspîndite zeci de luminări. El începu să le aprindă pe toate.

— Ce vrei să ştii? De ce sînt aşa? Dacă nu mă-nşel, ţi-a plăcut foarte mult noaptea pe care am petrecut-o împreună. Vrei să ştii de ce eşti şi tu aşa?

— Mă gîndesc că în Brazilia avem superstiţia să nu aprindem mai mult de trei lucruri cu acelaşi chibrit. Şi tu nu respecţi asta.

El ignoră comentariul.

— Tu eşti ca şi mine. Nu eşti aici pentru mia de franci, ci din pricina sentimentului de vinovăţie, de dependenţă, din pricina complexelor şi nesiguranţei tale. Şi asta nu e nici bine, nici rău, este natura umană.

Luă telecomanda televizorului şi schimbă mai multe canale, oprindu-se în cele din urmă la un program de ştiri, unde nişte refugiaţi încercau să scape de un război.

— Vezi asta? Ai mai văzut programe în care oamenii îşi discută problemele în faţa întregii lumi? Ai mai fost la chioşcul de ziare şi ai văzut manşetele? Lumea se bucură de suferinţă şi durere. Sadism în privire, masochism în concluzia că nu trebuie să ştim toate astea ca să fim fericiţi, şi totuşi asistăm la tragedia altora şi, uneori, suferim o dată cu ea.

Umplu alte două pahare cu şampanie, stinse televizorul şi aprinse mai departe lumînările fără a respecta superstiţia la care se referise Maria.

— Repet: este condiţia umană. De cînd am fost alungaţi din paradis, fie facem pe cineva să sufere, fie ne uităm la suferinţele celorlalţi. E inevitabil.

Începea să se audă bubuitul tunetelor afară, se apropia o furtună teribilă.

— Dar eu nu sînt convinsă — zise Maria —. Mi se pare ridicol să cred că tu eşti stăpînul meu şi eu sclava ta. Nu avem

nevoie de nici un „teatru” ca să ne întîlnim cu suferinţa; viaţa ne oferă şi multe alte ocazii.

Terence isprăvise de aprins toate luminările. Luă una din ele, o puse la mijlocul mesei, servi iarăşi şampanie şi caviar. Maria bea repede, gîndindu-se la cei o mie de franci din poşeta ei, la necunoscutul care o fascina şi înfricoşa, la posibilitatea de a-şi stăpîni spaima. Ştia că o noapte cu un asemenea bărbat nu va fi niciodată ca alta, nu-l putea intimida.

— Aşază-te.

Glasul era cînd blînd, cînd autoritar. Maria se supuse şi un val de căldură îi străbătu corpul; ordinul îi era familiar, se simţea mai în siguranţă.

„Teatru. Trebuie să intru în piesa de teatru.”

Era bine să primească ordine. Nu avea nevoie să gîndească, trebuia doar să se supună. Mai ceru şampanie, el îi aduse votcă; avea efect mai rapid, elibera cu mai multă uşurinţă, mergea mai bine cu caviarul.

Destupă sticla. Maria bău practic singură, în timp ce asculta tunetele. Totul concura la perfecţiunea momentului, ca şi cum energia cerurilor şi a pămîntului şi-ar fi arătat şi latura violentă.

La un moment dat, Terence luă o valijoară din dulap şi o puse pe pat.

— Nu te mişca.

Maria rămase imobilă. El deschise valijoara şi scoase din ea două perechi de cătuşe din metal cromat.

— Şezi cu picioarele desfăcute.

Ea ascultă. Neputincioasă prin voinţa proprie, supusă pentru că aşa dorea. Observă că el îşi aţintise privirea între picioarele ei, îi putea vedea chiloţii strimţi, ciorapii lungi, coapsele, îşi putea imagina părul, sexul.

— Ridică-te în picioare!

Ea se ridică de pe scaun. Îşi echilibră cu greu corpul şi văzu că era mai ameţită de băutură decît crezuse.

— Nu te uita la mine. Jos capul, respectă-ţi stăpînul!

Înainte de a fi putut lăsa capul în jos, din valijoară fu scoasă o cravaşă fină, care pocni în aer — ca şi cum ar fi avut viaţă proprie.

— Bea. Ţine capul aplecat, dar bea.

Goli încă unu, două, trei pahare de votcă. Acum nu mai era doar teatru, ci realitatea vieţii: nu avea control. Se simţea un obiect, un simplu instrument şi, oricît ar fi părut de incredibil, supunerea aceea îi dădea senzaţia de libertate deplină. Nu mai era profesoara, cea care dă lecţii, cea care consolează, cea care ascultă confesiunile, cea care excită; era doar fata din interiorul Braziliei, în faţa puterii uriaşe a bărbatului.

— Jos rochia.

Ordinul veni sec, fără dorinţă — şi totuşi cu încărcătură erotică. Ţinîndu-şi capul aplecat, în semn de reverenţă, Maria îşi desfăcu nasturii de la rochie şi o lăsă să alunece jos, pe podea.

— Nu te porţi bine, ştiai?

Cravaşa plesni din nou în aer.

— Trebuie să fii pedepsită. Cum de îndrăzneşte să mă contrarieze o fată de vîrsta ta? Ar trebui să stai în genunchi în faţa mea.

Maria dădu să îngenuncheze, dar cravaşa o întrerupse; îi atingea pentru prima dată carnea — pe fese. Ardea, dar părea să nu fi lăsat semne.

— Eu nu ţi-am spus să îngenunchezi. Ţi-am spus eu?

— Nu.

Cravaşa îi atinse încă o dată fesele.

— Zi: „Nu, stăpîne."

Şi încă o şfichiuire. O fracţiune de secundă ea se gîndi că putea pune capăt acestor lucruri imediat; sau putea opta să meargă pînă la sfîrşit, nu pentru bani, ci pentru ceea ce spusese prima oară — o fiinţă umană se cunoaşte doar dacă merge pînă la limitele sale.

Şi asta era ceva nou; era aventura, putea decide mai tîrziu dacă i-ar plăcea să continue, dar în acea clipă, ea încetă să mai

fie tînăra care avea trei obiective în viaţă, care cîştiga bani cu trupul ei, care cunoscuse un bărbat cu un şemineu şi istorii interesante de povestit. Acolo nu era nimeni — şi a fi nimeni era tot ce visa.

— Scoate-ţi rochia. Şi mergi dintr-o parte în alta, ca să te pot vedea.

Se supuse din nou, ţinîndu-şi capul în jos, fără a rosti nici o vorbă. Bărbatul care o privea era îmbrăcat, impasibil, nu era aceeaşi persoană cu care stătuse de vorbă de la local pînă aici — era un Ulise care venea de la Londra, un Tezeu care sosea din cer, un sechestrator care invada oraşul cel mai sigur din lume şi inima cea mai ermetică de pe pămînt. Îşi scoase chiloţii, sutienul, se simţi lipsită de apărare şi protejată în acelaşi timp. Cravaşa pocni iarăşi în aer, de astă dată fără a-i atinge trupul.

— Ţine capul în jos! Eşti aici ca să fii umilită, ca să fii supusă la orice doresc eu, pricepi?

— Da, stăpîne.

O apucă de braţe şi-i puse la încheieturile mîinilor prima pereche de cătuşe.

— Şi-o să mănînci bătaie multă. Pînă o să-nveţi cum să te porţi.

Cu mîna deschisă, îi dădu o palmă peste fese. Maria ţipă, de data asta o duruse.

— A, te plîngi, nu-i aşa? Ai să vezi pe urmă că e bine.

Înainte ca ea să poată reacţiona, o botniţă de piele îi prinse gura. Nu o împiedica să vorbească, putea zice „galben" sau „roşu", dar simţea că destinul ei era să lase ca bărbatul acela să poată face cu ea tot ce voia şi că nu avea cum să scape de-acolo. Era goală, cu botniţa la gură, cu votca prin vine în loc de sînge.

Altă palmă peste fese.

— Mergi dintr-o parte în alta!

Maria începu să meargă, supumîndu-se comenzilor „stai", „la dreapta", „şezi", „desfă picioarele". Din cînd în cînd, fără nici un motiv, încasa cîte o palmă şi simţea durerea, simţea umilinţa — care era mai puternică şi mai dură decît durerea — şi se simţea în altă lume, unde nu exista nimic, iar asta era o senzaţie aproape religioasă, să se anuleze total, să slujească, să piardă ideea eului, a dorinţelor, a propriei voinţe. Era complet udă, excitată, nu înţelegea ce se întîmpla.

— Aşază-te iar în genunchi!

Cum îşi ţinea capul tot aplecat, în semn de obedienţă şi umilinţă, Maria nu putea vedea exact ce se petrecea; dar observa că, în alt univers, pe altă planetă, bărbatul acela gîfîia, obosit să plesnească din cravaşă şi să-i lovească fesele cu palma mîimii deschise, pe cînd ea se simţea tot mai plină de forţă şi de energie. Acum îşi pierduse ruşinea şi nu-i păsa să arate că-i plăcea, începu să geamă,

îi ceru să-i atingă sexul, dar bărbatul, în loc de asta, o apucă şi o duse pe pat.

Cu violenţă — dar o violenţă despre care ştia că n-avea să-i facă nici un rău — îi desfăcu picioarele şi i le prinse pe fiecare de o margine a patului. Cu mîinile încătuşate la spate, cu picioarele desfăcute, cu botniţa la gură, oare cînd avea să o pătrundă? Nu vedea că ea era gata, că voia să-l slujească, era sclava, animalul, obiectul său, era gata să facă orice i-ar fi poruncit?

— Ţi-ar plăcea să te fac să explodezi toată?

Văzu că el îi proptea coada cravaşei în sex. Se cutremură din cap pînă-n picioare şi-n clipa cînd îi atinse clitorisul, îşi pierdu controlul. Nu ştia de cît timp erau acolo, nu-şi mai dădea seama de cîte ori fusese bătută, dar fulgerător veni orgasmul, orgasmul pe care zeci, sute de bărbaţi, în toate lunile acelea, nu reuşiseră niciodată să i-l declanşeze. Explodă o lumină, simţea că intră într-un soi de groapă neagră din propriu-i suflet, unde durerea intensă şi spaima se amestecau cu plăcerea totală, cea care o împingea violent dincolo de toate limitele pe care le cunoscuse, şi Maria gemu, strigă cu glasul sufocat de botniţă, se zbătu în pat, simţind că încheieturile îi erau tăiate de cătuşe, iar fîşiile de piele îi zdrobeau gleznele, se agită ca niciodată tocmai pentru

că nu se putea mişca, ţipă cum nu mai ţipase niciodată fiindcă avea o botniţă la gură şi nimeni nu o putea auzi. Era durerea plăcerii, coada cravaşei apăsîndu-i clitorisul tot mai puternic şi orgasmul ţîşnindu-i pe gură, prin sex, prin pori, prin ochi, prin toată pielea.

Intră într-un soi de transă şi, încetul cu încetul, coborî, coborî, cravaşa nu mai era între coapse, doar părul umezit de sudoarea abundentă şi mîinile tandre care-i scoteau cătuşele şi-i dezlegau fîşiile de piele de la picioare.

Rămase culcată acolo, incapabilă să-l privească pe bărbat deoarece îi era ruşine de ea însăşi, de ţipetele ei, de orgasmul ei. El o mîngîia pe păr şi gîfîia — dar plăcerea fusese exclusiv a ei; el nu avusese nici un moment de extaz.

Trupul ei gol îl îmbrăţişă pe acel bărbat complet îmbrăcat, epuizat de atîtea ordine, de atîtea ţipete, de atîta control al situaţiei. Acum nu ştia ce să spună, cum să continue, dar ea era în siguranţă, protejată, pentru că el o invitase să meargă într-o zonă a ei pe care nu o cunoştea, el îi era protectorul şi maestrul.

Începu să plîngă, iar el aşteptă cu răbdare să înceteze.

— Ce-ai făcut cu mine? — zicea ea

printre lacrimi.

— Ceea ce voiai să-ţi fac.

Ea îl privi şi simţi că avea o nevoie disperată de el.

— Nu te-am forţat, nu te-am obligat şi nu te-am auzit zicînd „galben"; singura mea putere era cea pe care mi-o dădeai tu. Nu exista nici un tip de obligaţie, de şantaj, exista numai voinţa ta; deşi tu erai sclava şi eu eram stăpînul, singura mea putere era să te împing în direcţia propriei tale libertăţi.

Cătuşe. Fîşii de piele la picioare. Botniţă. Umilire, mai puternică şi mai intensă decît durerea. Chiar şi aşa — el avea dreptate —, senzaţia era una de libertate totală. Maria era ghiftuită de energie, de vigoare, şi observa cu surprindere că bărbatul de lîngă ea era epuizat.

— Ai ajuns la orgasm?

— Nu — zise el —. Stăpînul e prezent ca să-şi violenteze sclavul. Plăcerea sclavului e bucuria stăpînului.

Nimic din toate acestea nu avea sens, pentru că nu asta povestesc istoriile, nu aşa este viaţa reală. Acolo era însă o lume de fantezie, ea era plină de lumină, iar el părea opac, stors de vlagă.

— Poţi să pleci cînd vrei — zise Terence.

— Nu vreau să plec, vreau să înţeleg.

— Nu e nimic de înţeles.

Ea se ridică, în frumuseţea şi intensitatea

nudităţii sale, şi turnă vin în două pahare. Aprinse două ţigări şi-i dădu lui una — rolurile se schimbaseră, stăpîna îl servea acum pe sclav, răsplătindu-l pentru plăcerea pe care i-o dăruise.

— Mă-mbrac şi plec. Dar mi-ar plăcea să stăm un pic de vorbă.

— Nu avem despre ce vorbi. Asta am vrut, iar tu ai fost minunată. Sînt obosit, mîine trebuie să mă-n-torc la Londra.

El se întinse şi închise ochii. Maria nu ştia dacă se prefăcea că doarme, dar nu conta; fuma ţigara cu plăcere, îşi bău negrăbită paharul de vin cu chipul lipit de geamuri, uitîndu-se la lacul din faţă şi dorindu-şi ca altcineva, de pe celălalt mal, să o vadă aşa — goală, împlinită, satisfăcută, singură.

Se îmbrăcă, plecă fără a mai spune la revedere şi fără a-i mai păsa dacă deschidea uşa sau nu, pentru că nu era încredinţată dacă voia să se mai întoarcă.

Terence auzi uşa trîntindu-se, aşteptă să vadă dacă nu se întoarce zicînd că-şi uitase ceva şi abia după cîteva minute se ridică şi-şi mai aprinse o ţigară.

Fata asta avea stil, gîndi el. Ştiuse să suporte cravaşa, deşi asta era cel mai obişnuit, cel mai vechi şi cel mai neînsemnat din toate supliciile. O clipă, îşi aminti de prima dată cînd experimentase relaţia asta

misterioasă dintre două fiinţe care doresc să se apropie, dar nu izbutesc s-o facă decît provocîndu-le suferinţă celorlalţi.

Acolo, afară, milioane de cupluri practicau, fără a-şi da seama, zi de zi, arta sadomasochismului. Plecau la lucru, se întorceau, aveau tot felul de pretenţii, o agresau sau erau agresaţi de femeie, se simţeau mizerabili — dar profund ataşaţi de propria-le nefericire, fără a şti că era de ajuns un gest, un „pînă aici”, ca să se elibereze de opresiune. Terence experimentase asta cu prima lui soţie, o celebră cîntăreaţă engleză; trăia torturat de gelozie, făcînd scene, petre-cînd zile întregi sub efectul calmantelor şi nopţile îmbătat de alcool. Ea îl iubea, nu înţelegea de ce se purta astfel, el o iubea — şi nici el nu-şi înţelegea propriul comportament. Era însă ca şi cum agonia pe care şi-o provocau unul altuia ar fi fost necesară, fundamentală pentru viaţă.

Odată, un muzician — pe care el îl considera foarte ciudat, pentru că părea prea normal în mijlocul acelei lumi exotice — uită în studio o carte. *Venus pedepsitoarea,* de Leopold von Sacher-Masoch. Terence începu să o răsfoiască şi, pe măsură ce o citea, se înţelegea mai bine pe sine însuşi:

„Frumoasa femeie se dezgoli şi apucă un

bici lung cu coada scurtă, pe care şi-l ţinu pe încheietura mîinii. «Tu ai cerut», zise ea. «Atunci o să te biciuiesc.» «Fă-o», şopti amantul ei. «Te implor.»“

Soţia lui era dincolo de peretele de sticlă al studioului, repetînd. Ceruse să i se deconecteze microfonul care le permitea tehnicienilor să audă totul şi cererea îi fusese îndeplinită. Terence se gîndea că poate fixa o întîlnire cu pianistul şi atunci îşi dădu seama: ea îl ducea la nebunie, dar se părea că se obişnuise să sufere şi nu putea trăi fără asta.

„O să te biciuiesc”, zicea femeia goală, în romanul pe care-l ţinea în mîini. „Fă-o, te implor.”

El era frumos, se bucura de autoritate în studioul de înregistrări, de ce oare avea nevoie să ducă viaţa pe care o ducea?

Pentru că-i plăcea. Merita să sufere mult, de vreme ce viaţa fusese foarte bună pentru el şi nu era vrednic de toate acele binecuvîntări — bani, respect, celebritate. Credea că însăşi cariera lui îl ridica la un nivel unde avea să devină dependent de succes, şi asta îl speria, pentru că văzuse mulţi oameni prăbu-şindu-se de pe înălţimi.

Citi toată cartea. Începu să citească tot ce-i cădea în mînă cu privire la misterioasa legătură dintre durere şi plăcere. Soţia lui

descoperi casetele video pe care le închiria, cărţile pe care le ascundea, întrebă ce însemna asta, dacă nu cumva era bolnav. Terence răspunse că nu, era o cercetare pe care o făcea pentru partea vizuală a unei noi lucrări pe care trebuia să o facă ea. Şi sugeră, ca din întîmplare:

„Poate ar trebui să experimentăm."

Experimentaseră. La început cu multă reţinere, bazîndu-se doar pe manualele pe care le găseau în sex shopuri. Curînd dezvoltaseră noi tehnici, pînă la limită, expunîndu-se unor riscuri — dar simţind că mariajul lor devenea tot mai solid. Erau complici în ceva ascuns, interzis, condamnat.

Experienţa celor doi se transformă în artă: creaseră noi mode, piele şi ţinte de metal. O femeie intra în scenă cu un bici, jartiere, cizme şi aducea publicul la delir. Noul disc ocupă primul loc în topurile de succes din Anglia şi de aici făcu mai departe o carieră triumfătoare în toată Europa. Terence era surprins să vadă cum tineretul îi accepta delirurile personale cu atîta naturaleţe, unica sa explicaţie fiind că în felul acesta violenţa reprimată se putea manifesta sub o formă intensă, dar inofensivă.

Biciul ajunse să fie simbolul grupului, începu să fie reprodus pe tricouri, tatuaje, autocolante, cărţi poştale ilustrate. Formaţia

intelectuală a lui Terence îl făcu să caute originea acelui fenomen, ca să se înţeleagă mai bine pe sine însuşi.

Nu erau, cum îi spusese prostituatei cînd se întîlniseră, penitenţii care încercau să îndepărteze ciuma neagră. Din noaptea timpurilor, omul înţelesese că suferinţa, o dată privită fără teamă, era paşaportul său către libertate.

Egiptul, Roma, Persia cultivau deja noţiunea că, dacă un om se sacrifică, îşi salvează ţara sau lumea. În China, dacă avea loc o catastrofă naturală, era pedepsit împăratul, întrucît el era reprezentantul divinităţii pe pămînt. Cei mai buni războinici din Sparta, în Grecia antică, erau biciuiţi o dată pe an, de dimineaţa pînă noaptea, în cinstea zeiţei Diana — în timp ce mulţimea striga vorbe stimulative, cerîndu-le să suporte durerea cu demnitate, căci ea îi pregătea pentru lumea războaielor. La sfîrşitul zilei, preoţii examinau rănile lăsate pe spinările războinicilor şi cu ajutorul lor prevedeau viitorul cetăţii.

Părinţii pustiei, o veche comunitate creştină din secolul al IV-lea care se reunea în jurul unei mînăstiri din Alexandria, utilizau flagelarea ca mijloc de îndepărtare a diavolilor sau de dovedire a inutilităţii trupului în cursul căutării spirituale. Istoria

sfinţilor era plină de exemple — Sfînta Roza alerga prin grădină în timp ce spinii îi sfîşiau carnea; Sfîntul Dominic Loricatus se biciuia sistematic în fiecare noapte înainte de a adormi; martirii se ofereau de bunăvoie morţii lente pe cruce sau sfîşiaţi de colţii fiarelor sălbatice. Toţi spuneau că durerea, o dată depăşită, era capabilă să ducă la extazul religios.

Studii recente, neconfirmate, indicau că în răni se dezvolta un fel de ciupercă cu proprietăţi halucinogene, care provoca viziunile. Plăcerea părea atît de intensă, încît practica a ieşit din mînăstiri şi a început să cîştige întreaga lume.

În 1718, a fost publicat *Tratatul de autoflagelare,* care învăţa cum să descoperi plăcerea prin intermediul durerii, dar fără să aduci vătămări corpului. La sfîrşitul acelui secol, existau zeci de locuri în Europa unde inşii sufereau ca să ajungă la bucurie. Sînt consemnaţi regi şi prinţese care porunceau să fie biciuiţi de sclavii lor, pînă ce descoperiseră că plăcerea stătea nu doar în bătaie, ci şi în provocarea durerii — deşi era mai epuizant şi mai puţin agreabil.

În timp ce-şi fuma ţigara, Terence încerca o anume plăcere la gîndul că cea mai mare parte din omenire nu ar putea înţelege niciodată ceea ce gîndea el.

Nu avea importanţă: aparţinea unui club

închis, numai cei aleşi aveau acces. Îşi aminti iar că tortura de a fi căsătorit se transformase în miracolul de a fi căsătorit. Soţia lui ştia că vizita Geneva în acest scop şi faptul acesta nu o deranja — dimpotrivă, în lumea asta bolnavă, ea era fericită că bărbatul ei îşi putea obţine recompensa dorită după o săptămînă de muncă grea.

În timp ce-şi fuma ţigara privind lacul din faţa ferestrei, simţea din nou voinţa de a trăi. Fata care ieşise adineauri din cameră înţelesese tot. Simţea că sufletul îi era apropiat de-al ei, deşi nu era încă pregătit să se îndrăgostească, deoarece îşi iubea soţia. Îi plăcea însă gîndul că era liber şi putea visa la o nouă legătură.

Mai trebuia să o facă să experimenteze lucrul cel mai dificil: să o transforme în Venus Pedepsitoarea, în Dominatrix, în Stăpîna, capabilă să umilească şi să pedepsească fără milă. Dacă avea să treacă proba aceasta, era gata să-i deschidă inima şi să o lase să intre.

Din jurnalul Mariei, încă îmbătată de votcă şi plăcere:

Cînd nu mai aveam nimic de pierdut, am primit totul. Cînd am încetat a fi cine eram, m-am găsit pe mine însămi.

Cînd am cunoscut umilinţa şi supunerea

totală, am devenit liberă. Nu ştiu dacă sînt bolnavă, dacă totul n-a fost decît un vis sau dacă se va întîmpla o singură dată. Ştiu că pot să trăiesc fără asta, dar mi-ar plăcea să-l întîlnesc din nou, să repet experienţa, să merg mai departe decît am fost.

Eram un pic speriată de durere, dar ea n-a fost la fel de tare ca umilinţa — era doar un pretext. În momentul cînd am avut primul orgasm după multe luni, în ciuda numeroşilor bărbaţi şi numeroaselor lucruri diferite pe care le-au făcut cu trupul meu, m-am simţit — oare o fi cu putinţă aşa ceva? — mai aproape de Dumnezeu. Mi-am amintit de ceea ce a spus el despre ciuma neagră, despre clipa în care flagelanţii, oferindu-şi durerea pentru salvarea umanităţii, găseau în ea plăcerea. Eu nu voiam să salvez omenirea sau pe el sau pe mine însămi. Eram pur şi simplu acolo.

Sexul este arta de a controla lipsa de control.

Nu era un teatru, se aflau chiar într-o gară, la cererea Mariei, care poftea la o pizza care se putea găsi numai acolo. Nu strica să fie niţel capricioasă. Ralf ar fi trebuit să apară cu o zi mai devreme, cînd încă era o femeie în căutare de dragoste, şemineu, vin, dorinţă. Dar viaţa făcuse altă alegere şi astăzi îşi petrecuse întreaga zi fără a-şi face exerciţiul de concentrare asupra sunetelor şi prezentului, pur şi simplu pentru că nu se mai gîndise la el, descoperise lucruri care o interesau mai mult.

Ce să facă oare cu bărbatul de lîngă ea, mîncînd o pizza care poate nu-i plăcea, doar ca să-şi omoare timpul şi să aştepte momentul cînd avea să meargă la el acasă? Cînd el intrase în local şi-i oferise un drink, Maria se gîndise să-i spună că nu o mai interesa, că-şi găsise pe altcineva; pe de altă parte, simţea o extraordinară nevoie să stea de vorbă cu cineva despre noaptea precedentă.

Încercase cu o prostituată sau alta care serveau şi ele „clienţi speciali", dar nici una nu-i dăduse mai multă atenţie, deoarece Maria era expertă, învăţa repede, se

transformase într-o mare ameninţare la *Copacabana.* Ralf Hart, dintre toţi bărbaţii pe care-i cunoştea, era pesemne unicul care ar fi putut înţelege, căci Milan îl considera „client special". El încă o privea cu ochii strălucitori de iubire şi asta făcea totul mai dificil, mai bine să nu-i spună nimic.

— Ce ştii despre suferinţă, umilinţă şi multă plăcere?

Încă o dată nu reuşise să se controleze.

Ralf se opri din mîncat pizza.

— Ştiu tot. Dar nu mă interesează.

Răspunsul venise instantaneu, iar Maria rămase şocată. Deci toată lumea ştia, doar ea nu? Ce lume era asta, Doamne Dumnezeule?

— Mi-am cunoscut demonii şi tenebrele — continuă Ralf —. Am mers pînă la fund, am experimentat tot, nu doar în zona asta, ci în multe altele. Între timp, ultima oară cînd ne-am întîlnit, am ajuns la limitele mele prin dorinţă, nicidecum prin durere. Am plonjat în adîncul sufletului meu şi ştiu că încă mai vreau lucruri bune, multe lucruri bune de la viaţa asta.

Îi veni să spună: „Unul din ele eşti tu, te rog, nu merge pe drumul acesta." Dar nu avu curaj; în schimb, chemă un taxi şi ceru să-i ducă pînă pe malul lacului — unde, cu o veşnicie în urmă, se plimbaseră împreună în ziua cînd se cunoscuseră. Maria se miră de

cererea lui, rămase tăcută — instinctul îi spunea că avea mult de pierdut, deşi mintea îi era încă ameţită de cele întîmplate în ajun.

Se trezi din pasivitate doar cînd ajunseră în parcul de pe malul lacului; deşi încă era vară, noaptea era foarte frig.

— Ce facem aici? — întrebă ea cînd coborîră din taxi —. Bate vîntul, o să răcesc.

— M-am gîndit mult la comentariul tău de la gară. Suferinţă şi plăcere. Scoate-ţi pantofii.

Ea îşi aminti că, odată, unul dintre clienţii ei îi ceruse acelaşi lucru şi se excitase numai privindu-i picioarele. Oare aventura încă nu-i dădea pace?

— Am să răcesc — insistă ea.

— Fă ce-ţi spun — insistă el —. N-ai să răceşti dacă nu stăm mult. Fă-mi credit, aşa cum şi eu îţi fac.

Fără nici un motiv aparent, Maria înţelese că el voia să o ajute; poate şi el băuse dintr-o apă foarte amară şi-şi închipuia că şi ea trecea prin aceeaşi primejdie. Nu voia să fie ajutată; era mulţumită cu noua ei lume, unde descoperise că suferinţa nu mai era o problemă. Se gîndi şi la Brazilia, la imposibilitatea de a întîlni un partener cu care să poată împărtăşi acest univers diferit, dar cum Brazilia era mai importantă decît orice altceva din viaţa ei, îşi scoase pantofii. Solul era plin de pietricele care-i rupseră

numaidecît ciorapii, dar asta n-avea nici o importanţă, avea să-şi cumpere alţii.

— Scoate-ţi haina.

Ar fi putut spune „nu”, dar, din noaptea trecută, se obişnuise cu bucuria de a putea spune „da” la tot ce i se ivea în cale. Îşi scoase haina, trupul, cald încă, nu reacţionă imediat, dar în scurt timp începu să o supere.

— Să mergem. Şi să stăm de vorbă.

— Aici e imposibil. Pe jos e plin de pietre.

— Tocmai de-aceea; vreau să simţi pietrele astea, vreau să-ţi provoace durere, să te lovească, fiindcă tu trebuie să fi experimentat, aşa cum am experimentat şi eu, suferinţa aliată cu plăcerea şi trebuie să-ţi smulg asta din suflet.

Maria se simţi îndemnată să-i spună: „Nu-i nevoie, îmi place.” Dar începu să meargă fără grabă, tălpile picioarelor începură să o frigă, din cauza frigului şi-a pietrelor ascuţite.

— Una din expoziţiile mele m-a dus în Japonia, exact cînd eram vîrît pînă peste cap în ceea ce tu ai numit „suferinţă, umilinţă şi multă plăcere”. Pe atunci, credeam că nu există drum de întoarcere, aveam să mă cufund tot mai mult şi din viaţa mea nu mai rămăsese decît voinţa de a pedepsi şi-a fi pedepsit.

În definitiv, sîntem fiinţe omeneşti, ne naştem încărcaţi de vină, ne temem cînd

fericirea devine ceva posibil şi murim ca să-i pedepsim pe ceilalţi fiindcă ne simţim totdeauna neputincioşi, nedreptăţiţi, nefericiţi. Să-ţi poţi plăti păcatele şi să-i poţi pedepsi pe păcătoşi — ah, nu-i aşa că e un deliciu? Da, e cel mai grozav.

Maria mergea, durerea şi frigul o făceau să-i urmărească cu greu cuvintele, dar se străduia.

— Azi ţi-am observat semnele de la încheieturi.

Cătuşele. Îşi pusese diverse brăţări ca să şi le ascundă, dar ochii obişnuiţi ştiu întotdeauna ce anume caută.

— În sfîrşit, dacă tot ce ai experimentat de curînd te îndeamnă să faci pasul ăsta, nu eu am să te împiedic; dar nimic din asta nu are legătură cu viaţa adevărată.

— Pasul?

— Durerea şi plăcerea. Sadismul şi masochismul. Zi-i cum vrei, dar dacă eşti convinsă că ăsta e drumul tău, am să sufăr, am să-mi amintesc de dorinţă, de întîlniri, de plimbarea pe Drumul Sfîntului Iacob, de lumina ta.Voi păstra la loc de cinste un stilou şi ori de cîte ori voi aprinde şemineul îmi voi aminti de tine. Dar nu te voi mai căuta niciodată.

Maria se simţi înfricoşată, se gîndi că era momentul să dea înapoi, să spună adevărul, să înceteze a se preface că ştia mai mult

decît el.

— Ceea ce am experimentat de curînd, mai bine zis ieri, nu mai experimentasem niciodată. Şi mă sperie că, la limita degradării, m-aş putea găsi pe mine însămi.

Era tot mai dificil să stea de vorbă — dinţii îi clănţăneau de frig, picioarele o dureau rău.

— La expoziţia mea, într-o regiune numită Kumano, a apărut un tăietor de lemne — continuă Ralf, ca şi cum n-ar fi auzit ce spusese ea —. Tablourile mele nu i-au plăcut, dar a fost în stare să descifreze, prin pictură, ceea ce trăiam şi simţeam. A doua zi, m-a căutat la hotel şi m-a întrebat dacă eram mulţumit; dacă eram, trebuia să continuu să fac ce-mi plăcea. Dacă nu eram, ar fi trebuit să-l însoţesc şi să petrec cîteva zile cu el.

M-a pus să umblu pe pietre, aşa cum te pun eu acum pe tine. M-a făcut să simt frigul. M-a obligat să înţeleg frumuseţea durerii, doar că era o durere provocată de natură, nu de om. Numea asta *Shugen-do,* o practică milenară.

Mi-a spus că era un om căruia nu-i era frică de durere, şi asta era bine, deoarece, ca să-ţi domini sufletul, trebuie să înveţi a-ţi domina şi trupul. Mi-a mai spus că folosise durerea şi în mod greşit, şi asta era foarte rău.

Acel tăietor de lemne, ignorant, credea că mă cunoaşte mai bine decît mine şi asta mă irita şi în acelaşi timp mă făcea să mă simt mîndru că tablourile mele erau în măsură să exprime exact ce simţeam.

Maria simţi că o piatră ascuţită o tăiase la un picior, frigul era şi mai intens, corpul îi amorţise şi nu reuşea să urmărească toate vorbele lui Ralf Hart. De ce oare oamenii, în lumea asta sfîntă a lui Dumnezeu, erau atît de interesaţi să-i arate durerea lor? Durerea sacră, durerea însoţită de plăcere, durerea cu explicaţii sau fără explicaţii, era tot durere, durere...

Piciorul zdrelit se lovi de altă piatră, ea îşi înăbuşi strigătul şi merse mai departe. La început încercase să-şi menţină integritatea, autocontrolul, ceea ce el numea „lumina”. Acum însă abia mergea, în timp ce stomacul şi capul i se învîrteau: îi veni să vomite. Se gîndi să se oprească, nimic din ce se întîmpla nu avea sens, aşa că nu se opri.

Nu se opri din respect de sine; putea suporta mersul acela cu picioarele goale oricît va fi fost nevoie, pentru că, oricum, nu putea dura toată viaţa. Şi, brusc, alt gînd fulgeră spaţiul: şi dacă cumva a doua zi nu se va putea duce la *Copacabana* din cauza unei probleme serioase la picioare sau a unei febre provocate de gripa care, era sigură, avea să se instaleze în trupul ei sumar îmbrăcat? Se gîndi la

clienţii care o aşteptau, la Milan care avea atîta încredere în ea, la banii pe care nu i-ar mai cîştiga, la fermă, la părinţii mîndri de ea. Dar suferinţa îndepărtă imediat orice alt fel de reflecţie şi ea punea un picior în faţa celuilalt, dorindu-şi nebuneşte ca Ralf Hart să-i recunoască efortul şi să-i spună că era de ajuns, îşi putea pune pantofii.

El părea însă indiferent, departe, ca şi cum aceea ar fi fost unica manieră de a o elibera de ceva care nu-i era bine cunoscut, care o seducea, dar care avea să lase asupra ei semne mai adînci decît cele lăsate de cătuşe. Chiar dacă ştia că el încerca să o ajute şi oricît se străduia să meargă mai departe şi să-şi arate lumina puterii ei de voinţă, durerea nu-i permitea să aibă gînduri profane sau nobile — era exclusiv durere, care ocupa tot spaţiul, o înfricoşa şi-o obliga să vadă că avea o limită şi că nu avea să izbutească.

Mai făcu un pas.

Şi altul.

Durerea părea acum că-i invadează sufletul şi că o slăbeşte spiritual, pentru că una este să faci puţin teatru într-un hotel de cinci stele, goală, cu votcă, caviar şi o cravaşă între coapse; alta era să stea în frig, desculţă, pe pietre care o tăiau la picioare. Era dezorientată, nu reuşea să schimbe nici un cuvînt cu Ralf Hart, tot ce mai exista în

universul ei erau pietrele mărunte şi tăioase, care marcau o dîră printre copaci.

Atunci, tocmai cînd se gîndea să renunţe, o invadă un sentiment straniu: îşi atinsese limita şi dincolo de ea se întindea un spaţiu vid, unde părea să plutească deasupra ei înseşi, părea să ignore ceea ce simţea. Asta să fi fost senzaţia pe care o încercau penitenţii? La cealaltă extremitate a durerii descoperea o poartă către un nivel diferit de conştiinţă şi nu mai exista spaţiu pentru nimic altceva, doar pentru natura implacabilă — şi pentru ea însăşi, invincibilă.

Totul în juru-i se prefăcu într-un vis: parcul prost iluminat, lacul întunecat, bărbatul tăcut, un cuplu sau altul plimbîndu-se, fără a observa că ea era desculţă şi mergea cu dificultate. Nu ştia dacă pricina era frigul sau suferinţa, dar deodată nu-şi mai simţi corpul, intră într-o stare unde nu există nici un fel de dorinţă sau spaimă, numai o misterioasă — cum ar putea numi aşa ceva? —, o misterioasă „pace". Limita durerii nu era propria-i limită; putea trece dincolo de ea.

Se gîndi la toate fiinţele omeneşti care sufereau fără să vrea, iar ea, acolo, îşi provoca propria suferinţă — dar faptul nu mai avea nici o importanţă, trecuse de frontierele corpului şi acum îi rămînea doar sufletul, „lumina", un soi de vid — pe care

cineva, cînd va, l-a numit Paradis. Există anumite suferinţe care pot fi uitate atunci cînd putem pluti deasupra durerilor noastre.

Următorul lucru pe care şi-l aminti fu Ralf, care o luă de gît, scoţîndu-şi haina şi punîndu-i-o pe umeri. Se vede că leşinase de frig, dar nu conta; era mulţumită, nu-i era frică — învinsese. Nu se umilise în faţa acelui bărbat.

Minutele se transformaseră în ore, trebuie să fi dormit în braţele lui, deoarece, cînd se trezi, deşi era tot noapte, se afla într-o cameră cu un televizor într-un colţ, şi nimic altceva. Albă, goală.

Ralf apăru cu o ciocolată fierbinte.

— E în ordine — zise el —. Ai ajuns unde trebuia să ajungi.

— Nu vreau ciocolată, vreau vin. Şi vreau să cobor spre locul nostru, şemineul, cărţile răspîndite prin toate colţurile.

Spusese „locul nostru". Nu asta intenţionase.

Îşi privi picioarele; afară de o mică tăietură, avea doar semne roşii care urmau să dispară în cîteva ceasuri. Cu anumită dificultate, coborî scările fără a da multă atenţie la nimic; se îndreptă spre colţul ei, pe covor, lîngă şemineu — descoperise că ori de cîte ori şedea acolo se simţea bine, ca şi cum ar fi fost „poziţia" ei, locul ei în acea casă.

— Tăietorul de lemne cu pricina mi-a spus că, atunci cînd faci un tip de exerciţiu fizic, cînd îi pretinzi totul corpului tău, mintea cîştigă o forţă spirituală stranie, care are ceva de-a face cu „lumina" pe care am

văzut-o în tine. Ce ai simţit?

— Că durerea e prietena femeii.

— Iată pericolul.

— Că durerea are o limită.

— Iată salvarea. Nu uita asta.

Mintea Mariei încă era confuză; încercase o asemenea „pace" cînd îşi depăşise limita. El îi arătase alt gen de suferinţă, care, şi ea, îi produsese o plăcere ciudată.

Ralf luă o mapă mare şi o deschise în faţa ei. Erau desene.

— Istoria prostituţiei. Tu mi-ai cerut-o, cînd ne-am întîlnit.

Da, i-o ceruse, dar fusese doar un fel de a-şi petrece timpul, de-a încerca să se arate interesantă. Acum nu mai avea nici o importanţă.

— În toate zilele astea, am navigat pe o mare necunoscută. N-am crezut că avea o istorie, credeam doar că era meseria cea mai veche din lume, cum se zice. Dar există o istorie; mai bine zis, două istorii.

— Şi desenele astea?

Ralf Hart păru cam decepţionat pentru că ea nu-l înţelegea, dar se controlă numaidecît şi continuă.

— Sînt lucrurile pe care le-am aşternut pe hîrtie în timp ce citeam, cercetam, învăţam.

— O să vorbim de asta altă dată; azi nu vreau să schimbăm subiectul, trebuie să

înţeleg ce e cu durerea.

— Ai simţit-o ieri şi ai descoperit că te conducea la plăcere. Ai simţit-o azi şi ai găsit pacea. De aceea îţi spun: nu te obişnui, fiindcă e foarte uşor să poţi trăi cu ea, este un drog puternic. Se găseşte în viaţa noastră cotidiană, în suferinţa ascunsă, în renunţarea la dragoste, cînd dăm vina pe aceasta pentru falimentul viselor noastre. Durerea sperie cînd îşi arată adevărata faţă, dar e seducătoare cînd e înveşmîntată în sacrificiu, renunţare. Sau laşitate. Omul, oricît ar respinge-o, găseşte totdeauna un mijloc de a convieţui cu ea, de a-şi face din ea o parte a vieţii.

— Nu cred. Nimeni nu doreşte să sufere.

— Dacă tu ai reuşit să pricepi că poţi trăi fără suferinţă, ai şi făcut un mare pas înainte, dar să nu crezi că alţii te vor înţelege. Da, nimeni nu doreşte să sufere şi totuşi aproape toţi caută durerea, sacrificiul, şi se simt justificaţi, puri, vrednici de respectul copiilor, al soţilor sau soţiilor, al vecinilor, al lui Dumnezeu. Să nu ne gîndim acum la asta, reţine doar că ceea ce pune lumea în mişcare nu e căutarea plăcerii, ci a renunţării la tot ce este important.

Soldatul merge la război ca să-şi ucidă duşmanul? Nu: merge ca să moară pentru ţara lui. Femeii îi place oare să-i arate soţului cît este de mulţumită? Nu: vrea ca el să

vadă cît i se devotează, cît suferă ca să-l vadă fericit pe el. Soţul se duce oare la muncă socotind că-şi va găsi împlinirea personală? Nu: îşi pune în joc sudoarea şi lacrimile pentru binele familiei. Aşa se întîmplă: copii care renunţă la visele lor ca săşi bucure părinţii, părinţi care renunţă la viaţă ca să-şi bucure copiii, durerea şi suferinţa justificînd ceea ce trebuie să aducă doar bucurie: dragostea.

— Opreşte-te.

Ralf se opri. Era momentul indicat ca să schimbe subiectul şi începu să-i arate desen după desen. La început, totul părea confuz, erau contururi de oameni — dar şi mîzgălituri, culori, trăsături nervoase sau geometrice. Curînd însă ea începu să înţeleagă ce spunea el, pentru că fiecare cuvînt al lui era însoţit de o gesticulaţie a mîinii şi fiecare frază o instala într-o lume din care pînă atunci făgăduise că făcea parte — zicîndu-şi că totul nu era altceva decît o perioadă în viaţa ei, un mod de a cîştiga bani şi nimic mai mult.

— Da, am descoperit că nu există doar una, ci două istorii ale prostituţiei. Pe cea dintîi o cunoşti şi tu foarte bine, pentru că este şi a ta: o fată frumoasă, din diverse motive pentru care a optat sau care au optat în locul ei, descoperă că unica manieră de a supravieţui este să-şi vîndă trupul. Unele

ajung să domine naţiuni, aşa cum a făcut Messalina cu Roma, altele se preschimbă în mituri, ca Doamna du Barry, altele iubesc doar aventura şi nefericirea totodată, ca spioan-ca Mata Hari. Majoritatea însă nu vor găsi niciodată un moment de glorie sau o mare sfidare: vor fi totdeauna fete din provincie care vin în căutarea celebrităţii, a unui soţ, a aventurii, şi descoperă pînă la urmă altă realitate, se cufundă în ea o vreme, cred că deţin mereu controlul şi nu izbutesc să facă niciodată nimic.

Artiştii continuă să-şi facă sculpturile, picturile şi să-şi scrie cărţile de peste trei mii de ani. La fel, prostituatele îşi continuă munca de-a lungul timpului ca şi cum nimic nu s-ar fi schimbat. Vrei să afli amănunte?

Maria dădu afirmativ din cap. Trebuie să cîştige timp, să înţeleagă durerea, începea să aibă senzaţia că ceva foarte rău îi ieşise din trup în vreme ce mergea prin parc.

— Prostituate apar în textele clasice, în hieroglifele egiptene, în scrierea sumeriană, în Vechiul şi Noul Testament. Dar profesia a început să se organizeze abia în secolul al VI-lea î. Cr., cînd legiuitorul Solon, în Grecia, instituie bordeluri controlate de Stat şi iniţiază încasarea de impozite pentru „negoţul cu carne”. Negustorii atenieni se bucură, fiindcă ceea ce înainte era interzis acum ajunge a fi legal. Prostituatele, în ce le

priveşte, încep să fie clasificate după impozitul pe care-l plătesc.

Cea mai ieftină e numită *porne,* sclava care aparţine patronului stabilimentului. Apoi, vine *peripatetica,* cea care-şi procură clienţii de pe stradă. In sfîrşit, la nivelul cel mai înalt de preţ şi calitate, este *hetaira,* „compania feminină”, care-i însoţeşte pe negustori în călătoriile lor, frecventează restaurantele şic, e stăpînă pe banii ei, dă sfaturi, intervine în viaţa politică a cetăţii. După cum vezi, ce s-a întîmplat ieri se întîmplă şi azi.

În Evul Mediu, din pricina bolilor cu transmisie sexuală...

Tăcere, teamă de gripă, căldura şemineului — necesară acum ca să-i încălzească trupul şi sufletul. Maria nu vrea să mai audă istoria aceea — îi dădea senzaţia că lumea se oprise, că totul se repeta, iar bărbatul nu va fi niciodată capabil să arate sexului respectul meritat.

— Nu pari interesată.

Făcu un efort. În definitiv, era bărbatul căruia se hotărîse să-şi încredinţeze inima, deşi niciodată nu fusese aşa de sigură.

— Nu mă interesează ceea ce ştiu. Mi-ai spus că există şi altă istorie.

— Cealaltă istorie este exact opusul: prostituţia sacră.

Brusc, ea ieşi din starea ei somnolentă şi

ascultă cu atenţie. Prostituţie sacră? Să cîştigi bani cu sexul şi să te mai şi apropii de Dumnezeu?

— Istoricul grec Herodot scrie în legătură cu Babilonia: „Există acolo un obicei foarte ciudat: fiecare femeie născută în Sumeria e obligată, măcar o dată în viaţa ei, să stea în templul zeiţei Ishtar şi să-şi dea trupul unui necunoscut, ca simbol al ospitalităţii şi pe un preţ simbolic."

Avea să-l întrebe mai apoi cine era acea zeiţă; poate o s-o ajute şi pe ea să recupereze ceva din ceea ce pierduse şi nu ştia ce anume.

— Influenţa zeiţei Ishtar s-a răspîndit în întreg Orientul Mijlociu, a ajuns pînă în Sardinia, Sicilia şi porturile de la Marea Mediterană. Mai tîrziu, în timpul Imperiului Roman, altă zeiţă, Vesta, pretinde virginitatea totală sau dăruirea totală. Ca să menţină focul sacru, femei din templul ei se însărcinau să-i iniţieze pe tineri şi pe regi pe drumul sexualităţii: cîntau imnuri erotice, intrau în transă şi-şi dăruiau extazul universului, într-un soi de comuniune cu divinitatea.

Ralf Hart îi arătă fotocopia unor inscripţii antice, cu traducerea germană în subsolul paginii. Declamă lent, traducînd fiecare vers:

Cînd şed la uşa unei taverne,

eu, Ishtar, zeiţa,
sînt prostituată, mamă, soţie, divinitate.
Sînt ceea ce se cheamă Viaţa,
deşi voi o numiţi Moartea.
Sînt ceea ce se numeşte Legea,
deşi voi o numiţi Cea de la Margine.
Eu sînt cea pe care voi o căutaţi
şi cea pe care o şi găsiserăţi.
Eu sînt ceea ce voi aţi risipit
şi-acum îmi adunaţi frînturile.

Maria sughiţă puţin, iar Ralf Hart rîse; energia vitală îi revenea, „lumina" ei începea să strălucească din nou. Era mai bine să continue cu istoria, să-i arate desenele, să o facă să se simtă iubită.

— Nimeni nu ştie de ce a dispărut prostituţia sacră, după ce se perpetuase de-a lungul a cel puţin două milenii. Poate din cauza bolilor sau a unei societăţi care şi-a modificat regulile după ce şi religiile i se modificaseră. In sfîrşit, ea nu mai există şi nu va mai reapărea. În zilele noastre, oamenii controlează lumea şi termenul serveşte doar ca să creeze un stigmat, prostituată fiind numită orice femeie care merge alăturea cu drumul.

— Poţi să vii la *Copacabana m*îine?

Ralf nu înţelese întrebarea, dar fu imediat de acord.

Din jurnalul Mariei, în noaptea cînd a mers desculţă prin Parcul Englezesc din Geneva:

Nu mă interesează dacă vreodată a fost sacră sau nu, dar EU URĂSC CEEA CE FAC. Îmi distruge sufletul, făcîndu-mă să pierd contactul cu mine însămi, învăţîndu-mă că durerea este o recompensă, că banii pot cumpăra orice şi justifica orice.

Nimeni nu e fericit în jurul meu; clienţii ştiu că trebuie să plătească pentru ceea ce ar trebui să aibă gratis, şi asta e deprimant. Femeile ştiu că trebuie să vîndă ceea ce ar prefera să dăruiască doar din plăcere şi afecţiune, şi asta e distructiv. Am luptat mult înainte de a scrie asta, de-a accepta că sînt nefericită, nemulţumită — aveam nevoie şi încă am să mai rezist cîteva săptămîni.

Între timp, n-are rost să fiu liniştită, să mă prefac că totul este normal, că e o perioadă, o epocă din viaţa mea. Vreau să o dau uitării, am nevoie să iubesc — atîta doar, trebuie să iubesc.

Viaţa e scurtă — sau prea lungă — pentru ca eu să-mi permit luxul de-a mi-o trăi atît de rău.

Nu e casa lui. Nu e casa ei. Nu e nici Brazilia, nici Elveţia, ci un hotel — care poate fi oriunde în lume, totdeauna cu aceleaşi mobile şi aceeaşi ambianţă care se pretinde familiară, ceea ce o face şi mai distantă.

Nu e hotelul cu frumoasa vedere spre lac, amintirea durerii, a suferinţei, a extazului; ferestrele lui dau spre Drumul Sfîntului Iacob, o cale de pelerinaj, dar nu de penitenţă, un loc unde oamenii se întîlnesc în cafenele la marginea şoselei, descoperă „lumina”, stau de vorbă, se împrietenesc, se îndrăgostesc. Plouă, şi la ceasul acela din noapte nu trece nimeni pe-acolo, dar trecuseră vreme de mulţi ani, decenii, veacuri — poate drumul are nevoie să respire, să se odihnească niţel după nenumăraţii paşi care se tîrăsc zi de zi pe el.

Să stingă lumina. Să tragă perdelele.

Îi cere să-şi scoată hainele, şi le scoate şi ea pe-ale ei. Întunecimea fizică nu e niciodată deplină şi după ce ochii s-au obişnuit, poţi vedea, în conturul unei luminiţe care intră nu se ştie de unde, silueta unui bărbat. Cealaltă dată cînd se întîlniseră, ea îşi dezgolise doar o parte din

trup.

Îşi scoate lenjeria, grijuliu împăturită, spălată şi clătită de mai multe ori, astfel încît să nu rămînă nici urmă de parfum sau de săpun. Se apropie de el şi-l roagă să se lege la ochi. El ezită o clipă şi vorbeşte despre infernurile prin care a mai trecut. Ea îi spune că nu e vorba de asta, are doar nevoie de întuneric total, acum i-a venit ei rîndul să-l înveţe ceva, aşa cum ieri o învăţase el despre durere. El cedează, îşi pune legătura de pînză. Face şi ea la fel; acum nu mai e nici o fisură de lumină, sînt într-o adevărată beznă, sînt nevoiţi să-şi dea mîna unul altuia ca să ajungă pînă la pat.

Nu, nu trebuie să ne culcăm. O să ne aşezăm aşa cum am făcut întotdeauna, faţă-n faţă, numai că ceva mai aproape, astfel încît genunchii mei să atingă genunchii lui.

Totdeauna a vrut să facă asta. Niciodată n-a avut însă tocmai ce trebuia: timp. Nici cu primul ei iubit, nici cu bărbatul care a pătruns-o prima oară. Nici cu arabul care i-a plătit o mie de franci, aşteptînd poate mai mult decît fusese ea capabilă să-i dea — deşi o mie de franci nu-i ajunseseră ca să-şi cumpere ce dorea. Nici cu numeroşii bărbaţi care-i trecuseră prin corp, îi intraseră şi ieşiseră dintre coapse, uneori gîn-dindu-se doar la ei, uneori gîndindu-se şi la ea, uneori cu vise romantice, uneori doar cu instinctul

de a repeta ceva pentru că li se spusese că aşa acţionează un bărbat şi dacă nu acţionează aşa, nu e bărbat.

Îşi aduce aminte de jurnalul ei. E sătulă, vrea ca săptămînile să treacă repede şi deaceea se dăruieşte acestui bărbat, fiindcă acolo este lumina iubirii sale ascunse. Păcatul originar n-a fost mărul pe care l-a mîncat Eva, a fost credinţa că Adam trebuia să împărtăşească exact ce experimentase ea. Evei îi fusese frică să-şi urmeze drumul fără ajutorul cuiva, a vrut să împartă şi altuia ceea ce simţea ea.

Unele lucruri nu se împart. Nu trebuie să ne fie teamă de oceanele în care ne afundăm de bunăvoie; frica tulbură jocul întregii lumi. Bărbatul trece prin infern ca să înţeleagă asta. Să ne iubim unii pe alţii, dar să nu încercăm a ne poseda unii pe alţii.

Îl iubesc pe bărbatul din faţa mea, fiindcă eu nu-l posed şi el nu m-a posedat. Sîntem liberi în dăruirea noastră, trebuie să repet asta de zeci, sute, milioane de ori, pînă cînd voi sfîrşi prin a crede în propriile mele cuvinte.

Se gîndeşte niţel la celelalte prostituate care lucrează împreună cu ea. Se gîndeşte la mama ei, la prietenele sale. Toate îşi închipuie că bărbatul doreşte doar unsprezece minute pe zi şi plăteşte o avere pentru asta. Nu, nu e aşa; bărbatul este şi

femeie; vrea să întîlnească pe cineva, să-şi descopere un sens vieţii sale.

Oare mama ei se comportă ca ea şi simulează că are orgasm cu tatăl ei? Sau poate că, în interiorul Braziliei, este încă interzis ca femeia să arate că găseşte plăcere în sex? Ştie atît de puţin despre viaţă, despre dragoste, şi acum — legată la ochi şi cu tot timpul din lume la dispoziţie — descoperă originea a toate şi toate încep acolo unde şi aşa cum i-ar fi plăcut ei să fi început.

Atingerea. Uită de prostituate, de clienţi, de mama şi tatăl ei, acum se găseşte într-o beznă totală. Şi-a petrecut întreaga după-amiază căutînd ce anume i-ar putea da unui bărbat care-i restituia demnitatea, o făcea să priceapă că mai importantă e căutarea bucuriei decît necesitatea durerii.

Mi-ar plăcea să-i dăruiesc fericirea de a mă învăţa ceva nou, aşa cum ieri m-a învăţat despre suferinţă, prostituatele de stradă, prostituatele sacre. Văd că e fericit cînd mă ajută să învăţ ceva, atunci cînd mă face să învăţ, cînd mă îndrumă. Mi-ar plăcea să ştiu cum ajungi la trup, înainte de a ajunge la suflet, la penetraţie, la orgasm.

Întinde braţul spre el şi-i cere să facă şi el acelaşi lucru. Şopteşte cîteva vorbe, zicînd că-n noaptea aceea, în acel loc al nimănui, i-ar plăcea ca el să-i descopere pielea, hotarul

dintre ea şi lume. Îi cere să o atingă, să o simtă cu mîinile lui, pentru că trupurile se înţeleg, deşi sufletele nu sînt totdeauna de acord. El începe să o atingă, îl atinge şi ea, şi amîndoi, ca şi cum ar fi aranjat totul dinainte, evită acele părţi ale corpului în care energia sexuală iese la suprafaţă mai repede.

Degetele îi ating faţa, ea simte puţin mirosul de cerneală, un miros care va rămîne totdeauna acolo, oricît s-ar spăla el pe mîini de mii şi milioane de ori, care era acolo cînd s-a născut, cînd trebuie să fi văzut primul copac, prima casă, şi s-a hotărît să le deseneze în visele sale. Şi el se vede că simte un miros în mîna ei, dar ea nu ştie care anume şi nu vrea să-l întrebe, fiindcă în clipa aceasta totul este corp, restul e tăcere.

Mîngîie şi se simte mîngîiată. Ar putea rămîne aşa noaptea întreagă, pentru că e plăcut, nu se va sfîrşi neapărat cu sex — şi în clipa asta, tocmai pentru că nu are nici o obligaţie, ea simte o căldură între coapse şi ştie că s-a umezit. Va veni ceasul cînd el îi va atinge sexul, va constata că e umed, nu ştie dacă e bine sau rău, dar aşa îi reacţionează ei corpul şi nu pretinde să spună să facă aşa, să facă altfel, mai încet, mai repede. Mîinile bărbatului îi ating acum subsuorile, perişorii de pe braţe i se zbîrlesc, ar vrea să-l îndepărteze de-acolo — dar e bine, deşi ceea ce

simte s-ar putea să fie durere. Îi face la fel şi lui, observă că subsuorile lui au o textură diferită, poate din cauza deodorantului pe care-l folosesc amîndoi, dar la ce se gîndeşte? Nu trebuie să gîndească. Trebuie să atingă, asta e tot.

Degetele lui trasează cercuri în jurul sînului ei, ca un animal care amuşină. Ea vrea ca ele să se mişte mai repede, să-i atingă imediat sfîrcurile, deoarece gîndurile ei se mişcă mai repede decît mîinile lui, dar, ştiind poate asta, el provoacă, se desfată şi zăboveşte o infinitate pînă cînd ajunge acolo. Sînt pietroşi, el se joacă puţin şi asta îi înfioară şi mai mult trupul şi sexul îi este mai cald şi mai umed. Acum se plimbă pe pîntecul ei, se abate şi merge pînă la pulpe, la picioare, îşi urcă şi coboară mîinile pe faţa interioară a coapselor, simte căldura, dar nu se apropie, este o atingere dulce, suavă, şi, cu cît mai suavă, cu atît mai halucinantă.

Ea face la fel, mîinile parcă îi plutesc, atingîndu-i doar părul de pe picioare, simte şi ea căldura cînd se apropie de sex. Deodată este ca şi cum şi-ar fi recăpătat în chip misterios virginitatea, ca şi cum ar descoperi pentru prima oară trupul unui bărbat. Îl atinge. Nu este întărit, cum îşi închipuia, pe cînd ea e umedă toată, e nedrept, dar poate bărbatul are nevoie de timp, fie.

Şi începe să-l mîngîie cum numai

fecioarele ştiu s-o facă, deoarece prostituatele au uitat de mult. Bărbatul reacţionează, sexul începe să crească în mîinile ei şi ea sporeşte treptat presiunea, ştiind acum unde trebuie să-l atingă, mai degrabă în partea inferioară decît sus, trebuie să-l cuprindă între degete, să tragă pielea în jos, în direcţia corpului. Acum el este excitat, foarte excitat, îi atinge labiile vaginului, cu aceeaşi suavitate, ea ar dori să-i ceară să o facă mai puternic, să-şi vîre degetele în el, în partea de sus. Dar bărbatul nu o face, îi udă clitorisul cu puţin din lichidul care-i ţîşneşte din pîntec şi face din nou aceleaşi mişcări circulare pe care i le făcuse şi în jurul mameloanelor. Bărbatul acela o atinge ca şi cum ar fi fost ea însăşi.

Una din mîinile lui urcă iarăşi spre sîn, ce bine e, cît de mult i-ar plăcea să o îmbrăţişeze acum. Dar nu, îşi descoperă trupul, au timp, au nevoie de mult timp. Puteau să facă dragoste acum, ar fi fost lucrul cel mai firesc din lume şi probabil ar fi fost bine, dar toate acelea sînt atît de noi, trebuie să se stăpînească, nu vrea să strice totul. Îşi aminteşte de vinul pe care-l băuseră în prima noapte, încet, sorbind fiecare înghiţitură, simţind că o încălzea, o făcea să vadă lumea altfel, o lăsa mai liberă şi în contact mai strîns cu viaţa.

Doreşte să bea şi bărbatul, şi atunci va

putea uita pentru totdeauna vinul prost, băut dintr-o înghiţitură, producînd o senzaţie de ameţeală, dar sfîrşind cu o durere de cap şi cu un gol în suflet.

Ea se opreşte, îşi împleteşte cu blîndeţe degetele în mîinile lui, aude un geamăt şi simte dorinţa să geamă şi ea, dar se stăpîneşte, simte că acea căldură i se răspîndeşte prin tot corpul, la fel trebuie să se întîmple şi cu el. Fără orgasm, energia se dispersează, ajunge la creier, nu o lasă să se mai gîndească la nimic altceva decît să meargă pînă la capăt, dar ea vrea asta — să se oprească, să se oprească la jumătate de drum, să-şi răspîndească plăcerea prin tot trupul, să-i invadeze mintea, să-şi reînnoiască obligaţia asumată şi dorinţa, aceea de a redeveni fecioară.

Îşi dă jos cu blîndeţe legătura de pe ochi şi la fel procedează cu el. Aprinde lampa de pe noptieră. Eu sînt dragostea lui, eu sînt muzica, îşi spune ea în gînd. Să dansăm.

Dar nu spune nimic din toate acestea: conversează despre cine ştie ce lucru banal, cînd o să ne întîlnim iar, ea fixează o dată, poate de azi în două zile. El îi spune că i-ar plăcea să-l însoţească la o expoziţie, ea ezită. Asta ar însemna să-i cunoască lumea, prietenii, şi ce o să spună, ce o să gîndească ei.

Îi spune că nu. El însă îşi dă seama că

dorinţa ei ar fi fost să spună da, atunci insistă, folosind unele argumente ridicole, dar care fac parte din dansul pe care-l dansează acum, pînă la urmă ea cedează, pentru că asta şi voia. Stabileşte un loc de întîlnire, în aceeaşi cafenea unde fuseseră în prima zi. Ea îi spune că nu, brazilienii sînt superstiţioşi şi nu trebuie să se întîlnească în locul unde s-au văzut prima dată, pentru că asta poate să închidă un ciclu şi să termine tot.

El îi spune că îi pare bine cînd vede că ea nu vrea să închidă acest ciclu. Se hotărăsc pentru o biserică de unde se poate vedea oraşul şi care se află pe Drumul Sfîntului Iacob, parte din misteriosul pelerinaj pe care-l făcuseră amîndoi după ce se întîlniseră.

Din jurnalul Mariei, în ajunul zilei cînd voia să-şi cumpere biletul de avion către Brazilia:

A fost odată o pasăre. Împodobită cu o pereche de aripi desăvîrşite şi pene strălucitoare, colorate şi minunate. În sfîrşit, o vietate creată ca să zboare liberă şi slobodă în cer, să-i bucure pe cei care o zăresc.

Într-o zi, o femeie văzu pasărea şi se îndrăgosti de ea. Îi urmări zborul cu gura căscată de uimire, cu inima bătîndu-i mai

repede, cu ochii strălucindu-i de emoţie. Se îndemnă să zboare împreună cu ea şi amîndouă călătoriră prin cer într-o armonie desăvîrşită. Ea admira, venera, proslăvea pasărea.

Dar îi veni atunci un gînd: poate că pasărea voia să cunoască cine ştie ce munţi îndepărtaţi. Şi femeia se simţi înfricoşată. Înfricoşată că nu va mai simţi niciodată acelaşi lucru pentru altă pasăre. Şi se simţi invidioasă, invidioasă pe capacitatea de zbor a păsării.

Şi se simţi singură.

Şi cugetă: „Am să instalez o capcană. Data viitoare cînd va veni pasărea, ea nu va mai pleca."

Pasărea, îndrăgostită şi ea, reveni a doua zi, căzu în capcană şi fu închisă în colivie.

Şi ea privea zilnic pasărea. Avea la dispoziţie obiectul pasiunii sale şi-l arăta prietenelor ei, care comentau: „Dar tu eşti cineva care are totul." Între timp, începu să se producă o ciudată transformare: cum avea pasărea la dispoziţie şi nu mai era nevoită să o cucerească, îşi pierdu interesul pentru ea. Pasărea, nemaiputînd să-şi dea glas sensului vieţii sale, începu să slăbească, pierzîndu-şi strălucirea, se urîţi — şi femeia nu-i mai dădea nici o atenţie, mulţumindu-se doar să o hrănească şi să-i cureţe colivia.

Într-o bună zi, pasărea îşi dădu duhul. Femeia fu cuprinsă de o adîncă tristeţe şi-şi ducea zilele cu gîndul la ea. Nu-şi amintea însă de colivie, îşi aducea aminte doar de ziua cînd o văzuse pentru prima oară zburînd mulţumită printre nori.

Dacă s-ar fi observat pe sine însăşi, ar fi descoperit că ceea ce o emoţiona atît de mult la pasărea aceea era libertatea ei, energia aripilor ei în mişcare, nu trupul ei fizic.

Fără pasăre, şi viaţa ei îşi pierdu sensul şi moartea veni să-i bată la uşă. „De ce ai venit?”, o întrebă ea pe moarte.

„Pentru ca tu să poţi zbura iarăşi cu pasărea în cer”, răspunse moartea. „Dacă ai fi lăsat-o să plece şi să se întoarcă nestînjenită, ai fi iubit-o şi admirat-o şi mai mult; acum însă ai nevoie de mine ca să o reîntîlneşti.”

Îşi începu ziua făcînd un lucru în vederea căruia se pregătise toate lunile acelea: şi anume să intre într-o agenţie de voiaj şi să cumpere un bilet pentru Brazilia, la data pe care o stabilise în calendarul ei.

Acum îi mai rămăseseră doar două săptămîni în Europa. Începînd din clipa aceea, Geneva avea să reprezinte chipul unui bărbat pe care-l iubise şi de care fusese iubită. Rue de Berne avea să fie un nume, omagiu adresat capitalei Elveţiei. Avea să-şi amintească de camera ei, de limba franceză, de nebuniile pe care o tînără de douăzeci şi trei de ani (aniversarea ei fusese în ajun) este capabilă să le facă — pînă cînd înţelege că există o limită.

Nu avea să prindă pasărea sau să-i ceară s-o însoţească în Brazilia; el era singurul lucru cu adevărat pur care i se întîmplase. O pasăre ca el trebuie să zboare în libertate, să se hrănească din nostalgia unui timp cînd zburase împreună cu cineva. Şi ea era o pasăre; dacă l-ar fi avut alături pe Ralf Hart ar fi însemnat să-şi amintească permanent de zilele de la *Copacabana.* Şi asta era trecutul, nu viitorul ei.

Se hotărî să-i spună „adio” doar o dată, cînd avea să sosească momentul plecării; nu voia să sufere amintindu-şi mereu că „peste puţin timp nu voi mai fi aici”. Îşi amăgi, aşadar, inima şi umblă prin Geneva în dimineaţa aceea ca şi cum s-ar fi plimbat pe străzile din oraş, pe colină, pe Drumul Sfîntului Iacob, pe podul Montblanc, prin barurile pe care obişnuiau să le frecventeze. Însoţi zborul pescăruşilor deasupra rîului, negustorii care-şi strîngeau etalajele, oamenii care ieşeau de la birouri ca să dejuneze, culoarea şi gustul mărului pe care-l mînca, avioanele care aterizau în depărtare, curcubeul de pe coloana de apă care ţîş-nea din mijlocul lacului, bucuria timidă şi reţinută a tuturor celor ce treceau pe lîngă ea, privirile pofticioase, privirile inexpresive, privirile. Trăise aproape un an într-un oraş mic, ca atîtea alte oraşe mici din lume, şi dacă n-ar fi fost arhitectura specifică şi excesul firmelor de bănci, ar fi putut fi şi în interiorul Braziliei. Era tîrg. Era piaţă. Erau gospodine care discutau preţul. Erau studenţi care plecaseră de la cursuri înainte de vreme, poate cu scuza că tatăl sau mama lor erau bolnavi, iar acum se plimbau şi se sărutau pe malurile rîului. Erau oameni care se simţeau la ei acasă şi oameni care se simţeau străini. Erau jurnale care vorbeau de scandaluri şi reviste

respectabile pentru oameni de afaceri care, ca un făcut, nu erau văzuţi citind decît jurnale de scandal.

Trecu pe la bibliotecă pentru a înapoia manualul despre administrarea fermelor. Nu înţelesese nimic din el, dar cartea îi amintise, în clipele cînd credea că-şi pierduse controlul asupra sa şi asupra destinului său, care îi era adevăratul scop în viaţă. Îi fusese un tovarăş tăcut, cu coperta lui galbenă fără ilustraţii, cu o serie de grafice, şi, mai cu seamă, îi fusese un felinar în nopţile cele mai întunecoase din ultimele săptămîni.

Făcea mereu planuri de viitor. Şi era mereu luată prin surprindere de prezent, îşi zicea în sinea ei. Se gîndea cum se descoperise pe sine prin intermediul independenţei, al disperării, al iubirii, al durerii, pentru ca imediat apoi să se reîntîlnească cu dragostea — şi i-ar fi plăcut ca lucrurile să se sfîrşească aşa.

Cel mai curios e faptul că, în timp ce unele dintre colegele ei de muncă vorbeau de minunile şi extazul trăite cînd erau în pat cu unii bărbaţi, ea nu se descoperise niciodată mai bine sau mai rău prin intermediul sexului. Nu-şi rezolvase problema, era incapabilă să aibă orgasm la penetrare şi banalizase în asemenea măsură actul sexual, încît n-avea să mai găsească

pesemne niciodată în „îmbrăţişarea de regăsire” — cum o numea Ralf Hart — focul şi bucuria pe care le căuta.

Sau poate (cum i se întîmpla să creadă uneori) fără dragoste era imposibil să ai vreo plăcere în pat, aşa cum susţineau mamele, taţii, cărţile romantice.

Bibliotecara, de obicei serioasă (şi singura ei prietenă, deşi nu i-o spusese niciodată), era bine dispusă. În pauza de prînz veni la ea şi o invită să mănînce împreună un sandviş. Maria îi mulţumi şi-i spuse că tocmai mîncase.

— Ţi-a trebuit mult timp ca s-o citeşti.

— N-am înţeles nimic.

— Îţi mai aminteşti ce mi-ai cerut odată?

Nu, nu-şi mai amintea, dar după ce văzu zîmbetul maliţios al femeii din faţa ei, îşi imagină despre ce putea fi vorba. Sexul.

— Ştii, de cînd ai venit aici să cauţi cărţi despre subiectul acesta, m-am decis să fac un inventar al titlurilor pe care le avem. Nu erau multe, dar cum trebuie să ne educăm tineretul, am comandat unele. Aşa, nu mai au nevoie să înveţe în modul cel mai prost cu putinţă, cu prostituatele, de exemplu.

Bibliotecara arătă spre o grămadă de cărţi dintr-un colţ, toate îmbrăcate cu grijă în hîrtie de un cafeniu închis.

— N-am avut încă timp să le clasific, dar

m-am uitat un pic prin ele şi m-am îngrozit de ce-am văzut.

Bine, putea ghici de la bun început ce avea să spună femeia: poziţii incomode, sadomasochism şi alte lucruri de genul ăsta. Era mai bine să-i spună că trebuia să se întoarcă la lucru (nu mai ştia unde-i spusese că muncea, dacă într-o bancă sau într-un magazin — minciuna îi cerea un mare efort, uita mereu ce spusese).

Îi mulţumi, dădu să plece, dar cealaltă comentă:

— Şi dumneata te-ai fi îngrozit. Uite, de exemplu: ştiai că clitorisul este o invenţie recentă?

Invenţie? Recentă? Chiar săptămîna asta cineva i-l atinsese, ca şi cum ar fi fost dintotdeauna acolo şi ca şi cum mîinile lui ar fi cunoscut bine terenul pe care-l explorau — în pofida întunericului total.

— A fost identificat oficial în 1559, după ce un medic, Realdo Columbo, a publicat o carte intitulată *De re anatomica.* Vreme de o mie cinci sute de ani ai erei creştine, el a fost oficial ignorat. Columbo îl descrie, în cartea lui, „ca pe un lucru frumos şi util”, îţi vine să crezi?

Amîndouă izbucniră în rîs.

— Doi ani mai tîrziu, în 1561, alt medic, Gabrielle Fallopio, a pretins că „descoperirea” îi aparţinea lui! Ca să vezi!

Doi bărbaţi, italieni, evident, care-şi cunoşteau meseria, discutînd care dintre ei introdusese în mod oficial clitorisul în istoria lumii!

Conversaţia era interesantă, dar Maria nu voia să se gîndească la acest subiect, mai cu seamă pentru că simţea iar curgîndu-i lichidul şi umezindu-i-se sexul — doar cînd îşi amintea de atingerile, de legăturile de la ochi, de mîinile ce i se plimbau pe corp. Nu, nu era moartă pentru sex, bărbatul acela o răscumpărase oarecum. Ce bine că era tot vie.

Bibliotecara însă era entuziasmată:

— Chiar după ce a fost „descoperit", a continuat să fie desconsiderat — zise ea, ca o veritabilă expertă în clitorologie sau cum s-o fi numind ştiinţa aceea —. Mutilările despre care citim astăzi în ziare, practicate de unele triburi africane care-i iau astfel femeii dreptul la plăcere, nu sînt nicidecum o noutate. Pînă şi aici, în Europa, în secolul al XIX-lea, încă se mai făceau operaţii de eliminare a clitorisului, socotindu-se că în acea mică şi insignifiantă parte a anatomiei feminine era sursa absolută a isteriei, a epilepsiei, a înclinaţiei spre adulter şi a incapacităţii de-a avea copii.

Maria îi întinse mîna ca să-şi ia rămas-bun, dar bibliotecara nu dădea semne de oboseală.

— Încă şi mai rău, dragul nostru de Freud, descoperitorul psihanalizei, spunea că orgasmul feminin, la o femeie normală, trebuie să se deplaseze de la clitoris în vagin. Cei mai fideli discipoli ai săi, dezvoltîndu-i teza, au ajuns să afirme că menţinerea plăcerii sexuale concentrate în clitoris este o dovadă de infantilism sau, ceea ce e şi mai rău, de bisexualitate.

Şi totuşi, după cum noi, toate femeile, o ştim, e foarte dificil să ai orgasm doar la penetrare. E bine să fii posedată de un bărbat, dar plăcerea stă în bumbul acela, descoperit de un italian!

Amuzată, Maria recunoscu că avea problema diagnosticată de Freud: era încă infantilă, orgasmul ei nu se mutase în vagin. Dar nu cumva Freud greşise?

— Şi ce crezi despre punctul G?

— Ştiţi unde este?

Femeia se înroşi, îşi drese glasul, dar îşi luă inima în dinţi şi vorbi:

— De cum intri, la primul etaj, fereastra din fund.

Genial! Descrisese vaginul ca pe o clădire! Poate că citise explicaţia aceea într-o carte pentru fete: după ce la uşă bate cineva şi intră, descoperă un întreg univers în propriul trup. Ori de cîte ori se masturba, prefera punctul ăsta G clitorisului, deşi îi producea un soi de nelinişte, o plăcere amestecată cu agonie, ceva angoasant.

Mergea totdeauna direct la primul etaj, fereastra din fund!

Văzînd că femeia nu avea de gînd să mai tacă — poate că în ea tocmai îşi găsise o complice a propriei sexualităţi pierdute —, îi făcu un semn cu mîna, plecă şi încercă să se concentreze în continuare asupra oricărui fleac, fiindcă nu era cazul să se gîndească atunci la despărţiri, clitoris, virginitatea recuperată sau punctul G. Dădu atenţie zgomotelor — clopote care băteau, căţei lătrînd, *tram-ul* (cum li se zicea acolo tramvaielor locale) Scrîşnind pe şine, paşii, respiraţia, firmele care te îmbiau la de toate.

Nu mai simţea dorinţa să se întoarcă la *Copacabana.* Şi totuşi se simţea obligată să-şi ducă munca la bun sfîrşit — deşi nu-i era străin adevăratul motiv — la drept vorbind nu reuşise să economisească destul. Pe durata acelei după-amieze, putea să facă unele cumpărături, să stea de vorbă cu un director al unei bănci, care-i era client şi îi făgăduise să o ajute la economii, să bea o cafea, să trimită prin poştă nişte haine care nu-i încăpuseră în bagaje. Ciudat, era niţel tristă, nu reuşea să înţeleagă de ce; pesemne pentru că mai erau încă două săptămîni, trebuia să-şi omoare timpul, să privească oraşul cu alţi ochi, să se bucure că trăise toate acelea.

Ajunse la o intersecţie pe care o mai traversase de sute de ori; de-acolo putea vedea lacul, coloana de apă şi — în mijlocul grădinii ce se întindea de cealaltă parte a caldarîmului — frumosul ceas floral, unul din simbolurile oraşului, iar el nu-i îngăduia să mintă fiindcă...

Brusc, timpul, lumea încremeniră.

Ce era cu povestea virginităţii recuperate de curînd, la care se tot gîndea de cînd şi-o amintise?

Lumea părea congelată, clipa aceea nu mai trecea, se afla în faţa unei împrejurări foarte serioase şi foarte importante din viaţa ei, nu putea să uite, nu era ca în cazul viselor ei nocturne; îşi promitea mereu să şi le noteze, dar nu şi le amintea niciodată...

„Nu te gîndi la nimic. Lumea s-a oprit. Ce se întîmplă oare?"

BASTA!

Oare pasărea, acea poveste frumoasă pe care tocmai o scrisese, era despre Ralf Hart?

Nu, era despre ea însăşi!

PUNCT!

Era ora 11:11 dimineaţa, şi ea încremenise în clipa aceea. Era o străină în propriu-i trup, îşi redescoperea virginitatea recent recuperată, dar revenirea ei pe lume era atît de fragilă, încît, dacă ar fi continuat să rămînă acolo, ar fi fost pierdută pentru

totdeauna. Făcuse experienţa poate a cerului, a infernului cu siguranţă, dar aventura se apropia de final. Nu putea aştepta două săptămîni, zece zile, o săptămînă — trebuia să plece în fugă — deoarece, privind ceasul acela acoperit de flori, cu turişti care făceau poze şi copii care se jucau în jurul lor, îşi descoperise în cele din urmă motivul tristeţii.

Şi motivul era următorul: nu voia să se întoarcă.

Şi explicaţia nu era Ralf Hart, Elveţia, aventura. Adevărata explicaţie era mai mult decît simplă: banul.

Banii! Petice de hîrtie specială, ilustrate în culori simple, despre care toată lumea zicea că aveau valoare — şi credea, şi toată lumea credea că aşa stăteau lucrurile — pînă în clipa cînd s-ar fi văzut cu un munte de asemenea hîrtii într-o bancă, o respectabilă, tradiţională, confidenţialisimă bancă elveţiană, şi ar fi cerut: „Pot să-mi mai cumpăr cîteva ore de viaţă?" „Nu, doamnă, nu vindem aşa ceva, doar cumpărăm."

Maria fu smulsă din delirul ei de zgomotul de frîne al unei maşini, de protestul unui motociclist şi de un bătrînel zîmbitor, care vorbea englezeşte şi-i cerea să păşească înapoi — semaforul era închis pentru pietoni.

„Bravo, acum am descoperit ce ştie toată

lumea.”

Dar nimeni nu ştia: privi în jur, oameni mergînd cu ochii în pămînt, alergînd ca să ajungă la serviciu, la şcoală, la o agenţie de plasare, pe Rue de Berne, şi zicîndu-şi mereu: „Mai pot să aştept niţel. Am un vis, dar nu e neapărat nevoie să-l trăiesc azi, pentru că trebuie să mai cîştig bani.” Evident, ocupaţia ei era blestemată — dar în fond nu era vorba decît să-şi vîndă timpul, ca toată lumea. Să facă lucruri care nu-i plăceau, ca toată lumea. Să suporte oameni nesuferiţi, ca toată lumea. Să-şi dăruiască trupul preţios şi preţiosul ei suflet, ca toată lumea. Să spună că nu avea încă destul, ca toată lumea. Să mai aştepte doar un pic, ca toată lumea. Să mai aştepte puţin, să cîştige mai mult, să lase ca dorinţele să i se realizeze mai tîrziu, pentru moment era foarte ocupată, avea o ocazie, clienţi care aşteptau, care erau fideli, care puteau să plătească de la trei sute cincizeci pînă la o mie de franci pe noapte.

Şi pentru prima oară în viaţă, în pofida tuturor lucrurilor de preţ pe care le putea cumpăra cu banii cîştigaţi — cine ştie, vreme de încă un an? — ea se hotărî, în mod lucid şi deliberat, să lase să treacă o ocazie.

Maria aşteptă schimbarea semaforului, traversă strada, se opri în faţa ceasului floral, se gîndi la Ralf, îi simţi din nou privirea

plină de dorinţă din noaptea cînd se dezbrăcase pe jumătate, îi simţi mîinile care-i atingeau sînii, sexul, faţa, se simţi umezită, privi uriaşa coloană de apă din depărtare şi — fără a fi trebuit să-şi atingă vreo parte a corpului — avu un orgasm acolo, de faţă cu toată lumea.

Nimeni nu observă; toţi erau foarte, foarte ocupaţi.

Nyah, singura dintre colegele sale cu care avea o relaţie apropiată de ceea ce s-ar fi putut numi prietenie, o strigă de îndată ce intră. Stătea la masă cu un oriental şi amîndoi rîdeau.

— Ia uită-te la asta — îi spuse ea Mariei —. Ia uite ce vrea să fac cu el!

Orientalul, aruncîndu-i o privire complice şi continuînd să zîmbească, deschise capacul unei cutii de ţigări de foi. De la distanţă, Milan trase cu ochiul ca să vadă dacă nu era vorba de seringi sau droguri. Nu, era doar ceva despre care nici el nu înţelegea la ce era bun, dar nu era nimic deosebit.

— Pare ceva din secolul trecut! — zise Maria.

— E un lucru din secolul trecut — consimţi orientalul, indignat de ignoranţa comentariului —. Ăsta are peste o sută de ani şi a costat o avere.

Ceea ce vedea Maria era o serie de lămpi, o manivelă, circuite electrice, mici contacte metalice, pile electrice. Semăna cu interiorul unui vechi aparat de radio din care ieşeau două fire la extremităţile cărora erau două bastonaşe de sticlă, de dimensiunile

unui deget. Nimic din toate acestea n-ar fi putut costa o avere.

— Cum funcţionează?

Lui Nyah nu-i plăcu întrebarea Mariei. Deşi avea încredere în braziliancă, oamenii se schimbă de la un ceas la altul şi se putea ca ea să pună ochii pe clientul ei.

— Mi-a explicat deja. E Bastonul Violet.

Şi, întorcîndu-se către oriental, îi propuse să plece, pentru că se hotărîse să accepte invitaţia. Dar bărbatul părea entuziasmat de interesul pe care-l trezise jucăria lui.

— Pe la 1900, cînd primele pile electrice au început să circule pe piaţă, medicina tradiţională a început să facă experienţe cu electricitatea, ca să vadă dacă putea vindeca boli mintale sau isteria. A fost folosită şi în combaterea angoaselor şi la stimularea vitalităţii pielii. Vedeţi aceste două extremităţi? Erau amplasate aici — şi arătă spre tîmplele lui —, iar bateria provoca aceeaşi descărcare statică pe care o suferim cînd aerul e foarte uscat.

Era un fenomen care nu se întîmpla niciodată în Brazilia, dar în Elveţia era foarte obişnuit, Maria îl descoperise într-o zi, cînd, dînd să deschidă portiera unui taxi, auzise un trosnet şi simţise un şoc. Crezuse că fusese o problemă a maşinii, se plînse, zise că nu mai voia să achite cursa, iar şoferul aproape o agresă, făcînd-o ignorantă. Avea dreptate;

nu maşina era de vină, ci aerul foarte uscat. După mai multe şocuri, începu să-i fie frică să mai atingă vreun obiect metalic, pînă cînd, într-un supermarket, dădu peste o brăţară care descărca electricitatea acumulată în corp.

I se adresă orientalului:

— Dar este extrem de neplăcut!

Nyah era tot mai impacientată de comentariile Mariei. Ca să evite conflicte viitoare cu singura ei posibilă prietenă, îşi ţinea braţul în jurul umărului bărbatului, astfel încît să nu încapă nici o îndoială cui îi aparţinea.

— Depinde unde-l aşezi — orientalul rîse tare.

Apoi, învîrti mica manivelă şi cele două bastonaşe se colorară parcă în violet. Cu o mişcare rapidă, le aplică celor două femei; se produse un trosnet, dar şocul părea mai degrabă un soi de mîncărime decît durere.

Milan se apropie.

— Vă rog, nu folosiţi asta aici.

Bărbatul puse bastonaşele la loc în cutie. Filipineza profită de ocazie şi sugeră să plece imediat la hotel. Orientalul păru oarecum decepţionat, femeia nou-sosită părea mult mai interesată de Bastonul Violet decît cea care-l invita să plece. Îşi puse pardesiul, introduse cutia într-o mapă de piele, comentînd:

— Astăzi se fabrică iar asemenea aparate, e o adevărată modă printre cei care caută plăceri speciale. Dar acesta pe care l-aţi văzut aici nu poate fi găsit decît în foarte rare colecţii medicale, muzee sau anticariate.

Milan şi Maria rămaseră interzişi, nemaiştiind ce să spună.

— Ai mai văzut aşa ceva?

— Ca ăsta, nu. Se vede că într-adevăr costă o mică avere, dar bărbatul acesta e cadru superior într-o societate petrolieră. Am văzut altele, moderne.

— Şi ce fac?

— Şi-l viră în corp... şi o pun pe femeie să învîrtească manivela. Simt şocul înăuntru.

— Şi n-ar putea face asta singuri?

— Poţi face singur orice ţine de sex. Dar e mai bine să creadă că e mai cu haz cînd sînt şi cu altcineva, altminteri barul meu ar da faliment şi dumneata ar trebui să-ţi cauţi de lucru într-o prăvălie de zarzavaturi. Apropo, clientul dumitale special a zis că o să vină la noapte. Refuză, te rog, orice invitaţie.

— O să refuz. Inclusiv pe-a lui. Pentru că am venit să-mi iau rămas-bun, plec.

Milan păru a face faţă loviturii.

— Pictorul?

— Nu. *Copacabana.* Există o limită, şi am ajuns la ea azi de dimineaţă, în timp ce mă

uitam la ceasul acela floral din apropierea lacului.

— Ce limită?

— Preţul unei ferme în interiorul Braziliei. Ştiu că aş putea cîştiga mai mult, aş mai putea munci încă un an, dar care ar fi diferenţa, nu-i aşa?

Ei bine, eu ştiu diferenţa: aş rămîne pentru totdeauna în capcana asta, aşa cum eşti dumneata, şi clienţii, directorii, şefii de echipaj, vînătorii de talente, directorii de firme discografice, numeroşii bărbaţi pe care i-am cunoscut, cărora le-am vîndut timpul meu şi care nu mi-l pot vinde înapoi. Dacă aş mai rămîne o zi, aş mai rămîne un an, iar dacă aş mai rămîne un an, n-aş mai pleca niciodată.

Milan făcu un semn afirmativ discret, ca şi cum ar fi înţeles şi aprobat totul, deşi nu putea zice nimic — fiindcă le putea molipsi pe toate fetele care lucrau pentru el. Era însă un om bun şi, cu toate că nu-i dădu binecuvîntarea lui braziliencei, nici nu încercă să o convingă că rău făcea.

Îi mulţumi, comandă un drink — un pahar de şampanie, nu mai suporta cocteilul de fructe. Acum putea să bea, nu mai era de serviciu. Milan îi spuse să-i telefoneze dacă avea nevoie de ceva; avea să fie totdeauna bine venită.

Făcu gestul să plătească băutura, el îi

spuse că era din partea casei. Ea acceptă: dăduse acelei case mai mult decît un drink.

Din jurnalul Mariei, cînd se întoarse acasă:

Nu-mi mai amintesc cînd a fost, dar într-una din duminici m-am hotărît să intru într-o biserică şi să asist la liturghie. După multă aşteptare, mi-am dat seama că eram într-un loc greşit ales — era un templu protestant.

Mă pregăteam să plec, dar pastorul îşi începu predica, m-am gîndit că ar fi fost o impoliteţe să mă ridic — şi a fost o adevărată binecuvîntare, fiindcă atunci am auzit lucruri pe care aveam mare nevoie să le aud.

Pastorul a spus cam aşa:

„În toate limbile lumii există o aceeaşi zicală: ce nu văd ochii, inima nu simte. Ei bine, eu afirm că nimic nu este mai fals; cu cît sînt mai departe sentimentele pe care încercăm să le înăbuşim şi să le dăm uitării, cu atît sînt mai aproape de inimă. Dacă sîntem în exil, vrem să păstrăm cea mai neînsemnată amintire despre rădăcinile noastre, dacă sîntem departe de persoana iubită, fiecare persoană de pe stradă ne trezeşte amintirea ei.

Evangheliile şi toate textele sfinte ale tuturor religiilor au fost scrise în exil, în

căutarea înţelegerii lui Dumnezeu, a credinţei care pune în mişcare popoarele, a pelerinajului sufletelor rătăcitoare de pe faţa pămîntului. Strămoşii noştri nu ştiau, după cum nici noi nu ştim ce anume aşteaptă Dumnezeu de la viaţa noastră — şi tocmai într-un atare moment sînt scrise cărţile, pictate tablourile, deoarece nu vrem şi nu putem uita cine sîntem."

La sfîrşitul slujbei, m-am dus la el şi i-am mulţumit: i-am spus că eram străină într-o ţară străină şi-i eram recunoscătoare întrucît îmi adusese aminte că ceea ce ochii nu văd, inima simte. Şi tocmai pentru că am simţit atîta, astăzi plec.

Îşi luă cele două valize şi le puse pe pat; fuseseră mereu acolo, în aşteptarea zilei în care totul avea să se isprăvească. Îşi imagina că avea să le umple cu multe cadouri, haine noi, fotografii pe zăpadă şi în marile capitale europene, amintiri dintr-un timp fericit cînd cunoscuse ţara cea mai sigură şi mai generoasă din lume. Avea cîteva rochii noi, e drept, şi cîteva fotografii cu zăpada care căzuse într-o zi în Geneva, dar, afară de asta, nimic n-avea să mai fie cum îşi imaginase.

Venise cu gîndul să cîştige mulţi bani, să afle cît mai multe despre viaţă şi despre sine însăşi, să le cumpere o fermă părinţilor, să-şi găsească un soţ şi să-şi aducă familia ca să vadă unde trăia. Se întorcea cu exact atîţia bani cîţi îi trebuiau ca să-şi împlinească un vis, fără să fi văzut munţii şi — lucrul cel mai rău — străină chiar sieşi. Era însă mulţumită, ştia că venise momentul să se oprească.

Puţini oameni pe lumea asta recunosc acel moment.

Trăise doar patru aventuri — fusese dansatoare într-un cabaret, învăţase franţuzeşte, muncise ca prostituată şi iubise

nebuneşte un bărbat. Cîţi se pot lăuda cu asemenea trăire emoţională într-un singur an? Era fericită, în ciuda tristeţii, şi acea tristeţe purta un nume, nu se numea prostituţie, nici Elveţia, nici bani, ci Ralf Hart. Deşi nu o recunoscuse niciodată, în adîncul inimii i-ar fi plăcut să se fi măritat cu el, bărbatul care acum o aştepta într-o biserică, gata să o conducă pentru a-i face cunoştinţă cu prietenii, pictura, lumea lui.

Se gîndi să nu meargă la întîlnire, să tragă la un mic hotel de lîngă aeroport, deoarece cursa decola a doua zi de dimineaţă; de acum înainte, fiecare minut petrecut alături de el avea să reprezinte un an de suferinţă în viitor, din pricina a tot ce ar fi putut spune şi n-a spus, din pricina amintirilor legate de mîna lui, de glasul, de sprijinul, de poveştile lui.

Deschise din nou valiza, scoase micul vagon de tren electric pe care i-l dăduse în prima noapte din apartamentul lui. Îl contemplă vreme de cîteva minute şi-l aruncă la gunoi; trenul acela nu merita să cunoască Brazilia, fusese inutil şi nedrept cu copilul care şi-l dorise întotdeauna.

Nu, nu avea să meargă la biserică; poate că el are s-o întrebe ceva şi, dacă i-ar fi spus adevărul — „sînt pe punctul de a pleca” —, el avea să o roage să rămînă, avea să-i promită totul ca să nu o piardă chiar atunci,

avea să-i mărturisească dragostea lui demonstrată încă din vremea pe care o petrecuseră împreună. Dar învăţaseră să convieţuiască în libertate şi nici o altă relaţie n-ar fi izbutit — poate asta era unica raţiune pentru care se iubeau, pentru că ştiau că nu aveau nevoie unul de altul. Bărbaţii se sperie totdeauna cînd o femeie spune „vreau să depind de tine”, iar Mariei i-ar fi plăcut să ducă cu sine imaginea unui Ralf Hart îndrăgostit, supus, gata de orice pentru ea.

Încă mai avea timp să se hotărască dacă se duce sau nu la întîlnire; deocamdată trebuia să se concentreze asupra unor lucruri mai practice. Văzu cîte obiecte lăsase neaşezate în valize, fără a şti unde să le pună. Pînă la urmă îşi spuse că decizia avea să o ia proprietarul imobilului, cînd avea să intre în apartament şi avea să găsească aparatele electrocasnice în bucătărie, tablourile cumpărate dintr-un tîrg de mîna a doua, prosoapele şi lenjeria de pat. Nu putea să ia nimic din toate astea în Brazilia, chiar dacă părinţii ei ar fi avut mai mare nevoie de ele decît un cerşetor elveţian; ele i-ar fi amintit permanent de toată aventura în care se angajase.

Ieşi, se duse la bancă şi ceru să-şi retragă toţi banii pe care şi-i depusese acolo. Directorul — care-i frecventase patul — îi spuse că era o idee proastă, francii aceia

putea continua să producă şi ea ar fi primit dobînzile în Brazilia. În plus, dacă ar fi fost jefuită, ar fi fost multe luni de muncă irosite. Maria ezită o clipă, crezînd — cum credea mereu — că voiau realmente s-o ajute. Dar, după ce reflectă puţin, conchise că scopul banilor acelora nu era să se transforme în mai multă hîrtie, ci într-o fermă, o casă pentru părinţii ei, cîteva capete de vite şi în mult mai multă muncă.

Retrase pînă la ultima centimă, şi-i puse într-o mică borsetă pe care şi-o cumpărase special pentru împrejurarea aceea şi şi-o prinse la mijloc, pe sub îmbrăcăminte.

Se duse la agenţia de voiaj, rugîndu-se să aibă curajul de a merge înainte; cînd vru să schimbe biletul, i se spuse că zborul de a doua zi avea o escală la Paris, cu transbordare în alt avion. Nu conta — ceea ce trebuia era să fie departe de-acolo înainte de a se fi putut răzgîndi.

Merse pînă la unul din poduri, cumpără o îngheţată — deşi vremea începuse să se răcească iarăşi — şi contemplă Geneva. Totul i se păru diferit, ca şi cum abia ar fi sosit şi ar fi trebuit să meargă la muzee, la monumentele istorice, prin barurile şi restaurantele la modă. Nostim este că, atunci cînd trăieşti într-un oraş, amîni să-l cunoşti — şi de obicei pînă la urmă nu-l cunoaştem niciodată.

Se gîndi că ar fi trebuit să fie mulţumită deoarece se întorcea în ţara ei, dar nu izbuti. Se gîndi că ar fi trebuit să fie tristă deoarece părăsea un oraş care o tratase atît de bine, şi tot nu izbuti. Singurul lucru pe care putu să-l facă fu să verse cîteva lacrimi de mila ei, o tînără inteligentă, căreia nimic nu-i lipsise ca să reuşească, dar care de obicei lua decizii greşite.

Înclina să creadă că de data asta o nimerise.

Biserica era complet goală cînd intră şi astfel putu contempla în linişte frumoasele vitralii, străluminate de lumina exterioară, lumina unei zile spălate de furtuna de peste noapte. În faţa ei, un altar cu o cruce goală; nu se afla înaintea unui instrument de tortură, cu un om plin de sînge în pragul morţii —, ci a unui simbol al învierii, unde instrumentul de supliciu îşi pierdea întru totul semnificaţia, caracterul terifiant, importanţa.

Se simţi de asemenea mulţumită că nu văzu imagini de sfinţi suferind, cu dîre de sînge şi răni deschise — acolo era doar un loc unde oamenii se adunau ca să adore ceva ce nu puteau înţelege.

Se opri în faţa chivotului unde era păstrat trupul unui Isus în care ea încă mai credea, deşi de multă vreme nu se mai gîndise la el. Căzu în genunchi şi făgădui lui Dumnezeu, Fecioarei şi lui Isus, ca şi tuturor sfinţilor, să ducă la îndeplinire tot ce se întîmplase în ziua aceea, n-avea să se răzgîndească nicicum şi avea să plece cu orice chip. Făcu această făgăduinţă deoarece cunoştea bine capcanele iubirii şi capacitatea lor de a

modifica voinţa unei femei.

Puţin mai tîrziu simţi o mînă atingînd-o pe umăr şi-şi înclină obrazul ca să atingă mîna.

— Ce faci?

— Bine — zise o voce fără nici un fel de nelinişte —. Foarte bine. Hai să ne bem cafeaua.

Ieşiră ţinîndu-se de mînă, ca şi cum ar fi fost doi îndrăgostiţi care se reîntîlniseră după mult timp. Se sărutară în public, unii trecători îi priviră scandalizaţi, amîndoi zîmbeau la gîndul inconf ortului pe care-l pricinuiau şi al dorinţelor pe care le trezeau cu scandalul —, deoarece ştiau că, la drept vorbind, privitorii ar fi vrut să facă acelaşi lucru. Doar asta era scandalos.

Intraseră într-o cafenea la fel cu toate celelalte, dar care în după-amiaza aceea era diferită, fiindcă ei doi erau acolo şi se iubeau. Vorbiseră despre Geneva, despre dificultăţile limbii franceze, despre vitraliile bisericii, despre pericolele ţigării — deoarece amîndoi fumau şi nu aveau nici cea mai mică intenţie să se lase de viciu.

Ea făcu gestul de a plăti cafeaua şi el acceptă. Se duseseră la expoziţie, ea îi cunoscu lumea, artiştii, oamenii bogaţi care păreau şi mai bogaţi, milionarii care păreau săraci, persoanele care se interesau de lucruri despre care nu auzise niciodată

vorbindu-se. Tuturora le plăcuse de ea, o lăudaseră pentru felul cum vorbea franţuzeşte, îi puseseră întrebări despre carnavalul, fotbalul, muzica din ţara ei. Bine crescuţi, amabili, simpatici, binevoitori.

La plecare, el îi spuse că avea să vină la local diseară, ca să o întîlnească. Ea îl rugă să nu facă asta, avea o noapte liberă, i-ar plăcea să-l invite la cină.

El acceptă, se despărţiră, stabiliră să se întîlnească acasă la el şi să mănînce într-un restaurant simpatic din mica piaţă din Cologny, prin care totdeauna trecea în taxi şi ea nu-l rugase niciodată să se oprească şi să cunoască locul. Atunci, Maria îşi aduse aminte de singura ei prietenă şi se hotărî să treacă pe la bibliotecă şi să-i spună că n-avea să mai vină acolo.

Rămase blocată în trafic un timp ce i se păru o eternitate, pînă cînd îşi terminară manifestaţia kurzii (iarăşi!) şi maşinile îşi putură relua circulaţia normală. Acum însă era din nou stăpînă pe timpul său, n-avea nici o importanţă.

Ajunse cînd biblioteca era pe punctul de a se închide.

— Poate că vreau să fiu prea intimă, dar nu am nici o prietenă căreia să-i mărturisesc unele lucruri — zise bibliotecara de cum intră Maria.

Cum, femeia aceea nu avea prietene? După ce că-şi petrecea întreaga viaţă în acelaşi loc, întîlnea fel şi fel de oameni în timpul zilei, să fie oare adevărat că nu avea pe nimeni cu care să stea de vorbă? În sfîrşit, descoperea pe cineva la fel cu ea — sau, mai bine zis, pe cineva ca toată lumea.

— M-am tot gîndit la cele citite despre clitoris...

„Nu! Ce, nu putea fi vorba despre altceva?”

— Şi am văzut că, deşi m-am bucurat de multă plăcere în toate relaţiile cu soţul meu, a fost foarte greu să am orgasm în timpul unei relaţii. Crezi că e normal?

— Dumneavoastră credeţi că e normal să manifesteze kurzii în fiecare zi? Ca femeile îndrăgostite să fugă de Făt-Frumosul lor? Ca oamenii să viseze la fermele lor în loc să se gîndească la dragoste? Ca bărbaţii şi femeile să-şi vîndă timpul, fără a şi-l putea răscumpăra? Şi că, de fapt, toate astea se întîmplă, aşa încît nu contează ce cred sau ce nu cred eu. Tot ce este contra naturii, contra dorinţelor noastre celor mai intime, toate acestea sînt anormale din punctul nostru de vedere, deşi din punctul de vedere al lui Dumnezeu par o aberaţie. Ne căutăm infernul, ne trebuie milenii ca să-l construim şi, după multă strădanie, putem trăi acum în cel mai rău chip cu putinţă.

O privi pe femeia din faţa ei şi, pentru prima oară de cînd o ştia, o întrebă care-i

era numele de botez (îi ştia doar numele de familie). O chema Heidi, fusese căsătorită treizeci de ani şi niciodată — dar niciodată! — nu se întrebase dacă era normal să nu aibă orgasm în timpul relaţiei sexuale cu soţul ei.

— Nu ştiu dacă ar fi trebuit să citesc toate astea! Ar fi fost poate mai bine să trăiesc în ignoranţă, crezînd că un soţ credincios, un apartament cu vedere spre lac, trei copii şi o slujbă la stat reprezintă tot ce-şi putea visa o femeie. Acum, de cînd ai venit dumneata aici şi de cînd am citit prima carte, mă tot întreb ce am făcut cu viaţa mea. Oare toată lumea e aşa?

— Pot să vă garantez că aşa e — şi Maria se simţi în postura de tînără înţeleaptă în faţa acelei femei care-i cerea sfaturi.

— Ţi-ar plăcea să intru în amănunte?

Maria dădu din cap afirmativ.

— E clar că dumneata eşti încă foarte tînără ca să înţelegi lucrurile astea, dar tocmai de-aceea aş vrea să-ţi împărtăşesc ceva din viaţa mea, ca să nu comiţi aceleaşi greşeli pe care le-am comis eu.

De ce oare soţul meu n-a dat niciodată atenţie clitorisului? Credea că orgasmul e în vagin şi-mi era greu, dar greu detot, să simulez ce-şi închipuia el că trebuia să simt. Evident, simţeam plăcere, dar o plăcere diferită. Doar cînd frecarea se produce la

partea superioară... înţelegi?

— Da, înţeleg.

— Şi acum am descoperit de ce. E aici — arătă spre o carte de pe masa ei, al cărei titlu Maria nu izbutea să-l vadă —. Există un fascicul nervos care merge de la clitoris la punctul G şi care e predominant. Dar bărbaţii cred că nu, ei cred că totul stă în penetraţie. Ştii ce e punctul G?

— Am vorbit deunăzi despre asta — zise Maria, de astă dată în chip de Fecioară Ingenuă —. Imediat după intrare, primul etaj, fereastra din fund.

— Aşa, aşa! — ochii bibliotecarei se luminară —. Poţi să verifici singură cîţi dintre prietenii dumitale au auzit vorbindu-se despre asta! Ce absurd! Dar la fel cum clitorisul a fost invenţia cutărui italian, punctul G reprezintă o cucerire a secolului nostru! În scurt timp va ocupa toate titlurile principale ale ziarelor şi rumeni nu-l va mai putea ignora! Îţi imaginezi oare ce moment revoluţionar trăim?

Maria se uită la ceas şi Heidi îşi dădu seama că trebuia să vorbească repede, să o înveţe pe fata aceea frumoasă din faţa ei că femeile au tot dreptul să fie fericite, realizate, pentru ca generaţia următoare să poată beneficia de toate cuceririle astea ştiinţifice extraordinare.

— Doctorul Freud nu era de acord fiindcă nu

era femeie şi, cum avea orgasm în penis, credea că noi eram obligate să avem plăcerea în vagin. Trebuie să ne întoarcem la origine, la ceea ce ne-a produs totdeauna plăcerea: clitorisul şi punctul G! Foarte puţine femei izbutesc să aibă o relaţie sexuală satisfăcătoare, aşa încît, dacă o să-ţi fie greu să obţii bucuria pe care o meriţi, am să-ţi sugerez ceva: inversează poziţia. Culcă-l pe iubitul dumitale şi rămîi tot timpul deasupra; clitorisul dumitale o să se lovească mai puternic de corpul lui şi dumneata, nu el, vei realiza stimulul de care ai nevoie. Mai bine zis, stimulul pe care-l meriţi!

În vremea asta, Maria anevoie se prefăcea că era atentă la conversaţie. Atunci nu doar ea era de vină! Nu avea nici o problemă sexuală, era doar o chestiune de anatomie! Simţi dorinţa să o sărute pe femeia aceea pe frunte, în timp ce inima îi era eliberată de o apăsare imensă, uriaşă. Ce bine că descoperise asta încă de tînără! Ce zi magnifică îi era dat să trăiască!

Heidi îi zîmbi conspirativ.

— Ei nu ştiu, dar şi femeile au o erecţie. Clitorisul intră în erecţie!

„Ei” trebuie să fi însemnat bărbaţii. Maria prinse curaj, de vreme ce conversaţia era atît de intimă.

— Dumneavoastră aţi avut pe cineva în afara căsătoriei?

Bibliotecara simţi un şoc. Ochii ei aruncară un soi de foc sacru, pielea i se înroşi, nu ştia dacă de furie sau de ruşine. După un timp însă lupta dintre povestire sau simulare luă sfîrşit. Era de ajuns să schimbe subiectul.

— Să revenim la erecţia noastră: clitorisul! El devine rigid, ştiai?

— Încă din copilărie.

Heidi păru dezamăgită. Poate nu acordase destulă atenţie acelui subiect.

— Şi se pare că dacă-ţi deplasezi degetul în jurul lui, chiar fără să-i atingi vîrful, plăcerea se poate declanşa în chip şi mai intens. Învaţă asta! Bărbaţii care respectă corpul femeii ating imediat vîrful clitorisului, fără să ştie că uneori aşa ceva poate fi chiar dureros, nu crezi? De aceea, după prima sau a doua întîlnire, preia numaidecît controlul situaţiei: stai deasupra, decide cum şi unde trebuie aplicată presiunea, măreşte şi diminuează ritmul după propriul dumitale criteriu. În plus, potrivit cărţii pe care o citesc, o discuţie sinceră e totdeauna necesară.

— Aţi avut o conversaţie sinceră cu soţul dumneavoastră?

Încă o dată Heidi evită întrebarea directă, zicînd că erau alte vremuri. Acum era mai interesată să-şi împărtăşească experienţele intelectuale.

— Caută să-ţi priveşti clitorisul ca pe

arătătorul unui ceas şi cere-i partenerului dumitale să-l mişte între orele 11 şi 1, înţelegi?

Da, ştia despre ce vorbea femeia şi nu prea era de acord, deşi nici cartea nu era departe de adevărul total. Cînd însă aduse vorba de ceas, Maria se uită la al ei, zise că nu venise decît ca să-şi ia rămas-bun, deoarece stagiul ei se terminase. Femeia păru că nu o auzea.

— Nu vrei să iei cartea asta despre clitoris?

— Nu, mulţumesc. Trebuie să mă gîndesc la alte lucruri.

— Şi nu iei nimic nou?

— Nu. Mă întorc în ţara mea, dar voiam să vă mulţumesc că m-aţi tratat întotdeauna cu respect şi înţelegere.

Îşi strînseră mîinile şi-şi urară reciproc fericire.

Heidi aşteptă să plece tînăra, înainte de a-şi ieşi din fire şi a da un pumn în masă. De ce nu profitase de ocazie ca să-i mărturisească ceva care, aşa cum mergeau lucrurile, avea să moară pînă la urmă o dată cu ea? De vreme ce tînăra avusese curajul s-o întrebe dacă-şi înşelase vreodată bărbatul, de ce să nu fi răspuns, acum cînd era pe cale să descopere o lume nouă, în care femeile acceptau în cele din urmă că orgasmul vaginal era foarte dificil?

„În fine, asta nu e important. Lumea nu e doar sex."

Nu era lucrul cel mai important din lume, dar era important, asta da. Privi împrejur: mare parte din miile de cărţi care o înconjurau istoriseau o poveste de dragoste. Mereu aceeaşi poveste — cineva se îndrăgosteşte, întîlneşte, pierde şi reîntîlneşte pe altcineva. Suflete care comunică, locuri îndepărtate, aventură, suferinţă şi rareori cineva zicînd „ia seama, dragul meu domn, caută să înţelegi mai bine trupul femeii". De ce oare cărţile nu vorbeau pe faţă despre asta?

Poate nu era nimeni cu adevărat interesat. Pentru că, în ce-l priveşte pe

bărbat, el avea să caute în continuare noutatea — era încă un vînător troglodit, urmărindu-şi instinctul de reproducător al rasei umane. Şi-n ce o priveşte pe femeie? După experienţa ei personală, dorinţa de-a avea un orgasm bun cu partenerul ei dura doar primii ani; apoi frecvenţa scădea şi nici o femeie nu vorbea despre asta, deoarece credea că numai ei i se întîmpla. Şi minţeau, prefăcîndu-se că nu mai suportau poftele soţului, care pretindea să facă dragoste în fiecare noapte. Şi, minţind, toate celelalte rămîneau nelămurite.

Curînd începeau să se gîndească la altele: copii, bucătărie, orare, întreţinerea casei, facturi de plătit, îngăduinţă faţă de escapadele soţului, călătorii în vacanţe, în timpul cărora erau mai preocupate de copii decît de ele însele, complicitate — sau chiar dragoste, dar nici vorbă de sex.

Ar fi trebuit să fie mai sinceră cu tînăra braziliancă, i se părea că e o tînără inocentă, după vîrstă putea să-i fie fiică, şi încă incapabilă să înţeleagă bine lumea. O imigrantă, trăind departe de ţara ei, trăgînd din greu într-o muncă neplăcută, sperînd să găsească un bărbat cu care să se poată mărita, să simuleze cîteva orgasme, să-şi găsească o situaţie sigură, să reproducă această misterioasă rasă umană şi dea curînd uitării lucrurile astea numite orgasm,

clitoris, punct G (descoperit abia în secolul al XX-lea!!!). Să fie o bună soţie, o bună mamă, să vegheze ca nimic să nu lipsească în gospodărie, să se masturbeze din cînd în cînd, cu gîndul la bărbatul care-i ieşise-n cale pe stradă şi o privise cu poftă. Să păstreze aparenţele — de ce-o fi fost lumea atît de preocupată de aparenţele ei?

Din cauza asta nu răspunsese la întrebarea:

„Dumneavoastră aţi avut pe cineva în afara căsătoriei?"

Poveştile astea mor o dată cu oamenii. Soţul fusese totdeauna pentru ea bărbatul vieţii ei, deşi sexul era ceva din trecutul îndepărtat. Era un excelent tovarăş, cinstit, generos, bine dispus, lupta ca să-şi susţină familia şi făcea tot posibilul ca să-i facă fericiţi pe cei aflaţi sub responsabilitatea lui. Bărbatul ideal, la care visează toate femeile, şi tocmai de-aceea se simţea atît de rău gîndindu-se că odată dorise alt bărbat — şi fusese cu el.

Îşi amintea cum îl întîlnise. Se întorcea din orăşelul Davos, situat în munţi, cînd o avalanşă întrerupsese pentru cîteva ore circulaţia trenurilor. Telefonă, pentru ca nimeni să nu-şi facă griji; cumpără cîteva reviste şi se pregăti pentru o lungă aşteptare în gară.

Tocmai atunci văzu un bărbat lîngă ea, cu

rucsac şi sac de dormit. Avea părul grizonat, pielea arsă de soare, era singurul care nu părea îngrijorat de lipsa trenului; dimpotrivă, zîmbea şi privea împrejur, căutînd pe cineva cu care să stea de vorbă. Heidi deschise una din reviste, dar — ah, misterele vieţii! — privirea i se încrucişă fulgerător cu a lui şi nu izbuti să se ferească destul de repede ca să-i evite apropierea.

Înainte de a fi putut — politicos — să-i spună că într-adevăr trebuia să termine un articol important, el începu să vorbească. Spuse că era scriitor, se întorcea de la o întîlnire în oraş, iar întîrzierea trenurilor îl făcea să piardă zborul de întoarcere în ţara lui. Cînd aveau să ajungă la Geneva, oare îl putea ajuta să găsească un hotel?

Heidi îl privea: cum de putea să fie atît de bine dispus după ce pierduse un avion şi trebuia să aştepte într-o gară inconfortabilă pînă la rezolvarea situaţiei?

Bărbatul însă începu să converseze de parcă ar fi fost vechi prieteni. Îi povesti despre călătoriile lui, despre misterul creaţiei literare şi, spre uluirea şi groaza ei, despre toate femeile pe care le iubise şi întîlnise de-a lungul vieţii. Heidi nu făcea decît să dea afirmativ din cap, iar el continua. Din cînd în cînd îşi cerea scuze că vorbea mult şi o ruga să-i povestească ceva şi despre ea, dar tot ce-i putea spune ea era doar că „sînt o

persoană obişnuită, fără nimic extraordinar”.

Deodată ea constată că-şi dorea ca trenul să nu mai sosească niciodată, conversaţia era absolut captivantă, descoperea lucruri ce pătrunseseră în lumea ei doar prin literatura de ficţiune. Şi cum n-avea să-l mai vadă niciodată, îşi luă inima în dinţi (ulterior nu ar mai fi ştiut să-şi explice de ce anume) şi începu să-i pună întrebări pe teme care o interesau. Trăia un moment dificil în căsnicie, soţul îi cerea intens prezenţa şi Heidi vru să ştie ce putea face ca să-l vadă fericit. Bărbatul îi dădu cîteva explicaţii interesante, îi povesti o întîmplare, dar nu părea prea încîntat că era nevoit să vorbească despre soţ.

„Sînteţi o femeie foarte interesantă”, zise el, folosind o frază pe care ea nu o mai auzise de mulţi ani.

Trenul sosi. Se aşezară unul lîngă altul, acum ea nu mai era femeia căsătorită, cu o vilă pe malul lacului şi trei copii de crescut, ci o aventurieră, care ajungea la Geneva pentru prima dată. Se uita la munţi şi se simţea bucuroasă că stătea lîngă un bărbat care voia să o ducă la pat (căci bărbaţii nu se gîndesc decît la asta) şi făcea tot ce-i stătea în putere ca să o impresioneze. Se gîndi la cîţi bărbaţi simţiseră acelaşi lucru, fără ca ea să le fi dat vreodată prilejul — dar în dimineaţa aceea lumea se schimbase, era

o adolescentă de treizeci şi opt de ani, asistînd fascinată la tentativele de seducţie; era cel mai plăcut lucru din lume.

În toamna prematură a vieţii sale, cînd credea că avea tot ce-şi putea dori, se ivea bărbatul acela într-o gară şi intra fără să-i ceară voie. Coborîseră la Geneva, ea îi indică un hotel (modest, insistase el, pentru că trebuia să plece a doua zi de dimineaţă şi nu era pregătit pentru o zi în plus în atît de costisitoarea Elveţie), el o rugă să-l însoţească pînă în cameră ca să vadă dacă totul era în ordine. Heidi ştia ce o aştepta şi totuşi acceptă propunerea. Închiseră uşa, se sărutară cu violenţă şi dorinţă, el îi smulse hainele şi — sfinte Dumnezeule! — cunoştea trupul femeii, deoarece cunoscuse suferinţa şi frustrarea multora.

Făcuseră dragoste toată seara şi abia la căderea nopţii începu să se risipească farmecul şi ea spuse fraza pe care i-ar fi plăcut să nu o fi rostit vreodată:

„Trebuie să mă întorc, soţul meu mă aşteaptă."

El îşi aprinse o ţigară, rămaseră tăcuţi minute de-a rîndul şi nici unul dintre ei nu zise „adio". Heidi se ridică şi plecă fără să mai privească în urmă, ştiind că, indiferent ce ar fi spus, nici un cuvînt sau frază n-ar fi avut sens.

Nu avea să-l mai revadă niciodată, dar,

în toamna disperării ei, vreme de cîteva ceasuri, încetase a mai fi soţia credincioasă, doamna casei, mama iubitoare, funcţionara exemplară, prietena statornică — şi re-devenise pur şi simplu femeie.

Timp de cîteva zile soţul ei constatase că se schimbase, era mai veselă sau mai tristă — nu ştia să spună exact cum anume. O săptămînă mai tîrziu, lucrurile reveniseră la normal.

„Ce păcat că nu i-am povestit asta tinerei”, gîndi ea. „Oricum, n-ar fi înţeles nimic, trăieşte încă într-o lume în care oamenii îşi sînt credincioşi şi jurămintele de dragoste sînt veşnice.”

Din jurnalul Mariei:

Nu ştiu ce-o fi crezut el cînd mi-a deschis uşa în noaptea aceea şi m-a văzut cu două valize.

— Nu te speria — i-am spus numaidecît —. Nu mă mut aici. Hai să mîncăm.

M-a ajutat, fără nici un comentariu, să-mi duc bagajele înăuntru. Imediat apoi, înainte de-a spune „ce-i asta” sau „ce bucuros sînt cămai venit”, m-a luat pur şi simplu în braţe şi a început să mă sărute, să-mi atingă trupul, sînii, sexul, ca şi cum ar fi aşteptat atîta timp şi acum ar fi presimţit că momentul n-ar mai sosi niciodată.

Mi-a scos pardesiul, hainele, m-a lăsat goală şi acolo, în holul de la intrare, fără nici un ritual sau pregătire, fără să aştepte nici măcar cît să spună ce bine sau ce rău ar fi, cu vîntul rece intrînd pe sub uşă, acolo am făcut dragoste pentru prima dată. M-am gîndit că ar fi fost poate mai bine să-i spun să se oprească, să căutăm un loc mai confortabil, să avem răgazul de a ne explora lumea imensă a senzualităţii noastre, dar şi eu, în sinea mea, îl doream, fiindcă era bărbatul pe care nu-l posedasem niciodată şi niciodată nu mai aveam să-l posed. Tocmai de-aceea puteam să-l iubesc cu toată energia mea, să am cel puţin, vreme de o noapte, ceea ce niciodată nu mai avusesem şi pesemne nu aveam să mai am altcîndva.

M-a culcat pe jos, a intrat în mine înainte să mă fi simţit complet umezită, dar durerea nu m-a deranjat — dimpotrivă. Mi-a plăcut că a fost aşa, pentru că dădea de înţeles că eram a lui şi nu mai trebuia să ceară voie. Nu eram acolo ca să-l mai învăţ ceva sau ca să-i arăt că sensibilitatea mea era mai bună sau mai intensă decît a altor femei, ci doar ca să-i spun că da, era bine venit, că şi eu aşteptam asta, că mă bucura nespus lipsa lui totală de respect faţă de regulile pe care le creasem între noi, iar acum pretindea să fim călăuziţi doar de instinctele noastre, de

mascul şi de femelă. Ne găseam în cea mai incomodă poziţie cu putinţă — eu dedesubt, cu picioarele desfăcute, şi el deasupra, in-trînd şi ieşind, în timp ce eu îl priveam, fără dorinţa de a simula, de a geme, de a face ceva — nevrînd nimic altceva decît să rămîn cu ochii deschişi, ca să-mi amintesc de fiecare secundă, să-i văd faţa transformîndu-se, mîinile care mi se înfigeau în păr, gura care mă muşca, mă săruta. Nici un fel de preludii, de mîngîieri, de pregătiri, de sofisticării, doar el în mine, şi eu în sufletul lui.

Intra şi ieşea, intensifica şi diminua ritmul, se oprea uneori ca să mă privească şi el pe mine, dar nu întreba dacă-mi plăcea, pentru că ştia că era singura cale pe care sufletele noastre comunicau în împrejurarea aceea. Ritmul s-a accentuat şi ştiam că cele unsprezece minute se apropiau de sfîrşit, aş fi vrut să continue pentru totdeauna, fiindcă era atît de bine — ah, Doamne, ce bine era — să fiu posedată şi să nu posed! Cu ochii larg deschişi tot timpul, şi am observat că şi atunci cînd nu ne priveam fix, părea că intram într-o dimensiune unde eu eram marea mamă, universul, femeia iubită, prostituata sacră a ritualurilor antice pe care mi le explicase el cu un pahar de vin şi un şemineu aprins. Am văzut cum i se apropia orgasmul, şi braţele lui m-au strîns cu toată

puterea. Mişcările i-au devenit tot mai intense şi atunci el a ţipat — nu a gemut, nu şi-a încleştat dinţii, ci a ţipat! A mugit, a urlat ca un animali M-a fulgerat gîndul că vecinii ar putea chema poliţia, dar n-avea nici o importanţă, şi am simţit o imensă plăcere, pentru că aşa era de la începutul timpurilor, cînd primul bărbat a întîlnit-o pe prima femeie şi au făcut dragoste pentru prima oară: ţipaseră şi atunci.

După aceea trupul lui s-a prăbuşit peste mine şi nu ştiu cît timp am mai rămas îmbrăţişaţi, l-am mîngîiat pe păr aşa cum făcusem doar în noaptea cînd ne închisesem în bezna hotelului, am văzut cum inima care-i bătea nebuneşte şi-a revenit în scurt timp la normal, mîinile lui au început să mi se plimbe delicat pe braţe, ceea ce a făcut ca toate firele de păr de pe corp să mi se electrizeze.

Se vede că s-a gîndit la ceva practic — cum ar fi greutatea trupului său peste al meu —, pentru că s-a rostogolit într-o parte, m-a prins de mîini şi am rămas amîndoi cu ochii la tavan şi la lustra cu trei lumini aprinse.

— Noapte bună — i-am spus eu. M-a tras spre el şi mi-a pus capul să i se rezeme pe piept. A continuat să mă mîngîie vreme îndelungată, înainte de a-mi spune şi el „noapte bună”.

— Cred că vecinii au auzit tot — am comentat eu, fără să ştiu cum să continuăm, pentru că a spune „te iubesc” nu prea avea sens atunci, ştia şi el, ştiam şi eu.

— Pe sub uşă intră un curent de aer rece — fu răspunsul lui, cînd ar fi putut răspunde „ce minune!”

— Hai în bucătărie.

Ne-am ridicat şi am văzut că nici măcar nu-şi scosese pantalonii, era îmbrăcat ca atunci cînd intrasem, doar cu sexul afară. Mi-am pus pardesiul peste corpul gol. Ne-am dus în bucătărie, a făcut o cafea, a fumat două ţigări, eu una. Aşezaţi la masă, el zicea „mulţumesc” din ochi, eu îi răspundeam „şi eu vreau să-ţi mulţumesc”, dar gurile ne-au rămas închise.

În cele din urmă el îşi luă inima în dinţi şi mă întrebă de valize.

— Mă întorc în Brazilia mîine la amiază.

O femeie înţelege cînd un bărbat e important pentru ea. Oare or fi şi ei capabili de acest soi de înţelegere? Sau ar trebui eu să spun „te iubesc”, „mi-ar plăcea să rămîn aici cu tine”, „mi-aş dori să rămîn”.

— Nu pleca — da, înţelese că-mi putea spune asta.

— Plec. Am promis.

Căci, dacă n-aş fi făcut-o, aş fi crezut poate că toate acelea erau pentru totdeauna. Or, nu erau, erau o parte din

visul unei fete din adîncul unei ţări depărtate, care ajunge într-un oraş mare (de fapt, ca să spunem adevărul, nici nu era chiar aşa de mare), trece prin mii de dificultăţi, dar îl întîlneşte pe bărbatul care o iubeşte. Deci acesta era finalul fericit al tuturor momentelor dificile prin care trecusem şi ori de cîte ori aveam să-mi amintesc de viaţa mea în Europa, aveam să termin cu povestea unui bărbat îndrăgostit de mine, care avea să fie pentru totdeauna al meu, de vreme ce-i vizitasem sufletul.

Ah, Ralf, tu nu ştii cît te iubesc. Cred că poate ne îndrăgostim totdeauna în clipa cînd îl vedem pe bărbatul viselor noastre pentru prima oară, deşi în clipa aceea raţiunea ne poate spune că greşim şi încercăm să luptăm — fără dorinţa de-a învinge — contra acestui instinct. Pînă cînd vine momentul în care ne lăsăm învinse de emoţie, şi asta s-a întîmplat în noaptea aceea, cînd am umblat desculţă prin parc, suferind de durere şi frig, dar înţelegînd cît mă iubeai.

Da, te iubesc mult, cum n-am mai iubit niciodată alt bărbat, şi tocmai din cauza asta plec, fiindcă, dacă aş rămîne, visul s-ar transforma în realitate, voinţă de a poseda, de a dori ca viaţa lui să fie a mea... în sfîrşit, toate lucrurile astea care sfirşesc transformînd dragostea în sclavie. Mai bine zis: visul. Trebuie să avem grijă de ceea ce

luăm cu noi dintr-o ţară — sau din viaţă.

— Tu n-ai avut orgasm — a spus el, încercînd să schimbe vorba, să fie atent, să nu forţeze lucrurile. Îi era teamă să nu mă piardă şi credea că avea la dispoziţie o noapte întreagă pentru a mă face să mă răzgîndesc.

— Nu, orgasm n-am avut, dar am avut o imensă plăcere.

— Era însă mai bine dacă ai fi avut orgasm.

— Aş fi putut simula, doar ca să fii tu mulţumit, tu însă nu meriţi asta. Tu eşti un bărbat, Ralf Hart, în deplinul înţeles frumos şi intens pe care-l poate avea cuvîntul ăsta. Ai ştiut să mă susţii şi să mă ajuţi, ai acceptat ca eu să te susţin şi să te ajut, fără ca asta să însemne umilinţă. Sigur, mi-ar fi plăcut să am orgasm, dar n-am avut. Mi-au plăcut însă pardoseala rece, corpul tău fierbinte şi violenţa bine venită cu care ai intrat în mine.

Azi m-am dus să restitui cărţile împrumutate, iar bibliotecara m-a întrebat dacă stau de vorbă despre sex cu partenerul meu. M-a încercat dorinţa să-i spun: Care partener? Ce fel de sex? Dar nu se făcea, a fost întotdeauna ca un înger cu mine.

La drept vorbind, am avut doar doi parteneri de cînd am ajuns la Geneva: unul care a trezit tot ce era mai rău în mine, pentru că i-am îngăduit-o — şi chiar l-am implorat. Celălalt

ai fost tu, care m-ai făcut să mă simt din nou că fac parte din lume. Mi-ar plăcea să te învăţ unde să-mi atingi trupul, cu ce intensitate, cît timp, dar ca pe o posibilitate ca sufletele noastre să comunice mai bine. Arta iubirii e ca pictura ta, necesită tehnică, răbdare şi mai ales practică în cadrul cuplului. Necesită îndrăzneală, trebuie să mergi dincolo de ceea ce s-au obişnuit oamenii să numească „a face dragoste".

Gata. Revenise profesoara, or, eu nu voiam aşa ceva, dar Ralf a ştiut să ocolească situaţia. În loc să accepte ce ziceam eu, şi-a aprins a treia ţigară în mai puţin de o jumătate de oră:

— În primul rînd, astăzi o să-ţi petreci noaptea aici.

Nu era o rugăminte, era un ordin.

— În al doilea rînd, o să facem dragoste iarăşi, cu mai puţină încordare şi mai multă dorinţă.

În sfîrşit, mi-ar plăcea ca şi tu să-i înţelegi mai bine pe bărbaţi.

Să-i înţeleg mai bine pe bărbaţi? Îmi petreceam fiecare noapte cu ei, albi, negri, asiatici, evrei, musulmani, catolici, budişti. Oare Ralf nu ştia asta?

M-am simţit mai uşurată; ce bine că ajungeam de la o conversaţie la o discuţie. La un moment dat apucasem să mă gîndesc să-i cer iertare lui Dumnezeu şi să-mi calc

făgăduinţa. Dar iată că realitatea se întorcea, spunîndu-mi să nu uit să-mi păstrez visul intact şi să nu mă las prinsă în capcanele destinului.

— Da, să-i înţelegi mai bine pe bărbaţi — repetă Ralf văzîndu-mi aerul ironic —. Tu zici să-ţi exprimi sexualitatea feminină, să mă ajuţi să navighez prin trupul tău, să am răbdare, timp. De acord, dar n-ai observat oare că Sîntem diferiţi, cel puţin în materie de timp? De ce nu i te plîngi lui Dumnezeu?

Cînd ne-am întîlnit, te-am rugat să-mi dai lecţii de sex, din cauză că dorinţa mea dispăruse. Şi ştii de ce? Pentru că de cîţiva ani buni, orice relaţie sexuală a mea se termina în plictis şi frustrare, deoarece înţelesesem că era foarte greu să le dau femeilor pe care le-am iubit aceeaşi plăcere pe care mi-o dădeau ele mie.

Nu mi-a plăcut expresia „femeile pe care le-am iubit", dar am simulat indiferenţa, aprinzîndu-mi o ţigară.

— Nu aveam curajul să cer: învaţă-mă trupul tău. Dar cînd te-am întîlnit, ţi-am văzut lumina şi te-am iubit imediat, m-am gîndit că în acest moment al vieţii nu mai aveam nimic de pierdut dacă aş fi cinstit cu mine şi cu femeia pe care voiam s-o am alături de mine.

Ţigara mi s-a părut delicioasă şi tare mi-ar fi plăcut să-mi ofere puţin vin, dar nu

voiam să las să se stingă subiectul.

— De ce oare bărbaţii, în loc să facă ceea ce ai făcut tu cu mine, să descoperi cum mă simt, rămîn cu gîndul doar la sex?

— Cine zice că ne gîndim doar la sex? Dimpotrivă: ne petrecem ani întregi de viaţă încercînd să ne încredinţăm că sexul e important pentru noi. Învăţăm dragostea cu prostituate sau cu fecioare, ne povestim întîmplările oricui vrea să ni le asculte, ne afişăm cu amante tinere cînd am şi început să îmbătrînim, totul ca să le arătăm celorlalţi că într-adevăr, da, sîntem aşa cum se aşteptau femeile să fim.

Dar vrei să ştii ceva? Nici vorbă de asta. Nu înţelegem nimic. Credem că sexul şi ejacularea sînt totuna, dar, după cum ai spus chiar tu, nu sînt. Nu învăţăm, pentru că nu avem curajul să-i spunem femeii: învaţă-mă cum e corpul tău. Nu învăţăm pentru că nici femeia nu are curajul să spună: învaţă cum sînt eu. Rămînem în instinctul primitiv al supravieţuirii speciei, şi asta e tot. Oricît de absurd ar părea, ştii ce este mai important decît sexul pentru un bărbat?

M-am gîndit că poate sînt banii sau puterea, dar n-am zis nimic.

— Sportul. Şi ştii de ce? Pentru că un bărbat înţelege corpul altui bărbat. Acolo, în sport, oamenii văd dialogul corpurilor care se înţeleg.

— Eşti nebun.

— S-ar putea. Dar are sens. Ţi-ai pus oare problema să vezi ce simţeau bărbaţii cu care ai fost în pat?

— Da, mi-am pus-o: toţi erau nesiguri. Simţeau frică.

— Mai rău decît frica. Erau vulnerabili. Pur şi simplu nu înţelegeau ce fac, nu ştiau decît că societatea, prietenii, soţiile ziceau că e important. „Sex, sex, sex”, asta e baza vieţii, strigă propaganda, lumea, filmele, cărţile. Nimeni nu ştie despre ce vorbeşte. Ştiu — de vreme ce instinctul e mai puternic decît noi toţi — că trebuie să facem asta. Gata.

Destul. Încercasem să-i dau lecţii de sex ca să mă protejez, el făcea la fel şi, oricît de înţelepte ar fi fost argumentele noastre — căci fiecare vrea totdeauna să-l impresioneze pe celălalt —, toate astea erau atît de stupide, atît de nedemne de relaţia noastră! Eu l-am atras către mine deoarece — independent de ce avea el de spus sau de ce gîndeam eu în privinţa mea — viaţa apucase să mă înveţe multe. În primele timpuri, totul era dragoste, era dăruire. Dar numaidecît apoi şarpele i se arată Evei şi-i spune: ce ai dăruit, o să pierzi. La fel a fost cu mine — am fost izgonită din paradis încă din şcoală şi de atunci am căutat un mod de a-i

spune şarpelui că greşeşte, că a trăi este mai important decît a păstra pentru sine. Dar şarpele avea dreptate, eu eram cea care greşea.

Am îngenuncheat, l-am dezbrăcat şi am văzut că sexul lui era acolo, adormit, fără să reacţioneze. Asta nu părea să-l deranjeze, iar eu i-am sărutat partea interioară a picioarelor, începînd de jos. Sexul a prins să reacţioneze lent şi l-am atins, apoi i l-am luat în gură şi — fără grabă, fără ca el să poată interpreta asta ca „hai, pregăteşte-te de acţiune!" — i l-am sărutat cu afecţiunea cuiva care nu aşteaptă nimic şi, tocmai de aceea, am obţinut totul. Am văzut că se excita şi a început să-mi atingă sfîrcurile sinilor, într-o mişcare de rotire, ca în noaptea aceea de întuneric total, trezin-du-mi dorinţa de a i-l simţi din nou între picioare sau în gură sau ca şi cum aş fi dorit să mă posede.

El nu-mi scoase pardesiul; mă făcu să mă aplec peste masă, cu picioarele încă atingînd pardoseala. M-a pătruns lent, de astă dată fără nelinişte, fără teama de a mă pierde — căci în definitiv şi el înţelesese că totul era un vis şi avea să rămînă permanent ca un vis, niciodată ca realitate.

În timp ce-i simţeam sexul în mine, îi simţeam şi mîna pe sîni, pe fese, atingîndu-mă cum doar o femeie ştie să o facă. Am înţeles atunci că eram făcuţi unul pentru

altul, pentru că el reuşea să fie femeie ca acum, iar eu reuşeam să fiu bărbat ca atunci cînd conversam sau ne iniţiam reciproc în întîlnirea celor două suflete pierdute, a celor două fragmente care lipseau ca să reîntregească universul.

Pe măsură ce el mă penetra şi mă atingea în acelaşi timp, am simţit că nu-mi făcea asta doar mie, ci întregului univers. Aveam timp, tandreţe şi cunoaştere reciprocă. Da, fusese cum nu se poate mai bine să vin cu cele două valize, cu dorinţa de a pleca, să fiu imediat pusă pe jos şi pătrunsă cu violenţă şi teamă; dar la fel de bine era să ştiu că noaptea n-avea să se isprăvească niciodată, şi acum, acolo, pe masa din bucătărie, orgasmul nu era un scop în sine, ci începutul acestei întîlniri. Sexul lui a rămas imobil în mine, în timp ce degetele i se mişcau cu repeziciune, iar eu am avut primul, apoi al doilea şi al treilea orgasm succesiv. Doream să-l împing cu putere, durerea plăcerii e atît de mare, încît te sfărîmă, dar am suportat neclintită, am acceptat că aşa era, că puteam suporta încă un orgasm, sau încă două, sau mai multe...

...şi deodată, un fel de lumină a explodat în mine. Nu mai eram eu însămi, ci o fiinţă infinit superioară faţă de tot ce cunoşteam. Cînd mîna lui m-a dus la al patrulea orgasm, am intrat într-un loc unde totul părea

împăcat, iar la al cincilea orgasm l-am cunoscut pe Dumnezeu. Am simţit atunci că începea să-şi mişte sexul în mine, deşi mîna nu i se oprise, şi am spus „Doamne Dumnezeule”, m-am dăruit oricărui lucru, infernului sau paradisului.

Era însă paradisul. Eu eram pămîntul, munţii, tigrii, rîurile care se vărsau în lacuri, lacurile care se transformau în mare. El se mişca tot mai rapid şi durerea se amesteca cu plăcerea, puteam spune „nu mai suport”, dar n-ar fi fost drept — pentru că în momentul acela, şi eu, şi el eram una şi aceeaşi persoană.

M-am lăsat pătrunsă de el atîta cît a trebuit, unghiile lui mi se înfipseseră în fese, stăteam acolo, pe brînci, pe masa din bucătărie, gîndindu-mă că nu exista loc mai bun pe lume de făcut dragoste. Din nou zgomotul mesei, respiraţia tot mai rapidă, unghiile strivindu-mă, şi sexul meu izbindu-se cu putere de sexul lui, carne cu carne, os cu os, eu mă apropiam iarăşi de un orgasm, la fel şi el, şi nimic din toate acestea — nimic din toate acestea nu era MINCIUNĂ!

— Hai!

Ştia ce spunea, ştiam şi eu că sosise clipa, am simţit că tot trupul mi se destindea, încetam a mai fi eu însămi — nu mai auzeam, nu mai vedeam, nu mai simţeam vreun gust — doar simţeam.

— *Hai!*

Şi m-am dus, împreună cu el. N-au fost unsprezece minute, ci o eternitate, era ca şi cum amîndoi am fi ieşit din trup şi am fi mers, într-o profundă bucurie, înţelegere şi prietenie, prin grădinile paradisului. Eu eram femeie şi bărbat, el era bărbat şi femeie. Nu ştiu cît a durat, dar totul părea cuprins de tăcere, de parcă universul şi viaţa ar fi încetat să existe şi s-ar fi transformat în ceva sacru, fără nume, fără timp.

Dar numaidecît timpul s-a întors, i-am auzit strigătele, am strigat împreună cu el, picioarele mesei se izbeau puternic de pardoseală şi nici unuia dintre noi nu ni s-a năzărit să ne întrebăm sau să aflăm la ce se gîndea restul lumii.

Şi a ieşit din mine dintr-o dată, şi rîdea, mi-am simţit sexul contractîndu-se, m-am întors spre el şi rîdeam şi eu, ne-am îmbrăţişat ca şi cum am fi făcut dragoste pentru prima oară în viaţa noastră.

— *Binecuvîntează-mă* — *m-a rugat.*

Şi l-am binecuvîntat, fără a şti ce făceam. I-am cerut să facă şi el acelaşi lucru, şi a făcut-o, zicînd, „binecuvîntată fie femeia aceasta, că mult a iubit”. Vorbele lui erau frumoase, ne-am îmbrăţişat iarăşi şi am stat acolo, fără a înţelege cum de se poate ca unsprezece minute să-i ducă pe un bărbat şi pe o femeie la toate acestea.

Nu eram obosiţi nici unul dintre noi. Ne-am dus în living, el a pus un disc şi a făcut exact ce mă aşteptam: a aprins şemineul şi m-a servit cu vin.

Apoi a deschis o carte şi a citit:

„Vreme este să te naşti şi vreme să mori;

vreme este să sădeşti şi vreme să smulgi ceea ce ai sădit.

Vreme este să răneşti şi vreme să tămăduieşti;

vreme este să dărîmi şi vreme să zideşti.

Vreme este să plîngi şi vreme să rîzi;

vreme este să jeleşti

şi vreme să dănţuieşti.

Vreme este să arunci pietre şi vreme să le strîngi;

vreme este să îmbrăţişezi şi vreme să fugi de îmbrăţişare.

Vreme este să agoniseşti şi vreme să prăpădeşti;

vreme este să păstrezi şi vreme să arunci.

Vreme este să rupi şi vreme să coşi;

vreme este să taci şi vreme să grăieşti.

Vreme este să iubeşti şi vreme să urăşti.

Este vreme de război şi vreme de pace.”

Totul suna ca o despărţire. Era însă cea mai frumoasă din toate cîte le putusem trăi în viaţa mea.

L-am îmbrăţişat, m-a îmbrăţişat, ne-am întins pe covor lîngă şemineu. Continua senzaţia de plenitudine, ca şi cum aş fi fost o femeie înţeleaptă, fericită, realizată în viaţă.

— Cum se face că te-ai putut îndrăgosti de o prostituată?

— La început, n-am înţeles. Dar astăzi, gîndindu-mă puţin, cred că, ştiind că trupul tău nu va fi niciodată doar al meu, mă puteam concentra să-ţi cuceresc sufletul.

— Şi gelozia?

— Nu se poate spune în cazul primăverii: „Numai să vină imediat şi să dureze destul." I se poate spune doar: „Să vină, să mă binecuvînteze cu speranţa ei, şi să rămînă cît poate mai mult."

Cuvinte risipite în vînt. Dar eu trebuia să le aud, iar el trebuia să le spună. Am adormit fără să ştiu exact cînd. Am visat nu o împrejurare sau pe cineva, ci un parfum, care inunda totul.

Cînd Maria deschise ochii, cîteva raze de soare începuseră să şi intre prin jaluzelele trase.

„Am făcut de două ori dragoste cu el”, gîndi ea, privindu-l pe bărbatul adormit de lîngă ea. „Şi totuşi parcă am fost dintotdeauna împreună şi el mi-a cunoscut dintotdeauna viaţa, sufletul, trupul, lumina, suferinţa.”

Se sculă ca să se ducă la bucătărie şi să facă o cafea. Văzu atunci cele două valize de pe culoar şi-şi aduse aminte de tot: de făgăduinţă, de rugăciunea din biserică, de viaţa ei, de visul care stăruie să se transforme în realitate şi să-şi piardă farmecul, de bărbatul perfect, de dragostea în care trupul şi sufletul erau unul şi acelaşi lucru, iar plăcerea şi orgasmul erau lucruri diferite.

Putea rămîne; nu mai avea nimic de pierdut în viaţă, doar o iluzie. Îşi aminti de poem: *vreme să plîngi, vreme să rîzi.*

Dar mai era o frază: *vreme să îmbrăţişezi, vreme să fugi de îmbrăţişare.* Pregăti cafeaua, închise uşa de la bucătărie, telefonă şi chemă un taxi. Îşi concentră forţa

de voinţă, care o adusese atît de departe, izvorul de energie al „luminii” sale, care-i spusese ora exactă a plecării, care o proteja, care avea să o facă să-şi amintească pentru totdeauna de noaptea aceea. Se îmbrăcă, îşi luă valizele şi ieşi, trăgînd nădejde ca el să se trezească înainte de plecarea ei şi să o roage să rămînă.

El însă nu se trezi. În timp ce aştepta taxiul, pe trotuarul din faţă, trecu o ţigancă, cu un buchet de flori.

— Vreţi să cumpăraţi una?

Maria cumpără; era semnul că venise toamna, vara rămînea în urmă. Geneva, mult timp, nu avea să-şi mai scoată mesele pe trotuare şi să aibă parcurile pline de lume plimbîndu-se şi făcînd baie de soare. Nu era rău; pleca însă pentru că asta îi fusese opţiunea şi nu avea de ce să se plîngă.

Ajunse la aeroport, mai luă o cafea, aşteptă patru ore zborul spre Paris, gîndindu-se neîncetat că el avea să intre în orice clipă, de vreme ce, cîndva, înainte de-a adormi, îi spusese ora plecării. Aşa se întîmpla în filme: în momentul final, cînd femeia e gata să intre în avion, apare bărbatul disperat, o prinde în braţe, o sărută şi o readuce în lumea lui, sub privirile amuzate şi binevoitoare ale funcţionarilor companiei aeriene. Apare inscripţia „Sfîrşit”,

şi toţi spectatorii ştiu că, de atunci încolo, vor trăi fericiţi toată viaţa.

„Filmele nu spun niciodată ce se întîmplă după”, îşi spunea în sinea ei, încercînd să se consoleze. Căsătorie, bucătărie, copii, sex tot mai expediat, descoperirea primului bileţel din partea amantei, hotărîrea de a face scandal, promisiunile că aşa ceva nu se va mai repeta, al doilea bileţel de la altă amantă, alt scandal şi ameninţarea cu despărţirea, de astă dată bărbatul nu mai reacţionează la fel de sigur, îi spune doar că o iubeşte. Al treilea bilet, de la a treia amantă, şi atunci opţiunea pentru tăcere, fiindcă s-ar putea ca el să-i spună că nu o mai iubeşte, că e liberă să plece.

Nu, filmele nu povestesc asta. Se termină înainte ca adevărata lume să înceapă. Mai bine să nu se mai gîndească.

Citi una, două, trei reviste. În cele din urmă fu anunţat şi zborul ei, după aproape o veşnicie în acel vestibul de aeroport, şi se îmbarcă. Îşi mai imagină şi faimoasa scenă în care, de îndată ce-şi dezleagă centura de siguranţă, simte o mînă pe umăr, priveşte înapoi şi iată-l pe el, surîzător.

Şi nu se întîmplă nimic.

Dormi pe durata scurtului răstimp care separa Geneva de Paris. Nu avu timp să se gîndească ce anume avea să spună acasă, ce întîmplări avea să povestească — dar cu

siguranţă părinţii ei aveau să fie mulţumiţi că-şi vedeau fiica reîntoarsă, o fermă şi o bătrîneţe lipsită de griji.

Se trezi în zdruncinătura aterizării. Avionul rulă mult timp, stewardesa veni să-i spună că trebuia să schimbe terminalul, căci zborul spre Brazilia avea să plece de la terminalul F, or, ea se afla la terminalul C. Să nu-şi facă însă nici o grijă, nu erau întîrzieri, era încă destul timp şi, dacă avea vreo nelămurire, personalul din aeroport putea să o ajute să se orienteze.

În timp ce aparatul se apropia de punctul de debarcare, se gîndi că merita să petreacă o zi în oraşul acela, măcar ca să facă fotografii şi să le povestească celorlalţi că vizitase Parisul. Avea nevoie de timp ca să reflecteze, era doar ea singură, trebuia să-şi ascundă adînc amintirile nopţii trecute, astfel încît să le poată folosi ori de cîte ori avea să aibă nevoie să se simtă vie. Da, Parisul era o idee excelentă; o întrebă pe stewardesă cînd avea să plece următoarea cursă spre Brazilia, în cazul în care s-ar fi hotărît să nu se îmbarce în aceeaşi zi.

Stewardesa îi ceru biletul, regretă foarte mult, dar era un tarif care nu permitea acest tip de escale. Maria se consolă, gîndindu-se că vizitarea unui oraş atît de frumos ar deprima-o. Trebuia doar să-şi păstreze sîngele-rece, să-şi adune voinţa, n-avea să

strice totul de dragul unui peisaj frumos şi-al unor nostalgii.

Debarcă, trecu prin controalele poliţiei; bagajele ei urmau să treacă direct în celălalt avion, nu trebuia să-şi facă nici o grijă. Porţile se deschiseră, pasagerii ieşeau şi se îmbrăţişau cu cei care-i aşteptau, soţia, mama, copiii. Maria se prefăcu că nimic din toate acelea nu o privea, dar în acelaşi timp se gîndi iarăşi la singurătatea ei; numai că de data asta avea un secret, un vis, nu era atît de mîhnită şi viaţa avea să-i fie mai uşoară.

— Parisul va fi mereu.

Nu era un ghid turistic. Nu era un şofer de taxi. Îi tremurară picioarele cînd auzi glasul acela.

— Parisul va fi mereu?

— Este o replică dintr-un film pe care-l ador. Ţi-ar plăcea să vezi Turnul Eiffel?

I-ar plăcea, sigur. I-ar plăcea mult. Ralf avea în mînă un buchet de trandafiri şi ochii plini de lumină, lumina pe care ea o văzuse din prima zi, cînd el o picta şi vîntul rece o făcea să se simtă inconfortabil.

— Cum de-ai ajuns aici înaintea mea? — întrebă ea doar ca să-şi ascundă surprinderea, răspunsul nu prezenta nici cel mai mic interes, dar avea nevoie de timp ca să-şi tragă sufletul.

— Te-am văzut citind o revistă. Aş fi putut

veni lîngă tine, dar sînt romantic, iremediabil romantic, şi am crezut că era mai bine să iau prima cursă spre Paris, să mă plimb un pic prin aeroport, să aştept trei ore, să consult de nenumărate ori orarul zborurilor, să-ţi cumpăr florile, să spun fraza pe care Ricky i-a spus-o iubitei lui în *Casablanca* şi să-mi imaginez surprinderea de pe faţa ta. Şi să am certitudinea că asta este ceea ce-ţi doreai, că mă aşteptai, că nici toată decizia şi voinţa din lume nu sînt de-ajuns pentru a împiedica dragostea să-şi schimbe de la un ceas la altul regulile jocului. Nu-i deloc greu să fii romantic, ca în filme, nu crezi?

Nu ştia dacă era greu sau nu, dar acum cel mai puţin o interesa preţul — chiar dacă ştia că îl cunoscuse pînă la urmă pe bărbatul acela, făcuseră dragoste pentru prima oară în urmă cu cîteva ceasuri, le fusese prezentată prietenilor lui în ajun, ştia că el frecventase şi mai înainte localul unde lucra ea şi că fusese căsătorit de două ori. Nu erau recomandări impecabile. Pe de altă parte, ea avea bani ca să cumpere o fermă, tinereţea în faţa ei, o mare experienţă de viaţă, o mare independenţă sufletească. Fie şi aşa însă, cum destinul făcea totdeauna alegerea în locul ei, crezu că mai putea risca o dată.

Îl sărută, fără nici o curiozitate de a şti ce se întîmplă după ce apare „Sfîrşit” pe

ecranele de cinematograf. Doar că, dacă într-o bună zi cineva se va hotărî să-i povestească istoria, avea să-l roage să înceapă aşa cum încep basmele, în care se spune:

A fost odată ca niciodată...

NOTĂ FINALĂ

Ca tuturor oamenilor din lume — şi în cazul acesta n-am nici o reţinere să generalizez —, mi-a trebuit mult timp pînă cînd am descoperit semnificaţia sacră a sexului. Tinereţea mea a coincis cu o epocă de extremă libertate, cu descoperiri importante şi numeroase excese, urmată de o perioadă conservatoare, represivă, preţ ce trebuia plătit pentru exagerări care lăsaseră într-adevăr sechele destul de dure.

În deceniul exceselor (vorbim de anii 70), scriitorul Irving Wallace a scris o carte despre cenzura americană, pornind în acest scop de la manevrele juridice vizînd blocarea publicării unui text despre sex: *Cele şapte minute.*

În romanul lui Wallace, cartea care face obiectul discuţiei despre cenzură este doar sugerată, iar tema sexualităţii apare rareori. Am încercat să-mi imaginez ce putea povesti cartea interzisă; dacă aş încerca să o scriu?

Fapt este că, în romanul său, Wallace face multe referiri la cartea inexistentă, ceea ce pînă la urmă a limitat — şi a făcut imposibilă — sarcina pe care mi-o imaginasem. A rămas doar amintirea titlului (cred că Wallace a fost mult prea conservator în privinţa timpului, aşa că m-

am decis să-l amplific) şi ideea că era important ca sexualitatea să fie abordată într-o manieră serioasă — ceea ce, de altminteri, a şi fost făcut de numeroşi scriitori.

În 1997, imediat după sfîrşitul unei conferinţe de la Mantova (Italia), am găsit la hotelul unde eram găzduit un manuscris care fusese lăsat la recepţie. Nu citesc manuscrise, dar pe acela l-am citit — povestea adevărată a unei prostituate brazilience, dificultăţile cu legea, aventurile ei. În 2000, trecînd prin Zurich, am intrat în legătură cu acea prostituată — al cărei pseudonim e Sonia — şi i-am spus că textul ei îmi plăcuse. I-am recomandat să-l trimită editurii mele braziliene, care a decis să nu-l publice. Sonia, care la acea dată îşi stabilise reşedinţa în Italia, a luat un tren şi a venit să se întîlnească cu mine la Zurich. Ne-a invitat — pe mine, pe un prieten şi pe un reporter de la jurnalul *Blick,* care tocmai îmi luase un interviu — să mergem în Langstrasse, zona locală a prostituţiei. Nu ştiam că Sonia îşi prevenise colegele de vizita noastră şi, spre surprinderea mea, am sfîrşit prin a da diverse autografe pe cărţi de-ale mele, în diverse limbi.

In acea epocă, mă şi hotărîsem să scriu despre sex, dar nu aveam încă un scenariu şi nici personajul principal; mă gîndeam la

ceva mult mai orientat spre căutarea convenţională a sacrului, dar acea vizită în Langstrasse a însemnat pentru mine o lecţie: ca să scrii o lecţie despre latura sacră, era necesar să înţelegi de ce aceasta fusese atît de profanată.

Stînd de vorbă cu un ziarist de la revista *L'Illustre* (Elveţia), i-am povestit întîmplarea cu noaptea aceea improvizată de autografe din Langstrasse şi el a publicat un mare reportaj pe această temă. Rezultatul a fost că, în timpul unei seri de autografe de la Geneva, mai multe prostituate au apărut cu cărţile lor. Una din ele mi-a atras în mod special atenţia, am plecat — cu agenta şi prietena mea Monica Antunes — să luăm o cafea, care s-a transformat în cină, care s-a transformat în alte întîlniri de-a lungul zilelor următoare. Acolo s-a născut firul conducător al celor *Unsprezece minute.*

Vreau să-i mulţumesc Armei von Planta, editoarea mea din Elveţia, care m-a ajutat cu date importante despre situaţia legală a prostituatelor din ţara ei. Următoarelor femei din Zurich (pseudonime): Sonia, pe care am întîlnit-o pentru prima oară la Mantova (cine ştie dacă cineva nu se va interesa într-o bună zi de cartea ei!), Martha, Antenora, Isabella. La Geneva (tot pseudonime): Amy, Lucia, Andrei, Vanessa, Patrick, Therese, Anna Christina.

Îi mulţumesc de asemeni Antonellei Zara, care mi-a permis să folosesc pasaje din cartea sa *Ştiinţa pasiunii,* ca să ilustrez unele părţi din jurnalul Mariei.

În sfîrşit, îi mulţumesc Mariei (pseudonim), astăzi stabilită la Lausanne, căsătorită şi cu două fete frumoase, care în cursul numeroaselor noastre întîlniri ne-a împărtăşit, mie şi Monicăi, povestea ei, pe care se întemeiază cartea de faţă.

PAULO COELHO